

Nazwa opracowania:

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY WIELUŃ**

TEKST ZMIANY STUDIUM – Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XLIX/534/10
Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 14 lipca 2010 r.

Zleceniodawca: **Urząd Miejski w Wieluniu**

Autorzy:	dr inż. arch. Danuta Mirowska – Walas	- koordynacja
	upr do plan. przestrz. 1098/90	- układ funkc- przestrz. - procedura formalna
	mgr Dariusz Kiedrzyński	- ochrona środowiska, - zagadn. społ. – gosp. - procedura formalna
	mgr inż. Bogusław Piasecki	- komunikacja
	mgr inż. Elżbieta Kurzypska	- gosp.wodno-ściekowa
	mgr inż. Tadeusz Pawlikowski	- elektroenerg., gaz, telekom. ciepłown.

Łódź, lipiec 2010 r.

Nazwa opracowania:

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY WIELUŃ – podlegająca zmianie**

TEKST ZMIANY STUDIUM – Załącznik nr 1 do Uchwały Nr IX/53/07
Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 27 kwietnia 2007 r.

Zleceniodawca: **Urząd Miejski w Wieluniu**

Autorzy:

dr inż. arch. Danuta Mirowska – Walas	- koordynacja
upr do plan. przestrz. 1098/90	układ funkc.- przestrz.
mgr inż. arch. Helena Mirowska	- układ funkc.- przestrz.
upr do plan. przestrz. 206/88	
mgr Barbara Wysmyk-Lamprecht	- ochrona środowiska, zagadn. społ. – gosp.
mgr inż. Bogusław Piasecki	- komunikacja
mgr inż. Bogdan Janiec	- gosp.wodno-ściekowa
mgr inż. Ewa Bolińska	- elektroenerg., gaz, telekom. ciepłown.
mgr Agnieszka Kocińska	- procedura formalna

Współpraca: **mgr inż. arch. Marta Łukasiewicz**
mgr inż. arch. Katarzyna Włodarczyk

Łódź, marzec 2007 r.

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

- 1. Podstawa prawna sporządzania zmiany studium**
 - 1.1. Uchwała o przystąpieniu do sporządzania studium**
 - 1.2. Umowa na sporządzenie zmiany studium**
 - 1.3. Organ sporządzający i zespół autorski**
- 2. Cel opracowania zmiany studium**
- 3. Zakres opracowania zmiany studium**
 - 3.1. Obszar objęty opracowaniem**
 - 3.2. Tryb i charakter opracowania**
 - 3.3. Zawartość opracowania**
- 4. Materiały wyjściowe do opracowania**

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

- 1. Wybrane informacje o gminie rzutujące na kształtowanie polityki przestrzennej**
- 2. Zewnętrzne uwarunkowania wpływające na kształtowanie polityki przestrzennej**
 - 2.1. „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” jako element polityki przestrzennej w odniesieniu do miasta i gminy Wieluń**
- 3. Wewnętrzne uwarunkowania wpływające na kształtowanie kierunków polityki przestrzennej**
 - 3.1. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z zasobów i funkcjonowania środowiska przyrodniczego**
 - 3.1.1. Uwarunkowania przyrodnicze miasta**
 - Rzeźba terenu
 - Budowa geologiczna
 - Surowce mineralne
 - Wody powierzchniowe
 - Wody podziemne
 - Warunki glebowe
 - Przydatność gruntów dla budownictwa
 - Szata roślinna
 - Warunki klimatyczne
 - Ocena warunków środowiska przyrodniczego
 - Ochrona przyrody
 - System ekologiczny miasta
 - 3.1.2. Uwarunkowania przyrodnicze gminy**
 - Rzeźba terenu
 - Budowa geologiczna
 - Surowce mineralne
 - Wody powierzchniowe
 - Wody podziemne

- Warunki glebowe
- Przydatność gruntów dla budownictwa
- Szata roślinna
- Warunki klimatyczne
- Ocena warunków środowiska przyrodniczego
- Ochrona przyrody
- System ekologiczny gminy

3.1.3. Zanieczyszczenia, zagrożenia sanitarno-zdrowotne miasta

- Zagrożenia środowiskowe powstałe w wyniku procesów geomorfologicznych i klęsk żywiołowych (obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwanie mas ziemnych)
- Zagrożenia antropogeniczne:
 - zagrożenia atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego
 - zanieczyszczenia i ochrona wód powierzchniowych
 - zanieczyszczenia i ochrona wód podziemnych
 - zagrożenia i ochrona pokrywy glebowej i roślinnej
 - zagrożenia środowiska przez odpady
 - zagrożenia środowiska przez hałas
 - skażenia promieniotwórcze środowiska
 - nadzwyczajne zagrożenia środowiska

3.1.4. Zanieczyszczenia, zagrożenia sanitarno-zdrowotne gminy

- Zagrożenia środowiskowe powstałe w wyniku procesów geomorfologicznych i klęsk żywiołowych (obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwanie mas ziemnych)
- Zagrożenia antropogeniczne:
 - zagrożenia atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego
 - zagrożenia wód powierzchniowych
 - zagrożenia wód podziemnych
 - zagrożenia i ochrona pokrywy glebowej i roślinnej
 - zagrożenia środowiska przez odpady
 - zagrożenia środowiska przez hałas
 - skażenia promieniotwórcze środowiska
 - nadzwyczajne zagrożenia środowiska

3.2. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z diagnozy wartości kulturowych

3.2.1. Wartości kulturowe w mieście

3.2.2. Wartości kulturowe w gminie

3.3. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z zagospodarowania przestrzennego

3.3.1. Struktura funkcjonalno - przestrzenna miasta

- Charakterystyka przestrzennego zagospodarowania miasta
- Struktura własności

3.3.2. Struktura funkcjonalno - przestrzenna gminy

- Charakterystyka przestrzennego zagospodarowania gminy
- Struktura własności

3.4. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej

3.4.1. Zagadnienia społeczno-gospodarcze

- Demografia
- Mieszkalnictwo
- Infrastruktura społeczna
- Przeciwdziałanie zagrożeniom bezpieczeństwa ludności i jej mienia
- Działalność gospodarcza
- Możliwości rozwoju rolnictwa

3.5. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z diagnozy układu komunikacyjnego

3.5.1. Charakterystyka stanu istniejącego komunikacji w mieście

- System komunikacyjny miasta
- Układ uliczno-drogowy:
 - drogi krajowe
 - drogi wojewódzkie
 - drogi powiatowe
 - drogi gminne
 - ulice osiedlowe
 - ruch samochodowy
- Miejska komunikacja zbiorowa
- Kolej
- Zamiejska komunikacja autobusowa

3.5.2. Charakterystyka stanu istniejącego komunikacji w gminie

- System komunikacyjny gminy
- Układ uliczno-drogowy:
 - drogi krajowe
 - drogi wojewódzkie
 - drogi powiatowe
 - drogi gminne
- Kolej
- Podmiejskie linie autobusowe komunikacji zbiorowej

- Pasażerska komunikacja autobusowa w relacjach lokalnych i regionalnych

3.6. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z aktualnego poziomu obsługi przez infrastrukturę techniczną

3.6.1. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną miasta i gminy

- Zaopatrzenie w wodę
- Odprowadzenie ścieków sanitarnych
- Odprowadzenie wód opadowych
- Gazownictwo
- Ciepłownictwo
- Elektroenergetyka
- Telekomunikacja

3.6.2. Usuwanie odpadów

3.7. Analiza zgłoszonych wniosków.

3.7.1. Wnioski instytucji

3.7.2. Wnioski osób indywidualnych lub firm

3.8. Ustalenia z zakresu planowania przestrzennego

3.8.1. Ustalenia planistyczne na terenie miasta:

- Nieobowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie opracowania
- Decyzje z zakresu planowania przestrzennego

3.8.2. Ustalenia planistyczne na terenie gminy:

- Nieobowiązujące miejscowe plan zagospodarowania przestrzennego
- Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie opracowania
- Decyzje z zakresu planowania przestrzennego

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Cele polityki przestrzennej miasta i gminy Wieluń

2. Kierunki polityki przestrzennej dotyczące ochrony i kształtowania środowiska

2.1. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody

- Obszary i obiekty prawnie chronione
- Obszary i obiekty postulowane do ochrony
- Lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego
- Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych
- Ochrona zasobów surowcowych

2.2. Przeciwdziałanie zagrożeniu powodzi

3. Kierunki polityki przestrzennej dotyczące dziedzictwa kulturowego

3.1. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej miasta i gminy

- Elementy podlegające prawnej ochronie
- Ochrona wartości kulturowych w mieście
- Ochrona wartości kulturowych w gminie

4. Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy – zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów miasta i gminy

4.1. Zagospodarowanie przestrzenne miasta

- Strefy zagospodarowania przestrzennego
- Typy działań w poszczególnych strefach

4.2. Zagospodarowanie przestrzenne gminy

- Strefy zagospodarowania przestrzennego
- Typy działań w poszczególnych strefach

4.3. Obszary przestrzeni publicznej

4.4. Obszary wymagające rehabilitacji i rekultywacji

5. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

6. Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i ochrony cywilnej

6.1. Tereny zamknięte

7. Kierunki rozwoju systemu komunikacji i obsługi transportowej

7.1. Układ komunikacyjny i obsługa transportowa miasta

- Podstawowe założenia układu komunikacyjnego miasta
- Sieć drogowo-uliczna
 - Kierunki przekształceń i rozwoju
 - Zasady kształtowania ważnych ciągów układu ulicznego
- Komunikacja zbiorowa
- Kolej

7.2. Układ komunikacyjny i obsługa transportowa gminy

- Podstawowe założenia układu drogowego
- Układ drogowy
 - Kierunki przekształceń i rozwoju
 - Zasady kształtowania ważnych ciągów sieci drogowej
- Komunikacja zbiorowa
- Kolej

8. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

8.1. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej w mieście i gminie

- Zaopatrzenie w wodę
- Odprowadzanie ścieków sanitarnych
- Odprowadzanie wód opadowych
- Gazownictwo

- Ciepłownictwo
- Elektroenergetyka
- Telekomunikacja
- Usuwanie odpadów

9. Obszary wyznaczone do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

9.1. Obszary wyznaczone do opracowania mpzp

9.2. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

10. Obszary przeznaczone do realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym

IV. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ

I. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

1. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZANIA ZMIANY STUDIUM

1.1. Uchwała o przystąpieniu do zmiany studium

Uchwałą Nr XXX/329/09 Rada Miejska w Wieluniu z dnia 23 stycznia 2009 r. podjęła decyzję o przystąpieniu do sporządzenia „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń”.

Studium podlegające obecnie zmianie jest to „Zmiana studium” opracowana na zlecenie Rady Miejskiej w Wieluniu przez firmę „WMW-projekt” w 2007 r., która została zatwierdzona uchwałą Nr IX/53/07 Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 27 kwietnia 2007 r.

W/w opracowanie zmieniał „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń” zatwierdzone uchwałą Nr XXVII/169/00 Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 27 września 2000 r.

1.2. Umowa na sporządzenie zmiany studium

Podstawą sporządzenia aktualizacji – Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń jest umowa Nr 200/2009 z dnia 22.06.2009 r. zawarta pomiędzy Gminą Wieluń z siedzibą w Wieluniu, Plac Kazimierza Wielkiego 1, a firmą „WMW-projekt” z siedzibą w Łodzi, ul. Piotrkowska 116/49.

2. CEL OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM

Potrzeba opracowania Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń uchwalonego w 2007 r. wynika zarówno z przesłanek formalnych, jak i merytorycznych. Są nimi:

- „Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym” z 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80 z 2003 r., poz. 717 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zmian zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 z 2004 r., poz. 1233),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227),
- „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” uchwalony przez Sejmik Województwa Łódzkiego – Uchwała Nr XLV/524/2002 z 9 lipca 2002 r. i projekt jego aktualizacji z 2009 r.,
- Aktualne zamierzenia polityki społeczno – gospodarczej i koncepcje w zakresie przekształcenia zainwestowania miejskiego oraz na terenie gminy artykułowane przez władze samorządowe miasta i gminy,
- Działania administracyjne dotyczące wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji celu publicznego na terenie miasta i gminy,

- Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące fragmenty obszaru miasta i gminy,
- Obowiązujące uchwały Rady Miejskiej o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujące fragmenty obszaru miasta i gminy,
- Potrzeba aktualizacji układu drogowo-ulicznego uwarunkowana zmianą możliwości realizacji planowanych korytarzy komunikacyjnych oraz nowymi koncepcjami zarządców dróg,
- Wnioski zgłoszone przez instytucje i osoby fizyczne po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium,
- Wnioski zgłoszone w wyniku zawiadomienia właściwych instytucji i organów o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium.

3. ZAKRES OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM

3.1. Obszar objęty opracowaniem

Obecne opracowanie zmiany studium obejmuje obszar analogiczny jak opracowanie uchwalone w 2007 r., to jest obszar miasta i gminy Wieluń w ich granicach administracyjnych.

3.2. Tryb i charakter opracowania

Obecna zmiana studium opracowywana jest zgodnie z trybem określonym w art. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717 z późn. zm.), uwzględnia również wymogi Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28.04.2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233).

Zmiana studium uwzględnia również wymogi ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227). W związku z powyższym równolegle do sporządzania zmiany studium prowadzona jest procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko polegająca na sporządzeniu prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium (z niezbędnym zapewnieniem możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu).

Dokumentację planistyczną stanowi zbiór dokumentów potwierdzających poszczególne etapy procedury formalno-prawnej.

Zgodnie z obowiązującą ustawą, po uchwaleniu przez Radę Miejską, sporządzona zmiana studium będzie określać politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego; nie będzie aktem prawa miejscowego. Ustalenia zmiany studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Do uchwalonego w 2000 r. Studium w ramach opracowania Zmiany studium w 2007 r. wprowadzono zmiany dotyczące:

- przeznaczenia poszczególnych terenów, w tym:
 - uwzględnienia w większym stopniu istniejącego zagospodarowania, które w pojedynczych przypadkach było pominięte,

- uwzględnienia ustaleń cząstkowych miejscowych planów uchwalonych wcześniej,
- uwzględnienia zgłoszonych wniosków, które w części są podstawą opracowywanych obecnie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, np. rozbudowa składowiska odpadów, tereny zabudowy usługowej i rekreacyjnej w rejonie zbiornika w Kurowie, schronisko dla zwierząt w rejonie ul. Długosza; tereny budownictwa jednorodzinnego w rejonie ul. 18 Stycznia i Zagłoby, teren zabudowy mieszkaniowej w Dąbrowie – w rejonie ul. Skrzetuskiego,
- rozszerzenie zasięgu terenów przeznaczonych do zalesień i zadrzewień, w tym:
 - gruntów położonych nad ciekami wodnymi,
 - najslabszych gruntów klas VI i VIz oraz gruntów wyższych klas, które położone są jako enklawy lub półenklawy w terenach leśnych,
 - stworzenie strefy przejściowej do 1 km od istniejących kompleksów leśnych celem umożliwienia w przyszłości rozszerzenia zasięgu lasów,
- określenie granic terenów wskazanych do objęcia różnymi formami ochrony, zgodnie z „Planem zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”, w tym:
 - „Załęczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu”,
- uwzględnienie projektowanych zbiorników retencyjnych „Kurów” i „Sławek” według programu małej retencji województwa łódzkiego,
- układu komunikacji, w tym:
 - przebiegu obwodnicy miasta Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8,
 - zmiany lokalizacji zachodniej obwodnicy miasta relacji północ-południe,
 - weryfikacji klasy wschodniej obwodnicy miasta,
- uzbrojenia:
 - uwzględnienie przebiegu projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia,
- wprowadzenie dodatkowych elementów i oznaczeń wynikających z konieczności dostosowania do wymogów obecnie obowiązujących przepisów.

Niniejsze opracowanie obejmuje aktualizację Zmiany studium z 2007 r. , w ramach której wpro – wadzono zmiany dotyczące :

- aktualizacji danych statystycznych i informacji o mieście i gminie na podstawie dostępnych źródeł,
- przeznaczenia poszczególnych terenów, w tym:
 - uwzględnienia części zgłoszonych wniosków indywidualnych obejmujących:
 - zmiany przeznaczenia terenów dla umożliwienia rozwoju budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego na terenach wiejskich (np. Ruda, Bieniądzice) oraz na terenie miasta Wielunia,
 - zmiany przeznaczenia terenów rolnych dla potrzeb dolesienia (np. Nowy Świat, Ruda),
 - zmiany przeznaczenia terenów dla umożliwienia prowadzenia działalności gospodarczej, w tym usługowej i produkcyjnej (np. Ruda),

- uwzględnienia wniosków władz samorządowych miasta i gminy oraz inwestorów strategicznych, wynikających z aktualnych zamierzeń polityki społeczno – gospodarczej i koncepcji w zakresie przekształceń zainwestowania miejskiego oraz na terenie gminy dotyczących:
 - wyznaczenie terenu pod budowę schroniska dla zwierząt,
 - wyznaczenia terenów pod budowę farm wiatrowych,
 - określenia zasad lokalizacji masztów telefonii komórkowej,
 - rozmieszczenia terenów obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
 - przedłużenia południowej obwodnicy miasta w kierunku wschodnim, wzdłuż trasy planowanego gazociągu wysokiego ciśnienia,
- wyznaczenia obszarów przestrzeni publicznych, miejsc służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, będących podstawowymi elementami kompozycji urbanistycznej,
- aktualizacji ustaleń dotyczących ochrony środowiska kulturowego, w tym:
 - obiektów i zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych i znajdujących się w wojewódzkiej oraz gminnej ewidencji zabytków,
 - zidentyfikowanych w ramach powierzchniowych (AZP) stanowisk archeologicznych,
 - dodatkowych form ochrony (park kulturowy w Rudzie, postulowane pomniki historii),
- aktualizacji ustaleń dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego, w tym:
 - uwzględnienia zasięgu „Załączńskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu”, zgodnie z aktualizacją „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”,
 - aktualizacji zasięgu udokumentowanych złóż na terenie miasta i gminy Wieluń (złóże Gaszyn, Wieluń i Wieluń – Widoradz) oraz podstawowych danych o zasobach kopalin wynikających z „Bilansu zasobu kopalin i wód podziemnych w Polsce za 2008 r.”
 - uwzględnienia prognozowanego maksymalnego zasięgu leja depresyjnego od złoża węgla brunatnego „Złoczew”, zgodnie z aktualizacją „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”,
- układu komunikacji, w tym:
 - uwzględnienia projektowanych szlaków samochodowych: „Szlaku Romańskiego”, „Szlaku Budownictwa Drewnianego”, „Szlaku Zamków”, „Szlaku Dworów i Pałaców” oraz „Szlaku Bursztynowego” wg aktualizacji „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”,
 - uwzględnienia projektowanego Łódzkiego Szlaku Konnego (dawna nazwa Wojewódzki Szlak Konny im. H. Dobrzańskiego „Hubala”), ujętego w „Programie rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007 – 2020” oraz „Koncepcji funkcjonalno – przestrzennej Wojewódzkiego Szlaku Konnego im. mjr H. Dobrzańskiego „Hubala” opracowanej przez BPPWŁ) wg aktualizacji „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”,
 - zmiany klasyfikacji dróg wojewódzkich według zamierzeń inwestycyjnych zarządcy,

- uzbrojenia, w tym:
 - weryfikacji przebiegu planowanego gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Bąków – Wieluń w nawiązaniu do prowadzonych prac projektowych,
 - aktualizacji zamierzeń w zakresie rozbudowy poszczególnych systemów uzbrojenia,
- aktualizacji stanu opracowań planistycznych na terenie miasta i gminy.

3.3. Zawartość opracowania

Niniejsza Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń opracowana jest w formie ujednoliconej, określa w formie tekstowej i graficznej uwarunkowania oraz kierunki rozwoju gminy.

Dla potrzeb zmiany studium wykorzystano ze Zmiany studium z 2007 r. tekst uwarunkowań przestrzennych rozwoju miasta i gminy dokonując jego weryfikacji i aktualizacji na podstawie dostępnych materiałów.

Uwarunkowania przestrzennego rozwoju miasta i gminy zostały zilustrowane na rysunkach:

- Uwarunkowania rozwoju – waloryzacja gruntów – rys. 1,
- Uwarunkowania rozwoju – ocena warunków ekofizjograficznych – rys. 2.

Ustalenia zmiany studium obejmujące określenie kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego zostały zaktualizowane w porównaniu do treści Zmiany studium z 2007 r. zarówno w zakresie tekstu jak i warstwy graficznej.

Załączniki do uchwały o uchwaleniu zmiany studium stanowią:

- Tekst zmiany studium – **zał. nr 1** do uchwały Rady Miejskiej w Wieluniu,
- Rysunek zmiany studium – Polityka przestrzenna – Miasto Wieluń – kierunki zagospodarowania, plansza w skali 1:5000 - **zał. nr 2** do uchwały Rady Miejskiej w Wieluniu,
- Rysunek zmiany studium – Polityka przestrzenna – Gmina Wieluń – kierunki zagospodarowania, plansza w skali 1:15 000 - **zał. nr 3** do uchwały Rady Miejskiej w Wieluniu,
- Rozstrzygnięcie Rady Miejskiej dotyczące sposobu rozpatrzenia uwag zgłoszonych w trakcie wyłożenia projektu zmiany studium do publicznego wglądu, **zał. nr 4** do uchwały Rady Miejskiej w Wieluniu.

Tekst i rysunki zmiany studium zawierające ustalenia zmiany studium, stanowią integralnie ze sobą związany dokument i winny być stosowane komplementarnie.

Oznaczenia graficzne ustaleń na rysunkach dostosowano do skali mapy, co oznacza, że przebieg granic poszczególnych terenów oznaczono orientacyjnie, tj. w sposób dopuszczający uściślenie ich lokalizacji przy utrzymaniu istoty zamierzonej dyspozycji przestrzennej.

Opis i rysunki uwarunkowań rozwoju miasta i gminy zawierają podbudowę informacyjną i analityczną uzasadniającą przyjęte rozwiązania. Mają charakter pomocniczy.

4. MATERIAŁY WYJŚCIOWE DO OPRACOWANIA

- Ocena aktualności „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”, uchwała Nr 650/05 z dnia 19 lipca 2005 r.,
- Aktualizacja „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”, 2009 r.,
- „Wieloletni Program Inwestycyjny Województwa Łódzkiego na lata 2008 – 2013 (Uchwała Sejmiku W Nr XXVII/647/08 z dnia 17 czerwca 2008 roku),
- „Strategia rozwoju województwa łódzkiego”,
- „Wojewódzki Program Małej Retencji” dla województwa łódzkiego, 2006 r.,
- „System Obszarów Chronionych” oprac. Marszałka Województwa Łódzkiego,
- Lista dóbr kultury współczesnej obiektów zrealizowanych w latach 1945 – 1989 na terenie województwa łódzkiego , elementów dziedzictwa kulturowy współczesnej typowanych do objęcia ochroną prawną w ramach ustaleń miejscowych planów zagospodarowania - 2006 r.
- Atlas turystyczny województwa łódzkiego - Urząd Marszałkowski,
- „Bilans zasobu kopalin i wód podziemnych w Polsce za 2008 r., PIG 2009 r.,
- Warianty połączeń kolejowych - opracowanie Centrum Postępu w Transporcie CENIT Politechniki Katalonii w Barcelonie,
- Strategia rozwoju powiatu wieluńskiego” – Wieluń 2005,
- „Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Wieluń na lata 2004-2013” – 2004 r.,
- „Lokalny program rewitalizacji miasta Wielunia na lata 2007 - 2013” – Wieluń 2007 r.,
- Gminna ewidencja zabytków – luty 2009 r.
- „Plan gospodarki odpadami w gminie Wieluń” – kwiecień 2004 r.,
- „Program ochrony środowiska w gminie Wieluń” – kwiecień 2004 r.,
- Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Wieluń na lata 2007 – 2013,
- „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Wieluń na lata 2004 – 2020” – marzec 2004 r.,
- „Plan rozwoju przedsiębiorstwa Energetyka Ciepła sp. z o.o w Wieluniu w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zaopatrzenia w ciepło - lipiec 2003 r.
- „Projekt kaskadowego wykorzystania wód geotermalnych na terenie gminy Wieluń”, Pogeotermia Sp. z o.o. PAN, Kraków – Wieluń, 2004 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń – „WMW-projekt”, Łódź 2000,
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń – „WMW-projekt”, Łódź 2007,
- Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będące w opracowaniu,
- Koncepcja budowy obwodnicy miasta Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8 – oprac. Budimex-Projekt Sp. z o.o.,

- Studium wykonalności rozbudowy składowiska w Rudzie gmina Wieluń, alternatywnie budowy nowego składowiska odpadów komunalnych – Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Ekologii Miasta, 2004 r.,
- Rocznik Statystyczny Województwa Łódzkiego Podregiony Powiaty Gminy 2005 – Urząd Statystyczny w Łodzi,
- Dane statystyczne Urzędu Statystycznego w Łodzi – www.stat.gov.pl,
- Mapy sytuacyjno-wysokościowe 1:5000, 1:10 000, 1:20 000.

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

1. WYBRANE INFORMACJE O GMINIE RZUTUJĄCE NA KSZTAŁTOWANIE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Miasto i gmina Wieluń tworzą gminę miejsko-wiejską, należącą do powiatu wieluńskiego w województwie łódzkim. Gmina znajduje się w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego, graniczą z nią gminy: Biała, Czarnożyły, Ostrówek, Osjaków, Wierzchlas, Pątnów, Mokrsko i Skomlin. Centralnym ośrodkiem gminy jest Wieluń, który pełni funkcję ponadlokalnego ośrodka rozwoju o znaczącej regionalnej roli gospodarczej.

Powierzchnia gminy w granicach administracyjnych wynosi 13100 ha, w tym miasto zajmuje około 1700 ha. Liczba ludności w gminie wynosi 32858 tys. osób, w tym w mieście – 24,2 tys. (dane z 31 XII 2008 r.).

Wieluń jest ośrodkiem przemysłowym, w którym dominują zakłady branży maszynowej i rolno-spożywczej. Miasto wyposażone jest w znaczną ilość usług o charakterze ponadpodstawowym obsługujących sąsiednie gminy.

Podstawową funkcją gminy jest rolnictwo, uzupełnia je przemysł rolno-spożywczy i usługi.

W strukturze użytkowania przeważają użytki rolne stanowiące 69,8% powierzchni gminy (dane z 31 XII 2008 r.). Występują duże kompleksy gleb o wysokich klasach bonitacyjnych. Gleby dobre i bardzo dobre to 67% powierzchni użytków rolnych.

Obszar gminy charakteryzują korzystne warunki agroklimatyczne oraz w jej części potencjalne warunki do pełnienia funkcji rekreacyjnych i turystycznych.

Miasto i gmina należą do wieluńskiej krainy historycznej. Miasto ze względu na nasycenie obiektami zabytkowymi stanowi teren atrakcyjności turystycznej I stopnia, zaś gmina to obszar II stopnia tej kategorii. Występują cenne elementy dziedzictwa kulturowego o znaczeniu krajowym, ponadregionalnym i regionalnym a także lokalnym. Układ urbanistyczny miasta objęty jest ochroną konserwatorską. Przez miasto i wschodnią część gminy przebiega turystyczny „Szlak Jury Wieluńskiej” będący fragmentem „Szlaku Orlich Gniazd”.

Na obszarze gminy występują pomniki przyrody, park dworski i leśny rezerwat „Lasek Kurowski”. Występują udokumentowane zasoby surowcowe (jurajskie wapienie i margle).

Południowo-wschodnia część gminy znajduje się w strefie chronionego krajobrazu (Obszar Nadwarciański) w otulinie Załęczańskiego Parku Krajobrazowego.

W centralnej części miasta i środkowej części gminy znajdują się tereny zasobowe Głównego Zbiornika Wód Podziemnych „Częstochowa” objęte wysoką ochroną (OWO).

W gminie projektowany jest zbiornik retencyjny Turów, traktowany jako rezerwa kierunkowa.

We wschodniej części gminy znajduje się strefa ochrony archeologicznej z cennymi obiektami w postaci grodzisk.

Układ komunikacyjny obszaru tworzą:

- drogi krajowe nr: 8, 43, 45,
- drogi wojewódzkie nr: 481, 486,
- drogi powiatowe nr: 4537E, 4538E, 4539E, 4540E, 4541E, 4542E, 4543E, 4544E, 4545E, 4531E, 4507E, 4508E, 4509E, 4510E, 4515E, 4518E, 4523E, 4519E,
- drogi gminne,
- linia kolejowa Wrocław – Herby.

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną:

- uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa w Wieluniu; 75,8% mieszkańców korzysta z kanalizacji, 95,3% z wodociągu miejskiego – powyższe dane pochodzą z 31 XII 2008 r. (dane GUS);
- w mieście funkcjonuje Miejska Oczyszczalnia Ścieków przy ul. Błońskiej,
- dobra dostępność telefoniczna przewodowa i bezprzewodowa miasta i gminy,
- miasto posiada zasilanie 110 kV z trzech niezależnych kierunków, w mieście znajduje się GPZ,
- prawidłowo prowadzona gospodarka odpadami; wysypisko odpadów komunalnych o znaczeniu ponadlokalnym w Rudzie oraz składowisko odpadów przemysłowych,
- projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Bąków – Wieluń – Pajęczno.

W związku z utratą ważności w grudniu 2003 r.:

- „Miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Wieluń” uchwalonego Uchwałą NrXXI/153/92 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 25.04.1992 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego z 1992 r. Nr 4 poz. 25) wraz z I i II aktualizacją,
- „Miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Wielunia” uchwalonego Uchwałą Nr XXI/152 /92 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 25.04.1992 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego z 1992 r. nr 4 poz. 25) wraz z I aktualizacją

obecnie na terenie miasta i gminy, zgodnie z obowiązującą ustawą, poza fragmentami miasta i gminy objętymi ważnymi planami zagospodarowania przestrzennego (uchwalonymi po 1995 r.), zagospodarowanie przestrzenne realizowane jest poprzez decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje celu publicznego, które poprzedzają wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę.

2. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA WPŁYWAJĄCE NA KSZTAŁTOWANIE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

2.1. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego jako element polityki w odniesieniu do miasta i gminy Wieluń

„Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” został uchwalony przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XLV/524/2002 z dnia 9 lipca 2002 r.

Plan ten (jak stwierdzono w jego zapisie) jest ściśle powiązany z polityką przestrzennego zagospodarowania kraju, wyrażoną w „Koncepcji Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”, przyjętą przez Sejm 17 listopada 2000 r., której generalnym założeniem (a w konsekwencji planu zagospodarowania przestrzennego województwa) jest „strategia dynamicznego równoważenia rozwoju, umożliwiającą stopniową likwidację istniejących dysproporcji ...”.

W strukturze systemu osadniczego województwa „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” wyróżnia ośrodki regionalne i subregionalne, czyli miasta tworzące podstawową i uzupełniającą sieć ośrodków równoważenia rozwoju.

Wieluń oraz Zgierz, Pabianice, Tomaszów Mazowiecki, Zduńska Wola, Łowicz, Rawa Mazowiecka, Łęczyca i Opoczno - miasta o zróżnicowanym potencjale demograficznym i gospodarczym oraz o zróżnicowanych funkcjach - należą do grupy ośrodków subregionalnych.

W zakresie polityki regionalnej i subregionalnej „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” ustala:

- 1) „Wieluń – kreowany do roli ośrodka subregionalnego. Ukształtowany ośrodek usług ponadlokalnych o potencjalnych możliwościach dalszego rozwoju. Atutem miasta jest dobrze rozwinięty, koncentryczny układ dróg krajowych, co znacznie rozszerza możliwości oddziaływania ośrodka – szczególnie w kierunku Wieruszowa i Działoszyna.
„Plan...” zakłada relatywnie znaczący wzrost zaludnienia do 32 – 35 tys. mieszkańców (przyrost ok. 30%).”
- 2) „Wieluń i Opoczno są ośrodkami najdalej położonymi od centrum metropolitalnego i stosunkowo najsłabiej z nim skomunikowanymi.
Podniesienie tych miast do roli ośrodków subregionalnych winno stać się czynnikiem przeciwdziałającym peryferyzacji tych obszarów województwa.”

Założone, że wzmacnianie funkcji regionalnych i subregionalnych będzie następować poprzez:

- podniesienie poziomu wykształcenia i rozwój kulturowy mieszkańców poprzez rozwój:
 - szkół wyższych,
 - wyższych szkół zawodowych,
 - średnich szkół zawodowych,
 - instytucji kultury, sztuki i nauki o zasięgu regionalnym,
 - bazy turystycznej i sportowej,
 - instytucji kreujących tożsamość regionalną;

- podniesienie stanu zdrowotności mieszkańców poprzez:
 - poprawę jakości życia w aspekcie ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze obiektów szczególnie uciążliwych – głównych emitatorów zanieczyszczeń powietrza, gleb i wód,
 - rozwój placówek służby zdrowia o oddziaływaniu ponadlokalnym,
 - rozwój placówek pomocy społecznej o zasięgu ponadlokalnym;
- podniesienie poziomu aktywności gospodarczej poprzez:
 - inicjowanie działań zmierzających do uaktywnienia wyznaczonych podstref i kompleksów Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
 - tworzenie ponadlokalnych stref aktywności gospodarczej,
 - wspieranie i rozbudowę pierwotnego rynku rolnego,
 - wykształcenie regionalnego nowoczesnego systemu produkcyjnego”.

Na obszarze miasta i gminy wyróżniono trzy typy polityki przestrzennej:

- polityka tworzenia warunków do rozwoju – dotyczy ponadlokalnego ośrodka miejskiego oraz potencjalnego pasma wzmożonej aktywności społeczno-gospodarczej to jest korytarza drogi krajowej nr 45,
- polityka modernizacji i restrukturyzacji – odnosi się do strefy ochrony obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej (najlepsze warunki glebowe i relatywnie wysoka kultura rolna); równoległe z modernizacją rolnictwa winna przebiegać restrukturyzacja wsi w kierunku jej wielofunkcyjności,
- polityka uwarunkowana ekologicznie – odnoszą się do lasów, terenów o wysokim potencjalnym stopniu zagrożenia wód, terenów wskazanych do objęcia ochroną prawną terenów wskazanych do zalesień.

W oparciu o ustalenia zawarte w „Strategii rozwoju województwa łódzkiego”, aktualizacji „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”, „Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2008 – 2013 (Uchwała Sejmiku W Nr XXVII/647/08 z dnia 17 czerwca 2008 roku), a także o wnioski zgłaszane przez poszczególne instytucje po ogłoszeniu o przystąpieniu do zmiany studium jako ponadlokalne cele publiczne na obszarze miasta i gminy Wieluń, uznano:

- o znaczeniu krajowym:
 - budowa obwodnicy miasta Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8 Warszawa – Wieluń – Wrocław,
 - modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 45 Opole – Wieluń – Sieradz,
 - modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 43 Wieluń – Krzepice – Częstochowa,
 - budowa obejścia drogi krajowej nr 45,
- o znaczeniu wojewódzkim:
 - realizacja zbiornika retencyjnego „Kurów”, dawna „Brzoza”,
 - modernizacja drogi wojewódzkiej nr 486 Wieluń – Działoszyn na odcinku Ruda – Krzeczów,

- rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 481 – lista programów inwestycyjnych z grupy inwestycyjnej „Transport”,
- budowa gazociągu przesyłowego (DN 250) Bąków - Wieluń – Działoszyn – Pajęczno,
- budowa stacji elektroenergetycznej 110/15kV „Sady” oraz rozcięcie linii „Wieluń – Janinów” i wprowadzenie jej dwoma odcinkami linii napowietrznych do tej stacji; budowa linii 110 kV od projektowanej stacji 110/15kV „Sady” do istniejącej linii 110kV „Wieluń-Trębaczew” we wsi Olewin,
- przekształcenie otuliny Załęczańskiego Parku Krajobrazowego w „Załęczański Obszar Chronionego Krajobrazu”,
- budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji w ramach programu ochrony wód dorzecza rzeki Warty, którego inwestycje będą współfinansowane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska,
- zwiększenia zasobów leśnych regionu posiadającego jeden z najniższych wskaźników lesistości w kraju,
- ochrona zabytkowych układów urbanistycznych i zabytkowych zespołów budowlanych (układ urbanistyczny miasta, kościoły grupy wieluńskiej typu wielkopolskiego w Gaszynie i Kadłubie).

3. WEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA WPŁYWAJĄCE NA KSZTAŁTOWANIE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

3.1. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z zasobów i funkcjonowania środowiska przyrodniczego

3.1.1. Uwarunkowania przyrodnicze miasta

Rzeźba terenu

Wg fizyczno-geograficznego podziału Polski (J. Kondracki 1978r.) teren miasta położony jest w obrębie 2 mezoregionów. Część północna leży w obrębie Wysoczyzny Wieruszowskiej, a część południowa w obrębie Wysoczyzny Wieluńskiej. Wysoczyzna Wieruszowska wchodzi w skład makroregionu Niziny Środkowopolskiej, a Wyżyna Wieluńska w skład makroregionu Wyżyny Śląsko-Krakowskiej.

Współczesna rzeźba badanego terenu uformowała się w wyniku oddziaływania bardzo złożonych czynników, z których największą rolę odegrało zlodowacenie środkowopolskie – stadiał Warty.

Na opracowanym terenie wydzielono następujące formy morfologiczne :

- pagóry jurajskie
pagóry – wyniesienia jurajskie – (P.J.) na obszarze opracowanym wznoszą się na wysokości od ca 177,0 do powyżej 210,0 m n.p.m.;
jest to obszar położony w części południowej i fragment w części północno-zachodniej stanowią najbardziej wyniesione partie terenu.
- fragmenty wysoczyzny polodowcowej
 - wysoczyzna morenowa plejstoceniowa (Wmp) występuje tylko fragmentem w części północno-wschodniej, wyniesiona jest ca 173,0 – 176,0 m n.p.m.;

- powierzchnia jej jest płaska (nachylenie do 2%) i nosi ślady silnego zdenudowania, nachylona jest w kierunku rozcinających ją dolin;
- zbocza wysoczyzny są silnie przekształcone w skutek denudacji i soliflukcji;
- formy związane z akumulacją i erozją rzeczną oraz denudacją.

Do form związanych z akumulacją i erozją rzeczną zaliczono:

- martwą dolinę,
- dolinę rzeki Pysznej.

Oprócz wymienionych form naturalnych występują dość liczne formy pochodzenia antropogenicznego. Największe z nich występują na Wyżynie Jurajskiej w południowo - wschodniej części miasta (ul. Częstochowska przy ul. Polnej). Stanowią je rozległe wyrobiska poeksploatacyjne piasku i żwiru (aktualnie nieczynne) tworzące skarpy, nierówności terenu, zagrożone procesami erozji powierzchniowej.

Obszary o silnie przeobrażonej rzeźbie (znielowane, nadsypane bądź zasypane) związane z rozbudową miasta zajmują także dość znaczne obszary (środkowa część). Ponadto do form antropogenicznych należy zaliczyć nasypy kolejowe, drogowe, wkopy, groble itp.

Reasumując należy stwierdzić, że rzeźba badanego terenu pod kątem przydatności dla zabudowy jest dość korzystna. Przeważa powierzchnia płaska, co nie stwarza ograniczeń dla rozwoju budownictwa. Z zabudowy należy wyłączyć jedynie obszary współczesnych dolin i obniżeń oraz przystosowania wymagać będą niewielkie tereny o nachyleniu 5-10%.

Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym miasto Wieluń położone jest w obrębie Jury Krakowsko - Częstochowskiej, w północno – wschodniej, skrajnej części monokliny przedsudeckiej. Monoklinalny układ warstw uległ tutaj silnym zaburzeniom tektonicznym. Najsilniej zaangażowana strefa, o kierunku WNW – ESE, przebiega przez środkową i północną część miasta.

W rejonie miasta Wielunia wyróżniono:

- utwory triasowe, jurajskie, trzeciorzędowe i czwartorzędowe (plejstocen i holocen),
- utwory jury występują w trzech piętrach: lias, dagger, malm.

W rejonie dawnej wieluńskiej cukrowni (ul. Długosza – północno – wschodnia część miasta) występują utwory czwartorzędowe i jurajskie. Utwory czwartorzędowe charakteryzują się miąższością około 20 m i są reprezentowane przez piaski, żwiry i gliny. Utwory jurajskie są wykształcone w postaci piaskowców.

W rejonie Spółdzielni Dostawców Mleka (mleczarnia – ul. Kolejowa – północny – zachód miasta) utwory czwartorzędowe są reprezentowane przez piaski, żwiry i gliny i posiadają miąższość od 1 do około 10 m. Jura jest wykształcona w postaci piaskowców z wkładkami ilów.

W rejonie ujęcia wód podziemnych „Piłsudskiego” (centrum miasta) czwartorzęd ma około 5 m miąższości, pod ww. utworami zalegają bezpośrednio utwory jurajskie.

W okolicach ujęcia wody podziemnej przy ul. Częstochowskiej (południowy – wschód miasta) utwory czwartorzędowe przeważnie zalegają na utworach jurajskich lub lokalnie na utworach

trzeciorzędowych. Czwartorzęd jest wykształcony (plejstocen) w postaci glin, piasków różnej granulacji, pyłów, charakteryzuje się zmienną miąższością – do około 10 m.

Utwory trzeciorzędowe (utwory miocenu, pliocenu) – stanowią ility z wkładkami węgla brunatnego i piasków – o stosunkowo małej miąższości.

Jura jest reprezentowana przez piaskowce z wkładkami iłów, łupków ilastych i wapieni.

W rejonie wieluńskiego szpitala (ul. Szpitalna – południowa część miasta) utwory czwartorzędowe cechują się miąższością 1,5 m, poniżej zalegają utwory jury górnej (wapienie). Jura środkowa zalega do głębokości 220 m ppt i jest reprezentowana przez ility z wkładkami piaskowca. Jura dolna zalega do głębokości 265 m (piaskowce).

Najstarszymi utworami (na terenie miasta Wielunia) są utwory triasowe, wykształcone w postaci łupku ilastego z przewarstwieniami wapieni, margli i piaskowców.

Surowce mineralne

Wśród surowców budowlanych w rejonie miasta Wielunia na uwagę zasługują wyłącznie surowce węglanowe – wapienie jurajskie malmu. Z powszechnym ich występowaniem eksploatowane były już od bardzo dawna, o czym świadczą wyrobiska poeksploatacyjne.

Przedmiotem eksploatacji były wapienie płytowe twarde lub kredowe, wapienie piaszczyste oraz piaskowce wapniste. Surowiec ten był używany w budownictwie, obecnie nie jest eksploatowany.

Z grupy surowców ilastych należy wymienić gliny zwałowe, które występują na niewielkich obszarach od powierzchni (brak bliższego określenia przydatności do produkcji materiałów budowlanych). Gliny zwałowe z reguły jako surowce ilaste charakteryzują się niską jakością. Są zapiaszczone, margliste oraz zawierają okruchy skał miejscowych utrudniających produkcję cegły.

Z grupy surowców okruszowych należy wymienić piaski. Podobnie jak gliny zwałowe nie są eksploatowane. Występują w części południowej miasta tworząc zwarte pokrywy na wyżynie oraz w obrębie dolin. Są to przeważnie piaski o zróżnicowanej wielkości ziarna często zapyłone. Z uwagi na niską jakość nie mogą znaleźć zastosowania w budownictwie. Można je wykorzystywać jedynie do budowy lub przebudowy dróg.

Tabela 1 Złoże zlokalizowane na terenie miasta Wielunia

Nazwa złoża	Rodzaj surowca	Zasoby	Przybliżony tonaż
Wieluń (w części na terenie gminy)	surowce węglanowe – wapienie i margle	zasoby rozpoznane szczegółowo	56 937 ton

źródło: Bilans Zasobów Kopalni i Wód Podziemnych – stan na 31 grudnia 2008 r. – PIG
– Warszawa 2009 r.

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym opracowany teren położony jest na obszarze zlewni rzeki Pysznnej w dorzeczu Warty. Pyszna jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Oleśnicy. Stanowi zarazem północną granicę opracowania. Koryto rzeki jest wyrównane i sprawia wrażenie rowu melioracyjnego o szerokości 4,0 – 5,0 m. Zalewane są najniżej położone obszary w obrębie tarasu zalewowego. Pozostała część, na której położone jest miasto, nie posiada naturalnych cieków wód powierzchniowych. Martwa dolina rozdzielająca teren badań na część północną i południową

pozbawiona jest właściwie rzek. Obszar jej rozcinają liczne rowy melioracyjne. Główny zwany strugą Wieluńską jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Pysznnej.

Dość ważnym elementem wód powierzchniowych na terenie badanym są niewielkie, lecz dość liczne występujące małe zbiorniki wodne. Są to głównie zbiorniki sztuczne – stawy. Położone są one w północnej części na terenie „Cukrowni Wieluń” zawierają wody przemysłowe. Zasilane są wodami ze spiętrzenia na rzece Pysznnej. Pozostałe stawy – położone w pobliżu wsi Niedzielsko oraz wsi Gaszyn i w południowo – zachodniej części gminy mają charakter wybitnie hodowlany. Zasilane są głównie wodami ze źródeł i wysięków.

Stan czystości rzeki Pysznnej związany jest więc ze źródłami położonym na terenie jej zlewni.

Wody podziemne

Na obszarze miasta Wielunia występują następujące poziomy wodonośne: I plejstocenu, II miocenu, III keloweju – oksfordu, IV serii rudonośnej, V warstw kościeliskich.

Poważniejsze znaczenie mają dwa poziomy keloweju – oksfordu (III) i warstw kościeliskich (V).

I poziom – plejstocen tworzy osobny poziom wodonośny jedynie w północnej części miasta, natomiast w południowej części łączy się z poziomem III. Posiada niewielką miąższość – 4 – 6 m. Woda jest ujmowana poprzez studnie kopane, może ulegać zanieczyszczeniom wskutek braku górnej warstwy izolacyjnej.

II poziom – mioceńskie utwory wodonośne występujące w postaci cienkich warstw piasków drobnoziarnistych i pylastych, wśród nieprzepuszczalnych utworów ilastych nie tworzą w rejonie miasta Wielunia poważniejszego poziomu wodonośnego.

III poziom – występuje w wapieniach i drobnoziarnistych piaskowcach wapnistych, zalegających zwykle pod stosunkowo cienką pokrywą czwartorzędu. Ich miąższość jest zmienna (około 30 – 40 m). W utworach tych występują zjawiska krasowe. Z poziomu tego czerpią wodę studnie na ujęciu wodociągu, studnie zakładów przemysłowych oraz gospodarstwa indywidualne. Zwierciadło wody tego poziomu znajduje się na różnej głębokości. W śródmieściu około 1 mppt, w SES wzniesieniach na około 21 – 23 mppt.

IV poziom – nie tworzą one ciągłego poziomu wodonośnego. Woda występuje w przewarstwieniach piasków i piaskowców (do 3,0 m) wśród ilów i łupków ilastych oraz syderytów.

V poziom – wody tego poziomu występują w piaskach i piaskowcach przeważnie drobnoziarnistych lub rzadziej utworach żwirowych. Warstwy kościeliskie na obszarze jury krakowsko – częstochowskiej tworzą największy zbiornik wód gruntowych. Wody posiadają charakter artezyjski. Miąższość wodonośnych utworów kościeliskich wynosi od 30 do 60 m.

Wyróżniono kilka obszarów charakteryzujących się różnymi warunkami występowania wód podziemnych:

- ciągły poziom wód gruntowych występuje na dość znacznych obszarach, głównie jednak na obszarze dolin (część środkowa i północna opracowania); woda na ogół utrzymuje się w łatwo przepuszczalnych utworach piaszczysto – żwirowych i pylastych (wyższe poziomy tarasów) oraz w piaskach i mułach w obrębie dolin holocenijskich;

wody gruntowe jakkolwiek występują w różnych wiekowo osadach kontaktują się ze sobą, są związane hydrostatycznie i tworzą jeden poziom o zwierciadle swobodnym;

obszar ten zasilany jest głównie wodami opadowymi i roztopowymi oraz spływem podziemnym z obszarów położonych wyżej;

wody te są ściśle uzależnione od wysokości lustra wody w przepływających ciekach;

- obszar zrównań podstokowych, gdzie wody o zwierciadle swobodnym utrzymują się na stropie utworów nieprzepuszczalnych tworząc poziom wód zawieszonych (w piaskach na glinie bądź iłach);

są to wody wyłącznie uzależnione od intensywności opadów atmosferycznych i głębokości występowania stropu podłoża trudno przepuszczalnego;

- obszar, gdzie ciągłość poziomu wód gruntowych może ulegać zakłóceniom, a zwierciadło wykazuje napięcie występuje wyłącznie na wysoczyźnie zbudowanej z utworów trudniej przepuszczalnych – glin;

wody występują tu w przewarstwieńiach piaszczystych lub żwirowych wśród glin na bardzo różnych głębokościach z reguły większych niż 2,0 m;

w obrębie tych obszarów w okresie długotrwałych opadów należy liczyć się z możliwością stagnacji wód przypowierzchniowych;

- obszar wyżyny jurajskiej, gdzie wody zalegają w szczelinach i uzależnione są od wielkości spękań i rodzaju skał.

W centrum miasta wody podziemne czwartorzędowe występują na głębokości do około 1,5 m. Zwierciadło wody przy ul. Częstochowskiej (teren stacji wodociągowej) nawiercono na głębokości około 240 m, a jest ustalone na głębokości około 15 – 20 m.

Na terenie wieluńskiej mleczarni zwierciadło wody (jura dolna) znajduje się na głębokości około 15 – 20 m.

Dla utworów górnej jury wydzielono główny zbiornik wód podziemnych nr 326. Sięga od Wielunia po wschodnie granice byłego województwa sieradzkiego i dalej ku Częstochowie. Na południe od Wielunia jest do dyspozycji jeszcze fragment dużej struktury wodonośnej środkowej jury (GZWP nr 325).

Warunki glebowe

Obszar objęty opracowaniem charakteryzuje się dość znacznym zróżnicowaniem warunków glebowych. Wyróżnić można tutaj dwa rejony: część północną, gdzie dominują gleby gliniaste lub piaszczysto – gliniaste o wysokiej bonitacji oraz południową o przewadze ubogich gleb piaszczystych.

W rejonie północnym dominują gleby brunatne, bielcowe oraz czarne ziemie wytworzone z:

- pyłów zwykłych całkowitych lub podzielonych glinami albo piaskami,
- glin lekkich, najczęściej pylastych nieco spiaszczonych w wierzchniej warstwie o niewielkiej miąższości (do 50 cm).

Są to gleby zasobne w składniki pokarmowe. Gleby brunatne i bielcowe charakteryzują się korzystnymi stosunkami wodno – powietrznymi, są łatwe w uprawie i cechuje je szeroka przydatność rolnicza z uwzględnieniem roślin nawet o bardzo wysokich wymaganiach glebowych. Zalicza się je do

kompleksów pszennego dobrego oraz pszenno – żytniego w IIIa lub IIIb klasie gruntów ornych. Czarne ziemie bywają okresowo nieco zbyt wilgotne, co ogranicza ich przydatność rolniczą, a zwłaszcza w latach o dużej ilości opadów. Są to jednak gleby bardzo zasobne w składniki pokarmowe roślin i przy odpowiednim doborze gatunków i odmian, zwłaszcza przy korzystnych warunkach pogody dają bardzo wysokie plony. Zaliczają się one do kompleksu zbożowo – pszennego mocnego – III b – IV b klasa gruntów ornych.

W północno – zachodniej części omawianego rejonu (okolica cukrowni) występują najlepsze gleby, niestety zajmują one stosunkowo niewielką powierzchnię. Są to czarne ziemie wytworzone ze średnio głębokich pyłów zwykłych zalegających na glinach lekkich. Są one bardzo zasobne w składniki pokarmowe, posiadają korzystne stosunki wodno – powietrzne i dobrą strukturę, posiadają wyjątkowo korzystne warunki do uprawy nawet najbardziej wymagających roślin. Zaliczają się one do kompleksu pszennego bardzo dobrego – I – II klasa gruntów ornych.

Najsłabsze gleby rejonu północnego miasta Wielunia to gleby brunatne i bielcowe z małym udziałem czarnych ziem wytworzone głównie z pyłów zwykłych lub piasków gliniastych lekkich pylastych średnio głęboko zalegających na piaskach luźnych lub słabo gliniastych. Są one mniej zasobne w składniki pokarmowe i bardziej wrażliwe na suszę.

Stwarzają one średnio korzystne warunki do uprawy. Przydatne są głównie dla roślin o średnich lub małych wymaganiach pokarmowych takich jak żyto, ziemniaki, jęczmień, owies koniczyna biała, saradela itp. Zaliczają się one do kompleksu żytnio – ziemniaczanego dobrego – IVa – IVb klasa gruntów ornych. Wszystkie te gleby podlegają prawnej ochronie przed zagospodarowaniem poza rolniczym.

W rejonie południowym miasta Wielunia dominują gleby piaszczyste. Najczęściej są to gleby brunatne i bielcowe, rzadziej czarne ziemie wytworzone z piasków słabo gliniastych, gliniastych lekkich lub rzadko pyłów zwykłych o małej miąższości (poniżej 50 cm) zalegających na piaskach luźnych. Charakteryzują się one niską zawartością związków próchnicznych i pokarmowych oraz dużą przepuszczalnością powodującą szybkie przesychanie gleb i wymywanie wniesionych nawozów. Są to gleby o mało korzystnych warunkach do uprawy zaliczone do kompleksów żytnio – ziemniaczanego słabego lub rzadziej zbożowo – pastewnego słabego – V klasy gruntów ornych. Nie podlegają one prawnej ochronie przed przeznaczeniem na cele poza rolnicze.

Wyróżniono również gleby w tych samych kompleksach rolniczej przydatności i zbliżonym składzie mechanicznym, lecz o nieco lepszych warunkach do uprawy, zaliczone do klasy IVb. Gleby te, zwłaszcza w rejonie południowym miasta Wielunia, gdzie dominują gleby o gorszej bonitacji i niższej przydatności rolniczej powinny być pozostawione w użytkowaniu rolniczym. Najsłabsze w tym rejonie są gleby brunatne wytworzone z piasków luźnych całkowitych lub z niewielkiej miąższości warstwą wierzchnią piasków słabo gliniastych bardzo ubogie, przepuszczalne i suche.

Zgodnie z takim rozkładem warunków glebowych rysuje się również podział funkcji terenów otaczających miasto Wieluń. Część na północ od miasta posiada warunki predestynujące je do intensywnego użytkowania rolniczego. Dominujące tutaj gleby podlegają prawnej ochronie przed zagospodarowaniem innego rodzaju. Poważny problem dla upraw w tym rejonie stanowią zakłady przemysłowe zlokalizowane niewłaściwie wśród najlepszych gleb, wskutek czego ich większość,

a także rośliny na nich uprawiane podlegać mogą skażeniu chemicznemu. Niekorzystna jest tutaj lokalizacja zabudowy mieszkaniowej, obiektów rekreacyjnych, pracowniczych ogródków działkowych itp. Pod znakiem zapytania stoi przydatność do spożycia uprawianych tutaj roślin. Przy braku możliwości likwidacji zakładów należy dążyć do maksymalnego zmniejszenia szkodliwości ich oddziaływania poprzez zastosowanie odpowiednich metod i urządzeń oczyszczających. Szczegółowe wnioski dotyczące dopuszczalnych upraw lub innych form zagospodarowania tych terenów wymagają podjęcia dodatkowych badań.

Tereny na południe od miasta posiadają w większości warunki mało korzystne dla rolnictwa. Gleby te nie podlegają prawnej ochronie i mogą bez zastrzeżeń być wykorzystane do celów poza rolniczych.

W dolinach rzecznych występują głównie czarne ziemie, rzadziej gleby mułowo – torfowe lub murszowe. Na glebach mułowo – torfowych i murszowych występują użytki zielone dobrej lub słabej wartości. Gleby te wykazują znaczne uwilgotnienie i są predystynowane do tego rodzaju gospodarki. Czarne ziemie mogą być użytkowane jako grunty orne kompleksów pastewnych, łąki lub pastwiska.

Obszary dolin predestynowane są do gospodarki łąkowo – pastewnej, jednak ze względu na bliskość dużego skupiska ludzkiego korzystne jest pozostawienie fragmentów czarnych ziem o wysokiej bonitacji i sprzyjających warunkach wodnych w użytkowaniu ornym z przeznaczeniem na uprawę warzyw. Wszelkie inne formy zagospodarowania dolin (zabudowa itp.) są niekorzystne zarówno ze względu na warunki glebowo – wodne, a także ze względu na możliwość przerwania lub znacznego ograniczenia ciągłości powiązań ekologicznych, dla których doliny stanowią naturalne drogi realizacji. Z tych też powodów należy chronić je przed zakłóceniem stosunków wodnych, przed chemizacją środowiska przyrodniczego oraz dążyć do zachowania lub przywrócenia stanu naturalnej równowagi ekologicznej.

W podsumowaniu na uwypuklenie zasługują następujące zagadnienia :

- rejon na północ od miasta charakteryzuje się dominacją gleb o wysokiej bonitacji; dominującą funkcję na tym terenie powinno być intensywne rolnictwo uwzględniające gatunki o dużych wymaganiach glebowych; jednocześnie należy dążyć do likwidacji lub przynajmniej maksymalnego ograniczenia wpływu przemysłu na gleby i uprawy,
- rejon na południe od miasta charakteryzuje się dominacją gleb o niskiej bonitacji, które bez przeszkód mogą być wykorzystane na cele poza rolnicze (rozwój zabudowy, dolesienia itp.),
- doliny rzeczne powinny zostać bezwzględnie wyłączone spod zabudowy, ograniczeniu podlegać powinno użytkowanie orne oraz stosowanie środków chemicznych, należy dążyć do zachowania lub przywrócenia charakteru jak najbardziej zbliżonego do naturalnego.

Przydatność gruntów dla budownictwa

Oceniając przydatność gruntów z punktu widzenia potrzeb budownictwa należy uznać za dość korzystną. Na przeważającej części terenu występują raczej dobre warunki posadowienia. Lokalnie jednak szczególnie na obszarach Wyżyny Jurajskiej mogą wystąpić utrudnienia w posadowieniu.

Należy się liczyć:

- z możliwością wystąpienia zjawisk krasowych na obszarach, gdzie zostały stwierdzone utwory górnej jury – wapienie,
- w utworach środkowej jury – łach z podwyższonym stopniem plastyczności.

Najkorzystniejszymi utworami są utwory czwartorzędowe (gliny zwałowe, piaski lodowcowe i wodnolodowce).

Z pewnym utrudnieniem dla budownictwa należy liczyć się na obszarach pokrytych gliniastą wietrzeliną (obszar występowania wapieni, gdzie można spodziewać się form krasowych) i w rejonach występowania utworów zastoiskowych (pod wpływem wody istnieje możliwość uplastycznienia się gruntów).

Obszarami o niekorzystnych warunkach budownictwa są również obszary pokryte utworami zboczowymi oraz współczesne doliny rzeczne i obniżenia zbudowane z nieskonsolidowanych i nawodnionych utworów holocenów.

Do gruntów mało korzystnych należy zaliczyć także grunty zboczowe, przemieszczone o zróżnicowanych parametrach geotechnicznych. Pozostałe grunty deluwialno – aluwialne i organiczne, ze względu na mały stopień zagęszczenia lub zbyt duże nawodnienie należy uznać za niekorzystne do bezpośredniego posadowienia budynków.

Ogólnie należy stwierdzić, że najkorzystniejsze warunki wodne dla budownictwa istnieją tam, gdzie wody zalegają głębiej niż 2,0 m – na obszarze wyżyny jurajskiej i na wysoczyźnie oraz na niewielkich obszarach w obrębie dolin. Natomiast niekorzystne warunki występują w rejonie dolin współczesnych i we wszystkich obniżeniach.

Szata roślinna

Lasów w okolicach miasta Wielunia jest bardzo niewiele. Jedyny większy kompleks o powierzchni niespełna 30 ha występuje w zachodniej części gminy. Ma on charakter spacerowo – wypoczynkowy (szerokie alejki, ławki, śmietniczki). Naturalne stosunki przyrodnicze zostały tu w sposób istotny zmienione. Las ten położony jest na terenie VI Krainy Przyrodniczo-Leśnej Wyżów Środkowopolskich Dzielnic Jury Krakowsko - Wieluńskiej w zasięgu występowania jodły, buka i świerka. Ukształtowanie powierzchni jest w zasadzie równinne z niewielkimi lokalnymi sfałowaniem. Wyniesienie n.p.m. wynosi przeciętnie 195 m. W części północno-zachodniej, przylegającej do linii kolejowej występuje obniżenie, z którego wypływa rów odprowadzający nadmiar wód opadowych w kierunku wschodnim.

Gleby w przeważającej powierzchni lasów są skrytobelicowe lub bielcowe właściwie słabo zbielcowane wytworzone z piasków gliniastych lekkich zalegających na glinie lekkiej silnie spiaszczonej, miejscami z piasków słabo gliniastych. Stosunki wilgotnościowe są świeże. W obniżeniu w części północno-zachodniej kompleksu występują gleby murszowo-mineralne wytworzone z murszów płytkich zalegających na piaskach gliniastych mocnych o silnym uwilgotnieniu.

Wśród drzewostanów dominują drzewostany sosnowe w wieku 40 – 60 lat, stanowiące ponad 60%. Licznie występują tutaj podszyty bzu czarnego, rzadziej występują : grab, jodła, buk, dąb czerwony, dąb, klon. Są to gatunki wprowadzone sztucznie. Około 17% powierzchni zajmują drzewostany świerkowe występujące jako lite świerczyny lub z pojedynczymi lub grupowymi domieszkami sosny i modrzewia. Na 11% powierzchni występują drzewostany dębowe (głównie dąb czerwony) w wieku ok. 40 lat z domieszkami sosny, modrzewia, sporadycznie świerka srebrnego, grabu i innych. 1,3% powierzchni zajmuje przerzedzony drzewostan brzozy w wieku 50-60 lat z domieszkami sosny, jesionu i klonu. Modrzew występuje głównie na obrzeżu innych drzewostanów wzdłuż alei.

Dominującymi typami siedlisk są bór świeży, bór mieszany świeży i las mieszany świeży.

W obniżeniu w części południowo-zachodniej występuje drzewostan jesionowo-świerkowo-olszowy z domieszką grabu w wieku około 30 lat, zajmujący około 9% powierzchni lasu. Jesion i świerk zostały sztucznie wprowadzone do istniejącego samosiewu olszowego. Ogólnie las charakteryzuje się zbyt dużym zwarcie drzewostanów utrudniającym dopływ światła i powodujący zły rozwój drzew, zbyt powolny rozkład ściółki oraz powstanie praktycznie jednogatunkowego cieniznoszącego podszytu z bzu czarnego. Korzystne jest wprowadzenie innych gatunków drzew, zwłaszcza liściastych i jodły oraz krzewów, w celu przebudowy drzewostanów jednogatunkowych na drzewostany mieszane.

Pozostałe lasy zajmują bardzo małe powierzchnie i są rozrzucone na całym terenie opracowania. Mają one charakter jedynie krajobrazowy. Ze względu na bardzo niską lesistość terenu proponuje się wprowadzenie licznych dolesień, szczególnie w rejonie południowym miasta na znacznych obszarach gleb o bardzo niskiej przydatności rolniczej.

Z cennych przyrodniczo obiektów należy wymienić dwa drzewa (białodrzew) – pomniki przyrody (przy wejściu do cukrowni oraz przy sąsiadującej z nią przychodni lekarskiej), a także kilka okazałych egzemplarzy sosen i tui nie objętych ochroną prawną lecz zasługujących na uwagę (również przy przychodni lekarskiej).

Przy omawianiu szaty roślinnej miasta Wielunia należy wspomnieć o zieleni miejskiej. Ma ona charakter całkowicie antropogeniczny. Ze względu na charakter roślinności, wielkość powierzchni oraz funkcje wyróżniono następujące jednostki :

- park miejski o stosunkowo znacznej powierzchni znajdujący się w centrum miasta z alejkami, ławkami i śmietniczkami itp. urządzeniami: występuje tutaj wiele okazów ładnych, starych drzew; stanowi on przyjemne miejsce wypoczynku całodziennego dla mieszkańców Wielunia, a także oazę zieleni znacznie poprawiającą mikroklimat oraz krajobraz miasta; powinien być objęty ochroną przed niszczeniem roślinności (wydeptywanie trawników, łamanie gałęzi, ochrona przed szkodnikami i chorobami oraz chemizacją i zatruciem gleb spowodowanym między innymi wpływaniem szkodliwych substancji z jezdni) i zmniejszeniem powierzchni;
- obiekty sportowo-rekreacyjne - są to zlokalizowane w zachodniej części gminy boiska, stadiony, strzelnica i basen kąpielowy razem z terenami do plażowania – roślinność jest głównie trawiasta, nie posiada walorów naturalnych i wymaga jedynie zwykłych zabiegów pielęgnacyjnych i porządkowych;
- zieleńce i skwery rozrzucone wśród ulic centrum miasta to głównie trawniki o niewielkich powierzchniach z ozdobnymi klombami, krzewami i nielicznymi drzewami; wymagają one jedynie zwykłych zabiegów pielęgnacyjnych i porządkowych;
- zieleń przy budynkach – zaliczono tutaj urządzoną lub będącą w urządzaniu zieleń towarzyszącą blokom w osiedlach mieszkaniowych, zieleń otaczającą szpital, kościół, przedszkole oraz inne obiekty użyteczności publicznej; są to głównie trawniki z nielicznymi krzewami i drzewami o charakterze ozdobnym, rozdzielone alejkami i miejscami zabaw dla dzieci, roślinność a także urządzenia (ławki, śmietniczki, piaskownice, drabinki, huśtawki itp.) są w różnym stanie – od uporządkowanych i zadbanych do w dużym stopniu zniszczonych; wymagane są tutaj stałe zabiegi pielęgnacyjne i porządkowe;

- zieleniec z pomnikiem poświęconym Bohaterom Powstania Styczniowego – niewielki obszar wydzielony z lasu komunalnego, uporządkowany i zadbany, znajdują się tu poprzecinane alejkami klomby obsadzone roślinnością ozdobną (cyprysy, żywotniki, świerk srebrny, śnieguliczki, róże);
- stary, nieczynny cmentarz żydowski z gęstym drzewostanem olchowym w młodym wieku, roślinność ma charakter głównie samosiewów, nie przedstawia szczególnej wartości, cmentarz wymaga uporządkowania;
- stary, bardzo zniszczony park otaczający przychodnię lekarską w północnej części gminy, roślinność zielona i krzewiasta jest prawie całkowicie zniszczona, w drzewostanie występuje wiele egzemplarzy starych i okazałych sosen oraz tui, które powinny być otoczone bezwzględną ochroną, park w całości wymaga intensywnej odnowy;
- czynne cmentarze z zielenią towarzyszącą, którą stanowią na przeważającej powierzchni bardzo azurowe drzewostany w starszym wieku – wymagana ochrona drzew przed wycinaniem.

W podsumowaniu należy podkreślić występowanie małej ilości lasów oraz brak dobrych warunków do rekreacji mieszkańców Wielunia. Proponuje się zatem wprowadzenie dolesień na najsłabszych glebach (głównie w rejonie południowym), otoczenie szczególną ochroną już istniejącej roślinności o charakterze naturalnym (lub częściej seminaturalnym) oraz skierowanie głównego nurtu rekreacji poza teren miasta. Najkorzystniejszy w świetle dotychczasowych badań wydaje się kierunek wschodni – z możliwością wykorzystania rzeki Warty oraz pobliskich kompleksów leśnych o znacznych powierzchniach.

Warunki klimatyczne

Wieluń (wg podziału Polski na regiony klimatyczne W. Okołowicza) położony jest w regionie o słabnących wpływach oceanicznych, cechującym się stosunkowo małymi amplitudami temperatury powietrza - wczesną wiosną, latem stosunkowo długim, zimą łagodną i krótką z mało trwałą pokrywą śnieżną.

Kraina klimatyczna, w której położony jest Wieluń charakteryzuje się średnią temperaturą stycznia $-2,0^{\circ}\text{C}$, średnią temperaturą lipca $18,2^{\circ}\text{C}$; zima trwa średnio 80 dni, lato natomiast 98 dni. Dni pogodnych z zachmurzeniem poniżej 2 notuje się średnio w roku 61, natomiast dni pochmurnych z zachmurzeniem ponad 8 – 110 dni. Średni roczny opad atmosferyczny wynosi 550 mm – poniżej średniej dla Polski, która wynosi 600 mm.

Wilgotność względna powietrza nie odbiega wartościami od innych obszarów środkowej Polski, mianowicie średnio w roku wynosi ona 81%. Z zagadnieniem wilgotności wiąże się problem występowania mgieł. W skali rocznej notuje się średnio 42 dni z mgłą.

Zachmurzenie nie wykazuje większej zmienności przestrzennej. Średnio w roku zachmurzenie wynosi 6,7. Najpogodniejszym miesiącem w roku jest wrzesień.

Pokrywa śnieżna występuje średnio 76 dni w ciągu roku.

Wiatr – jego kierunek i prędkość stanowią jeden z ważniejszych elementów meteorologicznych warunkujący układ i przebieg innych elementów, a przede wszystkim posiadają zasadniczy wpływ na formowanie się warunków klimatycznych w skali lokalnej, np. przewietrzania terenu, a w szczególności

obszarów zurbanizowanych, rozpraszania zanieczyszczeń i ich kierunku przemieszczania z licznych emitorów na terenie Wielunia.

Zdecydowanie dominują wiatry zachodnie (22,1%), a następnie południowo-zachodnie (17%) w roku. Wiatry z zachodniej połówki horyzontu stanowią około 50% sumy wszystkich wiatrów. Najmniej często obserwowane są wiatry północne i północno-wschodnie, co jest bardzo istotne dla miasta, gdyż właśnie w tej części znajduje się większość zakładów przemysłowych. Zatem położenie dzielnicy przemysłowo-składowej w stosunku do miasta jest prawidłowe.

Wieluń należy do miast znacznie uprzemysłowionych, o czym świadczy ilość zakładów przemysłowych. Zakłady przemysłowe są znacznie zróżnicowane pod względem oddziaływania na otoczenie, a więc cechują się szkodliwym i uciążliwym działaniem. Cechą dodatnią jest przede wszystkim brak zakładów przemysłowych w centrum miasta, a następnie zgrupowanie ich w części na północ od miasta, co z uwagi na małą częstotliwość wiatrów N i NE stanowi niewielkie zagrożenie. Z kolei duża ilość wiatrów W, SW i S powoduje, że dzielnice mieszkaniowe nie są narażone na szkodliwe oddziaływania zanieczyszczeń. Pożądanym jest natomiast utworzenie strefy ochronnej pomiędzy zabudową mieszkaniową a miastem oraz utworzenie pasa izolacyjnego z zieleni ażurowej o zwiększonej strukturze wysokościowej, celem ochrony przed wpływami zanieczyszczeń ze zorganizowanych i niezorganizowanych źródeł emisji, jak również przed hałasem. Wskazane jest także utworzenie dzielnicy przemysłowo - składowej na terenie w pobliżu już istniejących zakładów.

Wzdłuż linii kolejowej oraz dróg ponad regionalnych o wzmożonym ruchu pożądane jest utworzenie stref ochronnych z zieleni izolujących przed hałasem, zanieczyszczeniami, a przede wszystkim spaliniami.

Ocena warunków środowiska przyrodniczego

W wyniku kompleksowej analizy i bonitacji całokształtu warunków fizjograficznych terenu dokonano oceny pod kątem naturalnych predyspozycji terenu do pełnienia określonej funkcji w aspekcie ochrony środowiska przyrodniczego.

Wyróżniono dwie podstawowe grupy obszarów:

- Obszary niepodlegające ochronie prawnej przed zmianą użytkowania na nierolnicze – wskazane do różnych form zagospodarowania, w głównie do rozwoju funkcji mieszkaniowej i przemysłowej. Do grupy obszarów o przeciętnych lub niskich walorach przyrodniczych zostały zaliczone tereny niezalesione, mało atrakcyjne krajobrazowo, pokryte glebami mało korzystnymi dla rolnictwa - V i VI klasa gruntów ornych, bądź zdegradowane. Zróżnicowanie przydatności tych terenów dla budownictwa zostało oparte na analizie warunków gruntowo-wodnych, topoklimatycznych oraz stopnia urzeźbienia terenu.

W wyniku w/w analizy wyróżniono trzy główne grupy obszarów:

- tereny o najkorzystniejszych warunkach fizjograficznych dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej,
- tereny o mniej korzystnych warunkach fizjograficznych,
- tereny o mało korzystnych warunkach fizjograficznych – z zastrzeżeniem dla zabudowy mieszkaniowej.

- Obszary o wysokich walorach przyrodniczych prawnie chronionych bądź wskazanych do ochrony. W obrębie tej grupy oszarów wydzielono:
 - obszary gleb bardzo korzystnych, korzystnych i średnio korzystnych dla produkcji rolnej od I do III klasy gruntów ornych z niewielkim udziałem gleb klasy IV. Przydatne bez ograniczeń dla różnych kierunków upraw,
 - obszary dolin rzecznych o dużych zasobach wód gruntowych spełniające jednocześnie funkcję lokalnych ciągów ekologicznych i wentylacyjno-odwadniających – wskazane do ochrony wód gruntowych i ich stanu sanitarnego,
 - obszary leśne spełniające funkcje ekologiczno - ochronne i klimatyczne.

Ochrona przyrody

Na terenie miasta nie występują żadne obiekty ani obszary przyrodnicze objęte prawną ochroną.

System ekologiczny miasta

W celu utrwalenia ciągłości systemu naturalnych powiązań przyrodniczych należy :

- nie zabudowywać obszarów dolin, a pozostawić je w dotychczasowym użytkowaniu jako użytki zielone pełniące zasadniczą funkcję w regulacji warunków wodnych umożliwiających przewietrzanie terenu,
 - budować nowe prześwity pod nasypami kolejowymi przecinającymi system naturalnych powiązań,
- Wskazana jest bezwzględna ochrona niewielkich powierzchni lasów i zieleni miejskiej z uwagi na funkcję jaką sprawuje w środowisku – ochronę krajobrazową i rekreacyjną.

Reasumując można stwierdzić, że:

- Teren miasta charakteryzuje się wysokimi walorami środowiska przyrodniczego, które w bardzo dużym stopniu ograniczają swobodny rozwój miasta. Występujące zwartymi obszarami w północnej, wschodniej i południowo-wschodniej części miasta gleby od I do IV klasy gruntów ornych, użytki zielone w dolinach oraz powierzchnie leśne stanowią najcenniejsze zasoby środowiska przyrodniczego. Zasady ochrony tych zasobów należy bezwzględnie uwzględnić w opracowywanej zmianie studium.
- Występowanie na znacznym obszarze dobrych gleb podlegających prawnej ochronie przed zmianą użytkowania na nierolnicze.
- W przypadku dalszej rozbudowy miasta Wielunia wskazany jest kierunek południowo-wschodni (lokalnie przejście przez pas gleb chronionych), gdzie występują największe obszary spełniające warunki dla zabudowy mieszkaniowej.
- Istniejąca zabudowa mieszkaniowa w dolinach ma niekorzystną lokalizację z uwagi na mało korzystne warunki wodne i klimatyczne. Ponadto stanowi niejednokrotnie miejsca przerwania ciągów powiązań przyrodniczych. Wszelka więc działalność w obrębie dolin winna uwzględnić aspekty ekologiczne.
- Aktualne zainwestowanie terenu, a zwłaszcza pochłaniająca zbyt wiele przestrzeni zabudowa przemysłowa spowodowała bardzo silną degradację środowiska, a przede wszystkim degradację gleb o wysokich wartościach użytkowych i wód powierzchniowych. Poważnym więc problemem

jest istniejąca dzielnica przemysłowa. Celem zapewnienia ludności optymalnych warunków życia przy jednoczesnym zachowaniu waloryzacji środowiska przyrodniczego wskazane jest:

- ograniczenie rozwoju zabudowy przemysłowej na terenach poza istniejącą dzielnicą przemysłową,
- ograniczenie zasięgu terenów przemysłowych do istniejącej dzielnicy przemysłowej oraz terenów rozwojowych wyznaczonych w studium 2000,
- mając na uwadze obecne już zainwestowanie przemysłu, należy jak najszybciej odizolować pasem zieleni wysokiej dzielnicę przemysłową przed szkodliwym wpływem zakładów przemysłowych, nieliczne obiekty przemysłowe położone w obrębie zabudowy mieszkaniowej winny być przeniesione do istniejącej już dzielnicy przemysłowej.
- Drugim poważnym problemem jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych spowodowane zrzutem ścieków innych zakładów bezpośrednio do rowów. Należy więc dążyć do poprawienia stanu sanitarnego wód powierzchniowych poprzez porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej całego miasta.
- Wszystkie licznie występujące, a niekontrolowane „dzikie” wysypiska, powinny być niezwłocznie zlikwidowane. Są one źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych.
- Wskazana jest działalność zmierzająca do utrwalenia ciągłości systemu naturalnych powiązań przyrodniczych. Żeby ten cel osiągnąć wskazane jest:
 - niezabudowywanie obszaru dolin, a pozostawienie ich w dotychczasowym użytkowaniu jako trwałe użytki zielone pełniące zasadniczą funkcję w regulacji warunków wodnych i umożliwiające przewietrzanie terenu;
 - budowa nowych prześwitów pod nasypami kolejowymi przecinającymi system naturalnych powiązań.
- Wskazana jest bezwzględna ochrona niewielkich powierzchni leśnych z uwagi na funkcję jaką spełniają w środowisku – ochronną, krajobrazową i rekreacyjną.
- Generalnego uporządkowania i stałej opieki konserwatora przyrody wymaga zdewastowany i zniszczony park z okazałym drzewostanem przy „Cukrowni Wieluń”.
- Ogrody działkowe położone w zasięgu strefy ochronnej wokół obiektów przemysłowych mają niewłaściwą lokalizację. Szkodliwe oddziaływanie zakładów pracy nie tylko zatruwa uprawiane rośliny, ale zagraża zdrowiu działkowców. Istnieje konieczność przeprowadzenia badań dotyczących gromadzenia zanieczyszczeń w glebie i roślinach i ich wpływu na wartość i jakość płodów.
- Wokół głównych szlaków drogowych i kolejowych wskazane jest zagospodarowanie stref ochronnych.
- Występujące na terenie opracowania surowce budowlane (piaski, gliny, wapienie i ily) nie są eksploatowane aktualnie i nie mają znaczenia dla potrzeb przemysłu materiałów budowlanych.

3.1.2. Uwarunkowania przyrodnicze gminy

Rzeźba terenu

Wg fizyczno-geograficznego podziału Polski (J. Kondrackiego 1978 r.) gmina Wieluń położona jest w obrębie 3 mezoregionów – Wyżyny Wieluńskiej, Wysoczyzny Wieruszowskiej i Kotliny Szczercowskiej. Wysoczyzna Wieruszowska i Kotlina Szczercowska wchodzi w skład Nizin, a Wyżyna Wieluńska w skład makroregionu Wyżyny Śląsko-Krakowskiej.

Rzeźba terenu uzależniona jest od wielu czynników. Zasadniczym uwarunkowaniem jest budowa geologiczna podłoża oraz erozyjno - akumulacyjna działalność lodowca, wód lodowcowych i rzecznych (złodowacenie środkowopolskie – stadiął Warty).

Procesy denudacyjne i wietrzeniowe doprowadziły do złagodzenia stoków i wypełnienia obniżeń. Północno-zachodnia część gminy leży w zasięgu Wysoczyzny Wieruszowskiej.

Stanowi ją wysoczyzna polodowcowa płaska bądź falista o wysokości względnej do 175,0 m n.p.m. i spadkach < 5% i lokalnie 5-10%.

Wschodnia część gminy leży na obszarze Kotliny Szczercowskiej w obrębie płaskiej równiny sandrowej o wysokościach 170,0 – 175,0 m n.p.m. o spadkach z reguły poniżej 5%.

Południowa część gminy leży na Wyżynie Wieluńskiej o wysokościach 200,0 – 235,0 m n.p.m. Jest to obszar najbardziej urozmaicony. Dominują tu liczne wzgórza o wysokości względnej od 10-30 m i nachyleniu 5-10 i powyżej 10%.

Na wyżej wymienionych obszarach wydzielono następujące formy morfologiczne:

- Formy pochodzenia denudacyjnego uwarunkowane strukturą. Są to pagóry jurajskie. Stanowią je prawie najbardziej wyniesione partie terenu. Występują we wszystkich mezoregionach. Nachylenie zboczy zróżnicowane od 5-10 i powyżej 10%.
- Formy związane z działalnością procesów glacialnych. Wysoczyzna morenowa płaska utrzymująca się w poziomie 175,0 – 190,0 m n.p.m. i występuje w części północno-zachodniej i północno-wschodniej. Charakteryzuje się rzeźbą płaską lub lekko falistą (spadki <5%). Na lokalne urozmaicenie monotonnej powierzchni wysoczyzny wpływają liczne formy negatywne: jak obniżenia powytopiskowe, zagłębienia bezodpływowe i doliny. Wysoczyzna morenowa pagórkowata występuje w części południowej gminy głównie w obrębie Wyżyny Wieluńskiej. Położona jest na wysokościach 190,0 – 230,0 m n.p.m. Wysoczyznę tę w przeciwieństwie do wyżej wymienionej cechuje bardziej urozmaicona rzeźba, jest również bardziej zróżnicowana pod względem hipsometrycznym. Na lokalne urozmaicenie powierzchni wysoczyzny wpływają głównie wzgórza moren czołowych. Obniżenia powytopiskowe występują dość licznie. Powstały w miejscach wytapiania się lodu. Występują na obszarze równiny sandrowej i na wysoczyźnie. Wielkość ich jest bardzo różna. Kształt ich jest także bardzo różny. Są raczej nieregularne, można przypuszczać, że miejscami powstały z kilku połączeń. Są bezodpływowe i wciągnięte w odpływ przez gęstą sieć rowów melioracyjnych. Do największych obniżeń w ramach opracowania należą obniżenia powytopiskowe tzw. Pastwy Mokre w części północno-zachodniej gminy oraz w części wschodniej położone między wsią Sieniec i Wierzchlas. Są to rozległe na ogół płytkie formy, w dnach których zaznaczają się wyraźnie wyższe poziomy akumulacyjne.

- Formy pochodzenia fluwioglacyjnego. Równina sandrowa zajmuje rozległy obszar w północno-wschodniej części gminy. Obszar ten charakteryzuje się płaską powierzchnią o spadkach <5% wyraźnie pochyloną w kierunku północnym. Urozmaicenie monotonnej powierzchni stożka sandrowego wprowadzają liczne zagłębienia powstałe w wyniku nierównomiernej akumulacji lodowca, obniżenia powytopiskowe oraz niewielkie formy wydymowe.
- Formy pochodzenia fluwialnego. Do większych dolin rzecznych na terenie gminy należy dolina rzeki Pysznej i kanałów: Krzyworzyckiego i Olewińskiego. Zasięgi dolin tych rzek są różne i często miejscami trudne do wydzielenia. Lokalnie rzeki wykorzystują dna rozległych obniżeń, przez które przepływają. W części środkowej gminy głównie w obrębie granic miasta zarysowuje się dość wyraźny wyższy poziom akumulacyjno - erozyjny. W części środkowej jest to obszar tzw. martwej doliny nieznacznie wyniesiony ponad dna dolin współczesnych przebiegających u podnóża Wyżyny Wieluńskiej.

Oprócz wyżej wymienionych form rzeźby na terenie występują dość liczne formy antropogeniczne. Należą do nich stare nieczynne wyrobiska poeksploatacyjne skoncentrowane w środkowej części gminy. Z innych form antropogenicznych należy wymienić nasypy i wcięcia drogowe i kolejowe.

Oceniając rzeźbę terenu z punktu widzenia możliwości rozwoju rolnictwa należy stwierdzić, że głównym czynnikiem ograniczającym są miejsca występowania obszarów o dużych nachyleniach, co poważnie utrudnia lub uniemożliwia mechanizację. Obszary takie występują szczególnie w części południowej w rejonie wsi Gaszyn, Rychłowice i na zachód od wsi Kadłub.

Z punktu rozwoju budownictwa ograniczenia stwarzają również obszary o większych nachyleniach. W skali gminy poza krawędzią Wyżyny Wieluńskiej i wzgórz morenowych jest niewielki procent z udziałem spadków 5 i 10%. Z wszelkiej zabudowy z uwagi na całokształt niekorzystnych warunków fizjograficznych należy wykluczyć wszystkie formy wklęsłe (doliny rzek i wszystkie obniżenia).

Budowa geologiczna.

Pod względem geologicznym gmina Wieluń leży w obrębie Monokliny Przedsudeckiej. Jest to jednostka regionalna, której przedłużenie w kierunku SE stanowi Monoklina Śląsko-Krakowska. Od strony północno-wschodniej Monoklina Przedsudecka graniczy z synklinarium Szczecińsko – Łódzko - Miechowskim. Charakterystyczną cechą budowy geologicznej gminy Wieluń jest intensywne występowanie zjawisk tektonicznych. Występują tu liczne rozcięcia tworząc w wielu miejscach struktury zrębowe i rowy. Obszar położony między miejscowościami Małyszyn, Olewin oraz Kolonią Wierzchlas (za granicą gminy) jest wyniesiony i ograniczony ze wszystkich stron dyslokacjami. O dużym zaangażowaniu tektonicznym tego obszaru świadczą zmienne upady warstw wahające się od kilku stopni w okolicach Widoradza Górnego do kilkudziesięciu w okolicach Olewina. Ruchy tektoniczne fazy młodokimeryjskiej wydzwignęły utwory jury z podścielającymi je utworami. Zaburzeniom uległy wszystkie utwory starsze od triasu do górnej jury.

W rejonie gminy Wieluń wyróżniono: utwory triasowe, jurajskie, trzeciorzędowe i czwartorzędowe (plejstocenu i holocenu).

W rejonie miejscowości Turów (zachód gminy) czwartorzęd posiada miąższość około 11 m a budują go utwory gliny i pyłów. Bezpośrednio pod utworami czwartorzędownymi zalegają utwory jurajskie – ility, iłolupki, mułowce i piaskowce.

W rejonie miejscowości Gaszyn (środkowa i południowa część gminy) utwory czwartorzędowne mają miąższość 3 m (piasek i glina). Pod ww. utworami zalegają utwory jurajskie (jura górna – wapień krzemienisty, jura środkowa – piaskowce kościeliskie z przewarstwieniami iłów i mułowców).

W okolicy miejscowości Rychłowice (środkowa i południowa część gminy) utwory czwartorzędowne mają miąższość do 6 m (glina zwałowa). Utwory trzeciorzędowe zalegają na głębokości 26 m (ił z wkładkami piasku pylastego i węgla brunatnego). Utwory jurajskie występują poniżej 26 mppt a stanowią je iłolupki i piaskowce, mułowce.

W Rudzie (południowy wschód gminy) utwory czwartorzędowne posiadają miąższość około 5 m i są zbudowane z gliny. Pod utworami czwartorzędownymi zalega trzeciorzędowa zwietrzelina o miąższości 30 m. Jura górna zalega poniżej i zbudowana jest z wapieni.

Budowę geologiczną południowej części gminy można przeanalizować poprzez profil geologiczny dla ujęcia wód podziemnych w miejscowości Kadłub. Utwory czwartorzędowne zalegają do głębokości 23,5 mppt i składają się na nie gliny, żwir oraz piasek.

Jura środkowa reprezentowana jest poprzez piaskowce, iłolupki, ility łupkowate, mułowce i piaskowce.

W rejonie miejscowości Masłowice (północny – wschód gminy) utwory czwartorzędowne mają około 3,5 m miąższości (piasek różnoziarnisty). Utwory jurajskie (jura górna) stanowią wapienie.

W rejonie miejscowości Jodłowiec (wschodnia część gminy) utwory czwartorzędowne zalegają do głębokości 36 mppt i stanowią je piaski średnioziarniste. Pod utworami czwartorzędownymi zalegają wapienie jury górnej.

Surowce mineralne

Na terenie gminy Wieluń surowce mineralne występują wśród utworów: triasowych, jurajskich i czwartorzędownych. Zalegają one od powierzchni lub pod różnej miąższości nadkładem.

Należą do nich:

- surowce ilaste,
- surowce węglanowe,
- surowce krzemionkowe okrucowe.
- Do surowców ilastych należą: ility triasowe (retyk), ility jurajskie (dooger) i gliny zwałowe:
 - ility triasowe występują w części wschodniej gminy między miejscowościami Małyszyn, Olewin i Widoradz. Złoże „Wieluń Widoradz” jest obecnie nieczynne. Surowiec eksploatowany był do produkcji cementu portlandzkiego w cementowni „Warta” w Działoszynie. Eksploatacja prowadzona była mechanicznie;
 - ility jurajskie występują lokalnie głównie na obszarze wyżyny jurajskiej. Wielokrotnie podejmowane badania zwiadowcze nie doprowadziły do udokumentowania złoży. Ily te były i są punktowo eksploatowane w niewielkich ilościach przez miejscową ludność. Śladami dawnej i czynnej eksploatacji są licznie występujące wyrobiska poeksploatacyjne w pobliżu gminy Mokro;

- gliny zwałowe pokrywają znaczną część gminy. Tworzą zwarte pokrywy w południowej i południowo-zachodniej części gminy. Są bardzo spiaszczone, zawierają w domieszkach duże ilości gruboziarnistego piasku oraz margla. Jako surowiec nie nadają się do produkcji cegły. Poza Gaszynem, gdzie zlokalizowane jest złożo („Gaszyn”) tego surowca, na terenie gminy nie były eksploatowane.
- Surowce węglanowe (wapienie jurajskie) występują w północno-wschodniej części gminy – na wschód od miasta Wieluń. W tych rejonach znajduje się szereg różnej wielkości wyrobisk. Wszystkie aktualnie nie są czynne. Na obszarze pomiędzy wsią Niedzielsko, a wsią Urbanice stwierdzono występowanie poszukiwanego surowca, co doprowadziło do udokumentowania złoża Wieluń. Surowiec w złożu stanowią wapienie piaszczyste oraz piaszkowce wapniste barwy kremowej z bułami krzemiennymi. Do chwili obecnej złożo nie jest eksploatowane.
- Surowce krzemionkowo - okruchowe (piaski i żwiry) są najbardziej rozprzestrzenione na terenie gminy Wieluń:
 - piaski lodowcowe i wodnolodowcowe występują w zachodniej i południowo-wschodniej części gminy. Tworzą zwartą pokrywę, na której występuje szereg różnej wielkości wyrobisk z reguły nieczynnych. Surowiec eksploatowany był przez miejscową ludność dla potrzeb budownictwa,
 - żwiry głównie moren czołowych występują nieregularnymi zasięgami w południowej i północno-zachodniej części gminy – rejon Rychłowice i Dąbrowa. Występujące na tych terenach wyrobiska nie są także czynne.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że gmina Wieluń należy do ubogich w występowaniu surowców krzemionkowych okruchowych o zasobach przemysłowych. Żwiry i piaski występują w postaci niewielkich gniazd o małym rozprzestrzenieniu, na których bazowały małe gospodarcze żwirownie.

Tabela 2 Złóża zlokalizowane na terenie gminy Wieluń

Nazwa złoża	Rodzaj surowca	Zasoby	Przybliżony tonaż
Wieluń (w części na terenie miasta)	surowce węglanowe – wapienie i margle	zasoby rozpoznane szczegółowo	56 937 ton
Gaszyn	surowce ilaste ceramiki budowlanej	wydobycie zaniechane	546 000 ton
Wieluń – Widoradz	iłły triasowe	wydobycie zaniechane	72 411 ton

źródło: Bilans Zasobów Kopalin i Wód Podziemnych – stan na 31 grudnia 2008 r. – PIG – Warszawa 2009 r.

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym gmina Wieluń położona jest w dorzeczu Warty – na obszarze dwóch zlewni rzek Pysznnej i Warty.

Rzeka Pyszna stanowi główny ciek wodny. Jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Oleśnicy, do której uchodzi poza granicami gminy. Rzeka wypływa z terenu wysoczyzny za granicą opracowania. Na znacznym odcinku rzeka Pyszna stanowi północną granicę oddzielającą gminę Wieluń od gminy Czarnożyły.

Do rzeki Pysznnej w granicach gminy wpływają: Kanał Krzyworzycki, Struga Wieluńska, Kanał Olewiński i szereg mniejszych cieków bez nazw. Wszystkie prawie odprowadzają wody z obszaru wyżyny jurajskiej, gdzie znajdują się ponadto liczne źródła. Tylko w części południowo-wschodniej gminy z niewielkiego obszaru wody płyną w kierunku wschodnim. Za pośrednictwem niewielkiego cieku wody odprowadzane są bezpośrednio do rzeki Warty.

W rejonie tym, przez wieś Rudę (na terenie gminy) oraz przez wieś Kamionkę (poza terenem gminy), przebiega dział wodny oddzielający zlewnię rz. Warty od zlewni rz. Pysznnej. Ponadto dość ważnym elementem wód powierzchniowych na terenie gminy są niewielkie, lecz dość licznie występujące, zbiorniki wód powierzchniowych. Są to zbiorniki naturalne (głównie oczka polodowcowe lokalnie zarastające oraz sztuczne – stawy).

Na terenie Cukrowni „Wieluń” zespół stawów zawiera wody przemysłowe, a pozostałe w dużej mierze mają charakter hodowlany, przeciwpożarowy lub stanowią miejsca rekreacji dla okolicznej i miejskiej ludności.

Wody podziemne

Na obszarze gminy Wieluń występują poziomy wodonośne, które zostały szczegółowo opisane w części Zmiany studium dotyczącej uwarunkowań przyrodniczych miasta Wielunia, są to:

poziom I plejstocenu, poziom II miocenu, poziom III keloweju – oksfordu, poziom IV serii rudonośnej, poziom V warstw kościeliskich.

Poważniejsze znaczenie mają dwa poziomy keloweju – oksfordu (III) i warstw kościeliskich (V).

Wyróżniono dwa zasadnicze obszary charakteryzujące się odmiennymi warunkami występowania wód podziemnych:

- Obszary dolinne, na których występuje ciągły poziom wód gruntowych o swobodnym zwierciadle utrzymujący się w gruntach przepuszczalnych:
 - obszary o ciągłym poziomie występują w dolinach, obniżeniach i na dużych powierzchniach sandrowych oraz na obszarach wypoczynkowych zbudowanych z utworów łatwo przepuszczalnych. W obrębie tej strefy występują grunty piaszczysto - żwirowe, gdzie przeważa infiltracja nad spływem powierzchniowym, a głębokość występowania zwierciadła wody układa się konsekwentnie do wyniesienia obszarów nad poziom morza. Doliny i obniżenia stanowią strefę koncentracji wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych. Na obszarach tych wody gruntowe z reguły występują płycej niż 1,0 m, a wahania stanów uzależnione są ściśle od poziomu wód w ciekach, oraz od intensywności i wielkości opadów atmosferycznych. Na obszarach najniższej położonych /północno-wschodnia część gminy/na stosunkowo dużych powierzchniach występują wody podziemne w granicach 1,0 - 2,0 m, miejscami tylko 2,0 - 3,0 m, gdzie rozbudowały się wsie Jodłowiec, Sieniec, Borowiec.
- Obszary o zróżnicowanych warunkach występowania wód podziemnych, gdzie rozprzestrzenianie się ciągłego poziomu wody utrudniają występujące w podłożu grunty o różnej przepuszczalności - obszary o zróżnicowanych warunkach wodnych związane są:
 - z występowaniem od powierzchni utworów trudniej przepuszczalnych glin zwałowych lub iłów i pyłów zastoiskowych o gorszych warunkach infiltracji (północno-wschodnia, środkowa

i fragment południowej części gminy). Ciągły poziom wód ulega zakłóceniom, a zwierciadło wykazuje w przewadze zwierciadło napięte. Występowanie wód związane jest z drobnymi przewarstwieniami piaszczystymi wśród glin bądź łąw na różnych głębokościach (często z reguły 4,5 m). W obrębie tych obszarów wody głównie pochodzenia opadowego mają utrudnioną infiltrację wgłębną. W okresie długotrwałych opadów należy się liczyć z możliwościami występowania wód zawieszonych w bardziej przepuszczalnych przypowierzchniowych warstwach,

- z występowaniem od powierzchni lub płytko w podłożu utworów jurajskich (wapienie bądź piaskowce). W obrębie tych powierzchni wody zalegają w szczelinach i uzależnione są od wielkości spękań. Wypełniają szczeliny na głębokościach większych niż 4,5 m. Zasadniczy poziom zalega na głębokościach 5,0 - 20,0 m (dane z pomiarów poziomu zwierciadła wody w studniach gospodarskich).

Szczegółowa charakterystyka poszczególnych poziomów wodonośnych, z wymienieniem głębokości zalegania wód wraz z ich ustalonymi zwierciadłami została zaczerpnięta z profili hydrogeologicznych dla poszczególnych ujęć wodnych w miejscowościach zlokalizowanych na obszarze gminy Wieluń.

W Turowie (zachodnia część gminy) występuje jedno lustro wody na 132,5 mppt i stabilizuje się na głębokości 15 mppt.

W Gaszynie (S i środkowa część gminy) utwory jury środkowej są nawiercone na głębokości około 200 – 220 m. Zwierciadło ustalone jest na głębokości około 10 m, zaś lustro wody na około 8 m.

W Rychłowicach (S i środkowa część gminy) zwierciadło wody nawiercone na głębokości około 20 m, a ustalone na około 16 m (w utworach czwarto i trzeciorzędowych). W utworach jurajskich zwierciadło wody nawiercone jest na głębokości 33,5 m, a ustalone na 10 m.

Zasoby warstwy eksploatacyjnej są ustalone na 20 m przy depresji 26 m.

W Kadłubie (południowa część gminy) zwierciadło wody nawiercone na 20 m, zaś ustalone na 11 m (utwory czwartorzędowe). W utworach jurajskich (jura środkowa) zwierciadło wody nawiercone na głębokości około 200 m, zaś ustalone na około 40 m.

W Rudzie zwierciadło nawiercone i ustalone na głębokości około 25 – 30 m. Zasoby warstw eksploatacyjnych są ustalone na 66 m przy depresji 0,44 m.

W Masłowicach lustro wody nawiercone i ustalane na głębokości 6,5 m (utwory jury górnej), zasoby warstw eksploatacyjnych są ustalone na 18 m przy depresji 0,15 m.

W Jodłowcu zwierciadło wody w utworach czwartorzędowych – nawiercone i ustalone na głębokości około 1,5 m). Zasoby warstw eksploatacyjnych – 38 m przy depresji 34 m.

Dla utworów górnej jury wydzielono główny zbiornik wód podziemnych nr 326. Sięga od Wielunia po wschodnie granice byłego województwa sieradzkiego i dalej ku Częstochowie. Na południe od Wielunia jest do dyspozycji jeszcze fragment dużej struktury wodonośnej środkowej jury (GZWP nr 325).

W projekcie aktualizacji „Planu województwa” uwzględniono złożę węgla brunatnego „Złoczew”, z którego rozpoczęciem eksploatacji węgla brunatnego, zgodnie z wnioskiem Kopalni Bełchatów, należy się liczyć w 2031 r.

Z powyższym wiąże się prognozowany zasięg leja depresyjnego złoża węgla brunatnego obejmujący północny skraj miasta i gminy.

Geotermia

Wieluń położony jest w okręgu przedsudecko-północno-świętokrzyskim o powierzchni 39 tys. km² z wodami geotermalnymi występującymi w osadach permu (węglanowy zbiornik permski podsolny wapienia podstawowego zlokalizowanego na głębokości ponad 2 000 m p.p.t. – wg opracowania firmy Pogotermia Sp. z o.o. PAN na zlecenie Urzędu Miejskiego w Wieluniu z 2004 r.). Na podstawie literatury w zbiornikach pod Wieluniem znajdują się zasoby wód geotermalnych, z których można uzyskać energię odnawialną.

Warunki glebowe

Obszar gminy charakteryzuje się dość znacznym zróżnicowaniem warunków glebowych. Występują tutaj obszary gleb zarówno o dobrych i bardzo dobrych warunkach, jak i słabych lub bardzo słabych.

Najlepsze gleby tego obszaru to głównie gleby bielcowe pszenne dobre lub pszenno – żytnie w klasach bonitacji III a – III b, wytworzone z glin lekkich, czasami nieco spiaszczonych od powierzchni. Dość rzadko w warstwach do 100 cm występują pyły zwykłe. Charakteryzują się one wysoką zawartością składników pokarmowych, dobrymi warunkami wodno – powietrznymi, dobrą strukturą i są łatwe do uprawy. Przy prawidłowym gospodarowaniu pozwalają uzyskiwać wysokie plony większości gatunków uprawnych.

Do grupy tej zaliczono również niewielkie obszary gleb zbożowo – pastewnych mocnych oraz pszennych wadliwych. Są to głównie czarne ziemie lub gleby brunatne o takim samym gatunku w klasach III a – IV a z małym udziałem IV b, dorównujące w/w glebom zawartością składników pokarmowych. Jedynie ze względu na wadliwe stosunki wodne (okresowe nadmiary lub niedobory wilgotności) ich bonitacja jest aktualnie niższa. Ich wartość potencjalna jest równa wartości w/w gleb pszennych.

Gleby zbożowo – pastewne mocne i pszenne wadliwe wymagają specjalnego doboru gatunków i odmian o znacznej tolerancji w stosunku do warunków wodnych. Plony są tutaj w dużym stopniu zależne od warunków pogody.

Gleby opisanej grupy dominują w części środkowej (na północ i wschód od miasta Wielunia, w okolicach wsi Ruda) i południowej granicy (okolice wsi Kadłub).

Nieco gorsze warunki do uprawy posiadają gleby bielcowe, brunatne lub rzadziej czarna ziemia wytworzona głównie z piasków gliniastych w klasach bonitacji IVa –IVb. Są to gleby żytnio – ziemniaczane dobre z małym udziałem żytnio – ziemniaczanych słabych i zbożowo – pastewnych w klasie IV b. Charakteryzują się one mniejszą zawartością składników pokarmowych, większą wrażliwością na suszę i stwarzają średnio korzystne warunki do uprawy. Najbardziej nadają się pod uprawy roślin z grupy żytnio – ziemniaczanych, lecz korzystna bywa również uprawa owsa, jęczmienia, koniczyzny białej, saradeli oraz niektórych warzyw, zwłaszcza z grupy marchwiowych.

Gleby te dominują w części środkowej oraz na zachodzie gminy.

Gleby obu wymienionych grup są predestynowane do wysoko towarowej produkcji roślinnej i rejonu o ich dominacji podlegają bezwzględnej ochronie przed zagospodarowaniem innego rodzaju.

W części południowej w sąsiedztwie miasta i północno – wschodniej oraz na zachodzie gminy duży procent powierzchni zajmują ubogie gleby piaszczyste. Wyróżniono wśród nich dwie grupy.

W pierwszej z nich dominują gleby brunatne lub bielcowe żytio – ziemniaczane słabe z małym udziałem czarnych gleb lub mad zbożowo – pastewnych słabych. Są one najczęściej wytworzone z płytkich lub średnio głębokich piasków słabo gliniastych zalegających na piasku luźnym i zaliczają się do V klasy bonitacji.

Charakteryzują się one małą zawartością składników pokarmowych i niezbyt korzystnymi stosunkami wodno - powietrznymi. Podniesienie stopnia ich kultury jest bardzo trudne i wymaga sztucznego nawodnienia i odwadniania w różnych porach sezonu wegetacyjnego oraz stosowania znacznych ilości nawozów. Przydatne są one pod uprawę żyta, ziemniaków, łubinu żółtego, a na glebach wilgotnych – kapusty, brukwi i innych mało wymagających roślin pastewnych przy założeniu, że plony nie będą bardzo wysokie. Uprawa owoców i warzyw jest na ogół mało opłacalna. Gleby te nie podlegają prawnej ochronie i mogą być wykorzystane na cele nierolnicze.

Najuboższe gleby w gminie, to żytio - łubinowe gleby brunatne wylugowane wytworzone z piasków luźnych w V – VI klasie bonitacji. Są one bardzo przepuszczalne i suche, w związku z czym również bardzo ubogie w składniki pokarmowe, a także próchnicę.

Brak jest praktycznych możliwości podniesienia ich wartości. Nadają się głównie do pod uprawę żyta lub łubinu żółtego. W warunkach gospodarki drobnotowarowej ich uprawa jest bliska granicy opłacalności, w gospodarce wielkotowarowej jest nieopłacalna.

Gleby te nie podlegają prawnej ochronie i powinny być przeznaczone na cele nierolnicze w pierwszej kolejności.

Doliny rzeczne i obniżenia terenu wypełnione są glebami hydrogenicznymi o zróżnicowanym składzie mechanicznym i różnych stosunkach wodnych, głównie w klasach III – V.

Występują na nich głównie użytki zielone o średniej (klasy III – IV bonitacji użytków zielonych) lub słabej (klasa V bonitacji użytków zielonych) wartości. Są to obszary chronione przed zagospodarowaniem poza rolniczym (zabudowa oraz wprowadzanie innego rodzaju przegród powodujących przerwanie ciągłości powiązań ekologicznych realizujących się za pośrednictwem dolin rzecznych) oraz przed zakłóceniem stosunków wodnych i chemizacją środowiska przyrodniczego.

Przydatność gruntów dla budownictwa

Oceniając ogólne warunki wodne z punktu widzenia budownictwa należy stwierdzić, że na dość znacznych obszarach gminy występują korzystne warunki wodne. Płytkie wody do 1,0 i 2,0 m występują w obrębie dolin i obniżeń oraz fragmentami w niższych partiach wysoczyzny i na obszarze sandru w części północno-wschodniej gminy. Na pozostałych obszarach wody gruntowe występują głębiej niż 3,0 m.

Szata roślinna

Dominującymi typami siedlisk są bór świeży i bór mieszany wilgotny. Inne typy siedlisk zajmują niewielki procent powierzchni. Dwa największe kompleksy leśne (w północno-wschodniej i południowo-wschodniej części gminy) posiadają dobre warunki do rekreacji. Dominują tutaj drzewostany sosnowe w wieku powyżej 40 lat o umiarkowanym zwarcie, zwłaszcza w warstwach podszytu i drzewostanu, umożliwiającym swobodną penetrację. Lasy te odznaczają się znaczną atrakcyjnością krajobrazową, korzystnym mikroklimatem, a przy tym także stosunkowo znaczną odpornością roślinności i elementów środowiska przyrodniczego.

Inne lasy ze względu na małe powierzchnie, zbyt duże zwarcie roślinnością, niską odpornością, wilgotne lub bagienne podłoże aktualnie powinny zostać wyłączone z użytkowania rekreacyjnego.

Jako cenny obiekt przyrodniczy na terenie gminy należy wymienić rezerwat leśny „Lasek Kurowski” obejmujący fragment o pow. 22,13 ha kompleksu leśnego położonego na północ od wsi Piaski. Celem ochrony jest zachowanie zbiorowisk leśnych: grądu z udziałem jodły, olsu i łągu olsowego. Obiektem ochrony jest jedyna pozostałość wielogatunkowego i zróżnicowanego zbiorowiska grądowego oraz olsu i łągu olsowego w antropogenicznym krajobrazie rolniczym oraz ciekawe formy drzew liściastych. Flora jest na tym obszarze bogata: wyróżniono 121 gatunków, a wśród nich rzadki i podlegający ochronie storczyk kruszyk błotny.

Ponadto na obszarze gminy występują parki podworskie zasługujące na ochronę :

- we wsi Dąbrowa – park mały,
- we wsi Masłowice – duży, ładny park z dość dobrze zachowanym pałacikiem,
- we wsi Olewin – park o powierzchni 2,00 ha, zaniedbany; najcenniejszym elementem jest szpaler zawierający 32 buki zwyczajne,
- we wsi Ruda – duży, ładny park z dobrze zachowanym drzewostanem,
- we wsi Starzenice – park o powierzchni 2,50 ha ze szpalerami lipowymi, dębowymi i kasztanowymi.

Parki wpisane do ewidencji zabytków wyszczególniono w tabeli nr 6 w pkt. 3.2.2. tekstu studium.

Warunki klimatyczne

Wieluń wg podziału Polski na regiony klimatyczne W. Okołowicza gmina Wieluń położona jest w regionie o słabnących wpływach oceanicznych cechującym się stosunkowo małymi amplitudami temperatury powietrza, wczesną wiosną, latem stosunkowo długim, zimą łagodną i krótką z mało trwałą pokrywą śnieżną.

Kraina klimatyczna, w której położona jest gmina Wieluń charakteryzuje się średnią temperaturą stycznia – 2,0⁰, średnią temperaturą lipca 18,2⁰; zima trwa średnio 80 dni, lato natomiast 98 dni. Dni pogodnych z zachmurzeniem poniżej 2 notuje się średnio w roku 61, natomiast dni pochmurnych z zachmurzeniem ponad 8 – 110 dni.

Średni roczny opad atmosferyczny wynosi 550 mm – poniżej średniej dla Polski, która wynosi 600 mm.

Średnie roczne usłonecznienie – ilość godzin ze słońcem wynosi w gminie Wieluń 4,0 godz./dobę.

Pewną odrębnością cechują się tereny o płytko występującej wodzie gruntowej. Tereny o płytko zalegającej wodzie gruntowej charakteryzują się większą pojemnością cieplną, wyróżniają się znacznym zmniejszeniem amplitud dobowych; drugim wyróżniającym się obszarem są duże powierzchnie leśne oraz tereny w ich sąsiedztwie.

Wilgotność względna powietrza nie odbiega wartościami od innych obszarów środkowej Polski. Zachmurzenie nie wykazuje większej zmienności przestrzennej. Najpogodniejszym miesiącem w roku jest wrzesień.

Pokrywa śnieżna występuje w ciągu średnio 76 dni w roku, z tym, że najczęściej w okresie od grudnia do marca.

Wiatr – jego kierunek i prędkość stanowią jeden z ważniejszych elementów meteorologicznych warunkujący układ i przebieg innych elementów, a przede wszystkim posiadają zasadniczy wpływ na formowanie się warunków klimatycznych w skali lokalnej, np. przewietrzanie terenu, a w szczególności terenów zurbanizowanych, rozpraszania zanieczyszczeń i ich kierunku przemieszczania. Zdecydowanie dominują wiatry zachodnie (22,1%), a następnie południowo-zachodnie (17%) w roku.

Cisz notuje się bardzo mało, co jest również korzystnym zjawiskiem, gdyż nie zachodzi obawa stagnacji mgieł, zanieczyszczeń oraz świadczy o dobrej wentylacji terenu, aczkolwiek na terenie przeważają wiatry o niedużych prędkościach – średnio w roku 2,5 m/s.

Duże powierzchnie leśne w części północno-wschodniej gminy – Lasy Ożarowskie – oraz w części południowo-wschodniej – Las Ruda, a także w części północno-zachodniej w okolicach wsi Piaski cechują się swoistymi warunkami topoklimatycznymi. Mianowicie bardzo zmniejszeniem prędkości wiatru wewnątrz lasu, jak również w ich bezpośrednim sąsiedztwie. W większości lasy na terenie gminy Wieluń są wilgotne – o płytko stosunkowo zalegającej wodzie gruntowej, a więc mniej przydatne dla rekreacji, szczególnie w części północnej gminy. Bardziej przydatne dla rekreacji są lasy w części południowo-wschodniej.

Gmina Wieluń jest gminą typowo rolniczą, brak jest obiektów o szkodliwym i uciążliwym działaniu – poza dzielnicą przemysłowo-składową Wielunia.

Reasumując stan higieny powietrza atmosferycznego na terenie gminy należy uznać za dobry.

- Najlepszymi warunkami topoklimatycznymi cechują się obszary wyniesione o suchym podłożu wskazane do upraw sadowniczych, warzywnych, rolnych oraz do zabudowy mieszkaniowej, w tym specjalnej jak szkoły, żłobki, szpitale bez zastrzeżeń. Niewskazana jest lokalizacja na tych terenach obiektów przemysłowych o szkodliwym i uciążliwym działaniu.
- Dobrymi warunkami topoklimatycznymi z punktu widzenia upraw rolniczych i warzywniczych cechują się obszary nizinne o wodzie gruntowej zalegającej głębiej niż 2 m od powierzchni. Zabudowa mieszkaniowa nie budzi zastrzeżeń.
- Tereny o topoklimacie nizinnym o płytko zalegającej (płycej niż 2 m) wodzie gruntowej są wskazane dla upraw wymagających dużej ilości wilgoci. Niewskazana jest lokalizacja zabudowy mieszkaniowej oraz specjalnej.
- Niewskazana jest zmiana formy użytkowania lasów, których na terenie gminy jest stosunkowo niewiele. Wskazana lokalizacja urządzeń wypoczynkowych, biwaków, obozowisk, terenów

spacerowych. Przed lokalizacją szczegółową niezbędne są badania typu problemowego, gdyż lokalnie lasy są wilgotne.

- Dobrymi warunkami z punktu widzenia upraw cechują się tereny w sąsiedztwie powierzchni leśnych, szczególnie tych, które wymagają znacznej ilości wilgoci, małych amplitud dobowych temperatury i wilgotności, a jednocześnie nie wymagają dużej ilości słońca. Są to tereny bardzo zaciszne.
- Wzdłuż linii kolejowych, dróg ponadregionalnych należy utworzyć strefy ochronne z zieleni ażurowej.
- Należy zlikwidować „dzikie” wysypiska śmieci poprzez lokalizację wysypisk zorganizowanych i urządzonych.
- Nie należy w obniżeniach, dolinach stwarzać barier utrudniających grawitacyjny spływ powietrza chłodnego, a więc nasypów, zabudowy i zwartych zespołów zieleni prostopadle do osi doliny.
- W istniejących zaporach należy utworzyć prześwity umożliwiające grawitacyjny dopływ powietrza chłodnego.

Ocena warunków środowiska przyrodniczego

W wyniku kompleksowej analizy warunków fizjograficznych dokonano oceny pod kątem naturalnych predyspozycji terenu do pełnienia określonej funkcji w aspekcie ochrony środowiska przyrodniczego.

Wydzielono dwie podstawowe grupy obszarów :

- Obszary charakteryzujące się wysokimi walorami środowiska przyrodniczego prawnie chronione bądź wskazane do ochrony:
 - obszary występowania gleb bardzo korzystnych i korzystnych dla produkcji rolnej. Są to gleby wytworzone z glin i pyłów kompleksu pszennodobrego i pszenno-żytniego w IIIa i IIIb klasy gruntów ornych oraz IVa i IVb klasy gruntów ornych. Są to obszary gleb bezwzględnie chronionych przed użytkowaniem nierolniczym, przydatne bez ograniczeń pod uprawy najbardziej wymagających roślin,
 - obszary występowania gleb korzystnych dla produkcji rolnej. Są to gleby wytworzone z piasków na różnym podłożu kompleksu żytnio - dobrego i żytnio - ziemniaczanego słabego IVa i IVb klasy gruntów ornych. Są to gleby wymagające ochrony przed użytkowaniem nierolniczym przydatne pod uprawy mniej wymagających roślin,
 - obszary dolin rzecznych i obniżeń o dużych wartościach ekologicznych spełniających funkcję układów retencyjnych, odwadniających i wentylacyjnych – wskazane pozostawienie ich jako tereny otwarte. Nie wskazane wprowadzenie przegród utrudniających przewietrzanie i grawitacyjny spływ chłodnego powietrza,
 - obszary leśne spełniające funkcje ekologiczne, klimatyczne i krajobrazowe wymagające bezwzględnej ochrony przed zmniejszeniem ich powierzchni.
- Obszary o mniejszych walorach przyrodniczych nie podlegające ochronie przed zmianą użytkowania – ocenione dla innych form zagospodarowania (w tym sieci osadniczej). Do obszarów o niższych walorach przyrodniczych należą tereny, gdzie dominują gleby mało

korzystne dla rolnictwa V – VI klasy gruntów ornych. Nie podlegają ochronie przed zmianą użytkowania na nierolnicze. Obszary te stanowią stosunkowo niewielki procent ogólnych powierzchni. W obrębie tych powierzchni wydzielono:

- obszary bez zastrzeżeń o najkorzystniejszych warunkach fizjograficznych dla budownictwa mieszkaniowego,
- obszary o mniej korzystnych warunkach fizjograficznych z ograniczeniami dla budownictwa mieszkaniowego; z uwagi na niepewne warunki gruntowe wskazane badania geotechniczne,
- obszary o mało korzystnych warunkach fizjograficznych z zastrzeżeniami dla budownictwa mieszkaniowego;

w obrębie tych obszarów wydzielono :

- obszary o zwiększonych nachyleniach wymagające przystosowania terenu,
- obszary z płytko występującym poziomem wody gruntowej (2,0 m); zaleca się na tych obszarach zabudowę bez podpiwniczenia o wysokich parterach.

Ochrona przyrody

▪ Rezerwat przyrody

Na terenie gminy występuje rezerwat częściowy „Lasek Kurowski” położony w Leśnictwie Mierzyce, Nadleśnictwo Wieluń na terenie o powierzchni 22,13 ha, utworzony Zarządzeniem MliPD z dnia 24 listopada 1983 r. (MP nr 39, poz. 230).

▪ Stanowiska dokumentacyjne

- Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego (opublikowanym w Dz. U. W.S. Nr 29, poz. 174 z 1998 roku) uznano kamieniołom piaskowców żelazistych jury dolnej o pow. 0,53 ha położony w m. Olewin, na działce ozn. nr ewid. 633 jako stanowisko dokumentacyjne.

▪ Pomniki przyrody

Na obszarze gminy występuje 12 pomników przyrody:

- dąb szypułkowy o obwodzie 480 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
- cis pospolity o obwodzie 170 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
- grupa drzew wielogatunkowa w parku wiejskim w Masłowicach,
- wiąz szypułkowy o obwodzie 330 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
- dąb szypułkowy o obwodzie 460 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
- dąb szypułkowy o obwodzie 480 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
- lipa drobnolistna o obwodzie 340 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
- dąb bezszypułkowy o obwodzie 330 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
- grupa drzew jednogatunkowych (32 buki) w parku wiejskim w Olewinie,
- lipa drobnolistna o obwodzie 550 cm w parku wiejskim w Olewinie,
- topola biała (białodrzew) o obwodzie 560 cm w Olewinie,
- dąb szypułkowy o obwodzie 500 cm w parku wiejskim w Rudzie.

Wszystkie ww. pomniki zostały ustanowione w dniu 03.02.1998 r. rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego (Dz. Urz. Województwa Sieradzkiego Nr 3, poz. 9).

▪ Otulina Załęczańskiego Parku Krajobrazowego

Na terenie gminy niewielki obszar zajmuje Otulina Załęczańskiego Parku Krajobrazowego. Zgodnie z „Planem zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”, zatwierdzonym uchwałą Nr XLV/524/2002 Sejmiku Wojewódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. przewiduje się objąć ten teren dodatkową formą ochrony jako „Załęczański Obszar Chronionego Krajobrazu”.

W projekcie założeń do aktualizacji w/w „Planu.....” planowany OCHK w północno – wschodniej części gminy nie został potwierdzony.

▪ Użytki ekologiczne:

utworzone Rozporządzeniem nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r., obejmujące fragmenty terenów leśnych (w większości są to bagna śródleśne):

- 3 użytki w leśnictwie Sieniec,
- 5 użytków w leśnictwie Wróblew,
- 1 użytek w leśnictwie Mierzyce.

▪ Strefa ochronna wokół miejsc lęgowych

powołana decyzją Wojewody Sieradzkiego z dnia 9 czerwca 1997 r., obejmuje 3,36 ha terenów leśnych z około 200 letnim drzewostanem (dęby, sosny) w oddziale 243 f Leśnictwa Mierzyce.

System ekologiczny gminy

Układ dolin i cieków tworzy lokalny system korytarzy ekologicznych gminy. W celu zmniejszenia już zaistniałego zagrożenia środowiska, wskazana jest prawidłowa gospodarka cennymi zasobami przyrody. Można osiągnąć poprzez tworzenie systemów naturalnych powiązań o bogatych i różnorodnych walorach obejmujących aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, leśne i wodne. Na obszarach tych powinny obowiązywać następujące zasady gospodarowania:

- zakaz lokalizowania uciążliwych obiektów przemysłowych i gospodarczych powodujących zanieczyszczenie powietrza, gleb i wód,
- zakaz składowania odpadów i eksploatacji surowców mineralnych,
- gospodarka rolna i leśna na tych terenach powinna ograniczyć stosowanie środków chemicznych ochrony roślin,
- obszary dolin rzecznych i cieków, obniżeń powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu jako tereny otwarte, umożliwiające przewietrzenie terenu.

Reasumując, stwierdza się że:

- Gmina Wieluń wraz z miastem jest obszarem ciekawym krajobrazowo i charakteryzuje się walorami środowiska przyrodniczego, które ograniczają swobodny perspektywiczny rozwój miasta i gminy. Tymczasem aktualne już zainwestowanie terenu (zabudowa mieszkaniowa i przemysłowa) spowodowały bardzo silną degradację środowiska, a przede wszystkim degradację gleb

o wysokich wartościach użytkowych, zanieczyszczenie wód powierzchniowych i powietrza. W celu zmniejszenia już zaistniałego zagrożenia środowiska wskazana jest prawidłowa gospodarka cennymi zasobami przyrody. Można to osiągnąć poprzez tworzenie systemów naturalnych powiązań bogatych i zróżnicowanych walorach obejmujących aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, leśne i wodne.

Na obszarach tych winny obowiązywać następujące zasady zagospodarowania:

- zakaz lokalizowania uciążliwych obiektów przemysłowych i gospodarczych powodujących zanieczyszczenia powietrza, gleb, wód gruntowych i powierzchniowych ,
- zakaz składowania odpadów i eksploatacji surowców mineralnych,
- gospodarka rolna i leśna na tych terenach winna ograniczyć stosowanie środków chemicznych ochrony roślin,
- Na terenie gminy występują znaczne obszary pokryte glebami wysokiej jakości podlegające ochronie przed użytkowaniem nierolniczym.
- Gmina Wieluń ma bardzo duże predyspozycje do rozwoju intensywnego rolnictwa, co powinno być uwzględnione w kierunkach zagospodarowania przestrzennego.
- Obszary dolin rzecznych i obniżeń powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu jako tereny otwarte, umożliwiające przewietrzanie terenu.
- Lasy, w myśl ustawy podlegają prawnej ochronie przed przeznaczeniem ich na cele nieleśne. Należy dążyć do powiększania ich powierzchni, co korzystnie wpłynie na regulację warunków wodnych i podniesie walory krajobrazowe.
- Należy bezwzględnie zapobiec dalszej dewastacji drzewostanów – wprowadzić zakaz eksploatacji surowców na terenach zalesionych.
- Niezbędne jest ograniczenie przestrzenne rozwoju wsi położonych w obrębie występowania gleb chronionych.
- Należy dążyć do koncentracji przemysłu w powstałej już dzielnicy przemysłowej w mieście Wieluń, aby nie pogarszać stanu higieny atmosfery zarówno na terenie miasta jak i gminy.
- Zabudowę mieszkaniową w obrębie m. Wieluń jak najszybciej należy odizolować pasem wysokiej zieleni przed szkodliwym wpływem zakładów przemysłowych.
- Należy jak najszybciej zlikwidować „dzikie” wysypiska śmieci poprzez lokalizację wysypisk zorganizowanych i urządzonych.
- Rzeki i kanały na terenie gminy prowadzą wody pozaklasowe. Żeby osiągnąć planowaną czystość wód, należy gruntownie uporządkować gospodarkę wodnościekową na terenie miasta i gminy.
- Gmina Wieluń nie posiada walorów stwarzających możliwość rozwoju rekreacji i turystyki. Stosunkowo najkorzystniej przedstawiają się okolice wsi Jodłowiec położone w sąsiedztwie dużego kompleksu leśnego we wschodniej części gminy. Brak jednak jakichkolwiek zbiorników wód powierzchniowych ogranicza możliwości rekreacyjne tego terenu. Ponadto dla miasta i gminy Wieluń są to możliwości niewystarczające. Miejsc dla rekreacji świątecznej i pobytowej można szukać w gminach sąsiednich.
- Na terenie gminy występują dość różnorodne surowce mineralne. Ze względu na małe rozprzestrzenienie nie mają znaczenia o charakterze przemysłowym.

3.1.3. Zanieczyszczenia, zagrożenia sanitarno – zdrowotne miasta

Współczesne procesy geomorfologiczne i klęski żywiołowe oraz czynniki antropogeniczne to główne przyczyny zagrożeń, na jakie nieustannie narażone jest środowisko przyrodnicze.

Zagrożenia środowiskowe powstałe w wyniku procesów geomorfologicznych i klęsk żywiołowych

Na terenie miasta Wielunia brak jest terenów bezpośredniego zagrożenia powodzią (tzw. „woda stuletnia” – 1%). Nie występują tu także tereny potencjalnego zagrożenia powodzią, ani obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych.

Jednak ze względu na położenie miasta Wielunia w obszarze zlewni rzeki Pyszej (lewobrzeżny dopływ rzeki Oleśnicy) oraz istniejącą sieć drenarską – rowy melioracyjne, przy coraz częściej występujących ekstremalnych zjawiskach atmosferycznych (huragany, ulewne deszcze) płynące wody mogą występować z uregulowanych koryt, zalewać i podtapiać otaczające tereny dolinne.

Zagrożenia antropogeniczne

Zagrożenia antropogeniczne środowiska to przede wszystkim:

- Zagrożenie atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego

Ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami odgrywa istotną rolę w jakości życia społeczeństwa. Stan powietrza zależy od ilości i wielkości źródeł emisji, jak również od ilości ładunków napływających z terenów sąsiednich.

Powietrze atmosferyczne i klimat miasta pozostaje pod wpływem lokalnych palenisk domowych, przemysłu, kotłowni, transportu i komunikacji.

Najczęściej uciążliwymi, szczególnie w okresie zimowym, są średnie i małe źródła emisji, które ze względu na warunki odprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery (ograniczony pułap ich rozprzestrzeniania) oraz ich lokalizację (zagęszczenie źródeł na stosunkowo niedużych powierzchniach – w ramach terenów zainwestowania miejskiego) w istotny sposób wpływają na jakość powietrza.

Omawiane źródła „niskiej emisji” to przede wszystkim paleniska domowe. Ich szczególna uciążliwość związana jest z liczebnością źródeł, zlokalizowaniem blisko siebie, niskimi gatunkami opałów stosowanych w paleniskach oraz faktem spalania w nich różnego rodzaju odpadów. Poprawa tego stanu możliwa jest poprzez zmianę nośnika energetycznego na gazowe lub olejowe. Źródłem zanieczyszczeń atmosfery jest także „wysoka emisja” związana przede wszystkim z przemysłem oraz lokalnymi kotłowniami.

Największym emitorem zanieczyszczeń powietrza w mieście jest zakład Energetyka Ciepła w Wieluniu, który uplasował się na 9 miejscu w całym województwie łódzkim pod względem emisji równoważnej w 2008 r. (350,2 Mg/a w 2008 r.).

Do podmiotów gospodarczych, które emitują największe stężenia zanieczyszczeń do atmosfery należy zaliczyć również:

- Spółdzielnia Dostawców Mleka ul. Kolejowa 63;
- Przedsiębiorstwo Modernizacji Przemysłu Maszynowego „TECHMA WIELUŃ” ul. Fabryczna 10;

- ZUGiL ul. Sieradzka 56;
- Spółdzielnia Dostawców Mleka, ul. Kolejowa 63.

Kolejnym istotnym źródłem emisji do atmosfery jest transport, wytwarzający m.in. tlenki węgla, związki ołowiu i tlenki azotu. Przyczynia się do tego przede wszystkim intensywny rozwój komunikacji, niski poziom techniczny pojazdów oraz ogólnie zły stan dróg.

Rozmieszczenie przestrzenne tego rodzaju emisji w mieście jest ściśle związane z rozmieszczeniem obciążeń transportowych dróg, proporcjonalnym do ich rangi w krajowej sieci drogowej.

Pomiary stanu zanieczyszczenia powietrza na terenie miasta prowadzone są na stacji manualnej WSSE przy ul. Wojska Polskiego, gdzie oznaczane są średniodobowe wartości stężeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu oraz pyłu zawieszonego metodą reflektometryczną.

Pomierzone w 2008 r. stężenie SO_2 średnioroczne wyniosło $22,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (ul. Prosta 7) i w porównaniu z 2004 r. wzrosło (z $5,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Maksymalne stężenie średnioroczne NO_2 zmierzone w punktach pasywnych położonych przy jezdniach w 2008 r. wyniosło $56,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i stanowiło 141,0% wartości dopuszczalnej (pomiar przy ul. Piłsudskiego 4 w Wieluniu).

▪ Zanieczyszczenia i ochrona wód powierzchniowych

Na terenie miasta Wielunia oprócz rzeki Pyszej brak jest naturalnych cieków wód powierzchniowych. Martwa dolina rozdzielająca teren na część północną i południową pozbawiona jest rzek. Obszar jej rozcinają liczne rowy melioracyjne. Główny zwany Strugą Wieluńską jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Pyszej. Dość ważnym elementem wód powierzchniowych są niewielkie, lecz dość licznie występujące małe zbiorniki wodne. Są to głównie zbiorniki sztuczne – stawy. Położone są one w północnej części na terenie „Cukrowni Wieluń” zawierają wody przemysłowe, zasilane są wodami ze spiętrzenia na rzece Pyszej. Pozostałe stawy – położone w pobliżu wsi Niedzielsko i w południowo – zachodniej części mają charakter wybitnie hodowlany, zasilane są głównie wodami ze źródeł i wysięków. Głównym zagrożeniem i źródłem zanieczyszczeń dla wód powierzchniowych (oddziaływującym również na wody podziemne) są nieoczyszczone lub oczyszczone częściowo, ścieki odprowadzane do rzeki Pyszej, Kanału Krzyworzyckiego i rowów melioracyjnych. W gospodarstwach domowych ścieki gromadzone są w przydomowych, często nieszczelnych szambach. Źródłem zagrożeń dla wód są zakłady przemysłowe, ubojnie, masarnie itp.

Największe potencjalne zagrożenie dla wód powierzchniowych na terenie miasta stanowią:

- Oczyszczalnia Ścieków, ul. Błońska, odprowadzająca $1,8 \text{ hm}^3$ w 2008 r. ścieków do Kanału Wieluńskiego, w tym wskaźniki zanieczyszczeń: ChZT-164 kg/d, zawiesina 69 Kg/d, BZT_5 – 23 kg/d, Pog 6kg/d i Nog. – 48 kg/d.
- Spółdzielnia Dostawców Mleka ul. Kolejowa 63 odprowadzająca $0,290 \text{ hm}^3$ w 2008 r. ścieków do rzeki Pyszej, wskaźniki zanieczyszczeń: ChZT-45 kg/d, zawiesina 18 Kg/d, BZT_5 – 8 kg/d, Nog. – 2 kg/d.

▪ Zanieczyszczenia i ochrona wód podziemnych

Zagrożenia jakości wód podziemnych wynikają przede wszystkim z charakteru zagospodarowania terenu, jego właściwości fizykochemicznych, a także charakteru ognisk zanieczyszczeń. Za ogniska zanieczyszczeń uznać należy takie efekty działalności człowieka, które w różny sposób prowadzą do zmian własności fizycznych, chemicznych oraz biologicznych, obniżając ich walory jakościowe. Zagrożenie dla wód podziemnych stanowić mogą zarówno odpady w postaci stałej jak i płynnej.

Dostarczycielami odpadów są m.in. osiedla zabudowy jednorodzinnej nieskanalizowanej (nieszczelność dołów typu szambo).

Niekorzystnymi czynnikami wpływającymi na stan wód podziemnych są tzw. liniowe ogniska zanieczyszczeń:

- linia kolejowa PKP – awaryjne wycieki z transportowanych substancji,
- główne ulice (drogi krajowe i wojewódzkie) zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi i produktami ich spalania, zasolenie w czasie zimy, awaryjne wycieki transportowanych substancji.

System monitoringu regionalnego (prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi) wód podziemnych obejmuje trzy studnie poboru wody na terenie miasta i gminy (Wieluń, Jodłowiec i Rychłowice). Wyniki badań monitoringowych oceniono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. Nr 143 poz. 896) wprowadzającym 5 klas jakości wód podziemnych.

Wody we wszystkich 3 badanych studniach (ujęcie wód poziomu jurajskiego) miały II klasę czystości, czyli były wodami dobrej jakości. Wskaźnikami decydującymi o klasie czystości były: temperatura, Mn, Ca, Fe (dla Rychłowic) oraz temperatura, PEW, tlenek azotu, Cu (dla Wielunia), temperatura, Fe, Mn (dla Jodłowiec).

▪ Zagrożenia i ochrona pokrywy glebowej i roślinnej

Degradacja pokrywy glebowo-roślinnej terenu związana jest przede wszystkim z rozwojem terenów zainwestowanych i wynikającym z tego innym niż rolnicze wykorzystanie gruntów.

Degradacja powierzchni ziemi związana z zanieczyszczeniami gleb występuje w pobliżu tras komunikacyjnych. Następuje tu kumulacja w glebie toksycznych związków chemicznych pochodzących ze spalin itp.

Rośliny w strefie zanieczyszczeń kumulują związki chemiczne, w związku z tym w strefach przyległych do dróg i ulic najbardziej obciążonych transportowo powinno się ograniczać rolnicze użytkowanie gleb oraz upraw warzyw i owoców.

Ochroną roślinną należy objąć parki, skwery i pojedyncze drzewa.

- Zagrożenia środowiska przez odpady

Na terenie miasta Wielunia wytwórcami największej ilości odpadów powstających w procesach przemysłowych są Energetyka Ciepła w Wieluniu oraz Spółdzielnia Dostawców Mleka.

Największe ilości odpadów niebezpiecznych pochodzą z Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Wieluniu.

Gromadzenie odpadów stanowi zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych, podziemnych oraz powietrza atmosferycznego. Składowane odpady nie tylko, że zajmują teren, ale oddziałują na tereny przyległe, powodując ich degradację, a także pogarszają walory estetyczne środowiska.

Odpady komunalne powstające na terenie miasta wywożone są na składowisko odpadów położone w Rudzie.

- Zagrożenie środowiska przez hałas

Głównym czynnikiem degradującym klimat akustyczny terenu miasta jest hałas komunikacyjny, emitowany w szczególności przez środki transportu drogowego i kolejowego. Brak jest danych co do wielkości emisji hałasu kolejowego.

Największą uciążliwość akustyczną stwarzają drogowe szlaki komunikacyjne prowadzone ulicami miejskimi:

- droga krajowa nr 8 (w ciągu ulic: Wrocławska-Głowackiego-Warszawska), będąca częścią drogi międzynarodowej E67 – ok. 16 600 pojazdów/dobę,
- droga krajowa nr 43 (ul. Częstochowska) Wieluń – Częstochowa – ok. 6800 pojazdów/dobę,
- droga krajowa nr 45 (w ciągu ulic: 3 Maja – Śląska – Kopernika – Sieradzka) Złoczew-Opole – ok. 10 000 pojazdów/dobę,
- droga wojewódzka nr 486 (w ciągu ulic: Piłsudskiego – 18 Stycznia) – ok. 7500 pojazdów/dobę.

WIOŚ w Łodzi prowadził w Wieluniu w 2004 r. pomiary hałasu komunikacyjnego (drogowego) w 12 punktach w porze dziennej i w 5 punktach w porze nocnej, wszystkie zlokalizowane przy najruchliwszych ulicach. We wszystkich punktach pomiarowych hałas był wyższy od wartości dopuszczalnych określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 178, poz. 1841). Przekroczenie norm w godzinach dziennych wynosiło od 5,8 do 10,4 dB, a w godzinach nocnych od 14,4 do 16,6 dB. Znaczący wpływ na natężenie hałasu w mieście ma duży udział wąskich dróg jednojezdniowych nie przystosowanych do dużych obciążeń komunikacyjnych oraz znaczny udział w ruchu pojazdów ciężkich. Zwiększony hałas dotyczył jezdni zlokalizowanych na pochyłościach terenu.

- Skażenie promieniotwórcze środowiska

Skażenie promieniotwórcze (elektromagnetyczne i jonizujące) związane jest przede wszystkim z promieniowaniem emitowanym przez napowietrzne linie wysokiego napięcia 110 kV (uciążliwość linii mieści się w granicach korytarzy ochronnych – 36 m) oraz stacje nadawcze telefonii GSM. Nie występuje potrzeba tworzenia obszarów ograniczonego użytkowania wokół nadajników, gdyż ewentualne przekroczenia dopuszczalnych wartości pola promieniowania magnetycznego występują na obszarze niedostępnym dla ludzi.

- Nadzwyczajne zagrożenie środowiska

Nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska wiąże się z niebezpieczeństwem przewożenia materiałów niebezpiecznych zarówno przez kolej i transport samochodowy. Ulicami na terenie miasta przewożone są m.in. materiały wytwarzane przez przemysł chemiczny, stwarzające duże zagrożenie dla środowiska w przypadku kolizji drogowej.

Ponadto na terenie miasta funkcjonują dwa duże zakłady mogące stanowić potencjalne źródło nadzwyczajnych zagrożeń środowiska: „Bałtyk-Gaz” i ZUGiL.

3.1.4. Zanieczyszczenia, zagrożenia sanitarno – zdrowotne gminy

Współczesne procesy geomorfologiczne i klęski żywiołowe oraz czynniki antropogeniczne to główne przyczyny zagrożeń, na jakie nieustannie narażone jest środowisko przyrodnicze.

Zagrożenia środowiska powstałe w wyniku procesów geomorfologicznych i klęsk żywiołowych

Na terenie gminy brak jest terenów bezpośredniego zagrożenia powodzią (tzw. „woda stuletnia” – 1%). Nie występują tu także tereny potencjalnego zagrożenia powodzią, ani obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych.

Jedynie w północnej części gminy w dolinie rzeki Pyszej oraz na zachodzie gminy - we fragmencie doliny Kanału Krzyworzyckiego wyznaczono tereny potencjalnie narażone na podtopienie i zalewanie. Jednak ze względu na położenie gminy w obszarze zlewni rzeki Pyszej (lewobrzeżny dopływ rzeki Oleśnicy) oraz istniejącą sieć drenarską – rowy melioracyjne, przy coraz częściej występujących ekstremalnych zjawiskach atmosferycznych (huragany, ulewne deszcze) nie należy wykluczać, iż płynące wody mogą występować z uregulowanych koryt, zalewać i podtapiać w szerszym zakresie otaczające tereny dolinne.

Zagrożenia antropogeniczne

Zagrożenia antropogeniczne środowiska to przede wszystkim:

- zagrożenia atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego,
- zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych,
- zagrożenia pokrywy glebowo – roślinnej,
- zagrożenia środowiska przez odpady,
- zagrożenia środowiska przez hałas,
- skażenia promieniotwórcze i ochrona powietrza atmosfery.

▪ Zagrożenia atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego

Ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami odgrywa istotną rolę w jakości życia społeczeństwa. Stan powietrza zależy od ilości i wielkości źródeł emisji, jak również od ilości ładunków napływających z terenów sąsiednich.

Powietrze atmosferyczne i klimat lokalny pozostają przed degradującym wpływem lokalnych palenisk domowych, przemysłu, kotłowni, transportu i komunikacji.

Najbardziej uciążliwymi, szczególnie w okresie zimy są średnie i małe źródła emisji, które ze względu na warunki odprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery oraz ich lokalizację w istotny sposób wpływają na jakość powietrza gminy. Omawiane źródła „niskiej emisji” to przede wszystkim paleniska domowe. Ich szczególna uciążliwość związana jest z liczebnością źródeł, zlokalizowanych blisko siebie, z niskimi gatunkami opałów stosowanych w paleniskach oraz faktem częstego spalania w nich różnego rodzaju odpadów. Lokalizacja źródeł „niskiej emisji” zanieczyszczeń do atmosfery związana jest z terenami zabudowanymi poszczególnych wsi. Poprawa tego stanu możliwa jest poprzez zmianę sposobu ich ogrzewania na gazowe lub inne paliwo ekologiczne.

Źródłem zanieczyszczeń atmosfery jest także „wysoka emisja” związana przede wszystkim z kotłowniami stosowanymi np. w ogrodnictwie

Istotnym źródłem emisji zanieczyszczeń do atmosfery jest transport, wytwarzający tlenki węgla, węglowodory aromatyczne alifatyczne, związki ołowiu i tlenki azotu. Przyczynia się do tego przede wszystkim intensywny rozwój komunikacji, niski poziom techniczny pojazdów oraz ogólnie zły stan sieci dróg. Rozmieszczenie przestrzenne tego rodzaju emisji w gminie jest ściśle związane z rozmieszczeniem obciążeń transportowych dróg, proporcjonalnie do ich rangi w krajowej sieci drogowej.

▪ Zagrożenie wód powierzchniowych

Stan sanitarny wód powierzchniowych w gminie jest zły. Szczególnie dotyczy to wód rzeki Pyszej, będącej prawostronnym dopływem Oleśnicy. Rzeką ta zbiera ścieki komunalne i przemysłowe z Wielunia, m. in. przemysłu cukierowniczego i mleczarskiego, które odprowadzane są za pośrednictwem Strugi Wieluńskiej. Do rzeki Pyszej w granicach gminy wpływają oprócz Strugi Wieluńskiej, Kanał Krzyworzycki, Kanał Olewiński i szereg innych cieków bez nazw.

Na podstawie Raportu o stanie środowiska w 2008 r. wody rzeki Pysznnej zostały zakwalifikowane jako umiarkowane lub poniżej umiarkowanego (ocena stanu ekologicznego w badanej JCW – jednolitej części wód) W 2004 r. rzeka Pyszna została zakwalifikowana w Raczynie i Stawie do IV klasy czystości (tzw. „wody niezadowolającej jakości”) wg 5-cio stopniowej klasyfikacji przyjętej w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. Nr 32, poz. 284).

Od 1996 roku rozpoczęła pracę oczyszczalnia ścieków w Wieluniu, co wpłynęło wydatnie na poprawę jakości wód rzeki.

▪ Zagrożenia wód podziemnych

Zagrożenia jakości wód podziemnych wynikają przede wszystkim z charakterem zagospodarowania terenu jego właściwości fizyko – chemicznych, a także charakteru ognisk zanieczyszczeń. Zagrożenia wód podziemnych stanowią mogą odpady w postaci stałej jak i płynnej. Głównym ogniskiem zanieczyszczeń wód podziemnych są ogniska typu rolniczego i tereny zabudowy wiejskiej. Wiąże się to z faktem, że budowa kanalizacji nie nadążała za budową sieci wodociągowej. Zasadniczym źródłem zanieczyszczeń wód podziemnych są tu obejścia gospodarskie posiadające obory, chlewy, kurniki, gnojówki, szamba i śmietniki. Powszechnym sposobem pozbywania się ścieków na terenach zabudowanych jest odprowadzenie ich na własne pola, jako nawóz organiczny. W ten sposób do wód podziemnych wprowadzane są podwyższone ilości amoniaku, chlorków, sodu, potasu, azotanów i azotynów. Wśród ognisk rolniczych dodatkową groźbę stanowi chemizacja rolnictwa (stosowanie nawozów mineralnych i pestycydów). Na terenie gminy dodatkowym źródłem zanieczyszczeń wód podziemnych są nielegalne wysypiska odpadów. Zagrożenia dla wód podziemnych stwarzają również pośrednio w części dotyczącej wód powierzchniowych obiekty przemysłowe, wytwarzające ścieki spuszczone do wód powierzchniowych.

Na terenie gminy znajduje się obszar objęty wysoką ochroną (OWO).

Dodatkowymi, niekorzystnymi czynnikami wpływającymi na stan wód podziemnych są również tzw. liniowe ogniska zanieczyszczeń: droga krajowa, wojewódzka i linia kolejowa PKP.

Badania jakości wód podziemnych prowadzone w 2008 r. w ramach monitoringu sieci regionalnej obejmujące studnię 1 wodociągu wiejskiego we wsi Jodłowiec wykazały, iż wody z tego ujęcia mają II klasę czystości (tzw. „wody zadowolającej jakości”) wg czterostopniowej klasyfikacji. Wskaźnikami decydującymi o klasie czystości były m.in. temperatura, wapń i żelazo.

▪ Zagrożenia i ochrona pokrywy glebowej i roślinnej

Degradacja pokrywy glebowo – roślinnej terenu związana jest przede wszystkim z rozwojem terenów zainwestowanych i wynikającym z tego innym, niż rolnicze lub leśne wykorzystanie gruntów. Degradacja powierzchni ziemi związana z zanieczyszczeniem gleb występuje w pobliżu tras komunikacyjnych. Następuje tu kumulacja w glebie toksycznych związków chemicznych pochodzących ze spalin oraz pyłów ścieranych opon i nawierzchni. Rośliny w strefie

zanieczyszczeń kumulują je w swoich tkankach. W związku z powyższym w strefach przyległych do dróg krajowych, wojewódzkich powinno się ograniczać użytkowanie gleb głównie łąk i pastwisk oraz upraw warzyw i owoców jagodowych.

Zmiany powierzchni ziemi mogą być również wywołane wszelkimi pracami ziemnymi, w tym powierzchniową eksploatacją surowców oraz różnymi zabiegami technicznymi np. melioracjami.

Zabiegi techniczne, do jakich należą melioracje, pomimo założeń poprawy właściwości fizycznych, pokrywy glebowej (poprzez regulowanie stosunków wodnych, cieplnych, powierzchniowych i pokarmowych) wywołują jednak zmiany w jej powierzchni.

- Zagrożenia środowiska przez odpady

Odpady z terenu miasta i gminy Wieluń są gromadzone na składowisku komunalnym w Rudzie. Wg danych z „Raportu o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2008 r.” ilość odpadów zeskładowanych (unieszkodliwionych) w 2008 r. wyniosła 7577 Mg. Składowisko w Rudzie jest w 70% wypełnione.

Składowane odpady niezależnie od bezpośredniego zajmowania powierzchni ziemi, oddziałują na tereny przyległe powodując ich degradację, pogorszeniu ulegają walory estetyczne środowiska. Z przeprowadzonych w 2004 r. badań gleb w otoczeniu składowiska odpadów komunalnych w Rudzie wynika, iż występuje w nich podwyższona zawartość DDE (po zachodniej i południowej stronie składowiska).

Wokół składowiska odpadów w Rudzie wyznaczono granicę strefy ochrony sanitarnej w odległości 500 m od granicy składowiska. Istniejąca w tej strefie zabudowa mieszkaniowa podlega adaptacji, nie należy natomiast lokalizować nowej zabudowy mieszkaniowej do czasu rekultywacji składowiska.

- Zagrożenia środowiska przez hałas

Jednym z powszechnie występujących elementów zanieczyszczenia środowiska naturalnego człowieka jest hałas, definiowany jako każdy dźwięk, który w danych warunkach jest szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający, niezależnie od parametrów fizycznych. Od kilku lat obserwuje się zwiększenie ilości przekroczeń spowodowane przez małe zakłady przetwórcze i rzemieślnicze: młyny, tartaki, stolarnie, masarnie, chłodnie, zakłady kamieniarskie, ślusarskie, blacharskie i inne zlokalizowane w pobliżu lub wręcz w zabudowie mieszkaniowej.

Głównym czynnikiem degradującym klimat akustyczny jest hałas komunikacyjny, emitowany w szczególności przez środki transportu drogowego i kolejowego. Oprócz dróg wymienionych w pkt. 3.1.3 niniejszego studium o największym natężeniu ruchu przebiegających przez miasto, przez teren gminy przebiega również droga wojewódzka nr 481 – ok. 4150 pojazdów/dobę.

- Skażenia promieniotwórcze środowiska

Skażenie promieniotwórcze środowiska (elektromagnetyczne i jonizujące) związane jest z promieniowaniem emitowanym przez napowietrzne linie wysokiego napięcia 110kV (uciążliwość linii wysokiego napięcia mieści się w granicach korytarzy ochronnych o szerokości 36,0 m).

- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Podobnie jak na terenie miasta, źródłem nadzwyczajnych zagrożeń środowiska na terenie gminy mogą być transportowane drogami tranzytowymi oraz koleją substancje chemiczne, których przedostanie się do atmosfery, gleby lub wód może spowodować ich skażenie.

3.3. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z zagospodarowania przestrzennego

3.3.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta.

Charakterystyka przestrzennego zagospodarowania miasta

Miasto Wieluń jest zabytkiem urbanistyki polskiej. Jest jednym z nielicznych miast w Polsce, w którym układ średniowiecznego miasta zachował się do dzisiaj. W dzisiejszej strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta można wyróżnić dwie główne strefy:

- strefę zurbanizowaną,
- strefę systemu ekologicznego.

W ramach strefy zurbanizowanej zostały wyróżnione:

- strefa historycznie ukształtowanego centrum – „Stare Miasto” (obszar ograniczony ulicami: Zamenhofa, Krakowskie Przedmieście, Piłsudskiego, Kopernika).

Posiada zachowany, zabytkowy, czytelny układ średniowieczny oparty na zasadzie wrzeciona. W obrębie dawnych murów obronnych rozwinęło się historycznie ukształtowane centrum z wzajemnie powiązanymi placami tworzącymi wnętrza urbanistyczne, kwartałami zabudowy śródmiejskiej oraz zabytkowymi kościołami i klasztorami tworzącymi dominanty wysokościowe. W kwartałach śródmiejskich przeważa zabudowa pierzejowa z budynkami typowymi dla skali i klimatu miasta.

Podstawowymi funkcjami istniejącej zabudowy są: usługi zlokalizowane w parterach budynków lub zajmujące całe obiekty oraz mieszkalnictwo.

Teren „Starego Miasta” otoczony jest parkiem miejskim, w którym zlokalizowane są pozostałości murów miejskich;

- strefa śródmiejska

Tworzy ją obszar otaczający „Stare Miasto”, w skład którego wchodzi kwartały między ulicami doprowadzającymi do centrum.

Obszar ten charakteryzuje się występowaniem licznych obiektów zabytkowych (klasztory i kościoły) oraz obiektów o walorach zabytkowych. Obszar tworzą kwartały przeważnie

o zabudowie pierzejowej zwartej lub zabudowie w formie wolnostojących budynków sytuowanych bezpośrednio przy ulicach oraz tereny zieleni urządzonej towarzyszącej obiektom usługowym.

Strefa śródmiejska charakteryzuje się dużym stopniem nasycenia usługami. Występują one w formie wbudowanej w partery budynków mieszkalnych oraz w postaci obiektów wolnostojących na wydzielonych działkach (usługi oświaty, kultury, administracji, zdrowia – zgrupowane w rejonach ulic: Wodnej, Krakowskiego Przedmieścia i Piłsudskiego).

Drugą podstawową funkcją jest mieszkalnictwo występujące w formie śródmiejskiej zabudowy – kamienice zlokalizowane wzdłuż ulic wraz z zabudową oficynową oraz budynkami gospodarczymi w głębi kwartałów (rejon ul. Kaliskiej – Nowego Rynku, rejon Placu Jagiellońskiego) oraz budynków wolnostojących na wydzielonych działkach (rejon na południe od ul. Kopernika; rejon ulic POW i Głębokiej);

- strefa zabudowy mieszkaniowej wraz z towarzyszącymi usługami

W ramach tej strefy można wyróżnić obszary o różnym stopniu intensywności zabudowy.

Są to:

- osiedla zabudowy wielorodzinnej; największe pod względem powierzchni i ilości mieszkańców: Stare Sady i Kard. Wyszyńskiego – zlokalizowane w południowo-wschodniej części miasta oraz mniejsze, ale posiadające również wykształconą strukturę przestrzenną: osiedle Armii Krajowej, Bugaj, Wojska Polskiego,
- tereny zabudowy jednorodzinnej; z których najczytelniejszy pod względem przestrzennym układ posiadają osiedla w rejonach ulic: Traugutta, Sikorskiego, Prusa, Żeromskiego, „Za Szpitalem”, Orzeszkowej. Pozostałe tereny zabudowy jednorodzinnej zajmujące znaczne powierzchniowo tereny tworzą znacznie mniej uporządkowane struktury przestrzenne,
 - tereny zabudowy jednorodzinnej na dużych działkach z towarzyszącymi szklarniami, zlokalizowane są na terenach podmiejskich, głównie wzdłuż ulic Wojska Polskiego i Kijak,
 - tereny zabudowy jednorodzinnej przemieszanej z zabudową zagrodową, zlokalizowane wzdłuż ulic dojazdowych na peryferiach miasta; tj. wzdłuż ul. Jagiełły, Rymarkiewiczowej, POW (za torami PKP), 18 Stycznia (przy granicy administracyjnej miasta),
 - tereny przeznaczone do realizacji zabudowy jednorodzinnej, dla których wytycza się podziały na działki według opracowanych zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta i następuje na nich realizacja zabudowy. Są to tereny wzdłuż ulic:
 - 18-ego Stycznia i Kościuszki,
 - Orzeszkowej,
 - Traugutta – Wyspiańskiego – Prostej;

- strefa zabudowy przemysłowo – składowej;

Tereny o tej funkcji największe pod względem powierzchniowym zlokalizowane są w północnej części miasta w rejonie:

- ulic Sieradzkiej i Ciepłowniczej,
- ulic Fabrycznej, Warszawskiej i Długosza.

W ramach strefy systemu ekologicznego wyróżnia się:

- zieleń publiczną ogólnodostępną, którą tworzą:
 - park miejski wokół Starego Miasta,
 - zieleńce i skwery rozrzucone wśród ulic centrum miasta w formie trawników o niewielkich powierzchniach z ozdobnymi klombami, krzewami i nielicznymi drzewami,
 - cmentarze (komunalny i stary nieczynny cmentarz żydowski),
 - tereny sportowo – rekreacyjne zlokalizowane w zachodniej części miasta (rejon ulicy Wojska Polskiego);
- zieleń o ograniczonej dostępności:
 - ogrody działkowe zlokalizowane we wschodniej części miasta – wzdłuż torów kolejowych w zachodniej części miasta – przy ul. Powstańców oraz południowej części miasta przy ul. Granicznej;
- tereny otwarte o użytkowaniu rolnym:
 - pola uprawne,
 - łąki i pastwiska.

Istniejąca struktura funkcjonalno – przestrzenna i sposób zagospodarowania poszczególnych terenów stanowi istotne uwarunkowanie dla określenia przyszłego zagospodarowania miasta.

W ramach strefy historycznie ukształtowanego centrum, podstawowym typem działań powinny być uzupełnienia i porządkowanie zabudowy z uwzględnieniem skali i charakteru zabudowy.

W strefie zabudowy zurbanizowanej kierunki przyszłych działań zależą od lokalizacji terenu:

- dla zrealizowanych osiedli zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej oraz dzielnicy przemysłowo - składowej tworzących czytelne jednostki przestrzenne, w strukturze miasta winny to być działania adaptacyjne z uzupełnieniem pojedynczych elementów,
- dla pozostałych terenów zabudowy jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami będą działania, których celem winno być zakończenie rozpoczętych procesów urbanizacyjnych oraz uzyskanie ładu przestrzennego,
- dla terenów zabudowy jednorodzinnej przemieszanej z zabudową zagrodową lub zagrodowej podstawowym typem działań będzie adaptacja istniejącej zabudowy,
- dla terenów niezainwestowanych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zurbanizowanych będą działania określające tereny rozwojowe miasta tj. przewidziane do urbanizacji,

- dla terenów tworzących system ekologiczny miasta podstawowym typem działań będzie ochrona, w tym działania pielęgnacyjne i porządkowe.

Struktura własności

Na podstawie wypisów z rejestru gruntów ze Starostwa Powiatowego w Wieluniu oraz danych uzyskanych w Urzędzie Miejskim w zakresie mienia komunalnego stwierdzono, iż w obrębie granic administracyjnych miasta występują działki stanowiące własność:

- komunalną,
- Skarbu Państwa,
- związków wyznaniowych,
- prywatne.

W wyniku analizy ilości i usytuowania działek wyróżnionych wg w/w rodzajów własności można wyciągnąć poniższe wnioski.

Działki komunalne w stosunku do działek prywatnych pod względem ilości i powierzchni stanowią zdecydowaną mniejszość.

Pod względem powierzchniowym największe działki zlokalizowane są w rejonach:

- ul. Wojska Polskiego – użytkowane jako ogrody działkowe, tereny zieleni leśnej, sportu i wypoczynku,
- torów kolejowych – zespoły ogrodów działkowych,
- ul. Warszawskiej – ogrody działkowe,
- ul. Sieradzkiej i torów kolejowych – w dzielnicy przemysłowej (Ciepłownia Miejska, ZUGiL).

Pozostałe działki komunalne są rozproszone i głównie zlokalizowane w części centralnej miasta, zagospodarowane przez budynki mieszkalne, szkoły, urządzenia obsługi technicznej miasta, zieleńce.

Działki niezagospodarowane zlokalizowane są przeważnie poza centrum miasta. Największe powierzchnie posiadają działki zlokalizowane w rejonie ulic: Częstochowskiej i 18-ego Stycznia.

Działki Skarbu Państwa na terenie miasta występują pojedynczo, w znacznym rozproszeniu.

Pod względem ilości jak i powierzchni stanowią około 1% wszystkich działek.

Działki należące do związków wyznaniowych (parafie rzymskokatolickie, św. Józefa, p.w. Najświętszej Marii Panny, p.w. św. Stanisława, parafia ewangelicko-anglikańska oraz kościół Adwentystów Dnia Świętego) w ilości kilkunastu, to głównie tereny lokalizacji kościołów w centrum miasta oraz cmentarz położony przy ul. 3-ego Maja.

Pozostałe działki stanowiące powierzchniowo około 70% należą do osób prywatnych.

3.2.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

Charakterystyka przestrzennego układu gminy

Gmina Wieluń graniczy z miastem od zachodu, południa i wschodu. W jej skład wchodzi 19 sołectw. Przez obszar gminy przebiega z północnego zachodu na południe linia kolejowa Herby – Wrocław oraz drogi krajowe nr 8, 45, 489, wojewódzkie nr 481 i 486, które wraz z dolinami rzek – Pyszej (głównego ciek) oraz jej prawobrzeżnych dopływów stanowią silne granice w strukturze przestrzennej gminy.

Charakter zagospodarowania gminy wynika bezpośrednio z występujących funkcji. Wiodącą funkcją gminy jest produkcja żywności. W strukturze użytkowania przeważają użytki rolne stanowiące ponad 70% powierzchni gminy.

Duże zwarte kompleksy leśne usytuowane są na obrzeżach gminy: północno-wschodnim, południowo-wschodnim oraz zachodnim. Mniejsze tereny leśne występują sporadycznie.

Drugą wiodącą funkcję gminy jest mieszkalnictwo.

W strukturze przestrzennej gminy można wyróżnić strefę podmiejską zlokalizowaną w bezpośrednim sąsiedztwie granic miasta. Wzdłuż ul. Sieradzkiej oraz pozostałych dróg wyjazdowych w Dąbrowie, Gaszynie, Rudzie nasilają się procesy urbanizacyjne powodując zacieranie się granic zurbanizowanych terenów miasta i przylegających wsi.

Wsie podstawowe o największej powierzchni zabudowy to: położone w sąsiedztwie Wielunia - Dąbrowa, Turów, Gaszyn i Ruda oraz w części zachodniej gminy – Kurów, południowej - Kadłub i wschodniej - Masłowice, Starzenice i Sieniec.

Wśród wyżej wymienionych wsi strukturę uformowaną wzdłuż kilku dróg wewnętrznych, o większej powierzchni terenów zurbanizowanych posiadają: Kurów, Gaszyn, Ruda i Sieniec. Ciekawy układ przestrzenny posiada Dąbrowa z ciągiem dwóch równoległych ulic tworzących wewnątrz urbanistyczne w części centralnej wsi.

W większości pozostałych wsi zabudowa ma charakter ciągów usytuowanych wzdłuż dróg. W przypadku Turowa, Kadłuba, Olewina czy Masłowic jest to zabudowa zwarta sytuowana po obydwu stronach dróg.

W pozostałych wsiach zabudowa nie ma tak regularnego układu, jest poprzerywana, sytuowana po obydwu lub po jednej stronie drogi.

Na terenach wsi; w ciągach zabudowy występuje zabudowa zagrodowa wraz z zabudową jednorodzinną. Brak wyraźnie wydzielonych przestrzennie osiedli zabudowy jednorodzinnej. Przeważająca ilość budynków jest w dobrym stanie technicznym. Zabudowie mieszkaniowej towarzyszą podstawowe usługi z zakresu oświaty, handlu i kultury.

Funkcja przemysłowa występuje sporadycznie, jedynym większym zakładem są zakłady mleczarskie w Dąbrowie, usytuowane częściowo w granicach miasta.

Na terenie gminy nie występują zespoły zabudowy lotniskowej.

Reasumując należy stwierdzić, że w dalszym rozwoju przestrzennym gminy Wieluń należy uwzględnić:

- rozwój terenów mieszkaniowych w poszczególnych wsiach; szczególnie położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta i stanowiących jego naturalne zaplecze,
- rozwój funkcji turystyki i wypoczynku z wykorzystaniem walorów środowiska kulturowego i naturalnego,
- dopuszczalne sposoby użytkowania terenów objętych ochroną,
- szczególną kontrolę procesów urbanizacji wzdłuż dróg miejscowych i wojewódzkich, w tym wyznaczenie miejsc koncentracji usług związanych z obsługą komunikacji,
- ochronę systemu ekologicznego gminy; w tym zachowanie ciągów dolin wolnych od zabudowy,

- zahamowanie procesu rozpraszania zabudowy na terenach użytkowanych rolniczo,
- wyznaczenie nowej lokalizacji wysypiska odpadów dla potrzeb gminy,
- określenie zasad ochrony występujących złóż oraz ich eksploatacji.

Struktura własności

Na podstawie wypisów z rejestru gruntów ze Starostwa Powiatowego w Wieluniu oraz danych uzyskanych w Urzędzie Miejskim w zakresie mienia komunalnego stwierdzono, iż w poszczególnych wsiach na terenie gminy występują działki stanowiące własność:

- komunalną,
- Skarbu Państwa,
- związków wyznaniowych,
- prywatne.

W wyniku analizy ilości i usytuowania działek wyróżnionych wg w/w rodzajów własności można wyciągnąć poniższe wnioski.

Działki komunalne stanowią nieznaczny procent pod względem ilości i powierzchni działek w gminie. Na terenie wsi nie występują większe kompleksy działek komunalnych. Działki są rozproszone. Stosunkowo największe powierzchnioowo działki znajdują się we wsiach: Dąbrowa, Ruda, Sieniec, Kurów, Masłowice i Starzenice.

Działki stanowiące własność związków wyznaniowych występują w :

- Kadłubie – własność parafia rzymskokatolicka św. Andrzeja,
- Kurowie – własność parafia rzymskokatolicka p.w. Miłosierdzia Bożego,
- Dąbrowie - własność parafia rzymskokatolicka św. Wawrzyńca,
- Rudzie - własność parafia rzymskokatolicka ,
- Masłowicach - własność parafia rzymskokatolicka św. Andrzeja Boboli,
- Gaszynie - własność parafia rzymskokatolicka.

Działki należące do Skarbu Państwa są rozproszone w postaci pojedynczych działek. Zlokalizowane są we wsiach: Borowiec, Dąbrowa, Gaszyn, Jodłowiec, Kurów, Masłowice, Nowy Świat, Olewin, Piaski, Starzenice.

Działki prywatne stanowią zdecydowaną większość pod względem powierzchni – około 85% wszystkich działek w gminie.

Istniejąca struktura własności, a więc rozmieszczenie i ilość działek komunalnych i Skarbu Państwa nie stanowi istotnego uwarunkowania dla przewidywanych kierunków zagospodarowania gminy.

3.2. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z diagnozy wartości kulturowych

3.2.1. Wartości kulturowe w mieście

Wieluń leży na północnym krańcu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na pograniczu historycznych krain: Śląska, Wielkopolski i Małopolski, na zbiegu ważnych niegdyś szlaków komunikacyjnych prowadzących z północy na południe oraz z Rusi na Śląsk.

Siedemnastowieczne źródła klasztorne podają rok 1217 jako datę powstania miasta, założonego prawdopodobnie przez księcia wielkopolskiego Władysława Odonica. Od 1283 r. Wieluń posiada prawa miejskie. Miasto rozwija się szybciej niż starsza siedziba kasztelanii, mieszcząca się w Rudzie położonej 3 km na wschód od Wielunia. Od XIV wieku miasto uważane jest za stolicę ziemi wieluńskiej i stanowi lokalny ośrodek administracji kościelnej po przeniesieniu tu kasztelanii z Rudy.

Lata panowania Kazimierza Wielkiego były okresem rozwoju miasta : wzniesiono zamek królewski, murowany kościół i klasztor o.o. Augustianów, miasto otoczono murami warownymi z fosą. Po śmierci Kazimierza Wielkiego panowanie Ludwika Węgierskiego było także pomyślne dla miasta. Bito tu srebrne denary z napisem „Moneta Velunes”, zbudowano pałac arcybiskupi i klasztor o.o. Paulinów.

Wiek XVI stanowił szczytowy okres rozwoju miasta. W latach trzydziestych otrzymało ono przywilej zbudowania wodociągów, rozwijało się rzemiosło: szczególnie sukiennictwo, złotnictwo i produkcja kamieni młyńskich. Pomyślny rozwój miasta przerwał najazd szwedzki 1655-56, epidemie 1707-11 i pożar 1791 r.

W roku 1794 w mieście ogłoszono przystąpienie do Insurekcji Kościuszkowskiej. Mieszkańcy brali też czynny udział w Powstaniu Styczniowym i wydarzeniach 1905 r.

Po odzyskaniu niepodległości miasto było siedzibą powiatu. 1 września 1939r. lotnictwo niemieckie zniszczyło miasto w 75%. Szczególne straty poniosło zabytkowe śródmieście. Po wojnie Wieluń został odbudowany.

Wieluń ze względu na historyczny układ urbanistyczny oraz duże nasycenie obiektami zabytkowymi posiada cenne wartości kulturowe. Jest ważnym zabytkiem urbanistyki polskiej z zachowanym układem średniowiecznym, opartym na zasadzie wrzeciona. W obrębie dawnych murów obronnych rozwinęło się historycznie ukształtowane centrum z szeregiem zabytków oraz zróżnicowanych akcentów wysokościowych. Wspólnie z kościołami położonymi na przedmieściach oraz innymi budowlami tworzą bogatą i interesującą kompozycję miasta zarówno w widokach sylwetowych jak i w poszczególnych wnętrzach urbanistycznych.

W obecnych granicach miasta znajduje się wiele obiektów zabytkowych oraz szereg założeń urbanistycznych, w tym architektury przemysłowej. W ewidencji znajdują się zabytki zasługujące na ochronę, a w szczególności wpisane do rejestru zabytków. Z 20 obiektów wpisanych do rejestru zabytków znaczenie krajowe mają mury miejskie z XIV wieku, zaś 6 ma znaczenie ponadregionalne. Są to: kościół poaugustiański z XIV w, kościół popauliński z XIV w., kościół i klasztor reformatów z XVIII w., kościół pobernardyński z 1612 r., brama krakowska z XIV-XIX w. Pozostałe posiadają znaczenie regionalne: klasztor popauliński z XVIII w., kościół i klasztor popijarski z 1740 r., plebania kolegiacka z 1844 r., klasztor pobernardyński z XVII w., kościół cmentarny z XVI –XIX w., piwnice

dawnego zamku z XIV w. i lokalne: klasztor poaugustiański z XVI-XVII w. i dzwonnica kościelna z XVIII w.

Pełen zasób miejskich obiektów wpisanych do rejestru zabytków przedstawia tabela 3.

Ponadto w mieście istnieje znaczna ilość obiektów o walorach zabytkowych. Wśród nich są budynki mieszkalne i obiekty publiczne jak: bank, szkoła, sala gimnastyczna oraz przemysłowe: hala i budynek administracyjny cukrowni, młyn. Charakter zabytkowy posiada także relikwiarz cmentarza żydowskiego, pomnik – miejsce pamięci narodowej.

W tabeli 4 przedstawiono obiekty umieszczone w gminnej ewidencji zabytków z pominięciem obiektów wpisanych do rejestru, które wyszczególniono w tabeli 3.

Oprócz objętego ścisłą ochroną konserwatorską „Starego Miasta” (w obrębie dawnych murów miejskich), na obszarze miasta można wydzielić 4 tereny wartościowych założeń urbanistyczno-architektonicznych o wyróżniającej się strukturze przestrzennej i specyficznym klimacie miejskim.

Są to:

- obszar otaczający „Stare Miasto” (kwartały między ulicami doprowadzającymi do centrum), gdzie znajduje się część obiektów zabytkowych (klasztor o.o. Reformatów, kościół p.w. św. Mikołaja, klasztor s.s. Bernardynek) oraz inne obiekty wyróżniające się dużymi walorami zabytkowymi (np. szkoła, sala gimnastyczna, dom kultury),
- osiedle mieszkaniowe przy ul. 3-go Maja,
- osiedle domów jednorodzinnych przy ul. Robotniczej,
- zespół cukrowni z osiedlem robotniczym tworzący założenie urbanistyczne z unikalną architekturą przemysłową.

W obowiązującym do 2003 r. „Miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta Wielunia” z 1992 r w ustaleniach tekstu planu w rozdziale IV „Ochrona dóbr kultury” wprowadzono 2 rodzaje strefy ochrony konserwatorskiej:

- ścisłą strefę dla obszaru „Starego Miasta” celem ochrony zabytkowego układu urbanistycznego i architektonicznego,
- strefę ochrony krajobrazowej dla 4 wyżej wymienionych terenów celem ochrony skali, struktury i klimatu miejskiego oraz specyficznych wnętrz i założeń urbanistyczno - architektonicznych.

Ponadto wnioskowano o wprowadzenie do rejestru zabytków układu urbanistycznego „Starego Miasta”, obiektów na terenie cukrowni i młyna przy ul.18 Stycznia. W części omawiającej poszczególne tereny w mieście zamieszczono ustalenia i wytyczne dotyczące uwarunkowań realizacji związanych z terenami bądź obiektami o wartości kulturowej.

Ponadto na terenie miasta występują stanowiska archeologiczne, których pełen spis przedstawiono poniżej:

- *. Wieluń 1 (66 na 77-43 i 47 na 78-43), gm. Wieluń
 - fortyfikacje miejskie kultury polskiej, XIV-XV w. - arch. i teren.
 - 1979-1988 - badania wykopaliskowe, B. Abramek, A. Bartczak, T. Orłowski, J. Pietrzak
 - 1998-2001 - badania wykopaliskowe, M. Ignasiak
 - nr rejestru: 187/A (ul. Podwale), 404/A (ul. Palestrancka), 405/A (ul. Augustiańska), A/6 (zespół Bramy Kaliskiej)
- *. Wieluń 2 (67 na 77-43), gm. Wieluń
 - kościół farny kultury polskiej, XIV w. - arch. i teren.
 - 1989-1990 - badania wykopaliskowe, B. Muzolf, T.J. Horbacz
- *. Wieluń 3 (68 na 77-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit (siekierka krzemienna) - arch.
- *. Wieluń 4 (69 na 77-43), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury nieokreślonej, chronologia nieokreślona (urny) - arch.
- *. Wieluń 5 (70 na 77-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Wieluń 6 (71 na 77-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Wieluń 7 (72 na 77-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB - teren.
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Wieluń 8 (73 na 77-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Wieluń 9 (48 na 78-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, ep. kamienia (siekierka, kość mamuta) - arch.
- *. Wieluń 10 (49 na 78-43), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona - arch.
- *. Wieluń 11 (50 na 78-43), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona - arch.
- *. Wieluń 12 (51 na 78-43), gm. Wieluń
 - zamek kultury polskiej, XIV-XV w. — arch. i teren.
 - 1967 - badania nadzorujące, B. Abramek
 - nr rejestru: 185/A
- *. Wieluń 13 (52 na 78-43), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury przeworskiej, późny laten-rzym - arch.
 - 1966, 1970 - badania ratownicze, B. Abramek
 - nr rejestru: 171/A
- *. Wieluń 14 (53 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Wieluń 15 (54 na 78-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, XI-XIII w. - teren.
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Wieluń 16 (55 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Wieluń 17 (56 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Wieluń 18 (57 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Wieluń 19 (58 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
 - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w. - teren.
- *. Wieluń 20 (59 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XI-XV w.
- *. Wieluń 21 (60 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, halsztat CD - teren.
- *. Wieluń 22 (61 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XI-XV w. - teren.
- *. Wieluń 23 (62 na 78-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit - teren.
 - osada kultury łużyckiej, III-V EB - teren.
 - osada kultury polskiej, XI-XV w. - teren.
- *. Wieluń 24 (63 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III-V EB - teren.
 - osada kultury prapolskiej, X-XI w. - teren.
 - osada kultury polskiej, XI-XV w. - teren.

Tabela 3. Obiekty w rejestrze zabytków na terenie miasta Wielunia

Obiekty w rejestrze zabytków miasta Wieluń*								
Lp.	Ulica	Obiekt	Datowanie	Znaczenie	Materiał	Stan tech.	Właściciel	Nr rejestru
1		Cmentarzysko kultury przeworskiej	późny laten i rzym					171/A
2	Augustiańska 10	Kościół poaugustiański, ob. kościół parafialny p.w. Bożego Ciała	XIV w.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	172/A
3	Augustiańska 10	Klasztor poaugustiański	XVI-XVII w.	lokalne	mur	dobry	sakralny	173/A
4	Augustiańska 10	Dzwonnica	XVIII w.	lokalne	mur	dobry	sakralny	174/A
5	Częstochowska	Kościół popauliński, ob. kościół p.w. św. Mikołaja	XIV w.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	175/A
6	Częstochowska	Klasztor popauliński	XIV w.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	176/A
7	Reformacka	Kościół poreformacki, ob. kościół p.w. Zwiastowania NMP	1629 r.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	177/A
8	Reformacka	Klasztor poreformacki	XVII w.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	178/A
9	Barycz	Kościół popijarski, ob. kościół parafialny p.w. św. Józefa	1740 r.	regionalne	mur	dobry	sakralny	179/A
10	Królewska 1	Kolegium popijarskie	1740 r.	regionalne	mur	dobry	komunalny	181/A
11	Sienkiewicza 7	Plebania kolegiacka, ob. parafia św. Józefa	1844 r.	regionalne	mur	dobry	sakralny	180/A
12	Ewangelicka 6	Kościół pobernardyński, ob. zbór ewangelicki	1612-15 r.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	182/A
13	Narutowicza 13	Klasztor pobernardyński, ob. Muzeum Ziemi Wieluńskiej	XVII w.	regionalne	mur	dobry	gmina	183/A
14	ul. J. Żubr	Kościół cmentarny p.w. św. Barbary	XVI-XIX w.	regionalne	mur	dobry	sakralny	184/A
15	Pl. Kazimierza Wielkiego	Piwnice d. Zamku	XIV w.	regionalne	mur	dobry	sakralny	185/A
16	Pl. Kazimierza Wielkiego 1	Brama krakowska z ratuszem	XIV-XIX w.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	186/A
17	ul. Podwale	Mury miejskie z basztą „Prochownia”	XIV w.	krajowe	mur	dobry	gmina	187/A
18	ul. Okólna	Mury miejskie z basztą „Swawola”	XIV w.	krajowe	mur	dobry	gmina	404/A
19	Augustiańska	Mury obronne	XIV – XIX w.	krajowe	mur	dobry		405/A
20	ul. Nowy Rynek	Zespół bramy kaliskiej		krajowe	mur	dobry	gmina	A/6

Tabela 4. Obiekty w ewidencji zabytków, z pominięciem obiektów w rejestrze zabytków, na terenie miasta Wielunia

Obiekty wpisane do gminnej ewidencji					
L.p.	Obiekt	Adres	Właściciel	Datowanie	Materiał
1	Dwór Biskupi - plebania	ul. Ewangelicka 6	paraf. ewangel. – augsbur.	XVII w., piętro ok. XIX w.	mur
2	Relikt kolegiaty p.w. Michała Archanioła i Nawiedzenia NMP	ul. Sienkiewicza	sakralny		obrys fundamentów
3	Ogrodzenie klasztoru poreformackiego z bramą	ul. Reformacka	sakralny		
4	Cerkiew ob. Dom kultury	Krakowskie Przedmieście	UMiG	4 ćw. XIX w., przebud. I. 20. XX w.	mur
5	Urząd Powiatowy i Sąd Pokoju	Pl. Kazimierza Wielkiego 1	UMiG		
6	Ochronka dla dzieci, ob. Budynek ZOZ	ul. Piłsudskiego 14			
7	Ochronka dla dzieci, ob. Klub Nauczyciela	ul. Reformacka 3			
8	Zespół Szkolny, ob. Liceum Ogóln.	ul. Śląska 23	Kuria Biskupia w Częstochowie	ok. 1910	mur
9	Zespół Szkolny - Aula	ul. Śląska 23	Kuria Biskupia	1932	mur
10	Dom	ul. Augustańska 2			
11	Dom	ul. Barycz 5			
12	Dom	ul. Częstochowska 1	S. Majdzińska	1932	mur
13	Dom	ul. Częstochowska 5	K. Cichoń	poł. XIX w.	mur
14	Dom	ul. Częstochowska 14			
15	Dom	ul. Częstochowska 19			
16	Dom	ul. Częstochowska 21a	G. Sztuka	pocz. XX w.	mur
17	Dom	ul. Częstochowska 23			
18	Dom	ul. Częstochowska 27			
19	Dom	ul. Częstochowska 29			
20	Dom	ul. Częstochowska 34	Przedsiębiorstwo Komunalne	1926	mur
21*	Dom	ul. Częstochowska 35			
22*	Dom	ul. Częstochowska 39			
23	Dom	ul. Fabryczna 49	J. L. Mijkowscy		
24	Dom	ul. Głowackiego 10	S. Skórzewska	1920	mur
25	Dom	ul. Głowackiego 23	J, Piotrowicz	1935, oficyna ok. 1870	mur

26	Dom	ul. Kaliska 1	Z. Chudecki, L. Leś	1939, boczna ściana dobud. 1946	mur
27	Dom	ul. Kaliska 5	J. Majnert	ćw. XIX w.	mur
28	Dom	ul. Kaliska 6	Z. Stolarek	ok. 1900	mur
29	Dom	ul. Kaliska 9	Przedsiębiorstwo Komunalne	1925	mur
30	Dom	ul. Kaliska 11	PPS spółem	4 ćw. XIX w. parter, piętro dobud. 1920	mur
31	Dom	ul. Kaliska 12	J. Gortat, W. Gortat	1917	mur
32	Dom	ul. Kaliska 14	H. Grabińska	4 ćw. XIX w.,.	mur
33	Dom	ul. Kaliska 16	T. Małycha	ok. 1900	mur
34	Dom	ul. Kaliska 17	J. Raszewski	1938	mur
35	Dom	ul. Kaliska 19	Przedsiębiorstwo Komunalne	lata 20-te XX w.	mur
36	Dom	ul. Kaliska 21	Sobcińska, M. Jaszczak	1924	mur
37	Dom	ul. Kilińskiego 3	Olejniki	1905	mur
38	Dom, ob. przedszkole	Krakowskie Przedmieście 2	Przedsiębiorstwo komunalne	1912 – 18, dach spalony 1992 i odbud.	mur
39	Dom	Krakowskie Przedmieście 10	T. Nowak	1926	mur
40	Dom	Krakowskie Przedmieście 18	Przedsiębiorstwo Komunalne	1877	mur
41	Dom	Krakowskie Przedmieście 22	M. Walnowska	pocz. XX w.	mur
42	Dom	Krakowskie Przedmieście 26	Przedsiębiorstwo Komunalne	1927	mur
43	Dom	Krakowskie Przedmieście 28	M. Sicińska, Przedsiębiorstwo Komunalne	1925	mur
44	Dom	Krakowskie Przedmieście 32	M. Smulska	XIX /XX w.	mur
45	Dom	Krakowskie Przedmieście 44	K. Akulica	1937	mur
46	Dom, ob. Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Krakowskie Przedmieście 46	Kuratorium Oświaty i Wych.	ok. XIX w. przebud. lata 40-te XX w.	mur
47	Dom	Krakowski Zaulek 6	S. Gajoszek, M. Wanort	lata 30-te XX w.	mur
48	Dom, ob. bank	ul. Królewska 11	Powszechny Bank Gosp. S. A w Łodzi	pocz. XX w.	mur
49	Dom	ul. Krótka 1	B. Szymczak	lata 30-te XX w.	mur
50	Dom	ul. Krótka 5	B. Dziechcińska, W. Sip	1920	mur
51	Dom	ul. Krótka 11	T. Budejski	1924	mur
52	Dom	ul. Krótka 13	E. Kupis	1923	mur
53	Dom	ul. Krótka 17	Przedsiębiorstwo Komunalne	1890	mur
54*	Dom	ul. 3-go Maja 2	H. Bator	poł. XIX w. przebud. drzwi, okna 1990	mur
55	Dom	ul. 3-go Maja 4	Śmigalska	lata 30-te XX w.	mur
56	Dom	ul. Młynarska 11	G. Wawrzyński	1937	mur
57	Dom	ul. Narutowicza 7	A. Bedka	1926	mur

58	Dom	ul. Narutowicza 9	Przedsiębiorstwo Komunalne	1925	mur
59	Dom	ul. Nowy Rynek 3	Z. Czerwiński	pocz. XX w.	mur
60	Dom	ul. Okólna 9	J. Walczak	Parter 1935, piętro 1945	mur
61	Dom	ul. Palestrancka 1	M. Krężel	1858 odbud. 1945	mur
62	Dom	ul. Palestrancka 3	M. Krężel	kon. XIX w. odbud. 1945	mur
63	Dom - sklep	ul. Palestrancka 5	UM i G	1858, odbud. 1945	mur
64	Dom	ul. POW 4	J. Janiak, A. Skórka	pocz. XX w.	mur
65	Dom	ul. POW 6	N. Kazimierczak	pocz. XX w.	mur
66	Dom	ul. POW 15	J. Imach	parter pocz. XX w. piętro dobud 1934	mur
67	Dom	ul. POW 19	L. Ostrychacz	1933	mur
68	Dom	ul. Powstańców Śląskich 2	J. M Małychowie	1931	mur
69	Dom	ul. Powstańców Śląskich 10	S. Małycha	1931	mur
70	Dom, ob. apteka	ul. Sieradzka 1	Stacja-Sanitarno epidemiologiczna	pocz XX w.	mur
71	Dom ob. hotel	ul. Sieradzka 2	Z. Sulikowski	kon. XIX w. przebud. 1929, odbud. 1946	mur
72	Dom	ul. Sieradzka 3	Spółdzielnia Handlowo – Produkcyjna	kon. XIX w.	mur
73	Dom	ul. Sieradzka 4	E. Bendkowski	1937	mur
74	Dom	ul. Sieradzka 5	H. Górską, Kułaga, M. Wodłowska	1 ćw. XX w.	mur
75	Dom	ul. Sieradzka 6	R. Kmita, T. Kwiatkowska	1936	mur
76	Dom	ul. Sieradzka 8	B. Konieczna, A. Warecka	ok. 1935	mur
77	Dom	ul. Sieradzka 11	S. Nawrocka, S. Płóciennik	1938	mur
78	Dom	ul. Sieradzka 13	S. Owczarek	lata 20-te XX w. ganek dobud. 1988	mur
79	Dom	ul. Sieradzka 14	E. Skoczylas	pocz. XX w.	mur
80	Dom	ul. Sieradzka 17	K. Grela	I. 20-te XXw. restaur. 1958	mur
81	Dom	ul. Sieradzka 29	Przedsiębiorstwo Komunalne	1923	mur
82	Dom	ul. Sieradzka 35	A. Krawczyk	pocz XX w.	mur
83	Dom	ul. Sieradzka 36	Przedsiębiorstwo Komunalne	1924	mur
84	Dom	ul. Sieradzka 39	T. Witczak, M. Zelek	1933	mur
85	Dom	ul. Staszica 3	Cz. Peliński	1933	mur
86	Dom	ul. Staszica 4	Z. Szelaąg	pocz. XX w.	mur
87	Dom ob. Sąd Rejonowy	ul. 18-tego Stycznia 4	Sąd Rejonowy w Wieluniu	ok. poł. XX w	mur
88	Dom	ul. 18-tego Stycznia 5	J. Maciejewska	lata 20-te XX w.	mur
89	Dom	ul. 18-tego Stycznia 7/9	S. Ruszkowski	1909	mur
90	Dom	ul. 18-tego Stycznia 8	Lankiewicz, M. Nowak	1910/ 1920	mur

91	Dom	ul. 18-tego Stycznia 9	J. Derbis, B. Bednarek	1935	mur
92	Dom	ul. 18-tego Stycznia 11	H. Sikora	lata 20-te XX w.	mur
93	Dom	ul. 18-tego Stycznia 13	Draniewicz	pocz. XX w.	mur
94	Dom	ul. 18-tego Stycznia 16	J. Jarosławska	3 ćw. XIX w. restaur. 1881	mur
95	Dom	ul. 18-tego Stycznia 23	R. Duszyński	1931	mur
96	Dom	ul. 18-tego Stycznia 25	P. Patacz, B. Graczy	1929	mur
97	Dom	ul. 18-tego Stycznia 31	H. Bąk, Przedsiębiorstwo Komunalne	1929	mur
98	Dom	ul. 18-tego Stycznia 33	A. Zgądek	pocz. XIX w.	mur
99	Dom	ul. 18-tego Stycznia 34	S. Szajber	kon. XIX w.	mur
100	Dom	ul. Śląska 2	Przedsiębiorstwo Komunalne	1880	mur
101	Dom	ul. Śląska 4	L. Duchowska, S. Wójcik	kon. XIX w. pocz. XX w.	mur
102	Dom	ul. Śląska 6	Z. Modrzejewska	3 ćw. XIX w.	mur
103	Dom	ul. Śląska 7	J. Pawłowska, J. Rychlik	kon. XIX w.	mur
104	Dom	ul. Śląska 8	A. Szymczykiwicz	3 ćw. XIX w.	mur
105	Dom	ul. Śląska 10	S. Kędzira, A. Komar	3 ćw. XIX w.	mur
106	Dom	ul. Śląska 12	Przedsiębiorstwo Komunalne	1946	mur
107	Dom	ul. Śląska 18	J. Hadrian, R. Kozłowski	lata 20/ 30 – XX w.	mur
108	Dom	ul. Śląska 24	T. Burchaciński, W. Kamiński	3 ćw. XIX	mur
109	Dom	ul. Śląska 28	W. Tokarek, Z. Wilkowiecki	1936	mur
110	Dom	ul. św. Barbary 1	S. Hadrian, J. Maras	pocz. XX w.	mur
111	Dom	ul. św. Barbary 5	R. Dera	pocz. XX w.	mur
112	Dom	ul. św. Barbary 6	S. Kaczmarzyk	1929	mur
113	Dom	ul. św. Barbary 24	J. Chabinowska	lata 20-te XX w.	mur
114	Dom	ul. św. Barbary 26	N. Burzyńska, A. Grzelak,	lata 20-te XX w.	mur
115	Dom	ul. św. Barbary 34a			
116	Dom	ul. św. Barbary 39	M. Kawka	1916	mur
117	Dom	ul. św. Barbary 40	J. Kucharczyk	ok. 1920	mur
118	Dom	ul. św. Barbary 41	Przedsiębiorstwo Komunalne	1905	mur
119	Dom	ul. św. Barbary 42	P. Szczerkowska	1917	mur
120	Dom	ul. św. Barbary 43			
121	Dom	ul. św. Barbary 44	H. Salejda	1920	mur
122	Dom	ul. św. Barbary 45	M. Szymańska	1937	mur
123	Dom	ul. św. Barbary 46	J. Zagarda	lata 20-te XX w.	mur
124	Dom	ul. św. Barbary 51	Przedsiębiorstwo Komunalne	1934	mur
125	Dom	ul. Targowa 2	S. Smulska	lata 30-te XX w.	mur
126	Dom	ul. Targowa 2ab	S. Smulska	lata 20-te XX w.	mur
127	Dom	ul. Targowa 5/7	K. Bokalski	ok. 1930	mur

128	Dom	ul. Traugutta 4	S. Leśnik	1932	mur
129	Dom	ul. Warszawska 1	J. Gogola	kon. XIX w.	mur
130	Dom	ul. Wojska Polskiego 3	Cz. Pietrzak	pocz. XX w.	mur
131	Dom	ul. Wojska Polskiego 15	H. Szymajtys	1912	mur
132	Dom	ul. Wojska Polskiego 19	J. Piwoński	1930 II piętro dobud. 1936	mur
133	Dom	ul. Wojska Polskiego 23	H. Kaupe, P. Poślad	1933	mur
134	Dom	ul. Wojska Polskiego 44	J.Kipigroch	kon. XIX w.	mur
135*	Dom	ul. Wojska Polskiego 48	J. Zwierz	1935	mur
136	Dom	ul. Wojska Polskiego 51	T. Ignaczak	pocz. XX w. odbud. 1946	mur
137	Dom	ul. Wojska Polskiego 59	L. Cieślak, H. Perdek	I. 20-te XX w. dobud. 1931	mur
138*	Dom	ul. Zamenhofa 9	T. Kuźmich, Z. Wilkowska	lata 20-te XX w.	mur
139	Dom	ul. Zamiejska 2	A. Zychla	ok. 1930	mur
140	Dom	ul. Żeromskiego 1	A. Czernik, T. Juszcak	1934	mur
141	Dom	ul. Żeromskiego 2	M. Grabiński, M. Grabiński	1931	mur
142	Dom	ul. Żeromskiego 3	M. Rytlevska, A. Ścibor	1935	mur
143	Dom	ul. Żeromskiego 9	K. Jabłoński	lata 30-te XX w.	nur
144	Dom	ul. Żeromskiego 13	H. Olejnik, Mydlarz	1930	mur
145	Dom	ul. J. Żubr 4	J. Rozmarynowski	poł. XIX w.	mur
146	Dom	ul. J. Żubr 5	Przedsiębiorstwo Komunalne	1890	mur
147	Dom	ul. J. Żubr 8	Przedsiębiorstwo Komunalne	1890	mur
148	Dom	ul. J. Żubr 12	J. Kiepuska, M. Łuczak	pocz. XX w.	mur
149	Dom	ul. J. Żubr 16	J. Garncarek	pocz. XX w.	mur
150	Dom	ul. 18-tego Stycznia 22	M, R, Ł. Piotrowiczowie	1935	mur
151	Budynek plebanii przy Zespole Klasztornym Augustianów	ul. Augustiańska 10			
152	Dom	ul. Kaliska 18			
153	Dom	ul. 3-go Maja 14			
154*	Dom	ul. Palestrancka 9			
155	Dom	ul. Częstochowska 4			
156	Dom	ul. Kaliska 14a			
Obiekty techniki					
1	Młyn	ul. 18-tego Stycznia 37	Państwowe Zakłady Zbożowe	1 ćw. XX w. dobud. lata 50-te XX w.	mur
2	Młyn ob. magazyn	ul. J. Żubr 16	Muzeum Ziemi Wieluńskiej	lata 20-te XX w.	mur
3	Odlewnia Żeliwa	ul. Wojska Polskiego 23	H.Kaupe, M.Zarzycki, J.Zelwert	1932	mur
4	Piekarnia ob. budynek pofabryczny	ul. Wojska Polskiego 25	F. Janowski	1923	mur

5	Zespół Cukrowni – fabryka	Niedzielsko ul. Długosza	Cukrownia Wieluń	1912, dobud. 1974	mur
6	Zespół Cukrowni – dom dyrektora, domy pracownicze oraz pozostałe elementy założenia	Niedzielsko ul. Długosza	Cukrownia Wieluń	1912	mur
Cmentarze					
1	Zespół cmentarza parafialnego rzymsko-katolickiego	ul. 3-go Maja			
2	Cmentarz ewangelicko-augsburski	ul. POW			
3	Relikt cmentarza żydowskiego, ob. miejsce pamięci narodowej	ul. Kijak			

Obiekty opisane * – obiekty nieistniejące w terenie, lecz wpisane do GEZ

3.2.2. Wartości kulturowe w gminie

Na terenie gminy występują 4 obiekty zabytkowe o znaczeniu ponadregionalnym. Są to: kościół filialny z XVI w. w Gaszynie, kościół parafialny z XVI w. w Kadłubie, kościół parafialny z XV w. w Rudzie oraz dwór z 1851 r. w Rudzie. Znaczenie lokalne posiadają: kościół parafialny z XIV w. w Dąbrowie, wiatrak koźlak z 1888 r. w Kurowie i dwór z XIX w. w Masłowicach. Charakter zabytkowy posiadają cmentarze katolickie w Rudzie i Kadłubie.

Ziemia wieluńska stanowi największe poza Podhalem skupisko drewnianych kościółków w Polsce, budowanych w okresie XVI-XVIII w. Wszystkie odznaczają się jednolitością stylu architektonicznego reprezentującego typ tzw. kościółka wieluńskiego. Najcenniejszymi obiektami tego typu są obiekty w Grębieniu, Kaszewie, Popowicach, Kadłubie, Wierzbiu, Gaszynie, Naramicach. Z wymienionych na obszarze gminy znajdują się obiekty w Gaszynie i Kadłubie oraz w Wieluniu kościół Św. Barbary.

Pełen zasób obiektów wpisanych do rejestru zabytków w gminie przedstawiono w tabeli 5.

W tabeli 6 przedstawiono obiekty w ewidencji zabytków z pominięciem obiektów wpisanych do rejestru, które wyszczególniono w tabeli 5.

Do najciekawszych pod względem kulturowym miejscowości należą:

- Ruda, wieś od zachodu granicząca z Wieluniem, dawny ośrodek administracyjny (kasztelania). Kościół parafialny z XV w., dwór z 1851 r. dwa kilometry na północ widoradzkie grodzisko pierścieniowe.
- Gaszyn, wieś znana od 1323 r. pięknie położony w kępie starych drzew nad strugą kościół z ok. 1520 r., orientowany, o konstrukcji zrębowej, z wieżą o konstrukcji słupowej.
- Kadłub, wieś powstała przed 1323 r. kościół drewniany, zrębowy z XVI w., wyposażenie barokowe z XVII-XVIII w.

W tabeli 7 przedstawiono przeważające typy układu zabudowy, układu działek i dróg transportu rolniczego we wsiach gminy.

We wschodniej części gminy przebiega strefa ochrony archeologicznej. Do cennych obiektów archeologicznych zalicza się grodziska w Kurowie, Masłowicach, Widoradzu.

Poniżej przedstawiono pełen spis stanowisk archeologicznych na terenie gminy:

1. BIENIĄDZICE

- *. Bieniądzice 1 (42 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada (?) kultury nieokreślonej, pradziej - arch.
- *. Bieniądzice 2 (43 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, II-I w. pne. - teren.
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Bieniądzice 3 (44 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, EB-halsztat - teren.
 - zagrożenie: budowa obwodnicy Wielunia
- *. Bieniądzice 4 (45 na 77-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB-halsztat - arch.
 - zagrożenie: budowa obwodnicy Wielunia
- *. Bieniądzice 5 (46 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, EB-halsztat - teren.
 - zagrożenie: budowa obwodnicy Wielunia
- *. Bieniądzice 6 (47 na 77-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
 - zagrożenie: budowa obwodnicy Wielunia
- *. Bieniądzice 7 (48 na 77-43), gm. Wieluń

- osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- zagrożenie: budowa obwodnicy Wielunia
- *. Bieniądźce 8 (49 na 77-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Bieniądźce 9 (50 na 77-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Bieniądźce 10 (51 na 77-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Bieniądźce 11 (52 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, okres przedrzymski - teren.
- *. Bieniądźce 12 (53 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, EB-halsztat - teren.
- *. Bieniądźce 13 (54 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, EB-halsztat — teren.
 - osada kultury prapolskiej, XI-XII w. - teren.
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Bieniądźce 14 (55 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, okres przedrzymski - teren.
- *. Bieniądźce 15 (56 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury trzcinieckiej, wczesna EB - teren.
- *. Bieniądźce 16 (57 na 77-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury trzcinieckiej, wczesna EB - teren.
- *. Bieniądźce 17 (58 na 77-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit - teren.
- *. Bieniądźce 18 (59 na 77-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Bieniądźce 19 (60 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, EB-halsztat - teren.

2. BOROWIEC

- *. Borowiec 1 (43 na 76-44), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w. - teren.

3. DĄBROWA

- *. Dąbrowa 1, gm. Wieluń
 - dwór na kopcu kultury polskiej, pół. XVII w.
 - 1993 - badania weryfikacyjne, L. Kajzer
- *. Dąbrowa 1 (74 na 77-43), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, EB-halsztat (groby, popielnice, ozdoby brązowe, narzędzia) - arch.
 - 1927 - badania wykopaliskowe, J. Kostrzewski, K. Jażdżewski
- *. Dąbrowa 2 (75 na 77-43), gm. Wieluń
 - obozowisko kultury nieokreślonej, epoka kamienia (narzędzia krzemienne) - arch.
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, EB-halsztat (groby, popielnice, ozdoby żelazne i brązowe narzędzia) - arch.
 - 1928 - badania wykopaliskowe, K. Jażdżewski
 - 1929 - badania wykopaliskowe, J. Delekta, Z. Rajewski
 - 1963 - badania ratownicze, H.A. Ząbkiewicz-Koszańska
- *. Dąbrowa 3 (76 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury nieokreślonej, chronologia nieokreślona - arch.
 - 1929 - badania wykopaliskowe, J. Delekta, Z. Rajewski
- *. Dąbrowa 4 (77 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym - arch. i teren.
 - 1969 - badania powierzchniowe, B. Abramek
- *. Dąbrowa 5 (78 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury pomorskiej, halsztat - teren.
- *. Dąbrowa 6 (79 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, okres przedrzymski - teren.
- *. Dąbrowa 7 (80 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, okres przedrzymski - teren.
- *. Dąbrowa 8 (81 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury pomorskiej, halsztat - teren.
- *. Dąbrowa 9 (82 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat - teren.
- *. Dąbrowa 10 (83 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat - teren.
- *. Dąbrowa 11 (84 na 77-43), gm. Wieluń

- osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat - teren.
- *. Dąbrowa 12 (85 na 77-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury amfor kulistych?, neolit? - teren.
 - osada kultury trzcinieckiej, wczesna EB - teren.
 - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat - teren.
- *. Dąbrowa 13 (86 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, EB-halsztat - teren.
- *. Dąbrowa 14 (87 na 77-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit - teren.
 - osada kultury łużyckiej, EB-halsztat - teren.
- *. Dąbrowa 15 (88 na 77-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Dąbrowa - Kazimierz 3 (5 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit/EB
 - osada kultury łużyckiej, halsztat D
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XII1-XIV w.

4. GASZYN

- *. Gaszyn 1 (24 na 78-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, III-V EB - teren.
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Gaszyn 2(25 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III-V EB - teren.
- *. Gaszyn 3 (26 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Gaszyn 4 (27 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Gaszyn 5 (28 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Gaszyn 6 (29 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Gaszyn 7 (30 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.

5. JODŁOWIEC

- *. Jodłowiec 1 (28 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Jodłowiec 2 (29 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Jodłowiec 3 (30 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Jodłowiec 4 (31 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Jodłowiec 5 (32 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury polskiej, XV-XVI w.
- *. Jodłowiec 6 (49 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVIII w.

6. KADŁUB

- *. Kadłub 1 (28 na 79-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Kadłub 2 (29 na 79-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Kadłub 3 (30 na 79-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Kadłub 4 (31 na 79-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury pomorskiej, halsztat-laten - teren.
 - osada kultury praapolskiej, XI-1 pół. XIII w. - teren.
- *. Kadłub 5 (32 na 79-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Kadłub 6 (33 na 79-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym - teren.

7. KURÓW

- *. Kurów - Grodzisko 1 (1 na 77-42), gm. Wieluń
 - grodzisko kultury łużyckiej, V EB
 - osada kultury prapolskiej, IX-XII w., 1980 – badania sondażowo-ratownicze, B. Abramek, 1996-1997, 1999-2000 – badania wykopaliskowe, R. Janiak, nr rejestru: 130/A
- *. Kurów 2 (2 na 77-42), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury pomorskiej, halsztat D
 - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Kurów 3 (4 na 77-42), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, halsztat C
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVII w.
- *. Kurów 4 (6 na 77-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, halsztat D
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kurów 5 (7 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, halsztat C
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kurów 6 (9 na 77-42), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Kurów 7 (10 na 77-42), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, halsztat D/laten
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Kurów 8 (11 na 77-42), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, halsztat
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIV-XV w.
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kurów 9 (12 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kurów 10 (13 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, IV/V EB
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Kurów 11 (14 na 77-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, halsztat D
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Kurów 12 (15 na 77-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, halsztat
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Kurów 13 (16 na 77-42), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Kurów 14 (17 na 77-42), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, halsztat D/laten
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIII-XIV w.
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kurów – Grodzisko 15 (36 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, schyłkowy paleolit
- *. Kurów 16 (37 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, schyłkowy paleolit
- *. Kurów 17 (38 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury ceramiki sznurowej, neolit/EB (toporek kamienny)
- *. Kurów 18 (39 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury ceramiki sznurowej, neolit (toporek kamienny)
- *. Kurów 19 (40 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury ceramiki sznurowej, neolit (toporek kamienny)
- *. Kurów 20 (41 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit/EB (?) (toporek kamienny)
- *. Kurów – Grodzisko 21 (42 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit (wiór krzemienny)
- *. Kurów 22 (29 na 78-42), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, EB - arch.
- *. Kurów 23 (30 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury pomorskiej, halsztat CD - arch. i teren.
- *. Kurów 24 (31 na 78-42), gm. Wieluń

- osada kultury przeworskiej, rzym - teren.
- osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Kurów 25 (33 na 78-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, ep. kamienia - teren.
 - osada kultury łużyckiej, III-V EB - teren.
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Kurów 26 (26 na 78-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, III-V EB - teren.
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Kurów 27 (27 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III-V EB - teren.
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Kurów 28 (36 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, 11I-V EB - teren.
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Kurów 29 (37 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, 11I-V EB - teren.
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.

8. MAŁYSZYN

- *. Małyszyn 1 (8 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit (siekierka kamienna)
- *. Małyszyn 2 (21 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Małyszyn 3 (21 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, III EB
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Małyszyn 4 (22 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, późny laten-rzym

9. MAŁYSZYNEK

- *. Małyszyn 1 (18 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Małyszyn 2 (19 na 77-44), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze

10. MASŁOWICE

- *. Masłowice 1 (2 na 77-44), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, EB-halsztat, 1989 – badania sondażowo-ratownicze, B. Abramek
- *. Masłowice 2 (1 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit (siekierka kamienna)
- *. Masłowice 3 (4 na 77-44), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury prapolskiej, XI-XII w., 1970-1972 – badania ratownicze, B. Abramek, nr rejestru: 137/A
- *. Masłowice 4 (5 na 77-44), gm. Wieluń
 - grodzisko kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
 - dwór kultury polskiej, późne średniowiecze, 1993 – badania weryfikacyjne, L. Kajzer, nr rejestru: 136/A
- *. Masłowice – Ludwina 5 (6 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, EB, nr rejestru: 135/A
- *. Masłowice 6 (7 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit (toporek kamienny)
- *. Masłowice – Karbanów 7 (15 na 77-44), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Masłowice 8 (16 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Masłowice 9 (17 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, laten
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Masłowice – Ludwina 10 (50 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Masłowice – Karbanów 11 (51 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym

11. NOWY ŚWIAT

- *. Nowy Świat 1 (7 na 78-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, ep. kamienia ("zabytki z epoki kamienia") - arch.
- *. Nowy Świat 2 (8 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym - teren.

12. OLEWIN

- *. Olewin 1 (14 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej i prapolskiej, późny rzym-wczesne średniowiecze (IV/V-pocz. XIII w.), 1958-1960
- badania wykopaliskowe, J. Kucharski, Z. Kaszewski, B. Lepówna, H. Wiklak, S. Madajski
- *. Olewin 2 (20 na 78-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Olewin 3 (23 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Olewin 4 (24 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Olewin 5 (25 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze

13. PIASKI

- *. Piaski 1 (18 na 78-42), gm. Wieluń
 - obozowisko kultury nieokreślonej, ep. kamienia – arch.
- 1927 – badania K. Jażdżewski
- *. Piaski 2 (19 na 78-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje – arch.
- 1927 – badania K. Jażdżewski
- *. Piaski 3 (20 na 78-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit – teren.
 - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C – teren.
 - osada kultury polskiej, XIV – XV w. – teren.

14. RUDA

- *. Ruda 1 (1 na 78-44), gm. Wieluń
 - skarb kultury prapolskiej, XI w. (srebrne monety i ozdoby), badania ratownicze, A. Gupieniec
- *. Ruda – Janinów 2 (18 na 78-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Ruda 3 (19 na 78-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Ruda 4 (21 na 78-44), gm. Wieluń
 - osada kultury prapolskiej, XIII w.
 - osada kultury polskiej, XVI w.
- *. Ruda 5 (30 na 78-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV w.
 - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Ruda 6 (31 na 78-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XV w.
 - osada kultury polskiej, XVI-XIX w.
- *. Ruda 7 (1 na 78-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze (okucie żelazne) – arch.
- *. Ruda 8 (2 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III – V EB – teren.
 - osada kultury polskiej, XIV – XV w. – teren.
- *. Ruda 9 (3 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III – V EB – teren.
- *. Ruda 10 (4 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III – V EB – teren.
 - osada kultury polskiej, XIV – XV w. – teren.
- *. Ruda 11 (5 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III – V EB – teren.
 - osada kultury polskiej, XIV – XV w. – teren.
- *. Ruda 11 (5 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV – XV w. – teren.
 - osada kultury polskiej, XVI – XVIII w. – teren.

15. RYCHŁOWICE

- *. Rychłowice 1 (19 na 78-43), gm. Wieluń
 - cmentarzysko (?) kultury łużyckiej (?), EB-halsztat - arch.
- *. Rychłowice 2 (20 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III-V EB - arch. i teren.
 - 1959 - badania wykopaliskowe, H. Wiklak
 - 1963 - badania wykopaliskowe, Z. Kaszewski
- *. Rychłowice 3 (21 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III-Y EB - teren.
- *. Rychłowice 4 (22 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III-V EB - teren.
 - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w. - teren.
- *. Rychłowice 5 (23 na 78-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradziej - teren.
 - osada kultury prapolskiej, XII-XIII w. - teren.
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.

16. SIENIEC

- *. Sieniec 1 (12 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, halsztat
 - osada kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze, nowożytność, 1983 – badania ratownicze, B. Abramek
- *. Sieniec 2 (13 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze-nowożytność, 1983 – badania ratownicze, B. Abramek
- *. Sieniec 3 (33 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
 - osada kultury przeworskiej, rzym
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Sieniec 4 (34 na 77-44), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze-nowożytność
- *. Sieniec 5 (35 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury pomorskiej, laten
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Sieniec 6 (36 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury polskiej, XV-XVII w.
- *. Sieniec 7 (37 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, paleolit schyłkowy
 - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Sieniec 8 (38 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
 - osada kultury polskiej, średniowiecze
- *. Sieniec 9 (47 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury polskiej, średniowiecze
- *. Sieniec 10 (48 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze

17. SREBRNICA

- *. Srebrnica 1 (21 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym - teren.
- *. Srebrnica 2 (22 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym - teren.
- *. Srebrnica 3 (23 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym - teren.
 - osada kultury prapolskiej, X-XI w. - teren.
 - osada kultury polskiej, XI-V-XV w. - teren.
- *. Srebrnica 4 (24 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym - teren.
- *. Srebrnica 5 (25 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym - teren.

- osada kultury polskiej, X1V-XV w. - teren.
- *. Srebrnica 6 (26 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, I II-V EB - teren.
 - osada kultury polskiej, X1V-XV w. - teren.
- *. Srebrnica 7 (27 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III-V EB - teren.
 - osada kultury polskiej, X1V-XV w. - teren.
- *. Srebrnica 8 (28 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym - teren.
 - osada kultury polskiej, X1V-XV w. - teren.

18. STARZENICE

- *. Starzenice 1 (11 na 77-44), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, EB
 - nr rejestru: 161/A
- *. Starzenice 2 (39 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
 - osada kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Starzenice 3 (40 na 77-44), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Starzenice 4 (41 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Starzenice 5 (42 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Starzenice 6 (43 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Starzenice 7 (44 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Starzenice 8 (45 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Starzenice 9 (46 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym

19. TURÓW

- *. Turów 1 (38 na 78-42), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, halsztat CD - arch. i teren.
 - nr rejestru: 170/A
- *. Turów 2 (39 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III-V EB - teren.
 - osada kultury polskiej, XV1-XVIII w. - teren.
- *. Turów 3 (40 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III-V EB - teren.
- *. Turów 4 (41 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III-V EB - teren.
 - osada kultury prapolskiej, X-XI w. - teren.
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Turów 5 (42 na 78-42), gm. Wieluń
 - obozowisko (?) kultury nieokreślonej, ep. kamienia - teren.
 - osada kultury łużyckiej, halsztat CD - teren.
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Turów 6 (43 na 78-42), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym - teren.
 - osada kultury prapolskiej, X-XI w. - teren.
- *. Turów 7 (43 na 78-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym - teren.
- *. Turów 8 (44 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Turów 9 (45 na 78-43), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, XII-XIII w. - teren.
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Turów 10 (46 na 78-43), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, III-V EB - teren.
 - osada kultury prapolskiej, X-XI w. - teren.
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.

20. URBANICE

- *. Urbanice 1 (9 na 77-44 i 61 na 77-43), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze - arch.
- *. Urbanice 2 (10 na 77-44 i 62 na 77-43), gm. Wieluń
 - skarb kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze (monety) - arch.
- *. Urbanice 3 (63 na 77-43), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Urbanice 4 (64 na 77-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.
- *. Urbanice 5 (65 na 77-43), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w. - teren.

21. WIDORADZ

- *. Widoradz 1 (77-44), gm. Wieluń
 - grodzisko kultury prapolskiej i polskiej, wczesne średniowiecze-średniowiecze, 1967-1970, 1987- badania wykopaliskowe, B. Abramek

W tekście obowiązującego do 2003 r. „Miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Wieluń” z 1992 r. w ustaleniach dotyczących dóbr kultury zapisano, że jakiegokolwiek działania w :

- strefie ochrony konserwatorskiej,
- strefie ochrony archeologicznej,
- rejonie lokalizacji domniemanych założeń rezydencjonalno-obronnych

wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków (1) i Konserwatorem Zabytków Archeologicznych (2 i 3). Ponadto wymieniono obiekty będące pod szczególną ochroną konserwatorską. W ustaleniach szczegółowych wskazano tereny domniemanych założeń rezydencjonalno-obronnych oraz podlegające ścisłej ochronie we wsiach: Dąbrowa, Ruda, Olewin, Małyszyn, Małszynek, Starzenice, Sieniec, Masłowice, gdzie wszystkie działania wymagają wyżej wymienionych uzgodnień.

Z Wielunia przez gminę w kierunku południowym poprowadzony jest fragment „Szlaku Jury Wieluńskiej”, który stanowi część „Szlaku Orlich Gniazd”.

Oznaczony kolorem czerwonym szlak rozpoczyna się na dworcu PKP Wieluń – Miasto, a dalej ul. Warszawską i Krakowskim Przedmieściem poprowadzony jest przez Stare Miasto, skąd ul. 18-ego Stycznia biegnie do Rudy. Za przejazdem kolejowym na linii Kępno – Herby szlak wytyczony jest po drodze wzdłuż toru, następnie przez las do wsi Strugi, poza granice gminy Wieluń w kierunku Łaszewa, a następnie poza woj. Łódzkie do Częstochowy.

Opisany wyżej szlak umożliwia turystom poznanie walorów środowiska naturalnego Wyżyny Wieluńskiej, jej przeszłość historyczną i zabytki oraz specyfikę gospodarki tego regionu.

Tabela 5. Obiekty w rejestrze zabytków na terenie gminy Wieluń

Obiekty w rejestrze zabytków gminy Wieluń								
Lp	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Znaczenie	Materiał	Stan tech.	Właściciel	Nr rejestru
1.	Dąbrowa	Kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca	XIV w.	lokalne	mur	dobry	sakralny	114/A
2.	Gaszyn	Kościół parafialny p.w. NMP	XVI w.	ponadregionalne	drewno	dobry	sakralny	118/A
3.	Kurów	Wiatrak koźlak	1888 r.	lokalne	drewno	zły	-	339/A
4.	Kurów	Grodzisko						130/A
5.	Kadłub	Kościół parafialny p.w. św. Andrzeja	XVI w.	ponadregionalne	drewno	dobry	sakralny	387/A
6.	Masłowice	Dwór	XIX w.	lokalne	mur	średni	Skarb Państwa	361/A
7.	Masłowice	Cmentarzysko	XI – XII w.					137/A
8.	Masłowice	Grodzisko	wczesne średniow.					136/A
9.	Masłowice	Osada otwarta kultury łużyckiej						135/A
10.	Ruda	Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha	XV w.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	154/A
11.	Ruda	Grodzisko nizinne	wczesne średniow.					155/A
12.	Ruda	Dwór w otoczeniu parku	1851 r.	ponadregionalne	mur	bardzo zły	A.W.R.S.P.	362/A
13.	Starzenice	Cmentarzysko	okres Halsztacki					161/A
14.	Turów - Zwiechy	Cmentarzysko	późny ok. Halsztacki					170/A

Tabela 6. Obiekty w ewidencji zabytków, z pominięciem obiektów w rejestrze, na terenie gminy Wieluń

Obiekty w ewidencji zabytków gminy Wieluń						
L.p.	Obiekt	Adres	Nowy adres	Właściciel	Datowanie	Materiał
1.	otoczenie kościoła parafialnego p.w. św. Wawrzyńca	Dąbrowa		paraf. rzymsk. - katol.		
2.	Dom	Dąbrowa 31	ul. Wolności 31 /ul. Miodowa 30	M.Bęś	1930	drewno
3.	Dom	Dąbrowa 32	ul. Wolności 41	H. Szelaąg	lata 30-te XXw.	drewno
4.	Dom	Dąbrowa 33	ul. Miodowa 46 /ul. Wolności 49	K. Fijałkowska	ok. 1935	drewno
5.	Dom	Dąbrowa 69	ul. Wawrzyńca 3	P. Surma	ok. 1935	mur
6.	Dom	Dąbrowa 87	ul. Wawrzyńca 37	Z. Gładysz	ok. 1920	drewno
7.*	Dom	Dąbrowa 92	ul. Wawrzyńca 49	L. Betka	1926	mur
8.*	Dom	Dąbrowa 140		W. Krzysztofik	ok. 1935	mur
9.*	Dom	Dąbrowa 153	ul. Ceglana 45	H. Skoczylas	1939	drewno
10.*	Dom	Dąbrowa 170	ul. Ceglana 15	Z. Skoczylas	kon. XIX w.	drewno
11.	Dom – ul. Wawrzyńca 2	Dąbrowa 173		W. Cieślak	1930, ganek dobud. 1935	mur
12.	otoczenie kościoła parafialnego p.w. N.M.Panny	Gaszyn		paraf. rzymsk. - katol.		
13.	Szkoła, ob. Dom	Gaszyn 73	ul. Opolska 18	Z. Kalisiewicz	1937	drewno
14.	Dom	Gaszyn 62	ul. Strażacka 6	L. Lewandowski	lata 20-te XX w.	mur
15.	Dom	Gaszyn 66	ul. Kościelna 14 /ul. Strażacka 10	T. Śliwińska	ok. 1935	mur
16.	Dom	Gaszyn 112	ul. Strumykowa 5	J. Górny	1 ćw. XX w.	drewno
17.*	Dom	Gaszyn 114	ul. Strumykowa 3	H. Górny	ok. 1925	mur
18.	Dom	Gaszyn 115	ul. Źródlana 27 /ul. Strumykowa 1	B. Stępień	ok. 1935	mur
19.*	Dom	Gaszyn 177	ul. Źródlana 31 /ul. Strumykowa 2	A. Bednarek	1 ćw. XX w.	drewno
20.	Szkoła ob. lecznica zwierząt	Kadłub 17		UMiG	ok. 1930	drewno
21.	Dom	Kadłub 27		S. Duda	lata 20-te XX w.	mur
22.*	Dom	Kadłub 28		T. Leś	1915	drewno
23.*	Dom	Kadłub 32		Cz. Bogdała	1941	drewno
24.*	Dom	Kadłub 33		T. Kędzia	1938	mur

25.	Dom	Kadłub 71		L. Mora	1908	mur
26.	Dom	Kadłub 77a		S. Leś	lata 20-te XX w.	mur
27.	Dom	Kadłub 84		H. i J. Leś	ok. 1935	mur
28.*	Szkoła ob. dom	Kurów 163	ul. Ks. S. Farysia 15	wiejska	1918	mur
29.*	Dom	Kurów 17	ul. Strażacka 14	J. Kowalczyk	1925	mur
30.	Dom	Kurów 24	ul. Strażacka 2	Z. Nagły	lata 20-te XX w.	mur
31.	Dom	Kurów 31	ul. Kwiatowa	I. Porażka	ok. 1910	drewno
31.	Dom	Kurów 34	ul. Kwiatowa 21	B. Chudy	1923	mur
32.	Dom	Kurów 53	ul. Wieluńska 19	T. Golański	lata 20-te XX w.	mur
33.	Dom	Kurów 61	ul. Wieluńska 35	I. Kubski	1927	mur
34.*	Dom	Kurów 63	ul. Wieluńska 39	E. Pres	1924	mur
35.	Dom	Kurów 64	ul. Wieluńska 41	J. Szczakiecki	1938	mur
36.	Dom	Kurów 77	ul. Cicha 10	Cz. Krawczyk	1 ćw. XX w.	drewno-mur
37.	Dom	Kurów 87	ul. Wieluńska 62	P. Kołaczek	1928	mur
38.	Dom	Kurów 89	ul. Wieluńska 58	S. Szczukiecki	ok. 1935	drewno
39.	Dom	Kurów 113	ul. Krótka 7	Z. Szeniecka	1918	mur
40.	Dom	Kurów 116	ul. Krótka 13	D. Koper	1918	mur
41.	Dom	Kurów 118	ul. Łąkowa 62	S. Szelaż	1918	mur
42.	Dom	Kurów 130	ul. Łąkowa 40	J. Szewczyk	1922	mur
43.*	Dom	Kurów 160	ul. Krótka 4	A. Urbanek	1918	mur
44.*	Dom	Małyszyn 12		S. Kubik	kon. XIV, przeniesiony 1925	drewno
45.*	Dom	Małyszyn 15		A. Kałwak	1929	drewno
46.	Dom	Małyszyn 18		H. Ściagała	ok. 1930	mur
47.	Dom	Małyszyn 24		Z. Wątroba	1929	mur
48.	Dom	Małyszyn 25		Cz. Kryzstofski	1929, okna 1985	mur
49.	Zespół dworski – oficyna ob. magazyn	Masłowice		Stacja Doświadczalna Oceny Roślin	ok. poł. XIX w.	mur
50.	Zespół dworski – stajnie ob. magazyn	Masłowice		Stacja Doświadczalna Oceny Roślin	ok. 1820 -30	mur
51.*	Dom	Masłowice 4		T. Bąk	1918	mur
52.*	Dom	Masłowice 22		J. Matasiak	pocz. XX w.	drewno
53.	Dom	Masłowice 67		E. Jaworek	1945	mur
54.	Dom	Masłowice 68		Z. Wrzosek	1945	drewno
55.*	Dom	Masłowice 85		H. Grobelny	1939-43	mur
56.*	Dom	Masłowice 104		J. Gmyrek	lata 30-te XX w.	drewno

57.	Dworek ob. szkoła	Olewin		UMiG	ok. poł. XIX w.	mur
58.	Urząd Gminy ob. dom	Olewin 1		C. Kleszcz	lata 20-te XX w.	mur
59.	Dom	Olewin 4		A. Włazka	1931	drewno
60.	Dom	Olewin 31		S. Kucharczyk	1911	drewno
61.	Zespół kościoła paraf. p.w. św. Wojciecha - dzwonnica	Ruda, ul. św. Wojciecha		paraf. rzymsk. – katol.	pocz. XX w.	mur
62.	Zespół kościoła paraf. p.w. św. Wojciecha - organistówka	Ruda, ul. Rudzka 3a		paraf. rzymsk. – katol.	pocz. XX w.	mur
63.	Zespół kościoła paraf. p.w. św. Wojciecha – kaplica cmentarna	Ruda		paraf. rzymsk. – katol.	lata 20-te XX w.	mur
64.*	Zespół dworski - ośmiorak	Ruda, ul. Rudzka		Agencja Rynku Rolnego	kon. XIX w.	mur
65.	Zespół dworski - czworaki	Ruda, ul. Rudzka		Agencja Rynku Rolnego	kon. XIX w.	mur
66.*	Zespół dworski - stróżówka	Ruda, ul. Rudzka		Agencja Rynku Rolnego	ok. poł. XIX w.	mur
67.	Zespół dworski - brama	Ruda, ul. Rudzka		Agencja Rynku Rolnego	ok. poł. XIX w.	mur
68.*	Dom	Ruda, ul. Długa 29		W. Kucharczyk	ok. 1930	drewno
69.	Dom	Ruda, ul. Kasztelańska 3		wiejska	pocz. XX w.	mur
70.	Dom	Ruda, ul. Kasztelańska 5		M. Przebieraka	lata 20-te XX w.	mur
71.	Remiza ob. magazyn	Ruda, ul. Kasztelańska 7		OSP w Rudzie	1922	mur
72.	Dom	Ruda, ul. Kasztelańska 13		M. Karczewska	1929	mur
73.	Dom	Ruda, ul. Kasztelańska 31		A. Przebieraka	lata 20-te XX w.	mur
74.	Dom	Ruda, ul. Kasztelańska 33		J. Szymański	poł. XIX w.	mur
75.	Dom	Ruda, ul. Kasztelańska 34		B. Czerniak	ok. 1922	mur
76.	Dom	Ruda, ul. Rudzka 5		B. Sobera	1914	mur
77.	Zagroda, dom	Ruda, ul. Rudzka 10		R. Preś	1945	drewno
78.*	Zagroda, stodoła	Ruda, ul. Rudzka 10		R. Preś	1946	drewno
79.	Dom	Ruda, ul. Rudzka 12a		M. Szer	1935	mur
80.	Dom	Ruda, ul. Rudzka 22		J. Kępa	1935	mur
81.	Dom	Ruda ul. 18-ego Stycznia 37		K. Graczyk	ok. 1880	mur
82.	Dom	Ruda		Cz. Maras	1932	mur

		ul. 18-ego Stycznia 49a				
83.	Dom	Ruda ul. 18-ego Stycznia 51		A. Cieślak	1928	mur
84.	Dom	Ruda ul. 18-ego Stycznia 56		Z. Cichoń	lata 30-te XX w.	mur
85.	Dom	Ruda ul. św. Wojciecha 23		K. Drab, K. Napierał	1939	mur
86.	Kaplica p.w. św. Piotra i Pawła	Sieniec		paraf. rzymsk. – katol. w Chotowie	1902, rozbud. ok. 1970	mur
87.	Dom	Sieniec 17		K. Domagała	1935	mur
88.	Dom	Sieniec 31		W. Błaszczuk	1935	drewno
89.	Dom	Sieniec 76		A. Kruk	1946	mur
90.	Kaplica p.w. św. Barbary	Turów		paraf. rzymsk. – katol. w Chotowie	1902, dobud. przybudówka 1990	mur
91.*	Szkoła, ob. hurtownia towarów przemysłowych	Turów 151		UMiG Wieluń	ok. 1905	mur
92.	Dom	Turów 6		A. Wiśniewska	1937	mur
93.	Dom	Turów 26				
94.*	Dom	Turów 86		J. Spychała	XIX/XX w.	drewno
95.*	Dom	Turów 132		A. Majchrowski	lata 30-te XX w. przenie - siony 1947	drewno
96.	Dom	Turów 143		R. Strachlewski	ok. 1920	mur
97.	Dom	Turów 145		M. Marciniak	1932	drewno
98.	Dom	Turów 148		M. Madziera	1903	drewno
99.	Dom	Turów 149		I. Zając	1932	drewno
100	Dom	Turów 158		H. Gałka	pocz. XX w.	drewno
101	Dom	Turów 163		A. Ciupa	pocz. XX w.	mur
102 *	Dom	Turów 165		A. Buliński	pocz. XX w., przebud. 1960	drewno
103	Dom	Zwiechy 172		J. Kucharski	1921	drewno
Cmentarze i parki						
107	Zespół dworski – park (buki, cisy, modrzewie)	Masłowice		Stacja Doświadczalna Oceny Roślin	ok. poł. XIX w.	
108	Park dworski	Olewin				
109	Park dworski (kasztany, klony, wiązy)	Ruda, ul. Rudzka		Agencja Rynku Rolnego	poł. XIX w.	
110	Cmentarz parafialny	Kadłub				

111	Cmentarz parafialny	Ruda, ul. Rudzka			
112	Cmentarz parafialny	Ruda, ul. św. Wojciecha			
113	Cmentarz parafialny	Masłowice			

obiekty opisane * – obiekty nieistniejące w terenie

Tabela 7. Typy wsi w gminie Wieluń

L.p.	Miejscowość	Przeważające typy		
		zabudowy	układu działek	dróg transportu rolniczego
1.	Bieniędzice	jednodrożny zwarty	pasmowy	równoległy
2.	Borowiec	jednodrożny zwarty	pasmowy	równoległy
3.	Dąbrowa	wielodrożny	pasmowy	równoległy
4.	Gaszyn	wielodrożny	pasmowy	równoległy
5.	Jodłowiec	jednodrożny zwarty	pasmowy	koncentryczny
6.	Kadłub	jednodrożny zwarty	pasmowy	koncentryczny
7.	Kurów	wielodrożny	pasmowy	równoległy
8.	Małyszyn	jednodrożny zwarty	pasmowy	równoległy
9.	Masłowice	wielodrożny	pasmowy	koncentryczny
10.	Nowy Świat	jednodrożny zwarty	blokowo-pasmowy	koncentryczny
11.	Olewin	wielodrożny	blokowo-pasmowy	równoległy
12.	Piaski	jednodrożny zwarty	blokowo-pasmowy	koncentryczny
13.	Ruda	wielodrożny	pasmowy	równoległy
14.	Rychłowice	jednodrożny zwarty	blokowo-pasmowy	koncentryczny
15.	Sieniec	jednodrożny zwarty	blokowo-pasmowy	koncentryczny
16.	Srebrnica	jednodrożny zwarty	blokowo-pasmowy	koncentryczny
17.	Starzenice	jednodrożny zwarty	pasmowy	równoległy
18.	Turów	jednodrożny zwarty	pasmowy	równoległy
19.	Urbanice	jednodrożny zwarty	pasmowy	koncentryczny
20.	Widoradz Dolny i Górny	jednodrożny zwarty	pasmowy	równoległy

Źródło: „Obszary wiejskie i grunty rolnicze w Polsce – wyniki badań ankietowych – 1988r.”, Instytut Planowania i Urządzania Instytut Planowania i Urządzania Terenów Wiejskich, Akademia Rolnicza we Wrocławiu, M. Stelmach, R. Malina, J. Tkocz, B. Żukowski; Wrocław 1990r. tom 4.

3.4. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej

3.4.1. Zagadnienia społeczno – gospodarcze

Demografia

Na koniec 2008 roku ludność miasta wynosiła 24161 osób, w tym 11317 mężczyzn. Na 1 km² przypadało 1429,6 osób. Ilość kobiet na 100 mężczyzn wynosiła 113,5. Natomiast teren gminy w 19 wsiach sołeckich zamieszkiwało 8697 osób, w tym 4287 mężczyzn. (dane z 31 XII 2008 r. – GUS).

Ruch naturalny ludności na koniec 2008 roku przedstawiał się następująco (w liczbach bezwzględnych) :

	miasto	gmina
- ilość zawartych małżeństw	159	65
- ilość urodzeń żywych	235	96
- ilość zgonów ogółem	243	110
- przyrost naturalny	-8	-14

Ludność według wieku w 2008 r. roku przedstawiała się następująco:

	miasto	gmina
przedprodukcyjny (do 17 roku)	4347	1751
produkcyjny	15889	5331
poprodukcyjny	3772	1525

Pracujący i bezrobotni w 2008 roku:

	miasto	gmina
Pracujący ogółem	11187	441
Bezrobotni ogółem	1424	401

Mieszkalnictwo

Zasoby mieszkaniowe zamieszkane w 2008 roku przedstawiały się następująco:

	miasto	gmina
- liczba mieszkań	8959	2323
- ilość izb	33210	10333
- powierzchnia użytkowa mieszkania (m ²)	63,8	98,4
- przeciętna liczba izb w mieszkaniach	3,7	4,5
- liczba osób w jednym mieszkaniu	2,7	2,9
- liczba osób / 1 izbę	1,3	0,7
- powierzchnia użytkowa w m ² / 1 osobę	23,8	26,6

Infrastruktura społeczna

Szkoły podstawowe, gimnazja i licea na terenie m. Wielunia

Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 26 marca 1999 roku w sprawie przekształceniem szkół podstawowych w Wieluniu Rada postanowiła:

- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową Nr 1 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I – VIII w Szkołę Podstawową Nr 1 w Wieluniu o zmiennej strukturze organizacyjnej w latach 1999 – 2004,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową Nr 2 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I – VIII w sześcioletnią Szkołę Podstawową Nr 2 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I - VI,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową Nr 4 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I – VIII w sześcioletnią Szkołę Podstawową Nr 4 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I - VI,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową Nr 5 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I – VIII w sześcioletnią Szkołę Podstawową Nr 5 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I – VI.

Ponadto Rada Miejska w Wieluniu w dniu 15 marca 1999 roku podjęła uchwałę Nr VII/42/99 w sprawie założenia gimnazjów i tak założono z dniem 1 września 1999 roku :

- Gimnazjum Nr 1 w Wieluniu w wyodrębnionej części budynku Szkoły Podstawowej Nr 1,
- Gimnazjum Nr 2 w Wieluniu w wyodrębnionej części budynku Szkoły Podstawowej Nr 2,
- Gimnazjum Nr 3 w Wieluniu w wyodrębnionej części budynku Szkoły Podstawowej Nr 3.

Licea ogólnokształcące w ilości 5 pozostają bez zmian.

Oдноśnie terenu gminy Wieluń placówki oświaty, tj. szkoły podstawowe i gimnazja z dniem 1 września 1999 roku Rada Miejska w Wieluniu postanowiła :

- zlikwidować z dniem 31 sierpnia 1999 roku Szkołę Podstawową w Kadłubie, Szkołę Podstawową w Turowie i Szkołę Podstawową w Olewinie oraz utworzyć z dniem 1 września 1999 roku :
- Szkołę Filialną w Turowie z klasami I - III, będącą integralną częścią Szkoły Podstawowej w Kurowie,
- Szkołę Filialną w Olewinie z klasami I - III, będącą integralną częścią Szkoły Podstawowej w Sieńcu,
- Szkołę Filialną w Kadłubie z klasami I - III, będącą integralną częścią Szkoły Podstawowej w Gaszynie,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową w Niedzielsku o strukturze organizacyjnej klas I - VIII, w sześcioletnią Szkołę Podstawową w Niedzielsku,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową w Sieńcu o strukturze organizacyjnej klas I - VIII, w sześcioletnią Szkołę Podstawową w Sieńcu,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową w Rudzie o strukturze organizacyjnej klas I - VIII, w sześcioletnią Szkołę Podstawową w Rudzie,

- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową w Gaszynie o strukturze organizacyjnej klas I - VIII, w sześcioletnią Szkołę Podstawową w Gaszynie,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową w Kurowie o strukturze organizacyjnej klas I - VIII, w sześcioletnią Szkołę Podstawową w Kurowie,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową w Masłowicach o strukturze organizacyjnej klas I - VIII, w sześcioletnią Szkołę Podstawową w Masłowicach.

Z placówek wychowania przedszkolnego na terenie miasta Wielunia w 2008 r. działało 5 przedszkoli, do których uczęszczało 826 przedszkolaków, natomiast na terenach wiejskich gminy nie działało żadne przedszkole.

Z zakresu kultury na terenie miasta istnieją 4 placówki biblioteczne, w tym: 1 biblioteka, 2 filie i 1 punkt biblioteczny. Na jedną placówkę biblioteczną w 2008 r. przypadały 6002 osoby. Natomiast na terenach wiejskich działają 4 placówki biblioteczne. Średnio na terenie gminy (łącznie z miastem) na 1 placówkę biblioteczną przypadało 4077 osób (dane za 2008 r.).

Na terenie miasta istniało jedno kino z 578 miejscami na widowni.

W zakresie zdrowia i opieki społecznej na terenie miasta znajdował się jeden szpital na 464 miejsc, pięć przychodni i 14 aptek. Natomiast na terenie wiejskim działał jeden ośrodek zdrowia.

Z zakresu turystyki na terenie miasta był jeden obiekt noclegowy na 38 miejsc, natomiast na terenie gminy - dwa obiekty o 48 miejscach.

Z zakresu placówek pocztowych i usług telekomunikacyjnych na terenie miasta działały 4 placówki. Na 10 tys. mieszkańców przypadało 1,6 placówki.

Przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Nad bezpieczeństwem ludności powiatu wieluńskiego czuwa Powiatowa Komenda Policji.

Zwierzchnictwo nad nią sprawuje Starosta.

Komenda odpowiedzialna jest za bezpieczeństwo w Gminie Wieluń oraz nadzoruje prace podległych komisariatów.

Za realizację zadań w zakresie bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym na terenie powiatu odpowiedzialne jest Ognio Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Wieluniu.

W ostatnich latach na terenie powiatu wieluńskiego dochodziło do około 80 wypadków drogowych rocznie.

Większość zdarzeń miało miejsce na terenie miasta Wielunia. Jest to efekt bardzo dużego nasilenia ruchu zarówno miejscowego jak i tranzytowego (przez centrum miasta przebiegają i krzyżują się drogi krajowe nr 8, 45 i 43 oraz drogi wojewódzkie (481 i 486).

Ogniwo Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Wieluniu prowadzi stałą współpracę z miejscowymi Zarządami Dróg, w trakcie której dokonano lustracji dróg, na bieżąco nanoszone są niezbędne zmiany, uzupełniane braki w oznakowaniu i w stanie nawierzchni dróg.

Przestępczość w miejscach publicznych jest wyznacznikiem nie tylko pracy policji, ale także współdziałania różnych podmiotów w tym zakresie. Najczęściej popełnianymi przestępstwami są kradzieże z włamaniem do samochodów, placówek handlowych i piwnic.

W celu zapewnienia ładu i porządku publicznego na imprezach masowych, Komenda Powiatowa Policji w Wieluniu przedsięwzięła następujące zamierzenia:

- wypracowanie przedsięwzięć organizacyjnych dla jednostki, które umożliwią szybkie i sprawne dokumentowanie naruszeń prawa, a tym samym ukaranie sprawców zakłóceń porządku publicznego,
- dokonywanie analizy sytuacji operacyjnej,
- dokonywanie kalkulacji sił i środków,
- opracowanie odrębnego planu zabezpieczenia w formie opisowej i graficznej,
- zagwarantowanie pełnego obiegu informacji,
- dowodzenie siłami przydzielonymi do wykonania zadania,
- zapewnienie spokojnego przebiegu imprezy lub meczu.

W czasie organizacji i przebiegu imprez masowych w 2004 roku nie odnotowano żadnych przypadków zbiorowego naruszenia porządku i bezpieczeństwa publicznego. Nie zachodziła potrzeba podejmowania jakichkolwiek środków w zakresie eliminacji zagrożenia.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Wieluniu jako organizator krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego na poziomie powiatu, stanowi ważne ogniwo systemu bezpieczeństwa obywatelskiego, spełniając wszelkie formalne praktyczne warunki do ochrony obywateli przed zjawiskami groźnymi dla życia i zdrowia lub powodującymi duże straty materialne.

Oczekiwania społeczeństwa w zakresie poprawy bezpieczeństwa obywateli stawiają przed KP PSP w Wieluniu nowe wyzwania oraz powodują konieczność modyfikacji formuły istniejącego systemu ratowniczo – gaśniczego. Wynika to z konieczności przygotowania ratownictwa do wyzwań wynikających z przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.

Działania Komendy Powiatowej na 2005 rok i lata następne powinny być ukierunkowane przede wszystkim na dostosowanie organizacji i potencjału kadrowego tej formacji ratowniczej do realizacji zadań w warunkach nowego modelu krajowego systemu ratowniczego.

W powiecie wieluńskim funkcjonuje system zarządzania kryzysowego oparty na przepisach ustawy o kłęsce żywiołowej. Starosta powołał Powiatowy Zespół Reagowania Kryzysowego i utworzył Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego. Wójtowie gmin w powiecie wieluńskim powołali również gminne zespoły reagowania oraz gminne centra reagowania. Stworzony w ten sposób system pozwala monitorować stan zagrożeń i szeroko rozumianego bezpieczeństwa ludności w powiecie oraz podejmować zespolone działania. Ważnymi ogniwami tego systemu są obie komendy: KPP w Wieluniu i KP PSP w Wieluniu oraz takie podmioty jak Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Wieluniu, Państwowy Inspektorat Weterynaryjny w Wieluniu, Państwowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Wieluniu.

Poprawie bezpieczeństwa w samym Wieluniu sprzyjać będzie powstanie monitoringu wizyjnego, który został zainstalowany przez Urząd Miejski w Wieluniu w niektórych miejscach publicznych z zamiarem dalszej rozbudowy.

Istotna jest współpraca Komendy Powiatowej ze Strażą Miejską., między innymi poprzez wystawianie wspólnych patroli Policji i Straży Miejskiej, bieżące wymianie informacji o występujących zagrożeniach w zakresie ładu i porządku publicznego na terenie miasta i gminy Wieluń.

Łączone patrole wykorzystywane są do zabezpieczania imprez masowych i kulturalno - rozrywkowych organizowanych na terenie miasta i gminy Wieluń, a także do ochrony rejonu targowiska, mają duży wpływ na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w miejscach publicznych.

W związku z możliwością wystąpienia zamachów terrorystycznych na terenie kraju na bieżąco prowadzona jest wymiana informacji o występujących zagrożeniach, ponadto Straży Miejskiej zlecono zadania w zakresie ochrony obiektów komunalnych i stałego monitorowania sytuacji w ich obrębie.

Działalność gospodarcza

Na terenie miasta Wielunia według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. zarejestrowanych było ogółem 3331 podmiotów gospodarki narodowej, w tym:

- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	29
- przetwórstwo przemysłowe	306
- budownictwo	296
- handel hurtowy i detaliczny	1278
- działalność związana z zakwaterowaniem i usł. gastron.	140
- transport, gospodarka magazynowa i łączność	71

Natomiast na terenie gminy zarejestrowanych było 631 podmiotów gospodarki narodowej, w tym:

- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	39
- przetwórstwo przemysłowe	59
- budownictwo	84
- handel hurtowy i detaliczny	235
- działalność związana z zakwaterowaniem i usł. gastron.	53
- transport, gospodarka magazynowa i łączność	19

Jak wynika z powyższego, profil działalności jest zróżnicowany. Przeważają podmioty gospodarki narodowej prowadzące handel i naprawy oraz świadczące usługi obsługi nieruchomości i firm.

Możliwości rozwoju rolnictwa

Przy rozpatrywaniu warunków środowiska pod kątem wpływu na rolnictwo wzięto pod uwagę następujące elementy : rzeźbę terenu, warunki wodne, glebę oraz klimat.

Oceniając rzeźbę terenu z punktu widzenia możliwości rozwoju rolnictwa należy stwierdzić, że głównym czynnikiem ograniczającym są miejsca występujące o dużych nachyleniach. Obszary te występują głównie w części południowej w rejonie wsi Gaszyn, Rychłowice i Kadłub.

Obszar gminy charakteryzuje się dość znacznym zróżnicowaniem warunków glebowych. Występują tutaj obszary gleb zarówno o dobrych i bardzo dobrych warunkach, jak i słabych lub bardzo słabych.

Najlepsze gleby tego obszaru to głównie gleby bielcowe pszenne dobre lub pszenno – żytnie w klasach bonitacji III a – III b, utworzone z glin lekkich, czasami nieco spiaszczonych od powierzchni. Dość rzadko w warstwach do 100 cm występują pyły zwykłe. Charakteryzują się one wysoką zawartością składników pokarmowych, dobrymi warunkami wodno – powietrznymi, dobrą strukturą i są łatwe do uprawy. Przy prawidłowym gospodarowaniu pozwalają uzyskiwać wysokie plony większości gatunków uprawnych.

Do grupy tej zaliczono również niewielkie obszary gleb zbożowo – pastewnych mocnych oraz pszennych wadliwych. Są to głównie czarne ziemie lub gleby brunatne o takim samym gatunku w klasach III a – IV a z małym udziałem IV b, dorównujące w/w glebom zawartością składników pokarmowych. Jedynie ze względu na wadliwe stosunki wodne (okresowe nadmiary lub niedobory wilgotności) ich bonitacja jest aktualnie niższa. Ich wartość potencjalna jest równa wartości w/w gleb pszennych.

Gleby zbożowo – pastewne mocne i pszenne wadliwe wymagają specjalnego doboru gatunków i odmian o znacznej tolerancji w stosunku do warunków wodnych. Plony są tutaj w dużym stopniu zależne od warunków pogody.

Gleby opisanej grupy dominują w części środkowej (na północ i wschód od miasta Wielunia, w okolicach wsi Ruda) i południowej granicy (okolice wsi Kadłub).

Nieco gorsze warunki do uprawy posiadają gleby bielcowe, brunatne lub rzadziej czarna ziemia utworzona głównie z piasków gliniastych w klasach bonitacji IVa – IVb. Są to gleby żytnio – ziemniaczane dobre z małym udziałem żytnio – ziemniaczanych słabych i zbożowo – pastewnych w klasie IV b. Charakteryzują się one mniejszą zawartością składników pokarmowych, większą wrażliwością na suszę i stwarzają średnio korzystne warunki do uprawy. Najbardziej nadają się pod uprawy roślin z grupy żytnio – ziemniaczanych, lecz korzystna bywa również uprawa owsa, jęczmienia, koniczyny białej, saradeli oraz niektórych warzyw, zwłaszcza z grupy marchwiowych.

Gleby te dominują w części środkowej oraz na zachodzie gminy.

Gleby obu wymienionych grup są predystynowane do wysoko towarowej produkcji roślinnej i rejonu o ich dominacji podlegają bezwzględnej ochronie przed zagospodarowaniem innego rodzaju.

W części północnej i północno – wschodniej oraz na zachodzie gminy duży procent powierzchni zajmują ubogie gleby piaszczyste. Wyróżniono wśród nich dwie grupy.

W pierwszej z nich dominują gleby brunatne lub bielcowe żytnio – ziemniaczane słabe z małym udziałem czarnych gleb lub mad zbożowo – pastewnych słabych. Są one najczęściej utworzone

z płytkich lub średnio głębokich piasków słabo gliniastych zalegających na piasku luźnym i zaliczają się do klasy bonitacji.

Charakteryzują się one małą zawartością składników pokarmowych i niezbyt korzystnymi stosunkami wodno - powietrznymi. Podniesienie stopnia ich kultury jest bardzo trudne i wymaga sztucznego nawodnienia i odwadniania w różnych porach sezonu wegetacyjnego oraz stosowania znacznych ilości nawozów. Przydatne są one pod uprawę żyta, ziemniaków, łubinu żółtego, a na glebach wilgotnych – kapusty, brukwi i innych mało wymagających roślin pastewnych przy założeniu, że plony nie będą bardzo wysokie. Uprawa owoców i warzyw jest na ogół mało opłacalna. Gleby te nie podlegają prawnej ochronie i mogą być wykorzystane na cele nierolnicze.

Najuboższe gleby w gminie, to żytnio- łubinowe gleby brunatne wylugowane wytworzone z piasków luźnych w V – VI klasie bonitacji. Są one bardzo przepuszczalne i suche, w związku z czym również bardzo ubogie w składniki pokarmowe, a także próchnicę.

Brak jest praktycznych możliwości podniesienia ich wartości. Nadają się głównie do pod uprawę żyta lub łubinu żółtego. W warunkach gospodarki drobnotowarowej ich uprawa jest bliska granicy opłacalności, w gospodarce wielkotowarowej jest nieopłacalna.

Gleby te nie podlegają prawnej ochronie i powinny być przeznaczone na cele nierolnicze w pierwszej kolejności.

Doliny rzeczne i obniżenia terenu wypełnione są glebami hydrogenicznymi o zróżnicowanym składzie mechanicznym i różnych stosunkach wodnych, głównie w klasach III – V.

Występują na nich głównie użytki zielone o średniej (klasy III – IV bonitacji użytków zielonych) lub słabej (klasa V bonitacji użytków zielonych) wartości. Są to obszary chronione przed zagospodarowaniem poza rolniczym (zabudowa oraz wprowadzanie innego rodzaju przegród powodujących przerwanie ciągłości powiązań ekologicznych realizujących się za pośrednictwem dolin rzecznych) oraz przed zakłóceniem stosunków wodnych i chemizacją środowiska przyrodniczego.

Dominującymi typami siedlisk są bór świeży i bór mieszany wilgotny. Inne typy siedlisk zajmują niewielki procent powierzchni. Dwa największe kompleksy leśne (w północnej i południowo-wschodniej części gminy) posiadają dobre warunki do rekreacji. Dominują tutaj drzewostany sosnowe w wieku powyżej 40 lat o umiarkowanym zwarcie, zwłaszcza w warstwach podszytu i drzewostanu, umożliwiającym swobodną penetrację. Lasy te odznaczają się znaczną atrakcyjnością krajobrazową, korzystnym mikroklimatem, a przy tym także stosunkowo znaczną odpornością roślinności i elementów środowiska przyrodniczego.

Inne lasy ze względu na małe powierzchnie, zbyt duże zwarcie roślinnością, niską odporność, wilgotne lub bagienne podłoże aktualnie powinny zostać wyłączone z użytkowania rekreacyjnego.

Gmina Wieluń jest gminą typowo rolniczą, brak jest obiektów o szkodliwym i uciążliwym działaniu – poza dzielnicą przemysłowo-składową Wielunia.

Reasumując stan higieny powietrza atmosferycznego na terenie gminy należy uznać za dobry.

Najlepszymi warunkami topoklimatycznymi cechują się obszary wyniesione o suchym podłożu wskazane do upraw sadowniczych, warzywnych i rolnych.

Dobrymi warunkami topoklimatycznymi z punktu widzenia upraw rolniczych i warzywniczych cechują się obszary nizinne o wodzie gruntowej zalegającej głębiej niż 2 m od powierzchni.

Tereny o topoklimacie nizinnym o płytko zalegającej (płycej niż 2 m) wodzie gruntowej są wskazane dla upraw wymagających dużej ilości wilgoci.

Niewskazana jest zmiana formy użytkowania lasów, których na terenie gminy jest stosunkowo niewiele.

Dobrymi warunkami z punktu widzenia upraw cechują się tereny w sąsiedztwie powierzchni leśnych, szczególnie tych, które wymagają znacznej ilości wilgoci, małych amplitud dobowych temperatury i wilgotności, a jednocześnie nie wymagają dużej ilości słońca. Są to tereny bardzo zaciszone.

Użytkowanie gruntów według granic administracyjnych przedstawiało się następująco (dane z 2005 r.):

	miasto w ha	gmina w ha (bez miasta)
- ogólna powierzchnia gruntów	1690	11430
- użytki rolne razem	818	8335
w tym :		
grunty orne	718	6963
sady	27	49
łąki	67	934
pastwiska trwałe	6	389
- lasy*	30	1839

* dane z 31 XII 2008 r.

Korzystne warunki przyrodnicze umożliwiają wielokierunkowy rozwój rolnictwa. Grunty rolne najwyższych klas bonitacyjnych utrzymane są na ogół w wysokiej kulturze rolnej. Większość z nich jest zmeliorowana, przy czym w znaczącym stopniu urządzenia melioracyjne wymagają odbudowy. Część użytków rolnych wymaga nowych zabiegów melioracyjnych.

Wysoki stopień urbanizacji oraz postępująca zabudowa podmiejskich wsi skutkująca systematycznym ubytkiem na cele nierolnicze gruntów rolnych, często wysokich klas bonitacyjnych sprawia, że koniecznym jest ustalenie rygorystycznego zakazu zabudowy na wybranych enklawach dysponujących najlepszymi warunkami glebowo – rolniczymi.

Na terenie opracowania występują konflikty przestrzenne i funkcjonalne w sferach :

- rolnictwo przy trasach komunikacyjnych z ruchem tranzytowym,
- rolnictwo czy zalesienie gruntów klas słabszych,
- realność i tempo wykonywania nowych melioracji czy usprawnienia starych systemów drenarskich.

3.5. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z diagnozy układu komunikacyjnego

3.5.1. Charakterystyka stanu istniejącego komunikacji w mieście

System komunikacyjny miasta

System komunikacji miasta składa się z:

- sieci uliczno – drogowej,
- miejskiej komunikacji zbiorowej, w tym obsługującej strefę podmiejską,
- linii kolejowej,
- pasażerskiej komunikacji autobusowej dla połączeń zewnętrznych w skali regionu i kraju.

Układ uliczno-drogowy

Układ uliczno-drogowy jest najistotniejszym podsystemem transportowym. Sieć drogowa składa się z dróg (i ulic) publicznych zaliczonych do odpowiednich kategorii tj. krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Podstawowy układ uliczny tworzą drogi krajowe, wojewódzkie i większość powiatowych. Klasyfikowane są one jako ulice główne ruchu przyspieszonego, główne i zbiorcze. Uzupełniającą sieć tworzą drogi gminne i niektóre powiatowe. Klasyfikowane są jako ulice lokalne, a znaczną część dróg gminnych klasyfikuje się jako dojazdowe. Dlatego w „studium” uwzględnia się tylko część dróg gminnych – istotnych dla sieci miejskiej i struktur przestrzennych, a klasyfikowanych jako ulice lokalne (wyjątkowo jako zbiorcze).

- Drogi krajowe, przebiegają obrzeżem śródmieścia, prowadzone są przez obszar miasta o intensywnej urbanizacji.

Drogi te w obszarze miasta licząc około 9,5 km posiadają jezdnie dwupasowe szerokości od 6,0 m do 9,0 m, nawierzchnię jezdni ulepszoną - bitumiczną i klasyfikowane są jako ulice główne ruchu przyspieszonego (GP) i ulice główne (G).

- Droga krajowa Nr 8, znaczenia krajowego i międzyregionalnego w relacji: Warszawa – Piotrków Tryb. – Bełchatów – Wieluń – Wieruszów – Kępno – Wrocław klasyfikowana jest jako droga główna ruchu przyspieszonego (GP). W obszarze miasta przebiega ulicami: Warszawską – Głowackiego – Traugutta, które klasyfikowane są jako ulice główne ruchu przyspieszonego (GP).

Długość drogi około 4,0 km. Ulice są jednojezdniowe, dwupasowe.

- Droga krajowa Nr 45, znaczenia międzyregionalnego, w relacji Złoczew (Sieradz) – Wieluń – Kluczbork – Opole klasyfikowana jest jako droga główna (G). W obszarze miasta przebiega ulicami: Sieradzka – Kopernika - 3-ego Maja, które klasyfikowane są jako ulice główne (G).

Długość drogi około 4,5 km. Ulice są jednojezdniowe, dwupasowe.

- Droga krajowa Nr 43, znaczenia regionalnego, w relacji: Wieluń – Kłobuck – Częstochowa klasyfikowana jest jako droga główna (G). W obszarze miasta przebiega ulicami: Piłsudskiego – Częstochowską, klasyfikowanymi jako ulice główne (G).

Długość drogi około 2,0 km. Ulice są jednojezdniowe, dwupasowe.

Wszystkie drogi krajowe pozostają w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Łodzi.

Należy podkreślić, że ww. ulice stanowiące przebiegi dróg krajowych nie zapewniają wszystkich wymogów i warunków dla przyjętych (i wymaganych) klasyfikacji jako ulice (drogi) GP i G. W większości odpowiadają wymogom i standardom dla ulic (dróg) zbiorczych (Z).

- Drogi wojewódzkie w obszarze miasta liczą około 2,1 km :

- Droga wojewódzka Nr 481, w relacji: Łask – Wieluń, w obszarze miasta przebiega na odcinku około 100 m i łączy się z drogą krajową Nr 8.
- Droga wojewódzka Nr 486, w relacji: Wieluń – Działoszyn, w obszarze miasta przebiega na odcinku długości około 2,0 km ulicą 18-ego Stycznia. Ulica 18-ego Stycznia klasyfikowana jest jako ulica zbiorcza (Z).

Drogi wojewódzkie pozostają w Zarządzie Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi – Zarząd Dróg Wojewódzkich.

- Drogi powiatowe

Zgodnie z informacjami uzyskanymi w Zarządzie Dróg Powiatowych (Starostwo Wieluń) drogi powiatowe to 30 ulic o łącznej długości około 21,7 km. Większość ulic posiada jezdnie o nawierzchni utwardzonej (głównie ulepszonej-bitumicznej), a tylko 11,9% to jezdnie o nawierzchni nieutwardzonej (około 2,6 km).

Klasyfikację poszczególnych dróg powiatowych podano na planszy klasyfikacji układu drogowego w mieście.

Drogi (ulice) powiatowe pozostają w zarządzie Starostwa Wieluńskiego – Zarządu Dróg Powiatowych.

- Drogi gminne

Sieć ulic gminnych zapewniającą bezpośrednią obsługę obszarów i obiektów towarzyszy zagospodarowaniu i zainwestowaniu w poszczególnych rejonach miasta. Sieć ta liczy 100 ulic o łącznej długości około 35,7 km; z tego około 30,7% (tj. około 11,0 km) nie posiada jezdni o nawierzchni utwardzonej.

W niniejszym studium uwzględniono tylko te ulice gminne, które są istotne dla kształtowania struktur przestrzennych w skali miasta, w aspekcie uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta. Uwzględnione ulice wraz z ich klasyfikacją podano na planszy klasyfikacji układu drogowego w mieście.

- Ulice wewnętrzne

Dodatkowo w sieci ulicznej uwzględniono ulice osiedlowe istotne dla układu miejskiego i predystynowane do uznania za drogi publiczne. Są to: ulica Ciepłownicza w dzielnicy przemysłowej oraz ulice w osiedlu „Stare Sady” łączące ulicę 18-ego Stycznia i ulicę Częstochowską.

▪ Ruch samochodowy

Ruch samochodowy, a w zasadzie obciążenie sieci uliczno-drogowej w odczuciu użytkowników i mieszkańców jest duża, szczególnie dróg (ulic) krajowych w strefie śródmiejskiej. Jednak wg pomiarów generalnych z 2005 r. (Transprojekt – Ruch drogowy 2005 r.) wielkości natężeń ruchu samochodowego należą do średnich i wynosiły: ok. 10500 - 7800 poj/dobę/2 kierunki na drodze Nr 8, ok. 7600 - 3700 poj/dobę/2 kierunki na drodze Nr 45, ok. 4500 poj/dobę/2 kierunki na drodze Nr 43.

Należy jednak podkreślić, że ruch ciężarowy oraz istniejący ruch lokalny, powodują w mieście negatywnie odbierane – realne znaczne uciążliwości. Wzmagane są utrudnienia ruchu i wywoływane przez ten ruch uciążliwości (stosunkowo niskimi parametrami ulic oraz ich obudową obiektami w znacznej części wrażliwymi na uciążliwości) powodowane przez ruch samochodowy. Podstawowe skrzyżowania na ciągach dróg krajowych wyposażone są w urządzenia sygnalizacji świetlnej.

Reasumując stwierdza się, że najistotniejsze cechy sieci uliczno-drogowej są następujące:

- Generalnie ulice i drogi posiadają niezbyt wysokie parametry – są to jezdnie dwupasowe. Rosnący ruch samochodowy wskazuje na potrzebę realizacji na głównych kierunkach potoków ruchu, ulic o podwyższonych parametrach.
- Modernizacja istniejących jezdni jest ograniczona, a niektórych (np. w centrum) niewskazana i niemożliwa poprzez istniejącą zabudowę. Dlatego wskazany jest rozwój sieci ulicznej poprzez realizację nowych tras, w tym typu obwodnicowego.
- Niekorzystne są przebiegi dróg krajowych przez obszar śródmieścia i w sąsiedztwie osiedli mieszkaniowych. Niezbędne są obwodnice zewnętrzne.
- Wskazane są modernizacje skrzyżowań, głównie poprzez rozbudowę wlotów.
- Do rozważenia pozostaje wprowadzenie strefy ograniczonej dostępności dla ruchu samochodowego w obszarze centrum, uwarunkowane realizacją obwodnic – tak zewnętrznych (dla dróg krajowych), jak i peryferyjnych – dla głównych połączeń wewnątrzmiastowych.

Miejska komunikacja zbiorowa

Miasto obsługiwane jest przez miejskie (i podmiejskie) linie autobusowe. W strefie podmiejskiej niektóre linie prowadzone są do miejscowości: Dąbrowa, Widoradz i Olewin, Ruda i Wierzchlas, Urbanice – Małyszyn – Masłowice – Staw, Turów i Kurów.

Autobus pozostanie także w przyszłości rodzajem miejskiej komunikacji zbiorowej dla miasta i strefy podmiejskiej.

Kolej

Przez miasto przebiega jednotorowa zelektryfikowana linia kolejowa w relacji: Herby Nowe – Wieluń – Wieruszów – Kępno. Jest to uzupełniająca linia dla podstawowego połączenia trasy Nr 320 w relacji Śląsk (Tarnowskie Góry) – Kluczbork – Kępno – Ostrów Wlkp. – Jarocin – Poznań. W obszarze miasta linia posiada stację Wieluń oraz stację Wieluń – Dąbrowa.

Kolej zapewnia poprawne powiązania w skali regionu i kraju.

Zamiejska komunikacja autobusowa

Wieluń posiada dworzec PKS, przez który przebiega szereg linii do obszaru regionu, w skali kraju i lokalnych połączeń z jednostkami osadniczymi.

Reasumując stwierdza się, że uwarunkowania generalne wynikające ze stanu istniejącego są następujące:

- Powiązania zewnętrzne Wielunia z regionem w skali województwa oraz w skali międzyregionalnej i krajowej oceniać należy jako dobre, realizowane głównie poprzez drogi krajowe. Stale rosnący ruch samochodowy wymagać będzie modernizacji niektórych z dróg krajowych.
- Niekorzystny przebieg przez miasto dróg krajowych, zwłaszcza drogi Nr 8 i Nr 45, wymaga ich nowego prowadzenia w zasadzie jako obwodnice.
- Sieć miejska uliczno-drogowa wymaga istotnych przekształceń oraz rozwoju układu i modernizacji do wyższych parametrów. Wskazana wydaje się większa hierarchizacja tras oraz uzupełnienia o trasy pozaśródmiejskie i peryferyjne.
- Zasadnym wydaje się wprowadzenie ograniczenia dostępności dla ruchu oraz ograniczenia prędkości w strefie centralnej.
- Komunikacja zbiorowa powinna być rozwijana poprzez linie autobusowe.
- Jako uwarunkowania szczególne wskazuje się realizację obwodnicy miasta dla drogi krajowej Nr 8.

3.5.2. Charakterystyka stanu istniejącego komunikacji w gminie

System komunikacyjny gminy

System komunikacyjny gminy, podobnie jak miasta składa się z:

- sieci drogowej,
- linii kolejowej,
- linii podmiejskich komunikacji zbiorowej, wybiegających z miasta Wielunia,
- pasażerskiej komunikacji autobusowej, głównie w relacjach lokalnych i regionalnych .

Układ drogowy

Układ drogowy jest najistotniejszym elementem systemu i najważniejszym w obsłudze gminy. Sieć drogową składa się z dróg: krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Ponadto występuje szereg dróg obsługujących wsie i dróg gospodarczych nieustanowionych jako publiczne.

▪ Drogi krajowe

Drogi te w obszarze gminy liczą około 20,7 km, posiadają jezdnie dwupasowe o nawierzchni ulepszonej bitumicznej.

- Droga krajowa Nr 8, znaczenia krajowego i międzyregionalnego, w relacji: Warszawa – Piotrków Tryb. – Bełchatów – Wieluń – Kępno – Wrocław, w obszarze gminy liczy około

11,8 km i przebiega przez obszar zabudowany niektórych wsi. Droga klasyfikowana jest jako główna ruchu przyspieszonego - GP.

- Droga krajowa Nr 45 znaczenia międzyregionalnego, w relacji: Złoczew (Sieradz) – Wieluń – Kluczbork – Opole, w obszarze gminy liczy około 5,9 km. Droga klasyfikowana jest jako główna - G.
- Droga krajowa Nr 43, znaczenia regionalnego, w obszarze gminy liczy około 3,0 km. Droga klasyfikowana jest jako główna - G.

Drogi krajowe zapewniają główne powiązania zewnętrzne, a pozostają w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Łodzi.

▪ Drogi wojewódzkie

- Droga wojewódzka Nr 481, w relacji: Wieluń – Widawa – Łask, w obszarze gminy liczy około 8,0 km, posiada jezdnię dwupasową o nawierzchni bitumicznej. Droga klasyfikowana jest jako droga zbiorcza – Z , przewidywana w WPI Województwa Łódzkiego na lata 2008 -2013 do rozbudowy,
- Droga wojewódzka Nr 486, w relacji: Wieluń – Działoszyn, w obszarze gminy liczy około 3,8 km. Posiada jezdnię dwupasową o nawierzchni bitumicznej.

W 2009 r zakończono odbudowę ww drogi w klasie drogi G na odcinku Wieluń – Ruda w ramach zadania pn.” Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 486 na odcinku Wieluń – Działoszyn “ zgodnie z WPI Województwa Łódzkiego na lata 2008 – 2013.

Zamierzenia inwestycyjne zarządcy drogi przewidują kontynuację prac na odcinku Ruda – Krzeczów, przy zachowaniu zasady wprowadzania parametrów dla drogi publicznej klasy G.

Drogi wojewódzkie zapewniają powiązania zewnętrzne i pozostają w zarządzie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, a bezpośrednio w Zarządzie Dróg Wojewódzkich w Łodzi.

▪ Drogi powiatowe

Sieć dróg powiatowych składa się z 11 dróg o łącznej długości około 45,5 km. Obsługują one podstawowe jednostki osadnicze (wsie) gminy. Drogi te posiadają jezdnie dwupasowe o nawierzchni bitumicznej na długości 38,1 km (tj. około 84%). Natomiast 7,4 km (tj. około 16%) dróg posiada nawierzchnię nieulepszoną.

Drogi powiatowe klasyfikowane są jako drogi zbiorcze (Z) i lokalne (L).

Drogi powiatowe pokazano na planszy układu komunikacyjnego gminy.

Pozostają one w zarządzie Starostwa Wieluńskiego – Zarządu Dróg Powiatowych.

▪ Drogi gminne

Sieć dróg gminnych składa się z 15 dróg o łącznej długości około 28,9 km. Obsługują one poszczególne jednostki osadnicze – wsie.

Sieć dróg gminnych wymaga rozszerzenia i rozwoju.

Kolej

Przez obszar gminy przebiega linia kolejowa Herby Nowe – Wieluń – Kępno, która jednak nie posiada przystanków w tym obszarze. Obsługa gminy może odbywać się poprzez stację w obszarze miasta Wielunia.

Podmiejskie linie autobusowe

Podmiejskie linie autobusowe komunikacji zbiorowej miasta Wielunia obsługują szereg wsi tj.: Dąbrowa, Widoradz, Olewin, Ruda, Wierzchlas, Urbanice, Małyszyn, Masłowice, Staw, Turów, Kurów. Linie te zapewniają korzystną obsługę komunikacyjną, w tym przede wszystkim połączenia z miastem Wieluniem.

Pasażerska komunikacja autobusowa w relacjach lokalnych i regionalnych

Pasażerska komunikacja autobusowa w relacjach lokalnych i regionalnych zapewniana jest przez linie, głównie PKS, prowadzone generalnie drogami krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi. W zewnętrznych relacjach krajowych do wykorzystania pozostaje dworzec PKS w Wieluniu.

Reasumując można stwierdzić, że uwarunkowania generalne wynikające ze stanu układu komunikacji są następujące:

- Powiązania zewnętrzne gminy Wieluń w skali województwa i kraju, realizowane głównie przez drogi krajowe, ocenić można jako dobre.
- Podkreślić należy korzystne połączenia z ośrodkiem regionalnym jakim jest miasto Wieluń.
- Rosnący ruch samochodowy wymagać będzie modernizacji dróg krajowych, a także pozostałych, w tym uwzględnienia uciążliwości tego ruchu dla otaczającej zabudowy w jednostkach osadniczych (wsiach).
- Intensyfikacji działań wymaga modernizacja nawierzchni dróg, w tym eliminacja nawierzchni nieutwardzonych oraz rozwój sieci dróg gminnych.
- Podobnie jak w odniesieniu do miasta Wielunia, wskazuje się uwarunkowania szczególne realizację obwodnicy dla drogi krajowej Nr 8.

3.6. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z aktualnego poziomu obsługi przez infrastrukturę techniczną

3.6.1. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną miasta i gminy

Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie miasta i gminy Wieluń w wodę oparte jest o zasoby wód podziemnych ujmowane w utworach jurajskich.

Dla potrzeb miasta pracują obecnie trzy ujęcia wody:

- ujęcie przy ul. Częstochowskiej, w skład którego wchodzi 3 studnie o ustalonych zasobach $Q_e = 120 \text{ m}^3/\text{h}$ (dopuszczalny pobór - $Q_{\max} = 110 \text{ m}^3/\text{h}$),

- ujęcie przy ul. Piłsudskiego w skład którego wchodzi 3 studnie o ustalonych zasobach $Q_e = 85 \text{ m}^3/\text{h}$ (dopuszczalny pobór - $Q_{\max} = 38,16 \text{ m}^3/\text{h}$),
- ujęcie Ruda, zlokalizowane na terenie gminy Wieluń, w składzie 3 o ustalonych zasobach $Q_e = 126 \text{ m}^3/\text{h}$ (dopuszczalny pobór - $Q_{\max} = 126 \text{ m}^3/\text{h}$),

Ponadto przy ul. Jagiełły istnieje ujęcie rezerwowe o wydajności $Q_e = 75 \text{ m}^3/\text{h}$, obecnie wyłączone z eksploatacji (dopuszczalny pobór $Q_{\max} = 36,16 \text{ m}^3/\text{h}$).

Zasoby ujęć komunalnych zatwierdzone są w kategorii „B”, ich łączna wielkość wynosi $406 \text{ m}^3/\text{h}$, tj. $9744 \text{ m}^3/\text{d}$.

Przedsiębiorstwu Komunalnemu w Wieluniu udzielone zostało Decyzją Starostwa Powiatowego w Wieluniu (numer: RS.6223-6/06 z 13.01.2006 r.) pozwolenie wodno-prawne na korzystanie z tych zasobów i pobór wód z poszczególnych ujęć, w ilości która łącznie nie może przekraczać:

- $Q_{\max d} = 6\,376,3 \text{ m}^3/\text{d}$
- $Q_{\text{śr d}} = 5\,677,2 \text{ m}^3/\text{d}$
- $Q_{\max h} = 312,32 \text{ m}^3/\text{h}$
- $Q_{\text{roczne}} = 2\,061\,693 \text{ m}^3/\text{rok}$

W roku 2008 pobór wód z eksploatowanych ujęć miejskich wynosił $1\,704\,000 \text{ m}^3$ (śr. ok. $4670 \text{ m}^3/\text{d}$), co stanowiło wykorzystanie ok. 82% zasobów udostępnionych do eksploatacji i ok. 48% zasobów zatwierdzonych w kat. „B”. Istniejąca rezerwa wody w źródłach poboru może stanowić zabezpieczenie dla perspektywnego rozwoju miasta.

Woda pobierana z ujęcia przy ul. Częstochowskiej i przy ul. Jagiełły ze względu na ponadnormatywne ilości związków żelaza i manganu wymaga prostego uzdatniania. Na terenie stacji wodociągowej przy ul. Częstochowskiej usuwanie żelaza następuje na filtrach pośpiesznych, ciśnieniowych. Woda ze studni za pomocą pompy głębinowej tłoczona jest na filtry odżelaziaczy, a następnie do zbiorników wody czystej o pojemności 3000 m^3 , skąd pompami 2° podawana jest do sieci. Bez uzdatniania podawana jest do sieci woda z ujęcia przy ul. Piłsudskiego i ujęcia w Rudzie. Jakość wody podawanej odbiorcom jest dobra i spełnia warunki obowiązujących w tym zakresie norm i przepisów prawa.

Sieć wodociągowa obsługuje 100% zainwestowanych terenów miasta i doprowadza wodę do wsi podmiejskich: Ruda, Gaszyn, Rychłowice, Nowy Świat, Widoradz, Urbanice, Małyszyn, Dąbrowa, Bieniędzice i awaryjnie do Turowa.

Długość sieci wodociągowej eksploatowanej przez Przedsiębiorstwo Komunalne na koniec 2008 r. wynosiła 132,8 km, w tym 83,9 km na terenie miasta i 48,9 km na obszarach wsi podmiejskich;

Wykonane było 47,6 km (1895 szt.) połączeń budynków do sieci w mieście i 34,6 km (1152 szt.) na obszarach wiejskich. Stan techniczny sieci jest dobry, poza osiedlem Kolonia Dąbrowska, gdzie przewody wykonane w latach 60-tych z rur żeliwnych wymagają wymiany.

Od kilku lat występuje nieznaczny spadek zużycia wody wodociągowej, dotyczy to głównie grupy odbiorców przemysłowych. Zużycie wody w gospodarstwach domowych utrzymuje się w kolejnych latach na zbliżonym poziomie, co wynika z pełnego wyposażenia miasta w sieć i powszechnego opomiarowania zużycia wody; niewielki wzrost wynika z podnoszenia standardów sanitarnego wyposażenia mieszkań.

Wartości zużycia wody w latach 2004 - 2008 przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 8. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i przemysłu

Rok	ogółem dam ³ /rok	przemysł dam ³ /rok	eksploatacja sieci dam ³ /rok	wodociągowej m ³ /d	gospodarstwa domowe dam ³ /rok	m ³ /d
2004	1347,5	335,0	1012,5	2744,0	719,0	1969,8
2005	1329,0	331,0	998,0	2734,0	702,2	1969,8
2006	1288,6	302,0	986,6	2703,0	809,8	2218,6
2007	1260,0	293,0	967,0	2649,3	777,9	2131,2
2008	1279,5	291,0	988,5	2708,2	781,6	2141,0

Dane: sprawozdawczość GUS

W roku 2008 średnie zużycie wody wynosiło 2708 m³/d, w latach 2004 i 2006 wynosiło odpowiednio: 2774 m³/d i 2703 m³/d; maksymalne zużycie wg informacji Przedsiębiorstwa Komunalnego nie przekraczało 5 000 m³/d.

Maksymalna dobowa zdolność produkcyjna wodociągu miejskiego wynosi - 9725 m³/d.

Z porównania zdolności produkcyjnej i wielkości zużycia wody wynika, że w źródłach poboru wody istnieje rezerwa, która powinna zabezpieczyć potrzeby wynikające z zakładanego rozwoju miasta i wsi położonych w zasięgu jego obsługi. Obecnie poza bieżącą modernizacją i rozbudową sieci nie ma potrzeby podejmowania szerszych działań koncepcyjnych i inwestycyjnych.

Oprócz wyżej wymienionych ujęć komunalnych według danych pochodzących z archiwalnych dokumentacji Wydziału Geologii i Koncesji Górniczych Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska Łódzkiego Urzędu Marszałkowskiego na terenie miasta Wielunia są zlokalizowane ujęcia innych użytkowników:

- na terenie dawnej wieluńskiej cukrowni (ul. Długosza) – zasoby ustalone – 75 m³/h przy depresji 39,6 m,
 - na terenie wieluńskiej mleczarni (ul. Fabryczna) – zasoby ustalone z ujęcia wschodniego – 50 m³/h przy depresji 79,4 m oraz z ujęcia zachodniego 60 m³/h przy depresji 64,7 m – wspólnie ujęcia charakteryzują się wydajnością 110 m³/h,
 - na terenie ZUGIL-u (ul. Sieradzka) – zasoby ustalone – 42 m³/h przy depresji 99 m,
- oraz na terenie Wieluńskiego Przedsiębiorstwa Budowlanego (ul. Szosa Osjakowska 4), miejskiego szpitala (ul. Szpitalna – jedna studnia o zasobach 24 m³/h przy depresji 68 m), Przedsiębiorstwa Melioracyjnego (ul. Fabryczna 41 – udokumentowane zasoby 6,5 m³/h przy depresji 11,8 m) oraz na terenie zakładu mleczarskiego (udokumentowane zasoby 177 m³/h przy depresji 49 m).

Tereny wsi położonych poza obsługą wodociągu miejskiego zaopatrywane są w wodę w systemie 4 gminnych wodociągów lokalnych:

- wodociąg **Kurów**, z ujęciem i stacją wodociągową na terenie wsi Kurów obsługuje mieszkańców wsi: Kurów, Zwiechy, Mokrosze, Piaski i Srebrnica.
Ujęcie czerpie wodę z utworów jury środkowej, o zasobach eksploatacyjnych ustalonych w kat."B" w ilości 38 m³/h,

- wodociąg **Jodłowiec** obsługuje mieszkańców wsi: Jodłowiec, Sieniec, Olewin, Masłowice, Starzenice i Borowiec; źródłem wody jest ujęcie czerpiące wodę z utworów jury górnej; posiadające zasoby ustalone w kat."B" w ilości $38 \text{ m}^3/\text{h}$,
- wodociąg **Kadłub** obsługuje wieś Kadłub oraz wsie: Popowice i Józefów w gminie Pątnów. Źródłem wody jest ujęcie czerpiące wodę z utworów jurajskich; ustalone w kat."B" zasoby ujęcia wynoszą $66 \text{ m}^3/\text{h}$,
- wodociąg **Turów** obsługuje mieszkańców wsi Turów; jest zrealizowany w oparciu o ujęcie czerpiące wodę z utworów jurajskich, posiada zasoby ustalone w kat."B" w ilości $38,18 \text{ m}^3/\text{h}$. Jest awaryjnie połączony z wodociągiem komunalnym w Wieluniu.

Wodociągi wiejskie pracują w układach jednostopniowych: woda pobierana z ujęć jest tłoczona do sieci przy współpracy z hydroforami. Woda z ujęcia Jodłowiec jest uzdatniana (usuwanie związków żelaza).

Wydajność ujęć, limitowana wielkością zatwierdzonych zasobów wynosi $180 \text{ m}^3/\text{h}$ i jest wykorzystana w ok. 30%. Zużycie wody wodociągowej na terenach wiejskich wynosiło w 2008 roku $242\,400 \text{ m}^3$, z tego $117\,400 \text{ m}^3$ (śr. $321 \text{ m}^3/\text{d}$) dostarczył wodociąg komunalny, a $108\,300 \text{ m}^3$ (śr. $297 \text{ m}^3/\text{d}$) wodociągi lokalne.

Eksploatację wodociągów prowadzi Zakład Eksploatacji Sieci Wodociągowej pana Jerzego Korbiela..

Długość sieci wodociągowej wynosi 52 km; jej stan techniczny, po przebudowie sieci wodociągowej w Turowie (ok. 2 km rur azbestocementowych) jest dobry.

Istniejące systemy wodociągów gminnych zostaną zachowane dla docelowych potrzeb. Sieć wodociągowa posiada rezerwy dla zwiększenia zasięgów obsługi.

Wszystkie ujęcia posiadają strefy ochrony bezpośredniej, mieszczące się w granicach wyznaczonych ogrodzeniem terenu ujęcia lub stacji wodociągowych. Tylko ujęcie w Rudzie posiada określoną strefę ochrony pośredniej. Dla ujęć pozostałych, z uwagi na korzystne warunki geologiczne i dobrą izolację użytkowego poziomu wodonośnego warstwą utworów nieprzepuszczalnych stref ochrony pośredniej nie wyznaczano.

Oprócz wyżej wymienionych ujęć komunalnych według danych pochodzących z archiwalnych dokumentacji Wydziału Geologii i Koncesji Geologicznych Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska Łódzkiego Urzędu Marszałkowskiego na terenie gminy Wieluń zlokalizowane są studnie w miejscowościach: Ruda (na terenie dawnego PGR-u – zasoby $66 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 0,44 m oraz na terenie składowiska odpadów – zasoby $16 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 17,5 m), Turów (teren osiedla wojskowego – zasoby $4,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 2,0 m), Masłowice (na terenie szkoły – zasoby $18,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 0,15 m), Bieniądzice, Gaszyn, Kadłub, Dąbrowa (na terenie zajazdu turystycznego – zasoby $6,5 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 10,5 m), Rychłowice (przetwórnia owoco – warzywna – zasoby $20 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 36 m). Dodatkowo na terenie gminy Wieluń są zlokalizowane studnie wód podziemnych w gospodarstwach indywidualnych w miejscowościach Urbanice (dz. nr ew. 159 – zasoby $4,2 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 0,52 m) oraz Dąbrowa (dz. nr ew. 415 – zasoby $2,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 4,2 m).

Odprowadzanie ścieków sanitarnych

Na obszarze miasta i gminy funkcjonuje i jest sukcesywnie rozbudowywany rozdzielczy system kanalizacji, w którym występują dwie niezależne sieci:

- sieć kanałów sanitarnych dla odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych,
- sieć kanałów deszczowych i melioracyjnych oraz cieków naturalnych dla odprowadzania wód opadowych i roztopowych.

Eksplatację komunalnych urządzeń kanalizacyjnych prowadzi Przedsiębiorstwo Komunalne w Wieluniu spółka z o.o.

Istniejąca na terenie miasta sieć kanalizacji sanitarnej obejmuje obsługę większość zurbanizowanych terenów. Skanalizowane są tereny Starego Miasta, osiedla budownictwa wielorodzinnego (Armii Krajowej, Bugaj, Wojska Polskiego, Kopernika, Kard. Wyszyńskiego i Stare Sady), osiedla zabudowy jednorodzinnej w zachodniej i wschodniej części miasta, w rejonie ul. Traugutta, Sikorskiego, Prusa, Poprzecznej i Kochelskiego, Zawadzkiego i Długosza, osiedle Orzeszkowej oraz częściowo tereny przemysłowe i inne tereny.

Braki wyposażenia w sieć kanalizacyjną występują, m. innymi w ulicach: 3 Maja, Szpitalnej, Żeromskiego, Częstochowskiej, Polnej, Tartacznej, w północnej części miasta w rejonie ul. Ciepłowniczej i Błońskiej, częściowo Rymarkiewicz i Baranowskiego oraz w ul. Władysława Jagiełły. Sukcesywnie prowadzona jest rozbudowa sieci.

Na terenie gminy dotychczas zrealizowana została sieć kanalizacji sanitarnej na terenie wsi: Dąbrowa, Gaszyn, Turów, Ruda, częściowo Kurów. Ścieki ze wsi Dąbrowa odprowadzane są obecnie na oczyszczalnię Spółdzielni Dostawców Mleka. Przygotowana jest dokumentacja projektowa na budowę układu umożliwiającego włączenie ścieków z Dąbrowy w układ kanalizacji miejskiej (przepompowni ścieków i kanału ciśnieniowego w ul. Ciepłowniczej, z podłączeniem do kolektora w ul. Błońskiej). Polityka zarządu gminy zmierza do rozszerzenia zasięgu komunalnej oczyszczalni na tereny wsi: Kadłub, Masłowice, Widoradz i Bieniędzice, a docelowo również na pozostałe tereny gminy. Docelowo przewiduje się, wyposażenie w sieć kanalizacji sanitarnej wszystkich zurbanizowanych terenów gminy i odprowadzanie ścieków do systemu kanalizacji miejskiej oraz ich oczyszczanie na komunalnej oczyszczalni przy ul. Błońskiej.

Istniejące kanały mają przekroje od Ø 200mm do Ø1000mm. Większość wybudowana została w ostatnich 30-tu latach, ich stan techniczny jest dobry. W złym stanie technicznym, powodującym dużą awaryjność i problemy eksploatacyjne, jest zachodni kolektor zbiorczy, przebiegający od oczyszczalni w ulicach: Głowackiego, i Wojska Polskiego, Sieradzkiej.

Sieć kanalizacyjna jest realizowana w układzie grawitacyjno-pompowym, jej długość wynosi 84,9 km, w tym: 55,3 km na terenie miasta i 29,6 km na terenach wsi podmiejskich; współpracuje z siecią 32 lokalne przepompownie ścieków. Dostęp do miejskiej sieci kanalizacyjnej ma ok. 90% mieszkańców miasta i ok. 35% mieszkańców wsi (3 006 osób). Wykonane jest 17,5 km (1574 szt.) połączeń budynków do sieci w mieście i 8,1 km (658 szt.) na obszarach wiejskich;

Ścieki z układu sieci kanalizacji miejskiej doprowadzane są do Miejskiej Oczyszczalni Ścieków zlokalizowanej za torami kolejowymi, dwoma zbiorczymi kolektorami:

- kolektorem \varnothing 1000 mm, przebiegającym ulicami: Fabryczną, Warszawską i Popiełuszki, doprowadzającym ścieki z terenów w części wschodniej i południowo-wschodniej,
- kolektorem \varnothing 600 mm, przebiegającym wzdłuż kanału Wieluńskiego i ul. Głowackiego, doprowadzającego ścieki z terenów w części zachodniej i południowo-zachodniej.

Oczyszczalnia ścieków jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną; pracuje w oparciu o proces oczyszczania ścieków metodą osadu czynnego, z usuwaniem związków węgla, azotu i fosforu w reaktorze wielofunkcyjnym. Po rozbudowie w 2004 roku o drugi ciąg technologiczny posiada przepustowość: $Q_{\text{sr d}} = 7700 \text{ m}^3/\text{d}$ i $Q_{\text{max d}} = 11\,000 \text{ m}^3/\text{d}$.

W roku 2008 do oczyszczalni dopłynęło 1.797 tys. m^3 ścieków (średnio ok. $4923 \text{ m}^3/\text{d}$). W ilości tej mieszczą się ścieki komunalne i przemysłowe odprowadzane siecią kanalizacyjną z terenów miasta i gminy Wieluń, wody infiltracyjne i przypadkowe (w tym deszczowe) oraz ścieki dowożone woźami asenizacyjnymi. Istniejąca, prawie 30% rezerwa w przepustowości zostanie wykorzystana na przyjęcie ścieków z nieskanalizowanych terenów miasta i wsi.

Efekty pracy oczyszczalni ścieków są dobre i spełniają wymagania wynikające z aktów prawnych i „Decyzji pozwolenia wodnoprawnego”. Oczyszczone ścieki są odprowadzane do Kanału Wieluńskiego, a następnie do rzeki Pyszej, zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym udzielonym Przedsiębiorstwu Komunalnemu przez Starostwo Powiatowe w Wieluniu.

W sąsiedztwie oczyszczalni miejskiej zlokalizowana jest i funkcjonuje zakładowa oczyszczalnia ścieków Wieluńskiej Spółdzielni Dostawców Mleka. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna typu „Promlecz”. Technologia oczyszczania, z zastosowaniem dwustopniowego osadu czynnego, z regeneracją osadu i jego tlenową stabilizacją. Zdolność przepustowa oczyszczalni wynosi $1460 \text{ m}^3/\text{d}$, aktualne obciążenie – ok. $800 \text{ m}^3/\text{d}$. Do kolektora zakładowego podłączone są przejściowo, ścieki ze wsi Dąbrowa i obiekty położone przy trasie jego przebiegu.

Na terenach (miasta i wsi) nie wyposażonych w sieć kanalizacji sanitarnej funkcjonuje kanalizacja indywidualna: ścieki gromadzone są na terenach posesji w zbiornikach bezodpływowych, skąd są okresowo wywożone do oczyszczalni ścieków w ramach usług świadczonych przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Wieluniu lub przez właścicieli gospodarstw na własne pola. Ścieki z pól i nieszczelnych szamb przesiakają do gleby, stwarzając zagrożenie dla czystości płytkich wód podziemnych i wód powierzchniowych, co potwierdzają badania czystości wód rzeki Pyszej prowadzone przez WIOŚ w Sieradzu.

Nieliczne indywidualne oczyszczalnie ścieków wykonane na terenie gminy nie rozwiązują problemu, stąd ich stosowanie powinno być ograniczone do obiektów rozproszonych na terenach peryferyjnych, dla których budowa gminnej kanalizacji może być ekonomicznie nieuzasadniona.

Odprowadzanie wód opadowych

Gmina Wieluń położona jest w dorzeczu rzeki Warty, na obszarze dwóch zlewni: rzeki Pysznnej i rzeki Warty. Rzeka Pyszna płynie wzdłuż północnej granicy gminy Wieluń z gminą Czarnożyły. Jest głównym ciekim wodnym odbierającym wody opadowe z terenów miasta, odprowadzane poprzez Kanał Wieluński i jego bezimienne dopływy.

W granicach gminy do rzeki Pysznnej wpływają: Kanał Krzyworzycki, Struga Wieluńska, Kanał Olewiński i szereg mniejszych cieków bez nazwy. Tylko niewielki fragment gminy, w południowo-wschodniej części odwadniany jest do rzeki Warty. Dział wodny między rzeką Pyszną i rzeką Wartą przebiega przez wieś Rudę i wieś Kamionkę w gminie Pątnów.

Wody opadowe i roztopowe na terenach wiejskich odprowadzane są na ogół powierzchniowo, zgodnie z naturalnym spadkiem terenu i przez infiltrację do ziemi lub w systemach indywidualnych (zakładowych) do rowów melioracyjnych i cieków wodnych.

Poprzez sieć kanalizacji deszczowej odwadniane są ulice i zainwestowane tereny miasta. Na terenie miasta wykonane jest ok. 38,6 km kanałów. Jest wykonana z rur betonowych i żelbetonowych o przekrojach $\varnothing 200 \div 1200$ mm. Część kanałów jest w złym stanie technicznym i wymaga wymiany, w ramach modernizacji i rozbudowy układów drogowych. Część wód opadowych odprowadzana jest systemem rowów otwartych.

Najważniejszą rolę w systemie odwodnienia miasta spełniają:

- Kanał Wieluński, ujęty na odcinku od ul. Głowackiego do ul. Wojska Polskiego w kanał deszczowy $\varnothing 1250 \div 1200$ mm, przebiegający ulicami: Głowackiego, Kosynierów i Prostej; odbiera wody opadowe z zachodnich terenów miasta, odprowadzane kanałami istniejącymi w ulicach: Sieradzkiej, Traugutta, Wojska Polskiego i Biedal,
- kanał deszczowy $\varnothing 1000$ mm w ul. Wodnej, odbierający wody opadowe odprowadzane kanałami istniejącymi w ulicach: Zamenhofa, św. Barbary, 3 Maja, Reformackiej, Krakowskie Przedmieście, Piłsudskiego i 18 Stycznia,
- kanał deszczowy $\varnothing 800$ mm w ul. Ciepłowniczej odprowadzający wody opadowe z terenów przemysłowych,
- kanał deszczowy $\varnothing 800$ mm w ul. Warszawskiej i Krakowskie Przedmieście,
- kanał deszczowy w ul. Popiełuszki i 18 Stycznia,
- kanały deszczowe w ul. Fabrycznej, odprowadzające wody opadowe z ulicy i terenów przemysłowych.

Ścieki deszczowe odprowadzane są do odbiorników bez oczyszczania.

Gazownictwo

Miasto Wieluń liczące ponad 25 tys. mieszkańców aktualnie nie posiada sieci gazu przewodowego. Do celów socjalno-bytowych i potrzeb przemysłowych niektórych zakładów wykorzystywany jest gaz ciekły pochodzący z butli lub napełnianych zbiorników.

Na terenie gminy Wieluń sieć gazu przewodowego również nie występuje. Zaopatrzenie w gaz do celów socjalnych i grzewczych realizowane jest z butli bądź zbiorników napełnianych gazem płynnym.

Ciepłownictwo

Scentralizowanym sposobem zaopatrzenia miasta Wielunia w ciepło zajmuje się Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, zlokalizowane w przemysłowej części miasta przy ul. Ciepłowniczej 26, we władaniu którego znajduje się centralne źródło ciepła- Ciepłownia Miejska wyposażona w 3 kotły wodne WR25 o łącznej mocy 87 MW, opalana miałem węglowym i posiadająca instalację odpylania spalin. Rok uruchomienia kotłów: 2 jednostki- 1979r., jedna jednostka- 1985r.

Istnieje możliwość zainstalowania czwartego kotła typu WR25.

Ciepłownia Miejska zaopatruje w ciepło w postaci wody gorącej odbiorców komunalno - bytowych i przemysłowych. W poborze produkowanego ciepła przeważają odbiorcy komunalno – bytowi (około 80%). Dostarczane ciepło wykorzystywane jest przez odbiorców przede wszystkim na cele grzewcze i przygotowania ciepłej wody użytkowej.

Woda gorąca przesyłana jest do odbiorców wyodrębnionych obszarów miasta wysokotemperaturową i niskotemperaturową dwuprzewodową siecią, pracującą w układzie promieniowym. Sieć ta składa się z magistral, sieci rozdzielczej i przyłączy oraz pracujących po stronie odbioru licznych węzłów ciepłych(grupowych, indywidualnych, bezpośrednich).

Sieć ciepłownicza rozprowadzona jest na 75% powierzchni miasta. Do obszarów miasta objętych scentralizowaną siecią ciepłowniczą m.in. należą:

- rejon Wyszyńskiego,
- rejon Stare Sady,
- rejon Centrum,
- rejon Kopernika,
- rejon Piłsudskiego,
- rejon Stodolniana,
- rejon Fabryczna,
- rejon Moniuszki,
- rejon Bugaj,
- tereny przemysłowe.

Oprócz centralnej ciepłowni na terenie miasta Wielunia funkcjonują liczne lokalne i indywidualne kotłownie i źródła ciepła, w tym paleniska, będące często źródłem szkodliwych niskich emisji z racji spalania nie ekologicznego opału.

Znaczącym indywidualnym źródłem ciepła jest kotłownia Spółdzielni Dostawców Mleka przy ul. Kolejowej 63. Inne indywidualne kotłownie występują w różnych instytucjach, przedsiębiorstwach, szkołach, gospodarstwach ogrodnich, spółdzielniach mieszkaniowych, spółdzielniach pracy, zakładach przemysłowych, zakładach usługowych, placówkach handlowych i innych jednostkach, które z różnych powodów, m. in. lokalizacyjnych, nie zostały podłączone dotychczas do scentralizowanej sieci ciepłowniczej miasta.

Wiodącym nośnikiem energii pierwotnej wykorzystywanym w ogrzewaniu miasta Wielunia jest węgiel kamienny, miał węglowy i koks. Pozostałe nośniki jak olej opałowy, gaz ciekły, drewno opałowe i energia elektryczna mają charakter uzupełniający i stanowią łącznie około 10% udziału w uzyskiwanej mocy w produkcji ciepła.

Scentralizowana sieć ciepła, za wyjątkiem miasta Wielunia, na terenie gminy nie występuje. Mieszkańcy gminy ogrzewani są za pośrednictwem kotłowni lokalnych i palenisk domowych na paliwa stałe(węgiel, koks, drewno), olej opałowy, gaz płynny. Energia elektryczna na cele grzewcze wykorzystywana jest w bardzo ograniczonym zakresie.

W kotłowniach lokalnych wyposażonych są Szkoły Podstawowe(Ruda, Kurów, Gaszyn, Sieniec, Masłowice, Bieniędzice), zespół mieszkaniowy w Rudzie, oraz różni inni użytkownicy ciepła(gospodarstwa ogrodnicze, zakłady przetwórcze, instytucje).

Struktura nośników energii w produkcji ciepła dla terenów wiejskich gminy Wieluń- procentowy udział w uzyskiwanej mocy przedstawia się następująco:

- węgiel kamienny, koks, miał węglowy	68,0 %
- olej opałowy	21,3 %
- gaz płynny	8,1 %
- brykiety drzewne	2,1 %
- energia elektryczna	0,5 %

Z powyższego zestawienia wynika, że wiodącym nośnikiem energii w ogrzewaniu jest węgiel kamienny i jego pochodne.

Teren miasta i gminy Wieluń charakteryzuje się sprzyjającymi uwarunkowaniami hydrogeologicznymi dla rozwoju geotermii (węglanowy zbiornik permski podsolny wapienia podstawowego).

W opracowaniu studialnym wykonanym w 2001 r. na zlecenie gminy wykazano potencjalnie duże możliwości i celowość wykorzystania wód geotermalnych do celów grzewczych. Kolejne opracowanie z 2004r. zmierzało do sformułowania założeń do szczegółowego projektu wykonawczego odwiertów i instalacji geotermalnej w celu zaspokojenia potrzeb energetycznych miasta i gminy tanią, ekologicznie czystą energią z zasobów geotermalnych.

Elektroenergetyka

Miasto Wieluń zaopatrywane jest w energię elektryczną ze stacji transformatorowo- rozdzielczej 110/15 kV(Rejonowego Punktu Zasilania- RPZ 110/15 kV „Wieluń”) zlokalizowanej w Wieluniu przy ul. Sieradzkiej 62.

Stacja połączona jest z systemem elektroenergetycznym 110 kV liniami napowietrznymi 110 kV relacji:

- Wieluń- Trębaczew,
- Wieluń- Wieruszów,
- Wieluń- Złoczew,
- Wieluń- Janinów.

Stacja RPZ „Wieluń” o mocy 2x25 MVA pokrywa zapotrzebowanie miasta na energię elektryczną i posiada rezerwy mocy przewidziane do dalszego wykorzystania w miarę rozwoju miasta i wzrostu wskaźnika jednostkowego zapotrzebowania energii elektrycznej.

Zdublowane układy transformatorowe stacji RPZ „Wieluń” i linie napowietrzne 110 kV prowadzone z 4 różnych kierunków zapewniają wysokie bezpieczeństwo zasilania.

Rozsył i dostawa energii do odbiorców odbywa się za pośrednictwem sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia, na którą składają się linie kablowe i napowietrzne 15 kV, stacje transformatorowe 15/0,4 kV, linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia. Sieć napowietrzna występuje w większości na obrzeżach miasta, w obszarach śródmiejskich przeważa sieć kablowa.

Linie 15 kV pracują w układzie pierścieniowym i są wyprowadzone z 2 sekcji RPZ „Wieluń” z możliwością wzajemnego rezerwowania.

W latach 80 system sieci 15 kV miasta Wielunia był poddany znaczącej modernizacji.

Odbiorcy energii elektrycznej zasilani na średnim napięciu 15 kV stanowią nieliczną grupę, zdecydowana większość odbiorców zasilana jest na niskim napięciu 0,4- 0,23 kV.

Energia elektryczna wykorzystywana jest do celów technologiczno- produkcyjnych, socjalno - bytowych, oświetlenia ulic i w niewielkim stopniu- grzewczych.

W pasie torów kolejowych biegnących przez obszar miasta jest zlokalizowana kolejowa sieć elektroenergetyczna w postaci stacji rozdzielczej i linii średniego napięcia. Sieć ta może stanowić alternatywne zasilanie odbiorców zlokalizowanych w tym pasie i w jego najbliższym sąsiedztwie.

Gmina Wieluń podobnie jak miasto Wieluń zasilana jest w energię elektryczną z w/w Rejonowego Punktu Zasilającego RPZ 110/15 kV „Wieluń”. Stacja ta powiązana jest liniami napowietrznymi 110 kV z podobnymi stacjami transformatorowo- rozdzielczymi w miejscowościach i miastach: Trębaczew, Wieruszów, Złoczew, Janinów.

Dostawa i dystrybucja energii do odbiorców w poszczególnych wsiach i miejscowościach w gminie odbywa się za pośrednictwem sieci elektroenergetycznej średniego napięcia 15 kV wyposażonej w lokalne stacje transformatorowe 15/0,4 kV. Ze stacji tych energia doprowadzana jest do indywidualnych odbiorców za pośrednictwem miejscowych linii niskiego napięcia napowietrznych lub kablowych.

System sieci terenowej 15 kV oraz układy lokalnych linii niskiego napięcia zasilanych z tego systemu wymagać będą systematycznych prac modernizacyjnych dla zapewnienia niezbędnych standardów jakości i ciągłości dostaw energii elektrycznej, a także rozbudowy dla zabezpieczenia potrzeb związanych z dalszym urbanistycznym rozwojem gminy.

Dla zaspokojenia docelowych potrzeb miasta i gminy Wieluń wymagana jest rozbudowa istniejącego systemu 110 kV i budowa nowego rejonowego punktu zasilającego 110/15 kV.

Linie napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV i średniego napięcia 15 kV ze względów eksploatacyjnych (bezpieczna praca w pobliżu czynnych linii elektroenergetycznych) oraz bezpieczeństwa ludzi (oddziaływanie pola elektromagnetycznego) wymagają określonych stref ochronnych.

Strefa ochronna dla w/w linii, w której występują ograniczone możliwości zabudowy i zagospodarowania terenu wynosi: 36 m dla linii 110 kV i 15m dla linii 15 kV.

Telekomunikacja

Na terenie miasta Wielunia działa 2 operatorów telekomunikacyjnych: Telekomunikacja Polska S.A. i Związek Gmin Wieluńskich.

Miasto obsługuje 2 centrale powiązane światłowodami i z centralą nadrzędną w Sieradzu. Stan sieci telekomunikacyjnej uznaje się za zadowalający, jak również wskaźnik gęstości telefonów w odniesieniu do liczby mieszkańców.

Rozbudowa sieci telefonicznej w mieście prowadzona jest adekwatnie do pojawiających się potrzeb. Abonenci gminy obsługiwani są przez centralę miejską w Wieluniu i centrale lokalne. Centrale powiązane są ze sobą światłowodami. Na terenie gminy światłowody ułożone są doziemnie. Na terenie gminy, podobnie jak w mieście Wieluniu, działa dwóch operatorów tj. TP S.A. i Związek Gmin Wieluńskich. Stopień telefonizacji gminy jak również sieci telekomunikacyjnej można uznać za dość dobry. Planowana jest dalsza sukcesywna rozbudowa sieci w gminie, szczególnie w ośrodkach silniej zurbanizowanych.

Reasumując należy stwierdzić, że:

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej:

- Stan zaopatrzenia miasta i gminy w wodę jest dobry. Blisko 100% mieszkańców miasta i około 80% mieszkańców gminy ma możliwość korzystania z wody dostarczonej siecią wodociągową. Zasoby eksploatacyjne ujęć, zatwierdzone w wysokości 406m³/h, pozwalają na zaopatrzenie w wodę obecnych użytkowników oraz umożliwiają dalszy rozwój urbanizacji w ramach istniejącej, ponad 40% rezerwy w źródłach poboru wody.
- Doprowadzenie wody do wszystkich dotychczas niezwodociągowanych miejscowości wymagać będzie rozbudowy systemu (urządzeń źródłowych, przesyłowych oraz sieci wodociągowej).
- Dla gospodarki komunalnej istotne będzie w przyszłości utrzymanie standardów jakościowych. Wymagać to będzie podejmowania odpowiednich działań inwestycyjnych i modernizacyjnych dla usprawnienia pracy istniejących systemów poprzez dostosowanie technologii uzdatniania wody do wymagań i norm europejskich.
- Rozbudowana miejska oczyszczalnia ścieków (mechaniczno-biologiczna) posiada prawie 30 % rezerwę w przepustowości, która będzie wykorzystana dla przyjęcia ścieków z nieskanalizowanych terenów miasta i gminy. Wobec planowanego zwiększenia zasięgu kanalizacji sanitarnej niezbędna będzie jej rozbudowa. Na peryferyjnych terenach gminy konieczna będzie również rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej poprzez budowę lokalnych lub zagrodowych oczyszczalni ścieków.
- W kierunkowych działaniach na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych należy likwidować zrzuty ścieków nieoczyszczonych.

W zakresie elektroenergetyki stwierdza się że miasto i gmina dysponują:

- Stosunkowo dobrze rozwiniętą i zmodernizowaną siecią 15kV, w gminie zakłada się dalszą modernizację związaną z przebudową odcinków linii 15kV. Ponadto modernizacji w szerszym zakresie wymaga sieć niskiego napięcia przede wszystkim w celu bezawaryjnego zasilania odbiorców w energię elektryczną,
- Możliwościami pewnego zasilania odbiorców napięciem 15kV z istniejącego RPZ-u i źródeł zewnętrznych.

W zakresie gazownictwa:

Możliwości rozwoju gazyfikacji przewodowej zaistnieją po wybudowaniu projektowanej sieci gazowej wysokiego ciśnienia tj. gazociągów wysokiego ciśnienia i stacji redukcyjno-pomiarowych I-go stopnia.

W zakresie ciepłownictwa:

Dalszy rozwój systemu zaopatrzenia w ciepło w mieście należy rozpatrywać w aspekcie:

- Modernizacji i rozbudowy ciepłowni miejskiej,
- Budowy połączenia pierścieniowego sieci magistralnej wokół miasta,
- Objęcia systemem scentralizowanym odbiorców znajdujących się na terenach poza zasięgiem sieci ciepłych, na których dominuje ogrzewanie indywidualne i lokalne,
- Pozyskiwania nowych odbiorców dla istniejącego systemu ciepłowniczego należy rozpatrywać przy uwzględnieniu również tendencji do wdrażania technologii termomodernizacyjnej skutkującej obniżeniem zapotrzebowania na cele grzewcze.

W zakresie telekomunikacji:

Docelowo w związku z nową technologią cyfrową infrastruktura telekomunikacyjna będzie ulegała wymianie na sieć nowej generacji tj. centrale cyfrowe, sieć optotelekomunikacyjna w szerokim zakresie (magistralna i rozdzielcza) oraz uruchamianie nowoczesnego systemu cyfrowego dostępu radiowego.

3.6.2. Usuwanie odpadów

W chwili obecnej podstawowym sposobem unieszkodliwienie odpadów na terenie miasta i gminy Wieluń jest ich składowanie na komunalnym wysypisku śmieci w Rudzie, eksploatowanym od 1990 r., o powierzchni 3,4 ha.

Na składowisku gromadzone są także odpady komunalne pochodzące z terenu gminy Czarnożyły. Łącznie w 2008 r. na składowisku zeskładowano 7577 Mg odpadów. Całkowita pojemność składowiska wynosi około 150.000 m³. Składowisko jest w 70% wypełnione. Odpady składowane są w sposób warstwowy z mechanicznym ugniataniem odpadów i przesypywaniem warstw urobkiem powstałym przy budowie składowiska.

Odpady pochodzące z domostw miejskich stanowią około 50% wszystkich odpadów przywożonych na składowisko, pozostałe to odpady przemysłowe. Na składowisku składowane są również osady pościekowe z oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Wieluniu.

Odpady z sektora komunalnego niezależnie od rodzaju zabudowy zbierane są do kontenerów, następnie przewożone przez uprawnione przedsiębiorstwa na składowisko w Rudzie. Od 2003 r. na terenie miasta prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów.

Odpady z sektora gospodarczego powstają głównie w zakładach przemysłu spożywczego, przetwórstwa drewna i w energetyce ciepłej. Odpady te są odzyskiwane w 71%, unieszkodliwiane w 29%, a przejściowemu gromadzeniu podlega 0,002% odpadów.

Odpady medyczne i weterynaryjne przekazywane są do bakutilów. Odpady niebezpieczne pochodzenia motoryzacyjnego tj. oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe, filtry olejowe,

akumulatory, lampy fluorescencyjne są przekazywane firmom specjalistycznym zajmującym się unieszkodliwianiem lub odzyskiem tego typu odpadów.

3.7. Analiza zgłoszonych wniosków

3.7.1. Wnioski instytucji

Stosownie do przepisów ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym odpowiednie urzędy i instytucje zostały zawiadomione o przystąpieniu do opracowania obecnej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń.

Odpowiedzi otrzymano od 13 zainteresowanych jednostek tj.:

- Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, Wydział Infrastruktury , 90-926 Łódź ,ul. Piotrkowska 104,
- Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, 90-926 Łódź ,ul. Piotrkowska 104,
- Zarząd Województwa Łódzkiego, 90-113 Łódź, ul. Sienkiewicza 3,
- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi, 90-113 Łódź, ul. Sienkiewicza 3,
- Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi, Delegatura w Sieradzu, 98 – 203 Sieradz, ul.Kościuszki 3,
- Urząd Gminy Mokrsko,
- Wojewódzki Sztab Wojskowy w Łodzi,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu, 61- 760 Poznań , ul.Szewska 1,
- Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi, Oddział w Sieradzu, Rejon Wieluń, 98-300 Wieluń ul. Fabryczna 4,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad , Oddział w Łodzi, 90 – 056 Łódź, ul. Roosevelta 9,,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w w Łodzi, 90-113 Łódź, ul. Sienkiewicza 3,
- Polskie Koleje Państwowe , Oddział Gospodarowania Nieruchomościami , 90-002 Łódź, ul. Tuwima 28,
- PGE Dystrybucja Łódź – Teren S.A, 90- 105 Łódź,ul. Piotrkowska 58.

3.7.2. Wnioski osób indywidualnych lub firm

Przed ogłoszeniem o przystąpieniu do opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń zmieniającej opracowanie z 2007 r. zgłoszono 6 wniosków, w tym: 1 dotyczący miasta, 5 dotyczących gminy, po ogłoszeniu o przystąpieniu do w/w opracowania w ustawowym terminie wpłynęły 33 wnioski, w tym: 16 dotyczących miasta i 17 dotyczących gminy .

Dodatkowo po upływie ustawowego terminu złożono 66 wniosków, w tym: 4 dotyczące miasta, 62 dotyczące gminy .

Zgłoszone wnioski dotyczyły:

- zwiększenia zasięgów terenów przeznaczonych do urbanizacji,

- wyznaczenia nowych terenów do urbanizacji , często pojedynczych działek położonych poza sąsiedztwem terenów przeznaczonych do urbanizacji,
- wyznaczenia terenów farm wiatrowych w sołectwie Kadłub,
- zwiększenia zasięgów terenów przeznaczonych do zalesień,
- przedłużenia południowej obwodnicy miasta w kierunku wschodnim.

Zgłoszone wnioski zostały zarejestrowane w formie tabelarycznej oraz na mapie ewidencyjnej .

Analiza dotycząca rozmieszczenia wnioskowanych terenów lub działek i postulowanych funkcji, w odniesieniu do ustalonego w zmianie studium z 2007 r. zagospodarowania zlokalizowanego w ich bezpośrednim sąsiedztwie stanowiła podstawę do określenia stopnia uwzględnienia i wprowadzenia zmian.

3.8. Ustalenia z zakresu planowania przestrzennego

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do grudnia 2003 r. podstawą do wydawania decyzji z zakresu planowania przestrzennego na terenie miasta i gminy były plany zagospodarowania przestrzennego sporządzane przed 1995 r. Dzisiaj jako nieobowiązujące mogą stanowić tylko materiał pomocniczy przy opracowywaniu kolejnych edycji opracowań planistycznych.

3.8.1. Ustalenia planistyczne na terenie miasta

Nieobowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Wielunia:

W granicach administracyjnych miasta podstawą do wydawania decyzji z zakresu planowania przestrzennego był miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony uchwałą Nr XXI/152/92 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 25.04. 1992 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego z 1992 r. Nr 4 poz. 25).

Plan ten składał się z rysunku planu w skali 1:5000 oraz tekstu planu zawierającego ustalenia ogólne i szczegółowe dla poszczególnych terenów posiadających różne przeznaczenie i wyodrębnionych liniami rozgraniczającymi.

Plan określał:

- układ funkcjonalno – przestrzenny miasta,
- tereny dla przyszłych potrzeb inwestycyjnych,
- układ komunikacji,
- przyrodnicze i kulturowe elementy środowiska podlegające ochronie.

Przyjęte w planie rozwiązania przestrzenne były w znacznej mierze konsekwencją wybranego wariantu układu komunikacyjnego.

Za najważniejsze elementy układu przestrzennego uznano:

- rozwój budownictwa mieszkaniowego poprzez wyznaczenie nowych terenów (południowa część miasta; północno-zachodnia część miasta) oraz wykorzystanie wolnych terenów w ramach obszarów już zurbanizowanych,

- rozwój usług poprzez: wyznaczenie na obrzeżu Starego Miasta terenów dla tej funkcji; zabezpieczenie terenu dla realizacji dworca PKP w rejonie dworca PKS; wyznaczenie terenów dla ośrodków usługowo-administracyjnych w nowych obszarach mieszkaniowych,
- rozwój przemysłu poprzez wyznaczenie nowych terenów dla tej funkcji w północno-wschodniej części miasta,
- kształtowanie systemu ekologicznego miasta poprzez wyznaczenie terenów zieleni rekreacji zlokalizowanych na osi wschód-zachód (kierunek przewietrzania) oraz w części południowej,
- wytyczenie nowego przebiegu drogi krajowej Nr 45 w obrębie miasta, która wyeliminowałaby ruch tranzytowy z centrum.
- Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Wielunia.

Dla ww. planu sporządzono następujące zmiany:

- I aktualizacja obejmująca tereny od nr I/1MU do I/11 05 ZO1/2 zatwierdzona Uchwałą Nr V/22/94 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 26.11.94 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Sieradzkiego Nr 22 z 1994 r. poz. 76).
- Miejscowe plany szczegółowe zagospodarowania przestrzennego

Na terenie miasta obowiązywały następujące miejscowe (uproszczone) plany szczegółowe zagospodarowania przestrzennego:

- budownictwa jednorodzinnego przy ul. Waryńskiego „Melioracje” – zatwierdzony Uchwałą Rady Narodowej Miasta i Gminy Nr VI/38/85 z dnia 26.06.1985 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 34 poz. 324 z 27.12.1990 r.),
- budownictwa jednorodzinnego przy ul. 18-ego Stycznia – Kościuszki – zatwierdzony Uchwałą Rady Narodowej Miasta i Gminy Nr XXII/108/88 z dnia 29.01.88r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 6 poz. 51 z 02.05.1988 r.) z późniejszymi zmianami,
- budownictwa jednorodzinnego przy ul. Orzeszkowej – zatwierdzony Uchwałą Rady Narodowej Miasta i Gminy Nr V/26/90 z dnia 23.08.1990 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 26, poz.24 z 11.09.1990 r.),
- budownictwa mieszkaniowego przy ul. Traugutta – Wyspiańskiego – Prostej – zatwierdzony Uchwałą Nr XXXI/238/93 z dnia 08.06.1993 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 12, poz. 382 z 30.06.1993 r.).

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennegoTabela 9. **Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów miasta Wielunia**

Lp.	Tytuł planu	Nr uchwały zatwierdzającej	Data ogłoszenia i nr Dziennika Wojewódzkiego	Przeznaczenie – przeważające
1.	Kaliska, Św. Barbary, Kopernika w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXVII/122/99 z 29.12.1999r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 47 z 14.04.00r. poz. 264	M/U, U
2.	Kochelskiego, Wodna, Głowackiego w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXVII/1174/00 z 22.09.2000r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 128 z 26.10.00r. poz. 730	MN
3.	Obszar ograniczony ul. Warszawską, linią kolejową i proj. ul. Popiełuszki w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/218/2001 z 16.02.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 49 z 4.04.01r. poz. 474	ZP, U
4.	Działka nr 321 w klinie ulic 18 stycznia, Kościuszki w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXIII/227/01 z 27.04.01r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 100 z 6.06.01r. poz. 1049	MN/U
5.	Łącznik ul. Popiełuszki z ul. Ciepłowniczą w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXV/247/01 z 24.08.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 214 z 19.10.01r. poz. 3067	komunikacja Z, L
6.	Działki nr 103/3 i 104/4 przy ulicy T. Kościuszki w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXVI/259/01 z 12.10.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 237 z 16.11.01r. poz. 3608	MN
7.	Działka nr 294/13 i nieruchomość przy ul. Topolowej w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XLI/296/02 z 15.05.2002r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 148 z 28.06.02r. poz. 2155	MN
8.	Działki nr 3 i 4/4 przy ul. Fabrycznej w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XX/190/04 z 29.06.2004r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 251 z 7.09.04r. poz. 2186	PU, MN
9.	Stare Miasto i tereny przyległe	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XLI/427/06	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 249 z 15.07.2006 poz. 1921	MŚ, U

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będące w trakcie opracowaniaTabela 10. **Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będące w trakcie opracowania dla terenów miasta Wielunia**

Lp.	Tytuł planu	Nr uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu	Przeznaczenie przeważające
1.	Lokalizacja schroniska dla zwierząt	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/311/05 z 30.06.2005 r.	Usługi specjalne
2.	Teren zabudowy mieszkaniowej w rejonie ul. Częstochowskiej	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/311/05 z 30.06.2005 r.	MN
3.	Rozszerzenie targowiska miejskiego	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/311/05 z 30.06.2005 r.	UH
4.	Rejon ulic: Warszawskiej, Staszica, Moniuszki, Plac Jagielloński, Kilińskiego, 18 Stycznia, Popiełuszki, POW, linia kolejowa relacji Herby Nowe - Wieluń	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XLIII/467/06 z 15.09.2006 r.	MŚ, U, MN
5.	Miasto Wieluń z wyłączeniem terenów, dla których obowiązują mpzp oraz terenów dla których przystąpiono do sporządzenia mpzp	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr V/28/07 z 19.01.2007 r. wraz z uchwałą zmieniającą	

Decyzje z zakresu planowania przestrzennego

W czasie sporządzania studium przedmiotem analizy były decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydane w Wieluniu w latach 1997, 1998 i 1999 (do lipca).

Spośród wszystkich decyzji wyspecyfikowano, te które dotyczyły obiektów kubaturowych t.j budynków mieszkaniowych, usługowych z wyłączeniem budynków gospodarczych, garaży, wiat, kiosków oraz sieci infrastruktury technicznej i ich przyłączy do budynków, stwierdzono, że w latach:

- 1997 - na 249 wydanych decyzji o wzięt 98 stanowiły w/w obiekty kubaturowe,
- 1998 - na 213 wydanych decyzji o wzięt 89 jw.,
- 1999 - na 131 wydanych decyzji o wzięt 67 jw.

Z powyższego wynika, że w analizowanych latach na 613 wydanych decyzji 254 stanowią obiekty kubaturowe, wśród których ok.80% stanowią domy jednorodzinne lub ich rozbudowy, pozostałe 20% stanowią budynki usługowe magazynowe, hurtownie.

Na planszy struktury własności na terenie miasta oznaczono numerami od 1 do 254 lokalizację wydanych decyzji o wzięt. Ich przestrzenne usytuowanie skłania do następujących wniosków:

- największe zgrupowania wydanych decyzji występowały:
 - w osiedlach zabudowy jednorodzinnej będących w trakcie realizacji rejonu: ul. Prostej i Młodzieżowej; ul. Kościuszki i 18-go Stycznia; ul. Orzeszkowej,
 - w strukturach już istniejących w rejonach: ul. 3-go Maja; 18-go Stycznia; Wodnej; Fabrycznej; os. Stare Sady; Baranowskiego .

Na etapie sporządzania zmiany studium stwierdzono, że w latach 2004-2005 wydano:

- decyzje o warunkach zabudowy:
 - 2004 – na 126 wydanych decyzji, 95 stanowiły obiekty kubaturowe,
 - 2005 – na 87 wydanych decyzji, 70 stanowiły obiekty kubaturowe,
- decyzje celu publicznego:
 - 2004 – 21 decyzji,
 - 2005 – 14 decyzji,

które dotyczyły budowy i remontu ulic, budowy sieci infrastruktury technicznej oraz w pojedynczych przypadkach budowy obiektów użyteczności publicznej.

Na etapie sporządzania obecnej zmiany studium stwierdzono, że w latach 2006 - 2009 wydano łącznie 373 decyzji o warunkach zabudowy, z czego:

- w 2006 r. – 110 wydanych decyzji,
- w 2007 r. – 86 wydanych decyzji,
- w 2008 r. – 94 wydanych decyzji,
- w 2009 r. – 83 wydanych decyzji.

3.8.2. Ustalenia planistyczne na terenie gminy

Nieobowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Wieluń

W granicach administracyjnych gminy podstawą do wydawania decyzji z zakresu planowania przestrzennego był miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony

uchwałą Nr XXI/153/92 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 25.04.1992 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego z 1992 r. Nr 4, poz. 25).

Plan ten składał się z rysunku planu w skali 1:10.000 oraz tekstu planu zawierającego ustalenia odnoszące się do polityki i struktury przestrzennej.

Wyżej wymieniony plan określa możliwości i kierunki rozwoju przestrzennego gminy w aspekcie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochrony gleb.

Do głównych kierunków rozwoju przestrzennego zaliczono:

- rozwój funkcji rolniczej, jako wiodącej funkcji w gminie,
- rozwój przemysłu rolno-spożywczego i usług,
- kontynuację zabudowy mieszkaniowej,
- rozwój usług w poszczególnych ośrodkach wiejskich oraz położonych przy drogach o znaczeniu krajowym i regionalnym.

- Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Wieluń

Dla ww. planu sporządzono następujące zmiany:

- I aktualizacja – obejmująca tereny od Nr I.1MN – I.6ZC zatwierdzona uchwałą Nr XXXI/240/93 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 08.06.1993 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego z dnia 30.06.1993 r. Nr 12, poz. 37).
- II aktualizacja – obejmująca tereny od Nr II/1MN, MR – II/8MN, NO zatwierdzona uchwałą Nr V/23/94 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 26.11.1994 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego z dnia 08.12.1994 r. Nr 22, poz. 77).

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Tabela 11. **Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów gminy Wieluń**

Lp.	Tytuł planu	Nr uchwały zatwierdzającej	Data ogłoszenia i nr Dziennika Wojewódzkiego	Przeznaczenie – przeważające
1.	Skrzyżowanie drogi krajowej Nr 8 z drogą wojewódzką Nr 481 w rejonie Widoradza	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXVII/123/99 z 29.12.1999r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 47 z 14.04.00r. poz. 265	komunikacja
2.	Gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia wraz ze stacjami redukcyjnymi	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXVII/154/00 z 30.06.2000r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 106 z 16.08.00r. poz. 581	gazociąg
3.	Działki nr 394 w Starzenicach	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/217/01 z 16.02.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 35 z 16.03.01r. poz. 365	PU, MN
4.	Działka nr 40 w Widoradzu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXV/249/01 z 24.08.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 214 z 19.10.01r. poz. 3069	P, U, MN
5.	Działka nr 93 w Widoradzu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXV/250/01 z 24.08.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 214 z 19.10.01r. poz. 3069	U, KS
6.	Działki nr 427, 428, 429, 430/2, 431, 432/2 w Sieńcu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXV/248/01 z 24.08.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 214 z 19.10.01r. poz. 3068	U, KS

7.	Działki nr 28, 29 i 30/2 w Gaszynie	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXV/251/01 z 24.08.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 214 z 19.10.01r. poz. 3070	PU
8.	Działka nr 17/13 w Kadłubie	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXIX/286/02 z 15.02.2002r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 116 z 27.05.02r. poz. 1875	MN
9.	Działki nr 388 i 389 w Sieńcu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XI/79/03 z 12.09.2003r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 318 z 27.11.03r. poz. 2692	ZC
10.	Działka nr 561 w Sieńcu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XI/78/03 z 12.09.2003r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 299 z 3.11.03r. poz. 2589	UK
11.	Obszar występowania złóż itów triasowych w rejonie Widoradza	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XV/113/03 z 19.grudnia.2003r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 27, poz 307 z 09.02.2004r.	PE
12.	Obszar pomiędzy ulicami: Wysockiego, Sieradzka, Kolejową w Dąbrowie	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr IX/54/07 z 27 kwietnia .2007r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 195, poz 1837 z 26.06.2007r.	MN, RO

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będące w trakcie opracowania

Tabela 12. **Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów gminy Wieluń**

Lp.	Tytuł planu	Nr uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu	Przeznaczenie – przeważające
1.	Rozbudowa wysypiska w Rudzie	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/311/05 z 30.06.2005 r.	NO
2.	Zbiornik „Kurów”	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXVI/262/05 z 24.02.2005 r.	W
3.	Dolesienia	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXVI/262/05 z 24.02.2005 r.	ZLd
4.	Działki nr ew. 98 i 99 w Widoradzu z przeznaczeniem pod budownictwo jednorodzinne i działalność gospodarczą	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr VII/44/99 z 15.03.1999 r.	MN

Decyzje z zakresu planowania przestrzennego

W czasie sporządzania studium przedmiotem analizy były decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydane w gminie Wieluń w latach 1997, 1998, 1999 (do lipca).

Podobnie jak na terenie miasta spośród wszystkich decyzji wyspecyfikowano te, które dotyczyły obiektów kubaturowych, z wyłączeniem budynków gospodarczych, wiat, garaży oraz sieci infrastruktury technicznej i ich przyłączy do budynków, przydomowych oczyszczalni ścieków, stwierdzono, że w latach:

- 1997- na 84 wydane decyzje o wzidt , 29 stanowiły w/w obiekty kubaturowe,
- 1998- na 92 wydanych decyzji o wzidt , 38 j.w. ,
- 1999- na 49 wydanych decyzji o wzidt , 27 j.w..

Z powyższego wynika, że w analizowanych latach na 255 wydanych decyzji, 94 stanowią obiekty kubaturowe wśród których ok. 80% stanowią domy jednorodzinne. Na planszy struktury własności na terenie gminy oznaczono numerami od 1 do 94 lokalizacje wydanych decyzji o wzidt.

Ich przestrzenne usytuowanie skłania do następujących wniosków;

- największe zgrupowanie wydanych decyzji znajdują się we wsiach: Kurów, Turów, Gaszyn - wzdłuż drogi do Wielunia; Dąbrowa- w rejonie ul. Sieradzkiej, Ruda
- pojedyncze rozproszone lokalizacje znajdują się we wsiach; Kadłub, Rychłowice, Widoradz, Sieniec, Olewin, Masłowice.

Na etapie sporządzania zmiany studium stwierdzono, że w latach 2004-2005 wydano:

- decyzje o warunkach zabudowy:
 - 2004 – na 92 wydane decyzje, 75 stanowiły obiekty kubaturowe,
 - 2005 – na 70 wydanych decyzji, 67 stanowiły obiekty kubaturowe,
- decyzje celu publicznego:
 - 2004 – 14,
 - 2005 – 8,

które dotyczyły budowy i remontu ulic, budowy sieci infrastruktury technicznej oraz w pojedynczych przypadkach budowy obiektów użyteczności publicznej.

Na etapie sporządzania obecnej zmiany studium stwierdzono, że w latach 2006 - 2009 , że na terenie miasta i gminy Wieluń wydano łącznie 361 decyzji o warunkach zabudowy, z czego:

- w 2006 r. – 79 wydanych decyzji,
- w 2007 r. – 98 wydanych decyzji,
- w 2008 r. – 74 wydanych decyzji,
- w 2009 r. – 110 wydanych decyzji,

Na terenie miasta i gminy Wieluń wydano łącznie w latach 2006 – 2009 79 decyzji celu publicznego, z czego:

- w 2006 r. – 22 wydanych decyzji,
- w 2007 r. – 22 wydanych decyzji,
- w 2008 r. – 10 wydanych decyzji,
- w 2009 r. – 25 wydanych decyzji,

które dotyczyły tak jak w latach poprzednich budowy i remontu ulic, budowy sieci infrastruktury technicznej oraz w pojedynczych przypadkach budowy obiektów użyteczności publicznej.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Cele polityki przestrzennej miasta i gminy Wieluń

Uznaje się, że generalnym celem polityki przestrzennej miasta i gminy jest podnoszenie standardu warunków życia mieszkańców i sprawności funkcjonowania struktur przestrzennych przez wykorzystanie terytorialnych warunków rozwoju i przeciwdziałanie degradacji istniejących walorów.

Konkretyzacja generalnego celu następuje poprzez cele pośrednie wyrażane również w polityce przestrzennej. Przede wszystkim przez:

- rozpoznawanie stanu zagospodarowania i użytkowania obszarów, powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, ochronę występujących walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, określenie terenów predysponowanych dla podstawowych funkcji, kształtowanie i racjonalne wykorzystanie układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej,
- integrowanie polityki przestrzennej państwa wyrażonej w zadaniach rządowych i wojewódzkich z interesami lokalnymi,
- wykorzystanie dla rozwoju gminy i miasta zewnętrznych powiązań funkcjonalno-przestrzennych,
- tworzenie zbioru informacji służących interesom wewnętrznym oraz marketingowi przestrzennych walorów obszaru i działalności związanej z aktywnością gospodarczą.

Powyższe cele przedstawione zostały w formie graficznej i opisowej zgodnej z obowiązującymi ustaleniami dla studium.

2. Kierunki polityki przestrzennej dotyczące ochrony i kształtowania środowiska

2.1. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody

Podstawowym celem jest zapewnienie warunków utrzymania równowagi przyrodniczej, racjonalna gospodarka zasobami przyrodniczymi i ochrona walorów krajobrazowych oraz warunków klimatyczno - zdrowotnych.

Znaczącą rolę w polityce przestrzennej przypisano stosowaniu odpowiednich rygorów dotyczących ochrony środowiska w zagospodarowywaniu terenów, zwłaszcza zaś lokalizacji funkcji uciążliwych dla człowieka i środowiska.

Przedstawione środowisko przyrodnicze miasta i gminy jest częścią ekosystemu i ustalenia studium mają znaczenie dla obszaru o większym zasięgu w zakresie funkcji biotycznych, wentylacyjnych i hydrologicznych. Główne ogniwa tego systemu to doliny rzek i lasy stanowiące elementy większej struktury ekologicznej.

System ten obejmuje istniejące walory naturalne oraz projektowane elementy zagospodarowania (takie jak: zalesienia i zbiorniki wodne) mające zapewnić równowagę przyrodniczą.

W polityce dotyczącej ochrony i kształtowania środowiska podstawowe kierunki działań obejmują strefę ochrony ekologicznej, którą tworzą:

Obszary i obiekty prawnie chronione - istniejące

Cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu określa obowiązująca obecnie ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.).

Na terenie gminy występują następujące określone w ww. ustawie formy ochrony przyrody:

- Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody „Lasek Kurowski” położony w Leśnictwie Mierzyce, Nadleśnictwo Wieluń o pow. 22,13 ha. powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego (opublikowane w Monitorze Polskim Nr 39, poz. 230 z 1983r.).

Ochrona ww. rezerwatu przyrody polega na wprowadzeniu następujących zakazów:

- budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom rezerwatu przyrody,
- chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu,
- pozyskiwania niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów,
- użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody,
- zmiany stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody,
- niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów, wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- palenia ognisk, zakłócania ciszy, biwakowania,
- zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części,
- ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej, z wyjątkiem szlaków i tras wyznaczonych przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody.

- Stanowisko dokumentacyjne

Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego (opublikowanym w Dz. U. W.S. Nr 29, poz. 174 z 1998 roku) za Stanowisko Dokumentacyjne Olewin uznano kamieniołom piaskowców żelazistych jury dolnej (działka ozn. nr ew. 633 w m. Olewin o pow. 0,53 ha).

Ochrona ww. stanowiska dokumentacyjnego polega na wprowadzeniu następujących zakazów:

- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości oraz innego zanieczyszczenia gleby,
- dokonywania istotnych zmian przedmiotu ochrony,
- wydobywania skał i minerałów,
- palenia ognisk,
- ruchu pojazdów mechanicznych.

- Pomniki przyrody

Na obszarze gminy występuje 12 pomników przyrody, które obejmują wyłącznie drzewa lub grupy drzew np. jednogatunkowych (32 buki zwyczajne) na terenie parku podworskiego w Olewinie. Zostały powołane Rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego z dnia 03.02.1998 r.,

(publ. Dz. Urz. Województwa Sieradzkiego Nr 3 poz. 9). Wszystkie te obiekty należy poddawać stałym zabiegom konserwacyjno – pielęgnacyjnym wynikającym z potrzeb bieżących. Należy pomniki oznakować, a informacja o ich lokalizacji powinna być ogólnie dostępna.

Ochrona ww. pomników przyrody polega na wprowadzeniu następujących zakazów:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektów,
- zanieczyszczania gleby w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów,
- umieszczania tablic reklamowych.
- Użytki ekologiczne

Na terenie Lasów Państwowych znajduje się 8 użytków ekologicznych: 5 w zachodniej części gminy w rejonie Lasku Kurowskiego (leśnictwo Wróblew) oraz pozostałe we wschodniej części gminy (leśnictwa: Sieniec i Mierzyce), powołanych rozporządzeniem nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r.

Ochrona ww. użytków ekologicznych polega na wprowadzeniu następujących zakazów:

- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- uszkodzenia i zanieczyszczania gleby,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody,
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych,
- zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych,
- umieszczania tablic reklamowych.
- Otulina Załęczańskiego Parku Krajobrazowego

Na terenie gminy niewielki obszar (w północno – wschodniej i południowo – wschodniej części gminy) zajmuje otulina Załęczańskiego Parku Krajobrazowego.

W związku z planowanym objęciem tego fragmentu otuliny dodatkową formą ochrony jaką jest obszar chronionego krajobrazu („Załęczański”), dla ochrony jego walorów należy wprowadzić następujące zakazy:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk,
- wydobywania do celów gospodarczych skał oraz skamieniałości,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków leśnych,
- likwidowania naturalnych zbiorowisk wodnych.
- Strefa ochronna wokół miejsc lęgowych – powołana decyzją Wojewody Sieradzkiego z dnia 9 czerwca 1997 r., obejmująca ok. 3,36 ha Lasów Państwowych (200-letni drzewostan – dęby, sosny) w południowo-wschodniej części gminy, gdzie znajduje się miejsce rozrodu i regularnego przebywania rzadkich gatunków ptaków i ssaków.

Dla ochrony miejsc lęgowych zwierząt w strefie ochrony ustala się zakaz:

- wchodzenia na teren strefy bez pozwolenia organu sprawującego nadzór nad gospodarką leśną tego obszaru,
- zakłócania ciszy, umyślnego płoszenia zwierząt,
- chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu,
- pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów.

Obszary i obiekty postulowane do ochrony prawnej

- zgodnie z ustaleniami „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” zatwierdzonego uchwałą Nr XLV/524/2002 Sejmiku Wojewódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. wskazano tereny w gminie (otulina Załęczańskiego Parku Krajobrazowego) przewidziane do utworzenia projektowanego „Załęczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu”.

Zasady ochrony ww. terenów określono powyżej w akapicie odnoszącym do Otuliny Załęczańskiego Parku Krajobrazowego.

W obecnym projekcie założeń do aktualizacji „ Planu województwa łódzkiego ” planowany OCHK w północno – wschodniej części gminy nie został potwierdzony.

- na terenie miasta przy wejściu do Cukrowni oraz przy przychodni lekarskiej znajduje się kilka okazałych egzemplarzy sosen i tui, które zasługują na objęcie prawną ochroną jako pomniki przyrody.

Zasady ochrony pomników przyrody określono powyżej w akapicie odnoszącym się do istniejących pomników przyrody.

Dodatkowo oprócz ww. ustaleń dla wszystkich prawnych form ochrony przyrody obejmujących tereny leśne, obowiązują ustalenia określone w rozdziale III pkt 5 „Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej”.

Lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego.

Należą tu:

- Tereny zieleni parkowej
- 4 parki wiejskie (dworskie) w: Masłowicach, Olewinie, Starzenicach i Rudzie podlegające prawnej ochronie konserwatorskiej oraz park miejski w Wieluniu, parki, zieleńce i skwery rozrzucone wśród ulic centrum miasta, cmentarze czynne i nieczynne, wymagają dalszych prac porządkowych i zadbania, stosując stałe zabiegi pielęgnacyjne i porządkowe. Należy dążyć do zwiększania powierzchni obszarów zieleni miejskiej poprzez nasadzenia zieleni przy ulicznej i wewnątrzosiedlowej. Szczególnie istotne jest odtwarzanie i tworzenie pasów zadrzewień wzdłuż dróg o intensywnym ruchu pojazdów.

- Doliny rzek i cieków stanowiące lokalne korytarze ekologiczne

Układ dolin rzeki (Pyszna) i cieków wraz z towarzyszącymi im obniżeniami powytopiskowymi tworzy lokalny system korytarzy ekologicznych gminy. Układ ten wyróżnia się cennymi walorami krajoznawczymi, dużymi zasobami wód podziemnych i powierzchniowych, cenną różnorodnością florystyczną i faunistyczną oraz istotną rolą klimatyczną. Różne komponenty środowiska przyrodniczego tworzą tu ekosystemy mające swoje przedłużenie na terenach sąsiednich gmin. Są to jednocześnie obszary o przewadze gleb pochodzenia organicznego (wytworzone w warunkach nadmiernego nawilgotnienia: mady, mursze, torfy) i niskiej przydatności dla budownictwa lub tereny w ogóle nieprzydatne dla zabudowy. Prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, w ścisłym powiązaniu z krajobrazem odgrywa istotną rolę w jakości środowiska przyrodniczego miasta i gminy. Utrzymanie otwartości systemu wymaga użytkowania rolnego dolin o ukierunkowaniu na użytki zielone. Doliny należy wykluczyć z zabudowy. Na terenach tych wprowadza się zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych, przegród przestrzennych w poprzek dolin, za wyjątkiem budowli służących gospodarce wodnej. Bezwzględny zakaz zabudowy dotyczy 5-metrowego pasa terenu wzdłuż istniejących cieków wodnych. Ochrona potencjału ekologicznego dolin powinna nastąpić poprzez wprowadzenie zieleni łąkowej wzdłuż koryta rzeki Pysznej i cieków.

Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

Utrzymanie odpowiedniego poziomu jakości zasobów wodnych gminy wymaga:

- maksymalnego ograniczenia zrzutu ścieków nieoczyszczonych do rzek, cieków i gruntu poprzez:
 - rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej w mieście i gminie,
 - dopuszczenie docelowego indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzenie ich do szamb, tylko na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych musi być dodatkowo ograniczone do miejsc, na których odprowadzane ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych),
 - przyjęcie kompleksowych rozwiązań odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczanie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - wprowadzenie zakazu rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych,
 - likwidację szamb przydomowych i nieużytkowanych studni,

- poprawy warunków retencjonowania wody poprzez:
 - budowę zbiornika retencyjnego „Kurów” (dawna nazwa „Brzoza”) według „Programu małej retencji dla województwa łódzkiego” (aktualizacja z 2006 r.) opracowanego przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Gospodarki Wodnej w Łodzi,
 - zachowanie lasów łęgowych, mokradeł, bagien i torfowisk oraz zalesianie gruntów o małej przydatności rolniczej, szczególnie na terenach wododziałowych,
 - zwiększanie retencji gruntowej na terenie miasta poprzez ograniczenie stosowania powierzchni nieprzepuszczalnych (asfalt, beton),
 - zachowanie istniejącej sieci rowów i systemów drenarskich zapewniających prawidłowe funkcjonowanie odwodnienia i odbioru wód; w przypadku zmiany sposobu użytkowania terenów zmeliorowanych, wymagana jest jej przebudowa w sposób zapewniający dotychczasową funkcję w uzgodnieniu z właściwym administratorem tych urządzeń.

Obszar zasobowy wód podziemnych stanowią Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: Nr 326 – reprezentowany przez skały górnej jury sięgający od Wielunia po wschodnie granice byłego województwa sieradzkiego oraz Nr 325 – fragment dużej struktury wodonośnej środkowej jury objęty wysoką ochroną (OWO). Na obszarach w obrębie strefy OWO nie należy lokalizować inwestycji, których funkcjonowanie mogłoby stanowić zagrożenie dla wód podziemnych.

Ochrona zasobów surowcowych

Na obszarze gminy nie ma utworzonych terenów górniczych dla złóż kopalin podstawowych i pospolitych.

Bazę surowcową gminy stanowią według „Bilansu zasobu kopalin i wód podziemnych w Polsce w 2008 r.”: złoża surowców mineralnych „Wieluń”, „Gaszyn” i „Wieluń - Widoradz”. Obszary występowania udokumentowanych złóż surowców winny być chronione przed innym niż eksploatacja zagospodarowaniem. Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.) dla każdego terenu górniczego należy sporządzić plan miejscowy, który powinien być uzgodniony z właściwym organem nadzoru górniczego.

Jeżeli przewidywane szkodliwe wpływy na środowisko będą nieznaczne, rada miejska może podjąć uchwałę o odstąpieniu od sporządzenia planu, o którym mowa powyżej.

Na terenach po zakończonej eksploatacji surowców mineralnych (tereny wyrobisk poeksploatacyjnych) należy poddać procesowi rekultywacji w kierunku rolno – leśnym lub wodnym.

Zagrożenia środowiska.

- Zagrożenie środowiska przez hałas

Ze względu na uciążliwość akustyczną związaną z eksploatacją dróg na terenie miasta i gminy o największym natężeniu ruchu tj. drogi krajowe nr: 8, 43 i 45 oraz wojewódzkie nr: 481 i 486, w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie należy lokalizować nowych obiektów przeznaczonych na pobyt stały ludzi (ani innych o funkcjach chronionych) lub wyposażać obiekty w stosowne zabezpieczenia dźwiękochłonne. Dotyczy to szczególnie ulic miejskich: Częstochowskiej,

Piłsudskiego, Kopernika, Sieradzkiej, Traugutta, Głowackiego, Warszawskiej, Śląskiej i 18-go Stycznia.

Również w pasie wzdłuż linii kolejowej (ok. 100 m od skrajnych torów) niewskazana jest lokalizacja obiektów przeznaczonych na pobyt stały ludzi.

Dla zmniejszenia uciążliwości hałasu oddziaływującego na mieszkańców i użytkowników terenów wzdłuż głównych tras komunikacyjnych konieczne jest:

- tworzenie pasów zieleni wielowarstwowej (drzewa i krzewy) wzdłuż dróg o intensywnym ruchu pojazdów,
- utrzymanie ulic w należytym stanie technicznym,
- egzekwowanie od użytkowników dróg dopuszczalnych prędkości oraz ładowności pojazdów,
- docelowo niezbędne jest wyeliminowanie z terenów miasta ciężkich pojazdów poprzez wybudowanie obwodnicy.

Strefę ochrony akustycznej proponuje się wyznaczyć wokół stacji elektroenergetycznej 110kV.

- Zagrożenia środowiska przez odpady

Odpady z terenu miasta i gminy są składowane na oddanym do użytkowania w 1990 r. składowisku odpadów komunalnych w Rudzie. Nadzór i kontrolę nad prawidłowym funkcjonowaniem składowiska sprawuje PSSE i WIOŚ w Łodzi, delegatura w Sieradzu.

W południowo-zachodnim narożniku składowiska usytuowany jest zamknięty w 2000 r. mogilnik, w którym składowano pogalwaniczne i polakiernicze odpady z zakładu „TECHMA-ZUGiL” w Wieluniu. Planowano likwidację mogilnika do 2010 r. Badania odcieków pobranych ze studzienki kontrolnej zbierającej wody z drenażu pod komorami mogilnika wykonane w 1999 r., nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych norm w pobranych w 2004 r. próbkach gleb ze wszystkich stron mogilnika stwierdzono podwyższone w stosunku do norm zanieczyszczenie pestycydami DDE i DDT. Podwyższoną zawartość DDE zawierały również gleby pobrane po zachodniej i południowej stronie składowiska (dane WIOŚ z 2004 r.)

Po zakończeniu eksploatacji składowiska (planowanym wcześniej na lata 2008-10 r.) grunty składowiska będą wymagały rekultywacji (uszczelnieni powierzchni, odgazowanie, rekultywacja biologiczna) i ponownego zagospodarowania dla zabezpieczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz powietrza przed szkodliwym oddziaływaniem odpadów na środowisko.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628, z późna. zm.) nakazuje poddawać odpady odzyskowi, a składowane mogą być wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie nie jest możliwe. Zagrożenie środowiska przez odpady powinno być w związku z minimalizacją ilości odpadów deponowanych na składowisku znacznie ograniczone.

- Zagrożenia powietrza atmosferycznego

Dla poprawy jakości powietrza atmosferycznego na terenie miasta i gminy (zanieczyszczonego głównie przez ciepłownię miejską oraz źródła małej i średniej emisji) konieczne jest podjęcie działań zmierzających do ograniczenia emisji SO₂, CO, NO₂ i pyłów, polegających na:

- modernizacji źródeł ciepła, w tym:
 - wymiana pieców opalanych węglem lub koksem na opalane paliwami, których spalanie będzie się wiązało z mniejszą emisją zanieczyszczeń (niż w przypadku paliwa stałych) tj. gaz przewodowy, biomasa,
 - modernizacja systemów odpylania spalin m.in. w Energetyce Ciepłej Sp. z o.o. oraz Spółdzielni Dostawców Mleka w Wieluniu,
 - wspieranie inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii tj. kolektory i baterie słoneczne,
 - opracowanie programu wykorzystanie źródeł geotermalnych,
 - rozbudowie miejskiej sieci ciepłowniczej m.in. w rejonie ulic: Skłodowskiej, Paderewskiego i Roosevelta,
 - termomodernizacji budynków dla ograniczenia zużycia energii ciepłej,
 - ograniczeniu ruchu samochodowego w centrum miasta poprzez budowę obwodnicy,
 - zlikwidowaniu lub znacznym ograniczeniu uciążliwości odorowej oczyszczalni ścieków.
- Skażenia promieniotwórcze środowiska
- Głównymi źródłami promieniowania jonizującego w środowisku na terenie gminy są elektroenergetyczne stacje i linie napowietrzne. Dla linii napowietrznych w pasach terenu o szerokości: 36,0 m dla 110 kV oraz 12,0 m dla linii 15kV występują ograniczone możliwości zabudowy i zagospodarowania terenu – nie należy w ich obrębie lokalizować zabudowy mieszkaniowej ani innej o charakterze chronionym. Lokalizacja innych obiektów w tych strefach jest uwarunkowana uzyskaniem opinii gestora sieci.
- Drugim głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego są nadajniki telefonii GSM. Nie zachodzi potrzeba tworzenia obszarów ograniczonego użytkowania wokół nadajników, gdyż ewentualne przekroczenia dopuszczalnej wartości pola promieniowania występują na obszarach niedostępnych dla ludzi.
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
- Źródłami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska mogą być:
- Zakłady Urządzeń Galwanicznych i Lakierniczych S.A. „ZUGiL” S.A. w Wieluniu, ul. Sieradzka – zakład produkujący urządzenia technologiczne i konstrukcje stalowe,
 - Zakład Gazownictwa Bezprzewodowego „Bałtyk Gaz” Sp. z o.o. w Wieluniu, ul. Długosza 37 – baza magazynowa gazu bezprzewodowego.
- Ponadto źródłem potencjalnym skażenia wód, atmosfery i gleb mogą być substancje chemiczne transportowane drogami oraz koleją. Dla wyeliminowania lub znacznego ograniczenia tego typu zagrożeń konieczne jest wyeliminowanie z ruchu wewnątrzmiejskiego ciężkich pojazdów przejeżdżających tranzytem.

2.2. Przeciwdziałanie zagrożeniu powodzi

Na obszarze miasta i gminy Wieluń nie występuje bezpośrednie zagrożenie powodzią.

Na rysunku zmiany studium zatytułowanym „Gmina Wieluń – kierunki zagospodarowania” wyznaczono strefę obejmującą tereny potencjalnie narażone na podtopienie i zalewanie.

Są to tereny:

- wzdłuż rzeki Pyszej :
 - miasto Wieluń – okolice dawnego osiedla fabrycznego i ul. Jagiełły – rów uchodzący do rzeki Pyszej,
 - we wsi Masłowice – północny wschód gminy – rzeka Pyszna,
 - we wsi Urbanice – północna część gminy – rzeka Pyszna.
- wzdłuż Kanału Krzyworzyckiego:
 - we wsi Kurów – Zwiechy – Kanał Krzyworzycki – prowibrzeżny dopływ rzeki Pyszej.

Należy pozostawić je w dotychczasowym użytkowaniu, nie lokalizować nowej zabudowy, a w przypadku remontowania istniejącej, należy wprowadzać rozwiązania techniczne ograniczające powstawanie szkód w wyniku podtopienia lub zalania.

W celu przeciwdziałania ewentualnym podtopieniom, zgodnie z aktualizacją „Programu małej retencji województwa łódzkiego” opracowaną przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Gospodarki Wodnej w gminie Wieluń, lokalizuje się projektowany zbiornik retencyjny „Kurów” (dawną nazwą „Brzoza”) oraz na terenie gminy Czarnożyły zbiornik „Stawek” usytuowany bezpośrednio przy granicy z gminą Wieluń.

3. Kierunki polityki przestrzennej dotyczące dziedzictwa kulturowego

3.1. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Według aktualizacji „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” szczególnie istotne dla kształtowania i zachowania tożsamości regionalnej jest zachowanie i ochrona materialnych i niematerialnych zasobów kulturowych województwa oraz jego krajobrazu kulturowego. W tym celu zakłada się kształtowanie pasm kulturowo – turystycznych stanowiących powiązania pomiędzy kulturowymi obszarami węzłowymi (regionami etnograficznymi).

Teren miasta i gminy Wieluń znajduje się w zasięgu:

- Pasma Turystycznego Rzeki Warty, w którym promuje się rozwój turystyki aktywnej, wypoczynkowej i kulturowej (w oparciu o szlaki turystyczne – Bursztynowy, Romański oraz w nawiązaniu do Kościółków Wieluńskich) oraz sportowej – pasmo to obejmuje swoim zasięgiem wschodnią część gminy (grunty miejscowości Jodłowiec, tzw. Łąki Starzyńskie),
- Wieluńskiej Strefy Turystycznej, której zasięg obejmuje najważniejsze atrakcje turystyczne miasta i gminy Wieluń. Strefa przebiega południkowo począwszy od południowej części gminy (Gaszyn, Kadłub, Ruda) przez miasto Wieluń (obejmując cały jego obszar), po grunty północnej części gminy - Dąbrowa. Delimitacja strefy została określona również w oparciu o istniejące oraz projektowane szlaki turystyczne i samochodowe wymienione w niniejszym rozdziale.

Na podstawie udokumentowanych zasobów środowiska kulturowego, uwarunkowań rozwoju tych zasobów, przepisów szczególnych oraz wyznaczonych celów rozwoju miasta formułuje się następujące kierunki kształtowania tego środowiska:

- wzmocnienie istniejących walorów oraz tworzenie nowych wartości kulturowych w przestrzeniach publicznych miasta,
- tworzenie atrakcyjnego obrazu miasta jako zespołu obszarów mieszkaniowych i mieszkaniowo-usługowych.

Przyjęto, iż zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków będą obejmować:

- pełne respektowanie zasad ochrony dla obiektów objętych ochroną na mocy przepisów szczególnych wraz z uwzględnieniem wpływu tych obiektów na sposób zagospodarowania terenów, w których są zlokalizowane lub terenów w ich sąsiedztwie,
- wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej wraz z ustaleniem zakresu działań dla terenów wchodzących w ich skład.

Ww. obiekty oraz projektowane strefy ochrony konserwatorskiej wyróżniono na rysunkach zmiany studium zatytułowanych „Miasto Wieluń - kierunki zagospodarowania” oraz „Gmina Wieluń – kierunki zagospodarowania”.

Elementy podlegające prawnej ochronie

Do elementów środowiska kulturowego podlegających ochronie należą:

- obiekty w rejestrze zabytków, w tym stanowiska archeologiczne,
- obiekty w ewidencji zabytków, w tym stanowiska archeologiczne.

Wykazy ww. obiektów zlokalizowanych w mieście i gminie Wieluń zamieszczono w tabelach w pkt 3.2.1 i 3.2.2.

W odniesieniu do obiektów ujętych w rejestrze zabytków obowiązuje ich zagospodarowanie, prowadzenie badań, prac, robót oraz podejmowanie innych działań związanych z nimi zgodnie z obowiązującymi przepisami, dotyczącymi ochrony zabytków i opieki nad nimi.

Zagospodarowanie i użytkowanie zabytków powinno się odbywać na zasadach zapewniających trwałe zachowanie ich wartości.

Opieka nad zabytkiem jest sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza, którego obowiązkiem jest utrzymanie zabytku w jak najlepszym stanie, prowadzenie prac konserwatorskich oraz naukowych badań zabytku, a także popularyzowanie wiedzy o jego znaczeniu dla historii i kultury. Właściciel zabytku powinien zawiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o uszkodzeniu, zniszczeniu lub istniejącym zagrożeniu dla zabytku, jak również o zmianach dotyczących jego stanu prawnego.

Pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wymaga:

- prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru,
- wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku,
- prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru,
- prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru,
- prowadzenie badań archeologicznych,

- przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru,
- trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje,
- dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru,
- zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku,
- umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów,
- podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru.

W odniesieniu do obiektów wpisanych do gminnej ewidencji, położonych w obrębie stref konserwatorskich i poza nimi w przypadku ich: remontu, przebudowy, rozbudowy, adaptacji, zmiany sposobu użytkowania, rozbiórki ustala się obowiązki uzyskania:

- wytycznych konserwatorskich do planowanych zamierzeń,
- uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków planowanych zamierzeń.

Podobnie, jak w przypadku zabytków wpisanych do rejestru, opieka nad zabytkiem jest sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza, którego obowiązkiem jest utrzymanie zabytku w jak najlepszym stanie, prowadzenie prac konserwatorskich oraz naukowych badań zabytku, a także popularyzowanie wiedzy o jego znaczeniu dla historii i kultury. Właściciel zabytku powinien zawiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o uszkodzeniu, zniszczeniu lub istniejącym zagrożeniu dla zabytku, jak również o zmianach dotyczących jego stanu prawnego.

Ochrona wartości kulturowych w mieście

- projektowane elementy

Ustala się dodatkowe formy ochrony w postaci projektowanych stref ochronnych:

- ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”,
- ograniczonej ochrony konserwatorskiej „B”,
- ochrony archeologicznej „W”,
- obserwacji archeologicznej „OW”.

Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”

obejmuje układ przestrzenny Starego Miasta wraz z fragmentami murów obronnych, skupisko zespołów i obiektów zabytkowych o wysokich wartościach.

Układ urbanistyczny Starego Miasta na obszarze wyznaczonym przez granice ochrony konserwatorskiej winien być objęty szczególnym nadzorem. Kierunkiem podejmowanych działań na tym obszarze winna być rewitalizacja. Ochronie podlegają: historyczny układ przestrzenny ulic i placów, zachowane, historyczne podziały własnościowe, pierzejowy charakter, skala zabudowy, obiekty i budynki wpisane do rejestru zabytków i ewidencji gminnej, fragmenty dawnego systemu obronnego Starego Miasta, w tym istniejące formy ukształtowania terenu.

Gabaryty budynków (modernizowanych lub nowych), kształt dachu, kierunek kalenicy winny nawiązywać do obiektów sąsiednich, tak aby tworzyły jednorodne zespoły urbanistyczne w celu

utrzymania śródmiejskiego charakteru centrum. Dla elewacji budynków należy stosować wyłącznie materiały tradycyjne z wyłączeniem użycia sidingu i terakoty. W zabudowie pierzejowej dopuszczalne jest podniesienie budynku frontowego maksymalnie o jedną kondygnację w stosunku do budynków sąsiednich.

W obrębie zieleni publicznej oraz ulic przylegających winien obowiązywać zakaz lokalizacji wolnostojących kiosków. Usługi handlu, gastronomii, administracji powinny być lokalizowane w parterach zabudowy pierzejowej.

Istotnym elementem chronionym jest panorama Starego Miasta otoczonego zielenią. Tworzą ją dachy kamienic i charakterystyczne sylwety wież kościelnych. Historycznie ukształtowany koncentryczny układ dróg winien prowadzić w kierunku centrum ukazując dominanty Starego Miasta.

W ramach podejmowanych działań:

- należy porządkować tereny z przypadkowych obiektów degradujących otoczenie lub wprowadzić ekrany zieleni, izolujące elementy dysharmonizujące z zabytkiem, a już zrealizowane;
- należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków:
 - trwałe zmiany elewacji i brył budynków,
 - zmiany w wystroju plastycznym przestrzeni publicznej, w tym w zakresie: nawierzchni, elementów małej architektury (ulic, placów, parków, skwerów),
 - wyburzenie obiektów,
- dla nowych obiektów konieczne jest:
 - uzyskanie wytycznych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do projektu budowlanego,
 - uzgodnienie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków projektu budowlanego;
- przed dokonywaniem ewentualnych wyburzeń, w określonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przypadkach, inwestor wykonujący wyburzenie winien wykonać dokumentację inwentaryzacyjną;
- należy zachować historyczne podziały własnościowe wewnątrz kwartałów w formie czytelnych przestrzeni; podziały te powinny być także uzewnętrznione w pierzejach ulic;
- należy nawiązywać nową i modernizowaną zabudowę do charakteru i skali zabudowy tradycyjnej pod względem formy, wysokości, lokalizacji; współczesne funkcje muszą uwzględniać historyczny charakter zabudowy i możliwości jej dostosowania bez naruszania zabytkowych wartości obiektów;
- należy wykluczyć lokalizację reklam wielkoformatowych;

Ze względu na wysoką wartość kulturową, historyczny układ urbanistyczny Starego Miasta w Wieluniu wraz ze zlokalizowanymi w tym układzie obiektami wpisanymi do rejestru zabytków, tworzący tzw. „krajobraz kulturowy”, wskazuje się do objęcia formą ochrony w postaci pomnika historii. Status pomnika historii w drodze rozporządzenia przyznaje Prezydent RP, po rekomendacji wniosku złożonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Minister, który wcześniej zasięga opinii swego ciała doradczego - Rady Ochrony Zabytków.

Strefa ograniczonej ochrony konserwatorskiej „B”

Obejmuje tereny położone poza obrębem Starego Miasta, na których zlokalizowane są wartościowe założenia urbanistyczno-architektoniczne.

Celem ochrony jest zachowanie skali, struktury i klimatu miejskiego oraz specyficznych wnętrz tych układów.

Są to:

- teren otaczający Stare Miasto (kwartały między ulicami doprowadzającymi do centrum),
- osiedle mieszkaniowe przy ul. 3-go Maja,
- osiedle domów jednorodzinnych przy ul. Robotniczej ,
- osiedle Berlinek przy ul.Kościuszki,
- otoczenie młyna przy ul.18 – go Stycznia,
- zespół Cukrowni z osiedlem robotniczym (założenie urbanistyczne z unikalną architekturą przemysłową).

Dla ww. terenów ochronie podlegają: komponowany układ przestrzenny w tym linie regulacyjne ulic, typy pierzei, skala i typ zabudowy, otwarcia kompozycyjne, dominanty architektoniczne, układ komunikacyjny, podziały parcelacyjne, historyczne linie zabudowy, obiekty wpisane do rejestru oraz gminnej ewidencji zabytków, zespoły zieleni komponowanej towarzyszącej zespołom architektoniczno – urbanistycznym.

W ramach podejmowanych działań:

- należy porządkować tereny z przypadkowych obiektów degradujących otoczenie lub wprowadzenie ekranów zieleni, izolujących elementy dysharmonizujące z zabytkiem, a już zrealizowane;
- wyburzeniom mogą podlegać przede wszystkim obiekty dysharmonizujące, pozbawione wartości zabytkowych;
- przed dokonywaniem ewentualnych wyburzeń, w określonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przypadkach, inwestor wykonujący wyburzenie winien wykonać dokumentację inwentaryzacyjną;
- nowa zabudowa jest możliwa w przypadku, gdy:
 - stanowi element procesu wymiany nieprzydatnej zabudowy historycznej
 - stanowi logiczny zharmonizowany przestrzennie (forma, gabaryty) pełnostandardowy element towarzyszący;
- należy nawiązać nową i modernizowaną zabudową do charakteru i skali zabudowy tradycyjnej pod względem formy, wysokości, lokalizacji; współczesne funkcje muszą uwzględniać historyczny charakter zabudowy i możliwości jej dostosowania bez naruszania zabytkowych wartości obiektów;
- należy wykluczyć lokalizację reklam wielkoformatowych.

Strefa ochrony archeologicznej „W”

Obejmuje: obszar historycznego zespołu miejskiego Wielunia w obrębie dawnych miejskich murów obronnych oraz pasa zajmowanego niegdyś przez system wewnętrznych umocnień miasta (fosy i wały), tereny zarejestrowanych stanowisk archeologicznych występujących poza zasięgiem historycznego zespołu miejskiego.

W ramach podejmowanych działań:

- należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków warunki realizacji inwestycji wymagających prac ziemnych w celu zapewnienia i określenia warunków nadzoru archeologicznego niezbędnego do uzyskania pozwolenia na wykonanie tych prac,
- wszelkie prace ziemne mogą być prowadzone po uprzednim wykonaniu ratowniczych wykopaliskowych badań archeologicznych,
- na całym obszarze objętym zmianą studium:
 - przy dużych inwestycjach liniowych (tj. projektowane trasy komunikacyjne, linie elektroenergetyczne, rurociągi) należy przeprowadzić nadzory archeologiczne, dla których należy wystąpić o wydanie pozwolenia dla ich przeprowadzenia do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
 - nowe odkryte stanowiska archeologiczne należy oznaczyć, zabezpieczyć i powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; dopuszczalne jest powiększenie strefy ochrony archeologicznej po odkryciu nowych stanowisk i wciągnięciu do ewidencji zabytków archeologicznych; zasięg i forma ochrony archeologicznej nowoodkrytych stanowisk będzie określana przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefa obserwacji archeologicznej „OW”

Obejmuje najbliższe zaplecze historycznego zespołu miejskiego Wielunia.

W ramach podejmowanych działań:

- należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków warunki realizacji inwestycji wymagających prac ziemnych w celu zapewnienia i określenia warunków nadzoru archeologicznego niezbędnego do uzyskania pozwolenia na wykonanie tych prac.

- dobra kultury współczesnej

Za dobra kultury współczesnej na terenie miasta uznano:

- budynek handlowo – usługowy, Plac Legionów 6 (pierzeja zachodnia), 1958 – 1963, arch. W. Woźniak ,
- siedzibę Cechu Rzemiosł Różnych, ul. Targowa 1, 1961, arch. W. Fronczak,
- Sąd Rejonowy, Plac Jagielloński 1, 1987 – 1992, Biuro Projektów Ministerstwa Sprawiedliwości,
- budynek Muzeum Ziemi Wieluńskiej, ul. G. Narutowicza 13, 1963 – 1964, arch. H. Jaworowski,
- budynek Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej im. L. Kruczkowskiego, ul. Narutowicza 4, 1963 – 1964, arch. NN.

Prowadzenie prac badawczych przy ww. budynkach wymaga uzgodnienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

- pomniki i miejsca pamięci istniejące i przesądzone do realizacji:
 - pomnik „Pogromcom hitleryzmu”,
 - pomnik dla uczczenia 65-tej rocznicy wybuchu II wojny światowej 1 września 1939 r.,
 - projektowany pomnik Wojciecha Siedmaka „Wieczna miłość”,
 - głaz – pomnik „Pamięci harcerzy”,
 - głaz,
 - pomnik „Pamięci nauczycieli Ziemi Wieluńskiej, poległych w obronie ojczyzny i pomordowanych przez hitlerowskiego okupanta w latach 1939-1945”.

Ochrona wartości kulturowych w gminie

Dla wsi wymienionych w tabeli nr 5 w pkt 3.2.2 w celu zachowania ich historycznych układów wprowadza się poniższe ustalenia.

We wsiach o historycznie ukształtowanych układach przestrzennych należy kontynuować ich charakter przez wypełnianie wolnych działek i ograniczenie w miarę możliwości ekspansji zabudowy na zewnątrz. Należy dążyć do zachowania przeważającego typu zabudowy, układu działek i kierunków transportu rolniczego. Na całym obszarze gminy należy bazować na zachowanych elementach tradycyjnej zabudowy i popularyzować formy zabudowy charakterystyczne dla danej miejscowości jeśli takie istnieją, zwracając uwagę na linie zabudowy, zasady kształtowania i gabaryty architektury oraz na materiały budowlane. Uzupełnianie zabudowy winno odbywać się w sposób zharmonizowany skalą i formą z sąsiedztwem, istniejącymi dominantami zwłaszcza w postaci obiektów zabytkowych oraz krajobrazem tworzoną przez naturalne ukształtowanie terenu i istniejącą zielenią.

Zaleca się opracowanie przez gminę katalogu preferowanych rozwiązań architektonicznych zabudowy, zamiast stosowania rozwiązań typowych, nieuwzględniających specyfiki i tradycji gminnych.

Wśród zabytków objętych ochroną konserwatorską na szczególną uwagę zasługują obiekty sakralne reprezentujące na obszarze gminy typ drewnianego kościoła występującego na ziemi wieluńskiej.

- projektowane elementy

Ustala się dodatkowe formy ochrony w postaci projektowanych:

- **wieluński obszar ochrony krajobrazu kulturowego o najwyższych wartościach kulturowych (park kulturowy)**

Obszar występowania drewnianych kościółków typu wieluńskiego z XV w. i XVII w. - zwarta terytorialnie i typologicznie grupa kilkunastu nowożytnych świątyń zlokalizowanych na terenie gminy Wieluń, Wierzchlas, Biała oraz Pątnów i grupujących się w trzech zwartych obszarach w następujących miejscowościach:

Naramice*, Wiktorów, Łyskornia* , Kadłub – gmina Wieluń*, Popowice*, Grębień*, Łaszew*, Gaszyn – gmina Wieluń* oraz miasto Wieluń.

Obiekty reprezentatywne wyznaczone są w Wojewódzkim Programie Opieki Nad Zabytkami w województwie łódzkim w latach 2008 – 2011*.

Dla ochrony otoczenia obiektów , obszar w ich sąsiedztwie posiadający również walory krajobrazowe proponuje się włączyć się do parku kulturowego , część północną planowanego obszaru stanowi fragment sołectwa Kadłub.

Ze względu na wysoką wartość kulturową wskazuje się grupę kościółków wieluńskich, tworzących tzw. „krajobraz kulturowy” do objęcia formą ochrony w postaci pomnika historii .

Pomnik historii winien obejmować przede wszystkim obiekty reprezentatywne wyznaczone w Wojewódzkim Programie Opieki Nad Zabytkami w województwie łódzkim w latach 2008 – 2011*, a także pozostałe wymienione powyżej , wśród których na terenie miasta i gminy Wieluń znajdują się:

- kościół parafialny pw. Św. Andrzeja, drewniany, zbudowany w XVI w., obiekt rejestrowy Nr 387/A,
- kościół parafialny pw. Najświętszej Marii Panny, drewniany, zbudowany w XVI w., obiekt rejestrowy Nr 118/A,
- kościół cmentarny pw. Św. Barbary, drewniany, zbudowany w XVI w., obiekt rejestrowy Nr 184/A.

Status pomnika historii w drodze rozporządzenia przyznaje Prezydent RP, po rekomendacji wniosku złożonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Minister, który wcześniej zasięga opinii swego ciała doradczego - Rady Ochrony Zabytków.

- **obszar ochrony krajobrazu kulturowego w Rudzie (park kulturowy)**

W skład parku kulturowego w Rudzie wchodzi zespół Kościoła Parafialnego pw. Św. Wojciecha (obiekt rejestrowy) wraz z dzwonnica oraz organistówką (obiekty w gminnej ewidencji zabytków).

Oprócz obiektów postuluje się ochronę tzw. krajobrazu kulturowego (a zwłaszcza unikalnej ekspozycji zespołu – na wzgórzu).

- **strefa obserwacji archeologicznej „OW”**

Strefa obserwacji archeologicznej ustalona we wschodniej części gminy (Masłowice, Małyszyn, Starzenice, Sieniec, Olewin) obejmuje znaczne skupiska stanowisk archeologicznych.

W ramach podejmowanych działań:

- należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków warunki realizacji inwestycji wymagających prac ziemnych w celu zapewnienia i określenia warunków nadzoru archeologicznego niezbędnego do uzyskania pozwolenia na wykonanie tych prac.

Występujące na obszarze gminy i miasta różnorodne i wartościowe elementy dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym, regionalnym i lokalnym, świadczą o bogatej przeszłości regionu i starych tradycjach osiedleńczych. Przebiegający przez obszar w kierunku południowym pieszy szlak turystyczny „Jury Wieluńskiej” (będący fragmentem „Szlaku Orlich Gniazd”) oraz istniejące szlaki rowerowe (EWI-1, EWI-2, EWI-12) wraz z alternatywnym przebiegiem na odcinku Park Miejski – gmina Mokrsko z wykorzystaniem śladu kolejki wąskotorowej , a także zlokalizowane w gminie fragmenty projektowanych w ramach województwa łódzkiego szlaków, łączą możliwość poznania walorów przyrodniczych i kulturowych najciekawszych terenów i obiektów.

Zgodnie z „Programem rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007 – 2020” oraz aktualizacją „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” przez teren miasta i gminy prowadzone są projektowane:

- samochodowy „Szlak Bursztynowy” - planowana trasa turystyczna nawiązująca do starożytnego szlaku handlowego , którym kupcy Cesarstwa Rzymskiego podążali na wybrzeże Bałtyku po bursztyn (transkontynentalna droga łącząca wybrzeża Adriatyku i Bałtyku). Odcinki szlaku biegnącego wzdłuż Warty i pradoliny Bzury oraz prowadzące przez miejscowości z unikatowymi zabytkami dziedzictwa kulturowego w województwie łódzkim m.in. przez Wieluń,
- samochodowy „Szlak Romański” - planowana trasa turystyczna łącząca miejscowości z monumentalnymi kościołami i klasztorami – budowlami z XI – XIII w w stylu romańskim, rozwijanym pod wpływem sztuki włoskiej i francuskiej dającej wzorce dla powstania budowli sakralnych,
- samochodowy „Szlak Budownictwa Drewnianego”, prowadzony północnymi skrajami miasta i gminy Wieluń,
- samochodowy „Szlak Zamków”, prowadzony wzdłuż wsi Kadłub, poprzez Gaszyn, aż do miasta Wielunia i dalej w kierunku południowo – wschodnim przez wieś Ruda,

- samochodowy „Szlak Dworów i Pałaców”, wytyczony przez wieś Kadłub, Gaszyn, miasto Wieluń oraz w kierunku na Częstochowę przez Rychłowice, Nowy Świat

- Łódzki Szlak Konny (dawna nazwa to: Wojewódzki Szlak Konny im. Mjr. H. Dobrzańskiego „Hubala”. Przebieg projektowanych szlaków na terenie gminy wskazano na rysunku zmiany studium zatytułowanym „Gmina Wieluń – kierunki zagospodarowania”.

4. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY

W wyniku analizy występujących uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych określających ograniczenia i możliwości rozwoju poszczególnych elementów rzutujących na zagospodarowanie przestrzenne określono kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy. Ustala ono możliwości realizacji gospodarczego rozwoju przez wskazanie zasad zagospodarowania poszczególnych stref i terenów w mieście i gminie.

Przyjęty układ funkcjonalno-przestrzenny wyraża dążenie do wykorzystania i ochrony:

- szans rozwojowych wynikających z położenia geograficznego i związków zewnętrznych obszaru,
- istniejącego zainwestowania wraz z podnoszeniem jego standardu i uzupełnieniem istniejących struktur przestrzennych,
- historycznie ukształtowanych wartości kulturowych,
- występujących walorów przyrodniczych i krajobrazowych,
- szans rozwojowych wynikających z posiadania gruntów o wysokiej przydatności rolniczej.

Ze względu na istotne różnice występujące w strukturze zagospodarowania miasta i gminy oraz związane z tym różny sposób i szczegółowość opracowania części problematyki studium, kierunki zagospodarowania przedstawiono oddzielnie dla miasta i gminy.

4.1 Zagospodarowanie przestrzenne miasta

Zakłada się, że miasto rozwijać się będzie na bazie istniejącego historycznie ukształtowanego układu funkcjonalno - przestrzennego i adaptacji współczesnych realizacji w postaci osiedli mieszkaniowych i zespołów przemysłowych, które nie zawsze respektowały występujące uwarunkowania i ograniczenia zwłaszcza środowiska przyrodniczego.

Występujące walory środowiska przyrodniczego w dużym stopniu ograniczają swobodny rozwój miasta. Zwarte obszary gruntów ornych o dobrych glebach oraz użytki zielone w dolinach stanowią zasoby podlegające ochronie. Istniejąca zabudowa mieszkaniowa w dolinach ma niekorzystną lokalizację ze względu na warunki wodne i klimatyczne. Zabudowa ta przerywa niejednokrotnie ciągi powiązań ekologicznych. Również zabudowa przemysłowa skupiona w dwóch dużych zespołach spowodowała znaczną degradację środowiska.

Ustalenie ochrony obniżeń dolinnych i terenów otwartych tworzących wspólnie z obszarem gminy system powiązań ekologicznych uznaje się za niezwykle istotne.

Stare Miasto pozostaje centrum usługowo-handlowym otoczonym przez śródmiejską zabudowę mieszkaniową nasyconą usługami. Oprócz uzupełniania istniejących struktur mieszkaniowych głównym kierunkiem rozwoju dla budownictwa mieszkaniowego są tereny w południowo-wschodniej części miasta. Dla terenów działalności gospodarczej przewiduje się wykorzystanie rezerw terenowych w istniejących zespołach przemysłowych z ich ograniczonym powiększeniem.

Dla poprawy funkcjonowania koncentrycznego układu komunikacyjnego obsługującego powiązania wewnątrz miasta i powiązania zewnętrzne przewiduje się realizację ciągu ulic Ciepłownicza-Popiełuszki-Polna, sklasyfikowanego jako ulica zbiorcza, stanowiącego wschodnie obejście miasta, a docelowo proponuje się realizację zachodniego obejścia miasta, zrealizowanego poza granicami administracyjnymi miasta, na terenie gminy w korytarzu projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia.

Strefy zagospodarowania przestrzennego

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej miasta wyróżnia się główne strefy zagospodarowania przestrzennego:

strefę zurbanizowaną,

strefę rozwoju,

strefę systemu ekologicznego.

Przewiduje się, że rozwój przestrzenny miasta odbywać się będzie poprzez :

- wymianę, modernizację i uzupełnienia zabudowy lub wyposażenie w infrastrukturę techniczną terenów już zabudowanych wchodzących w skład strefy zurbanizowanej (w pierwszej kolejności),
- realizację zabudowy terenów dzisiaj niezurbanizowanych stanowiących rezerwę i wchodzących w skład strefy rozwoju,
- ochronę terenów tworzących system ekologiczny miasta.

Ze względu na rodzaj zagospodarowania wyszczególniono dominujące funkcje terenów:

- w ramach strefy zurbanizowanej określono:
 - tereny zabudowy mieszkaniowej śródmiejskiej (MŚ),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z uprawami ogrodniczymi (MN/RO),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej (RM),
 - tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (U/MN),
 - tereny usług ze znacznym udziałem zieleni na działce (U),
 - tereny działalności gospodarczej (produkcyjno-usługowa, składy, magazyny) (P-U),
 - tereny obsługi komunikacji (KS),
 - tereny infrastruktury technicznej i obsługi miasta (urządzeń gospodarki wodnej (W), ściekowej (K), gazowniczej (G), elektroenergetycznej (E), gospodarki ciepłowniczej (C),
- w ramach strefy rozwoju określono:
 - tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej, w tym: wielorodzinnej (MW), jednorodzinnej (MN), rezydencjonalnej (MR),
 - tereny przeznaczone dla zabudowy usługowej, w tym ze znacznym udziałem zieleni (U), związane z obsługą tras komunikacyjnych (KU) oraz usług specjalnych (SU),
 - tereny przeznaczone dla zabudowy związanej z działalnością gospodarczą (P-U) ,
 - tereny przeznaczone do eksploatacji powierzchniowej (PG);
- w ramach strefy systemu ekologicznego określono:
 - tereny zieleni urządzonej istniejącej i projektowanej (parki i skwery (ZP), cmentarze (ZC), ogrody działkowe (ZD)),
 - tereny leśne (ZL) (oznaczenie graficzne na rysunku zmiany studium),
 - fragmenty dolin rzeki Pysznnej wraz z jej dopływami – łąki i pastwiska (oznaczenie graficzne na rysunku zmiany studium),
 - tereny upraw polowych (R),
 - wody śródlądowe (W).

Typy działań w poszczególnych strefach

Dla wyżej wymienionych stref przewiduje się następujące typy działań:

strefa zurbanizowana – będzie skupiać przeważającą ilość działań inwestycyjnych, co oznacza, że rozwój miasta będzie się dokonywać głównie poprzez wewnętrzne przekształcenia, w tym wykorzystanie wolnych działek, w ramach poszczególnych terenów wyróżnionych ze względu na dominującą funkcję.

W ramach tej strefy wyróżniono:

- historycznie ukształtowane centrum – Stare Miasto – teren zawarty między ulicami: Kopernika, Piłsudskiego, Krakowskie Przedmieście, Reformacką i Zamenhofs - obszar szczególnej ochrony tożsamości kulturowej miasta - objęty ścisłą ochroną konserwatorską; podstawowy typ działań to modernizacja, procesy rozwoju powinny preferować zwiększanie udziału funkcji usługowej a układ przestrzenny winien być podporządkowany wymogom dziedzictwa kulturowego.

Obowiązują ustalenia zawarte w punkcie tekstu zmian studium „Kierunki polityki przestrzennej dotyczące dziedzictwa kulturowego”.

Zaleca się opracowanie programu rewaloryzacji i modernizacji uwzględniającego wytyczne zawarte w „Studium wartości kulturowych” wykonanym na zlecenie Urzędu Miasta Wielunia;

- obszar zabudowy śródmiejskiej – kwartały otaczające Stare Miasto, charakteryzujące się dużym nasyceniem usługami i obiektów zabytkowych, posiada charakter wielofunkcyjny, objęty jest ochroną konserwatorską; charakterystyczną formą działań na tym obszarze winna być modernizacja zabudowy wraz z wymianą obiektów substandardowych i nietrwałych, ze szczególnym uwzględnieniem skali i charakteru zabudowy, wzbogaceniem istniejących form zieleni oraz przestrzeni publicznych. Obowiązują ustalenia zawarte w punkcie tekstu zmiany studium „Kierunki polityki przestrzennej dotyczące dziedzictwa kulturowego”; przy wydawaniu decyzji z zakresu panowania przestrzennego zaleca się uwzględniać wytyczne zawarte w „Studium wartości kulturowych” wykonanym na zlecenie Urzędu Miasta Wielunia.

Obok funkcji dominujących (usług na wydzielonych działkach, wbudowanych, mieszkalnictwo) dopuszcza się realizację innych funkcji pod warunkiem niekolizyjnego charakteru w stosunku do funkcji dominujących;

- obszar zainwestowania miejskiego, który otacza obszar śródmiejski i obejmuje tereny dzisiejszego zainwestowania; charakterystyczną formą działań będzie dopełnianie zabudowy i przebudowa wybranych fragmentów; obszar ten charakteryzuje się znacznymi możliwościami rozwojowymi.

Dla poszczególnych terenów wchodzących w jego skład ustala się następujące zasady zagospodarowania:

- dla terenów zabudowy mieszkaniowej (MŚ, MW, MN, MN/RO, RM) o różnej intensywności obowiązuje:
 - wszelkie działania inwestycyjne, remontowe i eksploatacyjne muszą być podporządkowane istnjącemu układowi przestrzennemu,
 - gabaryty budynków (modernizowanych lub nowych), kształt dachu, kierunek kalenicy winny nawiązywać do obiektów sąsiednich, tak by tworzyły jednorodne zespoły urbanistyczne,

- obok funkcji dominującej dopuszcza się realizację innych funkcji pod warunkiem niekolizyjnego charakteru w stosunku do funkcji dominującej, w przypadku lokalizacji usług lub działalności gospodarczej, uciążliwość powodowana przez nie, nie może przekraczać granic działki,
- tereny zabudowy mieszkaniowej śródmiejskiej (MŚ):
kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:
 - rewaloryzacji historycznego układu urbanistycznego,
 - utrzymania istniejącej zwartej zabudowy pierzejowej z jej uzupełnianiem oraz dopuszczeniem w razie potrzeby przebudowy lub wymiany istniejącej zabudowy; dążenia do ukształtowania pierzei ulic wzdłuż linii rozgraniczających jako zwartych o jednolitym charakterze architektonicznym,
 - w przypadku zabudowy nie sytuowanej w układzie pierzejowym, należy zachować charakter zabudowy śródmiejskiej w nawiązaniu do obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie (gabaryty, kształt dachu, kolorystyka elewacji, materiały wykończeniowe),
 - wykorzystania istniejących zasobów (i ich uzupełnienia) dla lokalizacji usług charakterystycznych dla centrum miasta (zróżnicowany w profilu handel, gastronomia, administracja, kultura, oświata),
 - koncentracji funkcji usługowych w parterach budynków mieszkaniowych usytuowanych w pierzejach kwartałów,
 - zakazu lokalizacji obiektów tymczasowych,
- postulowany standard zabudowy i zagospodarowania terenów:
 - udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni terenu, działki co najmniej 5% (nie dotyczy działek o powierzchni mniejszej niż 600 m²),
 - maksymalna wysokość zabudowy – 15,0 m w najwyższym punkcie dachu;
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW):
kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:
 - porządkowania istniejącej zabudowy, wykorzystania rezerw terenowych do kształtowania estetycznych wnętrz urbanistycznych,
 - w działalności remontowej istniejących budynków, mającej wpływ na wygląd zewnętrzny zabudowy, zachowania jednolitego charakteru zespołu budynków,
 - urządzenia i porządkowania systemu dróg dojazdowych,
 - wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej,
 - ochrony lokalnych elementów systemu przyrodniczego i zieleni,
 - postulowany standard zabudowy i zagospodarowania terenów:
 - udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni terenu, działki co najmniej 20%,

- minimalna intensywność zabudowy 0,6,
- maksymalna wysokość zabudowy – 15,0 m w najwyższym punkcie dachu;
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN); (MN/RO):

kształtowanie przestrzeni w tych terenach wymaga:

- intensyfikacji zainwestowania w granicach terenów budowlanych (sukcesja urbanistyczna), poprzez realizację nowej zabudowy mieszkaniowej z zielenią towarzyszącą z możliwością lokalizacji usług o uciążliwości nie wykraczającej poza granice lokalu w ramach budynku mieszkalnego,
- porządkowania układów urbanistycznych poprzez racjonalne ukształtowanie sieci dróg dojazdowych oraz regulację układów własnościowych,
- kształtowania lokalnych estetycznych przestrzeni publicznych,
- dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie (w planach miejscowych) form zabudowy oraz zasad regulacji dotyczących linii zabudowy, gabarytów zabudowy,
- systematycznej poprawy stanu wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
- zachowania zadrzewień i biologicznej obudowy cieków,
- postulowany standard zabudowy i zagospodarowania terenów:
 - średnia wielkość działki (MN) – 1000 m², z wyjątkiem terenów o mniej korzystnych uwarunkowaniach ekofizjograficznych (np.położonych w sąsiedztwie obniżen dolinnych) dla których minimalna powierzchnia działki – 1600 m²
 - udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki (MN) co najmniej 60%, dla działek o powierzchni powyżej 1000 m² , 20-50% (proporcjonalnie), dla działek o powierzchni 500–1000 m² ,
 - maksymalna wysokość zabudowy (MN) – 10 m w najwyższym punkcie kalenicy dachu,
 - średnia wielkość działki (MN/RO) – 1500 m²,
udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki (MN/RO) co najmniej 40% powierzchni działki,
 - maksymalna wysokość zabudowy (MN/RO) – 10 m w najwyższym punkcie kalenicy dachu;
- tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej (RM):
kształtowanie przestrzeni w tych terenach wymaga:
 - intensyfikacji zainwestowania w granicach terenów budowlanych poprzez wykorzystanie istniejących niezabudowanych działek
 - dopuszcza się lokalizację usług oraz zabudowę mieszkaniową jednorodzinną
 - postulowane standardy zabudowy i zagospodarowania terenów:
 - średnia wielkość działki ok. 2000 m²,

- udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki co najmniej 60 %,
 - maksymalna wysokość zabudowy – 9 m w najwyższym punkcie kalenicy dachu,
 - maksymalna wysokość zabudowy dla budynków gospodarczych związanych z obsługą rolnictwa w najwyższym punkcie kalenicy dachu – 12,0 m,
 - budynki o różnych funkcjach wchodzące w skład gospodarstw rolnych winny stanowić zespoły o cechach nawiązujących do miejscowych i regionalnych tradycji budownictwa pod względem sposobu zagospodarowania działki, architektury i użytych materiałów budowlanych;
- dla terenów zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (U/MN) obowiązuje:
 - oprócz wymogów ustalonych powyżej dla zabudowy mieszkaniowej ustala się dodatkowo możliwość zagospodarowania w formie usług bez towarzyszącej funkcji mieszkaniowej,

kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

 - uzupełnienia zainwestowania w granicach terenów budowlanych,
 - porządkowania układów urbanistycznych poprzez racjonalne ukształtowanie sieci dróg dojazdowych,
 - dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie form zabudowy,
 - dopuszcza się 40 % powierzchni działki jako maksymalną powierzchnię zabudowy,
 - postulowany standard zabudowy i zagospodarowania terenów:
 - średnia wielkość działki około 2000 m²,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki co najmniej 20 %,
 - dopuszcza się 40 % powierzchni działki jako maksymalną powierzchnię zabudowy,
 - maksymalna wysokość zabudowy – 15,0 m;

- dla terenów usług ze znacznym udziałem zieleni na działce (U) obowiązuje:

- adaptacja istniejącego zagospodarowania z zaleceniem jej porządkowania,
- dopuszcza się funkcję mieszkaniową jako adaptowaną lub towarzyszącą
- obiektom usługowym winny towarzyszyć parkingi związane z obsługą programu usługowego,
- kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:
 - dbałości o efekty przestrzenne zabudowy (gabaryty, detal, wysokiej jakości materiały wykończeniowe, urządzone tereny zieleni, placów, parkingów itp.),
 - uwzględnienia w zagospodarowaniu szczególnie eksponowanych widoków z dróg głównych i zbiorczych,
- postulowany standard zabudowy i zagospodarowania terenów:
 - udział terenów zieleni powierzchni działki co najmniej 50%,
 - maksymalna wysokość zabudowy 12,0 m (nie dotyczy kościołów);

Usługi publiczne wymagają rozpatrywania przede wszystkim w aspekcie lokalizacji usług o charakterze podstawowym, gdzie kryterium lokalizacji oprócz standardów obsługi winna być racjonalna dostępność placówki – obiektu.

- dla terenów działalności gospodarczej (P-U):

- dopuszcza się lokalizację zakładów produkcji przemysłowej wszystkich branż, obiekty magazynowe, które z uwagi na swój profil produkcji, wielkość działki i charakter wymagają wyodrębnienia z innych form zagospodarowania miasta,
- dopuszcza się lokalizację usług, baz, hurtowni, składów surowców wtórnych, metali i urządzeń ich utylizacji, obsługi komunikacji samochodowej, obiektów obsługi technicznej,
- dopuszcza się lokalizację funkcji mieszkaniowej jedynie w zakresie potrzeb wynikających z bezpośredniej obsługi i dozoru technicznego,
- zaleca się realizację w ramach działek szpalerów zieleni wysokiej i krzewów (najbardziej wskazane zimozielone) stanowiących izolację dla funkcji mieszkaniowej,
- postulowany standard zagospodarowania terenów:
 - dopuszcza się 60 % powierzchni działki jako maksymalną powierzchnię zabudowy,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki co najmniej 10 %,
 - wskazana minimalna wielkość działki 5000 m².
 - maksymalna wysokość zabudowy w najwyższym punkcie dachu – 16,0 m; dopuszcza się zwiększenie wysokości dla pojedynczych elementów związanych z technologią produkcji o 30%,

- dla terenów obsługi komunikacji (KS) i infrastruktury technicznej oraz obsługi miasta (W, K, G, E, C) obowiązuje:

- adaptacja istniejącego zagospodarowania.

Dla wszystkich wyżej wymienionych terenów wyodrębnionych w ramach obszaru zainwestowania miejskiego obowiązuje:

- dążenie do odtworzenia korytarzy ekologicznych – ciągów dolinnych poprzez ograniczanie: podziałów działek, rozbudowy i utrwalania istniejących budynków, lokalizacji nowych obiektów, zaleca się zagospodarowanie w formie zieleni ozdobnej towarzyszącej zabudowie zlokalizowanej poza dolinami.

- **strefa rozwoju** – wyznacza tereny, na których planowana jest zmiana przeznaczenia terenów niezainwestowanych, użytkowanych rolniczo na cele zagospodarowania miejskiego.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania:

- dla terenów rozwojowych, czytelnie wyodrębnionych jednostek w przestrzeni, wyróżnionych na rysunku zmiany studium dodatkowo ustala się wytyczne obejmujące szczegółowe zasady i parametry zagospodarowania zawarte w Rozdziale III pkt 9,
- dla pozostałych terenów o mniejszych powierzchniach, w tym:
 - terenów przeznaczonych dla usług związanych z obsługą tras komunikacyjnych (KU) obowiązuje:
 - uwzględnienie w zagospodarowaniu szczególnie eksponowanych widoków z tras komunikacyjnych,
 - minimum 15% powierzchni terenu winna stanowić powierzchnia biologicznie czynna;
 - wielkość parkingów lokalizowanych na powierzchni terenu nie większa niż 50% powierzchni całkowitej terenu w granicach wyznaczonych liniami rozgraniczającymi terenu,
 - maksymalna wysokość zabudowy – 16,0 m w najwyższym punkcie dachu, dopuszcza się zwiększenie wysokości dla pojedynczych elementów technicznych lub związanych z reklamą,
 - terenów przeznaczonych dla usług specjalnych (SU) obowiązuje:
 - przeznaczenie dla lokalizacji schroniska dla zwierząt,
 - minimum 40% powierzchni terenu winna stanowić powierzchnia biologicznie czynna,
 - maksymalna wysokość zabudowy – 12,0 m ;
 - terenów przyszłej eksploatacji powierzchniowej (PG) obowiązuje:
 - eksploatacja naturalnych kruszyw w ramach terenów i zgodnie z normami ustalonymi w koncesjach;

- dla pozostałych terenów, stanowiących kontynuację obszarów już zagospodarowanych dopuszcza się zagospodarowanie w ramach pojedynczych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla poszczególnych terenów o określonych funkcjach wchodzących w skład w/w strefy obowiązują zasady zagospodarowania zgodnie z ustalonymi powyżej wytycznymi dla terenów o tych samych funkcjach wyodrębnionych w ramach strefy zurbanizowanej, z zastrzeżeniem, iż dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wskazanych jako rezerwy rozwojowe ze względu na położenie bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych (kontynuacja zagospodarowania), a usytuowanych w obrębie korytarzy ekologicznych obowiązuje niska intensywność zabudowy (tj. minimalna powierzchnia działki 2200 m²).

Dla wszystkich ww. terenów oraz terenów rozwojowych obowiązuje zakaz realizacji obiektów o funkcji kolizyjnej w stosunku do funkcji określonej jako dominująca.

Ponadto obowiązuje zakaz lokalizacji telekomunikacyjnych urządzeń nadawczych (stacje bazowe telefoni komórkowej) lub innych urządzeń emitujących elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w odległości mniejszej i równej 500 m od terenów istniejącej lub projektowanej zabudowy mieszkaniowej, które są wyznaczone w zmianie studium.

Dla wszystkich ww. terenów oraz terenów rozwojowych przylegających do dróg krajowych i wojewódzkich należy uwzględnić międzyregionalny charakter tych dróg poprzez zaprojektowanie na tych terenach wewnętrznego systemu komunikacji w powiązaniu z drogami krajowymi i wojewódzkimi spełniającego wymagania zgodnie z obowiązującymi wymogami w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.

Dla w/w terenów należy założyć eliminację zjazdów indywidualnych i publicznych na w/w drogi.

W ramach zagospodarowania terenów przylegających do ww. dróg krajowych, a także ulic zbiorczych (Z) obowiązuje uwzględnienie w zagospodarowaniu tych terenów szczególnie eksponowanych widoków z tych ulic.

Dla wszystkich ww. terenów, przed wydaniem pozwolenia na budowę, istnieje konieczność zgłoszenia do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszystkich obiektów (wież, kominów, masztów, słupów itp.) o wysokości 50,00 m npt i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego tych obiektów.

- **strefa systemu ekologicznego** – obejmuje tereny zaliczone zarówno do obszarów zurbanizowanych – istniejące i projektowane tereny zieleni urządzonej (parki, skwery, cmentarze, ogrody działkowe), jak i niezurbanizowanych terenów otwartych.

W ramach poszczególnych terenów wyróżnionych ze względu na dominującą funkcję, ustala się następujące zasady zagospodarowania:

- dla istniejących terenów urządzonej zieleni publicznej (ZP, ZC, ZD) obowiązują działania eksploatacyjne z programem porządkowania (zabiegi pielęgnacyjne zieleni, realizacja małej architektury, itp.),

- dla projektowanych terenów urządzonej zieleni obowiązuje dominująca funkcja oraz zagospodarowanie na podstawie koncepcji funkcjonalno – przestrzennej dla całego terenu,
- dla terenów lasów i gospodarki leśnej : terenów w rejonie ul. Wojska Polskiego obowiązuja działania ochronne z programem porządkowania , dla działki nr ew.389 przy ul.Żeromskiego 5 zachowuje się wykorzystanie dla potrzeb prowadzenia gospodarki leśnej ,
- dla łąk i pastwisk - terenów doliny rzeki Pysznnej i jej prawobrzeżnych dopływów obowiązuje zakaz zmian w istniejącym ukształtowaniu terenu oraz zakaz lokalizacji wszelkiej zabudowy i trwałych ogrodzeń. Dla części dolin w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych zaleca się ich przekształcenie w tereny zieleni niskiej, urządzonej ogólnodostępnej z przeznaczeniem dla potrzeb rekreacji codziennej. Pozostałe fragmenty dolin cieków winny być użytkowane w dotychczasowy sposób, jako łąki i pastwiska,
- dla terenów o użytkowaniu rolnym (R) przewiduje się użytkowanie w dotychczasowy sposób z możliwością wymiany lub rozbudowy zabudowy w granicach istniejących siedlisk. Ewentualne sytuowanie nowych siedlisk dopuszcza się wzdłuż istniejących dróg w pasie szerokości 50 m od drogi.

Szczegółowe wytyczne w zakresie ochrony ww. terenów zawarto w tekście zmiany studium pkt. „Kierunki polityki przestrzennej dotyczące ochrony i kształtowania środowiska” – podpkt. „lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego”.

4.2. Zagospodarowanie przestrzenne gminy

W strukturze osadniczej gminy, miasto Wieluń położone centralnie będzie nadal rolę głównego ośrodka zarówno dla gminy, jak i dla szerszego obszaru, tj. powiatu.

Charakter ośrodków wspomagających będą pełnić wsie w jego bezpośrednim sąsiedztwie: Dąbrowa, Gaszyn, Ruda oraz położone dalej : Kurów, Sieniec i Masłowice. W w/w wsiach przewiduje się rezerwy rozwojowe o dominującej funkcji mieszkaniowej.

Pozostałe jednostki osadnicze w większości wsie w układzie pasmowym, równoległym do istniejących dróg, są adaptowane ze wskazaniem uzupełnień w ciągach zabudowy.

Ze względu na korzystne warunki przyrodnicze dla produkcji rolnej zakłada się, że wiodącą funkcją gminy będzie nadal rolnictwo oraz gospodarka żywieniowa. Zakłada się rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, rzemiosła, usług dla potrzeb rolnictwa i gospodarki żywnościowej.

Uzupełnieniem funkcji wiodącej może być eksploatacja istniejących złóż posiadających zatwierdzone zasoby, na warunkach określonych przez odpowiednie służby geologiczne.

Ustala się ochronę istniejących walorów środowiska przyrodniczego, w tym kompleksów leśnych, wzbogaconych o tereny przewidziane do dolesienia oraz dolin rzek i strumieni tworzących ciągi ekologiczne.

Przewiduje się wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz projektowanych zbiorników wodnych dla potrzeb funkcji rekreacji poprzez wyznaczenie terenu dla realizacji zabudowy letniskowej oraz wytyczenie szlaków rowerowych, konnego i samochodowych.

W ramach poprawy funkcjonowania układu komunikacyjnego na terenie gminy projektowana jest obwodnica miasta Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8 oraz zachodnia obwodnica miasta trasowana wzdłuż projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia, ponadto przewiduje się modernizację dróg istniejących oraz wprowadza się nowe drogi gminne.

W rejonie projektowanego węzła „Jodłowiec” wyznaczono tereny przeznaczone dla : usług związanych z obsługą podróżnych oraz komunikacji (motele, stacje benzynowe, gastronomia itp.), a przy południowej granicy miasta w sąsiedztwie drogi krajowej nr 45 dla usług o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Na terenie wsi Gaszyn, Kadłub, Rudy, Nowy Świat wskazano tereny dla lokalizacji farm wiatrowych.

Strefy zagospodarowania przestrzennego

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej gminy wyróżniono główne strefy zagospodarowania przestrzennego:

- **strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej** o najlepszych warunkach glebowo-rolniczych i relatywnie wysokiej kulturze rolnej w gminie z ustaloną polityką modernizacji i restrukturyzacji,
- **strefa ekosystemu**, w tym : lasy, obszary chronione, tereny wskazane do zalesień oraz ciągi ekologiczne na pozostałym obszarze, związane z występowaniem dolin rzecznych, cieków wodnych i projektowanych zbiorników z ustaloną polityką uwarunkowaną ekologicznie,
- **strefa zurbanizowana** obejmująca tereny zabudowy wiejskiej poszczególnych jednostek osadniczych (istniejącej i projektowanej) w tym: zabudowa mieszkaniowa, usługowa i działalności gospodarczej oraz obsługi technicznej. Do strefy tej należą również tereny zintensyfikowanej działalności znajdujące się w potencjalnym paśmie wzmożonej aktywności związanym z korytarzem drogi krajowej nr 45 oraz tereny zieleni urządzonej (parki, cmentarze, ogrody działkowe, tereny sportowe) z ustaloną polityką podnoszenia standardu życia mieszkańców i tworzenia warunków do rozwoju,
- **strefa rozwoju** obejmuje tereny, na których planowana jest zmiana przeznaczenia dla potrzeb zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej, rezydencjonalnej, zagrodowej, rekreacji indywidualnej), usługowej (w tym handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz związane z obsługą tras komunikacyjnych), działalności gospodarczej z polityką tworzenia warunków do rozwoju.

Ze względu na rodzaj zagospodarowania wyszczególniono dominujące funkcje terenów:

- w ramach strefy rolniczej przestrzeni produkcyjnej określono:
 - tereny upraw polowych na gruntach rolnych (R),
- w ramach strefy systemu ekologicznego określono :
 - tereny zieleni urządzonej (parki, cmentarze, ogrody działkowe, sport, turystyka) (Z),
 - tereny leśne (ZL) i dolesień (Zld),
- łąki i pastwiska w dolinach rzecznych (oznaczenie graficzne na rysunku zmiany studium),

- w ramach strefy zurbanizowanej określono:
 - tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej (RM),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z uprawami ogrodniczymi (MN/RO),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej śródmiejskiej (MŚ),
 - tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (U/MN),
 - tereny usług o charakterze ogólnomiejskim, ze znacznym udziałem zieleni na działce (U),
 - tereny działalności gospodarczej (produkcyjno-usługowej, składów , magazynów) (P-U),
 - tereny eksploatacji powierzchniowej surowców mineralnych (PG),
 - tereny infrastruktury technicznej i obsługi gminy, w tym: obsługi komunikacyjnej (KS), obsługi technicznej (T), gospodarki odpadami (NU);
- w ramach strefy rozwoju określono:
 - tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej, w tym: jednorodzinnej (MN), rezydencjonalnej (MR), zagrodowej (RM) i rekreacji indywidualnej (ML),
 - tereny przeznaczone dla usług handlu z powierzchnią sprzedaży powyżej 2000 m² (UH) , zabudowy usługowej (U), w tym : ze znacznym udziałem zieleni na działce, związane z obsługą projektowanego zbiornika Kurów) oraz usług związanych z obsługą tras komunikacyjnych (KU),
 - tereny przeznaczone dla zabudowy związanej z działalnością gospodarczą – produkcyjno-usługową (P-U), eksploatacją powierzchniową surowców mineralnych (PG) oraz tereny farm wiatrowych (oznaczenie graficzne na rysunku zmiany studium).

Typy działań w poszczególnych strefach

Dla wyżej wymienionych stref i wchodzących w ich skład terenów ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- **dla strefy rolniczej przestrzeni produkcyjnej (R)** zgodnie z polityką modernizacji i restrukturyzacji:
 - ograniczenie do minimum przeznaczenia gleb wysokich klas bonitacyjnych na cele nierolnicze,
 - maksymalne wykorzystanie gruntów o najlepszych glebach klasy – III do produkcji żywności z ograniczeniem lokalizowania na nich zakładów przetwórczych,
 - intensyfikowanie zadrzewień śródpolnych z wykorzystaniem skarp, wąwozów, obrzeży oczek wodnych dla polepszenia mikroklimatu rolniczego ograniczenia erozji gleb,
 - dopuszczenie zalesień poza terenami wyznaczonymi na planszy „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy” na gruntach klas V i VI oraz IVb (enklawy nie większe niż 0,5ha) w odległości nie większej niż 1,0 km od istniejących lasów oraz pod warunkiem akceptacji ze strony Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych.
 - realizacja poprawy retencji poprzez budowę zbiorników retencyjnych oraz innych zabiegów proretencyjnych,

- zachowanie istniejącej sieci rowów i systemów drenarskich zapewniających prawidłowe funkcjonowanie odwodnienia i odbioru wód; w przypadku zmiany sposobu użytkowania terenów zmeliorowanych wymagana jest ich przebudowa w sposób zapewniający dotychczasową funkcję w uzgodnieniu z właściwym administratorem tych urządzeń, wprowadzone zmiany należy zgłosić właściwemu administratorowi celem ich wprowadzenia w stan ewidencji urządzeń melioracyjnych,
 - zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej z możliwością jej wymiany lub rozbudowy w ramach istniejących siedlisk oraz dopuszczenie w uzasadnionych przypadkach realizacji pojedynczych zagrod poza wyznaczonymi terenami zurbanizowanymi,
 - dopuszczenie w uzasadnionych przypadkach realizacji urządzeń obsługi technicznej oraz urządzeń obsługi komunikacji (stacja paliw wraz z usługami towarzyszącymi) poza wyznaczonymi terenami zurbanizowanymi,
 - dopuszczenie lokalizacji telekomunikacyjnych urządzeń nadawczych (stacje bazowe telefoni komórkowej) oraz innych urządzeń emitujących elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące pod warunkiem, iż odległość od terenów istniejącej lub projektowanej zabudowy mieszkaniowej wyznaczonych w zmianie studium oraz istniejących szkół, przedszkoli, obiektów usług zdrowia jest większa niż 500 m,
 - dopuszcza się prowadzenie badań rozpoznawczych i ustanowienie obszarów i terenów górniczych na obszarach niewskazanych w zmianie studium, zlokalizowanych na glebach klas V i VI, w uzasadnionych przypadkach we fragmentach IV klasy, z wyłączeniem terenów wyznaczonych korytarzy ekologicznych oraz terenów łąk i pastwisk.
- **dla strefy ekosystemu** zgodnie z polityką uwarunkowaną ekologicznie:
- bezwzględne przestrzeganie obowiązujących ustaleń w zakresie terenów i obiektów objętych ochroną,
 - zachowanie dotychczasowego układu zagospodarowania z lokalnymi tradycjami upraw i hodowli oraz działalności pozarolniczej jeśli są zgodne z wymaganiami ochrony środowiska,
 - promocja programu zalesiania i zadrzewiania,
 - szczególna ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem z powierzchni przez porządkowanie gospodarki ściekowej,
 - działania na rzecz zmniejszenia deficytu wód powierzchniowych i zwiększenia retencyjności,
 - konieczność zabezpieczenia wzdłuż cieków ogólnie dostępnych pasów o szerokości min. 5,0m (bez możliwości dokonywania na nich trwałych naniesień) niezbędnych dla dokonywania konserwacji cieków,
 - promocja turystyki krajoznawczej,
 - przyjęcie zasady podporządkowania programu turystycznego uwarunkowaniom wynikającym z ochrony środowiska,

- dopuszczenie w uzasadnionych przypadkach realizacji obiektów obsługi turystycznej niekolizyjnych w stosunku do wymagań ochrony środowiska.

Szczegółowe wytyczne w zakresie ochrony i zagospodarowania terenów tworzących tę strefę zawarto w tekście studium pt. „Kierunki polityki przestrzennej dotyczące ochrony i kształtowania środowiska”.

- **dla strefy zurbanizowanej** zgodnie z polityką podnoszenia standardu życia mieszkańców i tworzenia warunków do rozwoju:
 - adaptacja, wymiana, modernizacja i uzupełnianie istniejącego zainwestowania,
 - wyposażanie terenów zurbanizowanych w infrastrukturę techniczną,
 - realizacja zainwestowania na wyznaczonych terenach zgodnie z ustaloną funkcją dominującą,
 - ochrona występujących wartości kulturowych i przyrodniczych.
- **dla strefy rozwoju** zgodnie z polityką tworzenia warunków do rozwoju:
 - obowiązek sporządzenia mpzp wyróżnionych terenów, które określą szczegółowe zasady i parametry ich zagospodarowania,
 - zagospodarowanie pozostałych terenów w ramach pojedynczych przedsięwzięć inwestycyjnych bez konieczności sporządzenia mpzp,
 - lokalizowanie na gruntach zmeliorowanych terenów budowlanych musi uwzględniać konieczność zabezpieczenia istniejących systemów melioracyjnych, w sposób zapewniający ich prawidłowe działanie, jak również zabezpieczenie terenu o zmienionej funkcji przed ewentualnym podtapianiem na skutek zniszczenia urządzeń melioracyjnych w wyniku jego zagospodarowania.

W **strefie zurbanizowanej** ze względu na jej różnorodność ustalono zasady realizacji polityki przestrzennej odnoszące się do wyróżnionych terenów o dominujących funkcjach:

- tereny zabudowy mieszkaniowej (zagrodowej (RM) i jednorodzinnej (MN)):
 - działania inwestycyjne, remontowe i eksploatacyjne muszą być podporządkowane istniejącemu układowi przestrzennemu,
 - uzupełnienia i nowe realizacje winny tworzyć z zabudową istniejącą jednorodne zespoły urbanistyczne,
 - dla terenów objętych ochroną konserwatorską obowiązują zasady zawarte w tekście zmiany studium punkt pt. „Kierunki polityki przestrzennej dotyczące dziedzictwa kulturowego”,
 - obowiązuje zakaz realizacji obiektów o funkcji kolizyjnej w stosunku do dominującej funkcji mieszkaniowej,
 - oprócz zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej przewiduje się adaptację i realizację zabudowy usługowej, działalności gospodarczo-usługowej oraz urządzeń technicznych;

- dla terenów oznaczonych symbolem MN – średnia wielkość działki – 1200 m²; dla terenów oznaczonych symbolem RM – średnia wielkość działki – 2000 m², udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki co najmniej 50%,
 - maksymalna wysokość zabudowy dla terenów oznaczonych symbolem MN - 10,0 m , dla terenów oznaczonych symbolem RM – 9,0 m w najwyższym punkcie kalenicy dachu, maksymalna wysokość zabudowy dla budynków gospodarczych związanych z obsługą rolnictwa w najwyższym punkcie kalenicy dachu – 12,0;
- tereny działalności gospodarczej (P-U):
- dopuszcza się lokalizację zakładów produkcji przemysłowej wszystkich branż, obiekty magazynowe, które z uwagi na swój profil produkcji, wielkość działki i charakter wymagają wyodrębnienia z innych form zagospodarowania miasta,
 - dopuszcza się lokalizację usług i obiektów obsługi technicznej,
 - dopuszcza się lokalizację funkcji mieszkaniowej jedynie w zakresie potrzeb wynikających z bezpośredniej obsługi i dozoru technicznego,
 - należy ograniczyć do minimum bezpośrednią obsługę komunikacyjną z dróg krajowych i wojewódzkich,
 - tereny należy wyposażyć w infrastrukturę techniczną,
 - wzdłuż wspólnych granic z terenami zabudowy mieszkaniowej lub terenami otwartymi (rolne, doliny) należy realizować szpalery zieleni (krzewy i drzewa, najbardziej wskazane zimozielone);
 - postulowany standard zagospodarowania terenów;
 - dopuszcza się 70% powierzchni działki jako maksymalną powierzchnię zabudowy
 - udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki co najmniej 10%
 - wskazana minimalna wielkość działki – 5000 m²,
 - maksymalna wysokość zabudowy w najwyższym punkcie dachu – 16,0 m; dopuszcza się zwiększenie wysokości dla pojedynczych elementów związanych z technologią produkcji o 30%,
 - dopuszcza się lokalizację telekomunikacyjnych urządzeń nadawczych (stacje bazowe telefoni komórkowej) oraz innych urządzeń emitujących elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące pod warunkiem , iż odległość od terenów istniejącej lub projektowanej zabudowy mieszkaniowej wyznaczonych w zmianie studium oraz istniejących szkół, przedszkoli , obiektów usług zdrowia jest większa niż 500 m;

▪ tereny zieleni urządzonej (Z):

- dla obiektów objętych ochroną wartości kulturowych i przyrodniczych obowiązują uzgodnienia z odpowiednimi służbami w zakresie wszystkich działań inwestycyjnych, modernizacyjnych, remontowych itp.,
- obowiązuje zakaz lokalizacji funkcji sprzecznych z podstawowym przeznaczeniem terenu, dla parku w Starzenicach dopuszcza się przeznaczenie dla zabudowy rezydencjonalnej (MR), pod warunkiem iż, koncepcja zagospodarowania przestrzennego (układ działek i ich obsługa komunikacyjna muszą być wpisane i honorować układ kompozycyjny zieleni i zapewniać pełną ochronę istniejących szpalerów drzew) uzyska akceptację odpowiednich służb konserwatorskich.

W **strefie rozwoju** dla terenów wyróżnionych na rysunku zmiany studium ustalono obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zasady ich zagospodarowania ustalono w Rozdziale III pkt 9.

Dla pozostałych terenów przeznaczonych do zagospodarowania ustala się:

- zagospodarowanie na podstawie koncepcji funkcjonalno – przestrzennej dla całego terenu określającej poszczególne przedsięwzięcia inwestycyjne;
dla poszczególnych terenów o określonych funkcjach obowiązują zasady zagospodarowania zgodnie z ustalonym powyżej dla terenów o tych samych funkcjach wyodrębnionych w ramach strefy zurbanizowanej,
- dla wszystkich terenów rozwojowych przylegających do dróg krajowych należy uwzględnić międzyregionalny charakter tych dróg poprzez zaprojektowanie wewnętrznego systemu komunikacji w powiązaniu z drogami krajowymi spełniającego wymagania zgodne z warunkami technicznymi, jakim zgodnie przepisami powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.

Dla tych terenów należy założyć eliminację zjazdów indywidualnych i publicznych na drogi krajowe.

Ponadto dla:

- terenu usług handlu z powierzchnią sprzedaży powyżej 2000 m² – UH :
 - dopuszcza się inne usługi o zróżnicowanym programie uzupełniające usługi handlu,
 - należy uwzględnić szczególnie eksponowany widok z tras komunikacyjnych,
 - minimum 10% powierzchni terenu winna stanowić powierzchni biologicznie czynna;
 - wielkość parkingów lokalizowanych na powierzchni terenu nie większa niż 50 % powierzchni całkowitej terenu w granicach wyznaczonych liniami rozgraniczającymi,
 - maksymalna wysokość zabudowy – 16,0 m w najwyższym punkcie dachu, dopuszcza się zwiększenie wysokości dla pojedynczych elementów technicznych lub związanych z reklamą ;
- terenów usług związanych z obsługą tras komunikacyjnych - KU (na północ i południe od Wielunia oraz w rejonie projektowanej obwodnicy Wielunia):
 - należy uwzględnić ich szczególnie eksponowany widok z tych taras,
 - minimum 15% powierzchni terenu winna stanowić powierzchni biologicznie czynna,

- maksymalna wysokość zabudowy – 16,0 m w najwyższym punkcie dachu, dopuszcza się zwiększenie wysokości dla pojedynczych elementów technicznych lub związanych z reklamą,
- projektowanego składowiska odpadów - NU należy uwzględnić zagospodarowanie strefy jego oddziaływania.

Dla wszystkich ww. terenów (na których jest dopuszczona lokalizacja niżej wymienionych obiektów) , przed wydaniem pozwolenia na budowę, istnieje konieczność zgłoszenia do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszystkich obiektów (wież, kominów, masztów, słupów, turbin wiatrowych itp.) o wysokości 50,00 m npt i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego tych obiektów.

Granice terenów wyodrębnionych w strefie zurbanizowanej obejmujących istniejące i modernizowane zagospodarowanie oraz tereny rozwojowe przyszłych kierunkowych rezerw przeznaczonych dla różnych funkcji oznaczono na rysunkach zmiany studium zatytułowanych: „Miasto Wieluń – kierunki zagospodarowania” w skali 1:5000 oraz „Gmina Wieluń – kierunki zagospodarowania” w skali 1:15000.

Należy podkreślić, że:

ustalenia zawarte w elaboracie zmiany studium, zarówno w części tekstowej, jak i na rysunkach wyrażają kierunki polityki przestrzennej miasta.

W zmianie studium przedstawiono zgeneralizowany obraz użytkowania terenów tzn. że ostateczne uściślenie granic terenów winno być dokonywane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, określone na rysunkach przeznaczenie terenu oznacza funkcję dominującą (a nie wyłączną) i może być uzupełnione innymi funkcjami, które jednak nie mogą być przeciwstawne funkcji dominującej i pogarszać warunki jej egzystencji.

Określenia: tereny dla budownictwa wielorodzinnego, jednorodzinnego dotyczą dominujących rodzajów zabudowy. Na terenach tych mogą być lokalizowane także i inne rodzaje budownictwa mieszkaniowego oraz lokalizacje innych funkcji nieprzeciwstawne funkcji podstawowej np. usługi na wydzielonych działkach, istniejące gospodarstwa ogrodnicze przewidziane do utrzymania z możliwością rozwoju itp.

Działalność określana mianem przemysłowej, usługowej nie może swoją uciążliwością i szkodliwością, wykraczać poza granice użytkowanej działki.

Zapis układu komunikacyjnego na rysunku zmiany studium ma charakter schematyczny. Poszczególnym klasom ulic (GP, G, Z, L) odpowiadają schematyczne szerokości korytarzy. W związku z powyższym wrysowane linie nie są tożsame z liniami rozgraniczającymi, zarówno w odniesieniu do ulic, dróg jak i terenów przylegających do tych ulic, dróg.

4.3. Obszary przestrzeni publicznej

Miasto Wieluń

Na terenie Wielunia jako obszary przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych uznano tereny:

- położone w obrębie Starego Miasta :
 - rynek – Plac Legionów , Nowy Rynek wraz z przyległymi ulicami w centrum miasta,
 - tereny zieleni parkowej wokół staromiejskiej zabudowy,
- pozostałe :
 - Plac Jagiellonów,
 - plac targowy wraz z przeznaczoną do urządzenia zielenią parkową stanowiącą kontynuację ciągu zieleni wzdłuż kanału wieluńskiego,
 - park miejski z terenami wykorzystywanymi dla potrzeb sportowo – rekreacyjnych przy ul. Wojska Polskiego

Gmina Wieluń

Na terenie gminy jako obszary przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych uznano:

- skwer w centrum Dąbrowy,
- park w Olewinie ,
- park w Rudzie,
- boisko sportowe wraz z obiektem gminnym w sąsiedztwie parku w Starzenicach,
- tereny sportowo – rekreacyjne wokół projektowanego zbiornika Kurów,
- tereny zieleni urządzonej z dopuszczeniem urządzeń sportowo – rekreacyjnych zlokalizowane w Kurowie : w jego północnej części oraz na terenie dawnego wyrobiska żwiru.

Wyżej wymienione tereny oznaczono na rysunkach zmiany studium przedstawiających miasto – w skali 1:5000 oraz gminę w skali 1:15000.

4.4. Obszary wymagające rehabilitacji i rekultywacji

Miasto Wieluń

W „Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Wielunia” wytypowano następujące obszary, które winny być poddane rewitalizacji oraz rehabilitacji:

- obszar Starego Miasta wraz z otaczającymi je ulicami: Zamenhofa, Reformacką, Krakowskim Przedmieściem, Piłsudskiego i Kopernika,
- park przy ul. Wojska Polskiego wraz z zapleczem rekreacyjno-sportowo-socjalnym,

Szczegółowy zakres prac rewitalizacyjnych na wymienionych obszarach zawarto w ww. programie.

Oprócz wymienionych powyżej za wskazane do objęcia działaniami rehabilitacyjnymi uznano:

- zespoły zabudowy wielorodzinnej oraz robotnicze osiedle przy Cukrowni,
- osiedle mieszkaniowe przy ul. 3-go Maja.

Gmina Wieluń

Na terenie gminy Wieluń za obszary wymagające:

- rewitalizacji uznano:
 - park w Rudzie,
- rekultywacji uznano:
 - składowisko odpadów w Rudzie,
 - dawne wyrobisko żwiru w Kurowie.

Po wyczerpaniu się chłonności istniejącego obecnie składowiska w Rudzie, będzie ono wymagało przeprowadzenia rekultywacji i ponownego zagospodarowania, w celu minimalizacji jego negatywnego wpływu na środowisko (szkodliwe oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne oraz powietrze). Prace rekultywacyjne, do których prowadzenia zobowiązane jest Przedsiębiorstwo Komunalne w Wieluniu, tj. uszczelnienie powierzchni, odgazowanie i rekultywacją biologiczną składowiska powinny być prowadzone w latach 2008-2012 (wg harmonogramu zawartego w „Planie gospodarki odpadami dla gminy Wieluń”).

Projekt rekultywacji składowiska musi być wykonany przy uwzględnieniu wytycznych określonych w obowiązujących przepisach określających wymagania dotyczące lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia poszczególnych typów składowisk.

Kierunek rekultywacji musi być zgodny z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (obecnie w trakcie realizacji).

W „Studium wykonalności rozbudowy składowiska w Rudzie (...)” proponuje się przyjąć dwa kierunki rekultywacji:

- wyjściowy – rolniczy (obsianie terenu mieszkanką traw i inną zielenią niską),
- docelowy – leśny (zadrzewienie terenu – po upływie 10 lat od wprowadzenia zieleni niskiej).

Zasięgi wyżej wymienionych obszarów oznaczono na rysunkach zmiany studium przedstawiających miasto – w skali 1:5000 oraz gminę w skali 1:15000.

5. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmuje tereny użytkowania rolniczego.

Rolniczą przestrzeń produkcyjną stanowią w strukturze miasta i gminy tereny gruntów rolnych, łąk oraz zabudowy zagrodowej.

W ramach tych obszarów przyjmuje się następujące kierunki rozwoju:

- intensywniejsze wykorzystanie rolnicze gleb dobrej jakości, przydatnych dla rolnictwa,
- produkcję zdrowej żywności,
- wzrost towarowości gospodarstw,
- dążenie do powstawania zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego i organizowanie rynku zbytu,
- zmianę struktury agrarnej (zwiększenie średniej wielkości gospodarstw),

- nie przeznaczanie gleb organicznych i klas I-IV na cele nierolnicze,
- zapobieganie procesom degradacji i szkodom w produkcji rolniczej powstającym wskutek działalności gospodarczej, związanej z emisją zanieczyszczeń do powietrza, wód lub gleby, poprzez zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego.

Leśną przestrzeń produkcyjną stanowią w strukturze miasta i gminy tereny lasów i dolesień.

W ramach terenów leśnych w mieście przyjmuje się następujące kierunki rozwoju:

- pełną ochronę istniejącego kompleksu ze względu na jego szczególną rolę w kształtowaniu środowiska przyrodniczego (ochrona powietrza) oraz warunków życia ludności miasta (zdrowotna rola lasu, funkcja społeczno-kulturowa),
- ograniczenie użytkowania gospodarczego terenu leśnego do niezbędnego minimum,
- racjonalne wykorzystanie dla celów wypoczynku,
- zachowuje się obiekty i urządzenia wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej.

Ustalenia dotyczące lasów na terenie gminy wynikają z Programu Polskiej Zrównoważonej Gospodarki Leśnej.

Podstawą tego programu jest zapewnienie w lasach:

- biologicznej rozrodzności,
- utrzymania produkcyjnej zasobności lasów,
- utrzymania i zachowania ekosystemów leśnych,
- ochrony zasobów glebowych i wodnych,
- utrzymania i zwiększenia społeczno – ekonomicznych korzyści płynących z lasu.

Podstawowym warunkiem trwałości lasów i wszechstronnej ich użyteczności jest prowadzenie gospodarki leśnej opartej na podstawach ekologicznych. Zasady te są zawarte w sporządzonych, zarówno dla lasów państwowych, jak i niepaństwowych planach urządzania lasów. Zadaniem dla władz samorządowych gminy jest współpraca i współdziałanie z Administracją Lasów Państwowych w dążeniu do:

- zachowania i odtwarzania śródleśnych zbiorników i cieków,
- zachowania w stanie naturalnym użytków ekologicznych, tj. bagien, trzęsawisk, wydmy itp.,
- dostosowania składu gatunkowego drzewostanów i ich struktury zmieszania do mozaikowości siedlisk leśnych,
- ochrony gleb leśnych,
- ograniczenia stosowania środków chemicznych.

W zmianie studium podstawą do weryfikacji terenów wyznaczonych do zalesienia w poprzednim studium jest będący w trakcie opracowania miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego określający tereny z zakazem zabudowy, w tym tereny dolesień.

Zgodnie z uwagami Lasów Państwowych Nadleśnictwo Wieluń, przyjmuje się następujące kierunki działań w zakresie zalesień:

- przeznaczenie do zalesień i zadrzewień gruntów położonych nad ciekami wodnymi; zalesienia i zadrzewienia spełniają ważną rolę przy oczyszczaniu wód gruntowych, zapobiegają eutrofizacji wód

powierzchniowych narażonych na zanieczyszczenia pochodzące z nawożenia gruntów rolnych, wzmagają naturalną retencję wody, stabilizują grunty piaszczyste narażone na erozję wodną i wietrzną,

- przeznaczenie do zalesień najłabszych gruntów VI i VIz klasy ze szczególnym uwzględnieniem szachownicy polelas, celem wyrównania granicy polno-leśnej oraz gruntów wyższych klas, które położone są jako enklawy lub półenklawy w terenach leśnych,
- dopuszczenie wprowadzania upraw leśnych poza granicą polno-leśną,
- stworzenie strefy przejściowej (do 1 km) celem rozszerzenia w przyszłości zasięgu lasów.

Ponieważ na etapie sporządzania zmiany studium ujawniono, iż w toku sporządzania planów urządzenia lasów dla poszczególnych wsi nie konfrontowano zamierzeń zalesienia ze stanem urządzeń melioracyjnych, preferując ostatecznie zalesienia przed użytkowaniem rolniczym, ustala się – przed zalesieniem – obowiązek uzgadniania z właścicielem tych urządzeń przydatności terenów do zalesienia oraz sposób zabezpieczenia istniejących urządzeń. Powyższe ustalenie dotyczy również zalesień w ww. strefie przejściowej.

6. KIERUNKI ZABEZPIECZENIA WYMOGÓW OBRONNOŚCI I OCHRONY CYWILNEJ

Wymogi obronności i obrony cywilnej zabezpiecza się poprzez:

- wskazanie występujących zagrożeń dla ludności i środowiska,
- wskazanie potrzeby racjonalnej i oszczędnej eksploatacji wód głębinowych z uwzględnieniem w sytuacji szczególnej, w bilansie potrzeb istniejących studni wierconych;
- wprowadzenie zakazu lokalizacji zabudowy w terenach dolinnych; z dopuszczeniem lokalizacji obiektów i urządzeń służących ochronie przed powodzią, zbiorników wodnych możliwych do wykorzystania dla celów p.poż. oraz zapewnienie odpowiednich dojazdów do rzeki w sytuacji zagrożenia;
- powiązanie sieci ulic tworzących podstawowy układ komunikacyjny miasta i gminy z siecią dróg zewnętrznych - drogami krajowymi;
- zapewnienie stref ochronnych wzdłuż magistralnych sieci uzbrojenia (linie energetyczne wysokiego napięcia, gazociągi wysokiego ciśnienia);
- ograniczenie ilości skrzyżowań dróg lokalnych i dojazdowych z drogami krajowymi.

Ponadto, aby spełnić wymogi obronności należy:

- dla nowej zabudowy, zwłaszcza obiektów użyteczności publicznej uwzględnić w podpiwniczeniach lub odpowiednich pomieszczeniach parterowych pomieszczenia o konstrukcji odpornej na zagruzowanie, z możliwością bezkolizyjnej i szybkiej adaptacji dla celów ludności w sytuacji zagrożenia lub zapewnić rezerwy terenów pod obiekty ochronne.

6.1. Tereny zamknięte

Zgodnie z decyzją nr 62 Ministra Infrastruktury z dnia 26 września 2005 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. MTiGM Nr 11, poz. 72), następujące działki:

- obręb geodezyjny Wieluń 4, dz. nr ew. 222/36, 222/39 – powierzchnia 17,2201 ha,
- obręb geodezyjny Wieluń 9, dz. nr ew. 1 – powierzchnia 6,2911,
- obręb geodezyjny Dąbrowa, dz. nr ew. 6 – powierzchnia 1,8300 ha,
- obręb geodezyjny Dąbrowa, dz. nr ew. 756/4 , 756/5 – powierzchnia 12,5981 ha,
- obręb geodezyjny Ruda, dz. nr ew. 121 – powierzchnia 4,5700 ha,
- obręb geodezyjny Ruda, dz. nr ew. 670 – powierzchnia 4,9100 ha,
- obręb geodezyjny Ruda, dz. nr ew. 1144 – powierzchnia 2,2600 ha,
- obręb geodezyjny Ruda, dz. nr ew. 1237 – powierzchnia 8,4500 ha,

są terenami zamkniętymi.

7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU KOMUNIKACJI I OBSŁUGI TRANS - PORTOWEJ

7.1. Układ komunikacyjny i obsługa transportowa miasta

Podstawowe założenia układu komunikacyjnego

Na podstawie przedstawionych uprzednio uwarunkowań rozwoju miasta wynikających z diagnozy stanu, wniosków zewnętrznych ze studium zagospodarowania przestrzennego województwa, zamierzeń i rozstrzygnięć w zakresie przekształceń węzła dróg zewnętrznych – głównie krajowych, wniosków i opinii zgłoszonych w trakcie sporządzania niniejszej zmiany studium oraz ustalonych kierunków kształtowania struktur przestrzennych i ich funkcji przyjmuje się następujące kierunki polityki przestrzennej dotyczące kształtowania układu komunikacyjnego.

Głównym podsystemem obsługi powiązań wewnętrznych i zewnętrznych pozostaje sieć drogowo-uliczna, także dla linii autobusowych komunikacji zbiorowej. Dla miasta Wielunia, wielkości rzędu 30 tys. mieszkańców, następujące zagadnienia pozostają najistotniejsze:

- połączenia wewnętrzne i cała sieć ulic miejskich kształtowana jest przede wszystkim wg potrzeb połączeń funkcjonalnych,
- wielkości globalne ruchu samochodowego wewnątrzmięjskiego szacowanego rzędu 4,0-5,0 tys. poj./godz. nie wskazują na potrzebę kształtowania ciągów o przekroju jezdni wielopasowych, za wyjątkiem tras ruchu zewnętrznego,
- dla Wielunia ważne jest prowadzenie tras drogowych zewnętrznych i rozwiązanie węzła tych dróg, zwłaszcza że ruch zewnętrzny prognozuje się jako znaczny:
 - droga Nr 45 – 10100 poj. / dobę / 2 kier. i 5300 poj. / dobę / 2 kier.,
 - droga Nr 8 – 9000 i 16600 poj. / dobę / 2 kier.,

- droga Nr 43 – 6800 poj. / dobę / 2 kier.,
- droga Nr 481 – 4150 poj. / dobę / 2 kier.,
- droga Nr 486 – 7500 poj. / dobę / 2 kier.

Przyjmuje się ewolucyjne w czasie przekształcenia węzła dróg zewnętrznych przebiegu tych tras.

W pierwszym etapie, orientacyjnie w okresie perspektywicznym przyjmuje się:

- realizację zewnętrznej obwodnicy drogi krajowej Nr 8,
- wykorzystanie dla drogi krajowej Nr 45 fragmentów obwodnicy wewnętrznej.

Natomiast w odleglejszej przyszłości docelowym rozwiązaniem ustala się zachodnią obwodnicę drogi Nr 45 – przez teren gminy.

Wielkość miasta i przewidywanego ruchu (tak samochodowego jak również pasażerskiego i pieszego) przesądza o tym, że miejska komunikacja zbiorowa funkcjonować będzie w oparciu o trakcję autobusową. Przyjmuje się, że zostanie utrzymana forma obsługi strefy podmiejskiej przez linie autobusowe.

Utrzymuje się istniejący układ tras i urządzeń kolejowych, niezależnie od działań kolei w zakresie ograniczania ruchu i przewozów pasażerskich. Wobec ograniczenia przewozów pasażerskich, w niniejszym studium nie wykazuje się nowej trasy magistralnej relacji CMK – Piotrków Tryb. – Bełchatów – Wieluń – Kępno – Wrocław. Uznaje się, że decyzje w tej sprawie będą możliwe do podjęcia w dalszej przyszłości.

Przyjmuje się zasadę maksymalnego nawiązywania do korytarzy komunikacyjnych dotychczas wyznaczanych ustaleniami planów miejscowych.

Sieć drogowo - uliczna

▪ Kierunki przekształceń i rozwoju

Sieć uliczno-drogową, określoną w projekcie układu, tworzą trasy ulic zbiorczych (Z) oraz istotnych dla obsługi miasta ulic lokalnych (L), a także droga główna ruchu przyspieszonego – obwodnica w ciągu drogi krajowej Nr 8.

Podstawową obsługę ruchu samochodowego, a także komunikacji autobusowej – miejskiej i podmiejskiej – zapewniają trasy ulic zbiorczych.

Bezpośrednią obsługę zainwestowania oraz powiązania wewnątrz jednostek strukturalnych zapewniają ulice lokalne, a także zbiorcze.

Sieć uliczno-drogową pokazano na planszy „Kierunki zagospodarowania miasta”.

Generalnie koncepcję układu uliczno-drogowego scharakteryzować należy następująco:

- utrzymuje się śródmiejską obwodnicę, którą tworzą ulice zbiorcze tj. Głowackiego – Sieradzka – Kopernika – Piłsudskiego - Krakowskie Przedmieście; utrzymuje się w zasadzie stan istniejący ulic, przy czym modernizacji wymagają skrzyżowania poprzez poszerzenie wlotów i instalowanie sygnalizacji świetlnej,
- wprowadza się dwie trasy obwodnicowe, które razem utworzą w przyszłości jedną pełną obwodnicę a mianowicie:

- trasę obwodową jako wydłużenie ulicy Popiełuszki w obydwu kierunkach: północnym do ul. Sieradzkiej i południowym do ul. 3-ego Maja, jako ulicę zbiorczą. Łączy ona dwa wloty drogi krajowej Nr 45 i w okresie etapowym stanowić będzie połączenie podstawowych struktur miejskich oraz wlotów zewnętrznych drogi krajowej.
 - trasę obwodową projektowaną po zachodniej stronie miasta – obszarze gminy – drogę główną jako docelowy przebieg drogi krajowej Nr 45 (trasa ta również przejmie część ruchu z obecnego przebiegu drogi krajowej nr 43 i drogi wojewódzkiej nr 486),
 - w zasadzie istniejące promieniste ulice zbiorcze z poszczególnych struktur zagospodarowania przestrzennego miasta doprowadzone są do obwodnicy śródmiejskiej; wyloty dróg zewnętrznych krajowych i wojewódzkich – doprowadzone do obwodowej trasy ul. Popiełuszki, ale także połączone z obwodnicą śródmiejską,
 - wprowadzono zewnętrzny przebieg drogi krajowej Nr 8 według koncepcji trasowania opracowanej dla GDDP (obecnie GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad) – Biuro w Łodzi. Podstawowe połączenia z układem miejskim przewidziano poprzez skrzyżowania i ulice: Sieradzką, Przemysłową oraz Warszawską i drogę Nr 481,
 - w przeważającej liczbie tras nawiązuje się i wykorzystuje korytarze tras planowanych w dotychczas wykonanych planach miejscowych.
- Zasady kształtowania ważnych ciągów układu ulicznego miasta
- **droga krajowa Nr 8**, jako zewnętrzna obwodnica – droga główna ruchu przyspieszonego GP1/2 – budowa drogi o jezdni dwupasowej, stosowanie na drodze klasy GP zjazdów jest dopuszczalne wyjątkowo, gdy brak innej możliwości lub nie jest uzasadnione lub możliwe wykonanie albo wykorzystanie istniejącej drogi klasy D lub L do obsługi przyległych nieruchomości;
 - **ulice zbiorcze (Z):**
 - ul. Sieradzka (obecnie droga krajowa nr 45), na odcinku od granicy miasta do ul. Ciepłowniczej – Z1/4, przebudowa ulicy do jezdni 4-pasowej, w nawiązaniu do istniejącego przebiegu, do czasu realizacji obwodnicy drogi Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
 - ul. Popiełuszki:
 - na odcinku od ul. Ciepłowniczej do Warszawskiej – ulica zbiorcza Z1/4, budowa ulicy o jezdni 4,
 - na odcinku od łącznika Popiełuszki i Staszica do ul. Częstochowskiej – Z1/4, rozbudowa ulicy o jezdni 4 – pasowej,
 - na odcinku od ul. Częstochowskiej do 3-ego Maja – Z1/2 budowa ulicy o jezdni 2 – pasowej;
 - ul. Warszawska (obecnie droga krajowa nr 8) na odcinku od Krakowskie Przedmieście do granicy miasta – Z1/4, rozbudowa ulicy do 4-ech pasów ruchu wraz z przebudową

wiaduktu kolejowego, do czasu realizacji zewnętrznej obwodnicy utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę GP;

- ul. Częstochowska (obecnie droga krajowa nr 43) na odcinku od Popiełuszki do granicy miasta – Z1/2, adaptacja jezdni, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. Sieradzka (obecnie droga krajowa nr 45) na odcinku od Ciepłowniczej do Kopernika (Wojska Polskiego) – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. Kopernika (obecnie droga krajowa nr 45) – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. Piłsudskiego (obecnie droga krajowa nr 43) – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. Krakowskie Przedmieście (droga powiatowa Nr 4544E) – Z1/2, adaptacja;
- ul. Głowackiego (obecnie droga krajowa nr 8) – Z1/4, rozbudowa jezdni do 4-ech pasów ruchu; do czasu realizacji zewnętrznej obwodnicy utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę GP;
- ul. Traugutta (obecnie droga krajowa nr 8) – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji zewnętrznej obwodnicy utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę GP;
- ul. Ciepłownicza – Z1/4, adaptacja;
- ul. Fabryczna (droga powiatowa Nr 4542E) – Z1/2, adaptacja;
- ul. Jagiełły (droga powiatowa Nr 4542E) – Z1/2, adaptacja;
- ul. Przemysłowa (obecnie droga powiatowa Nr 4537E) – Z1/2, adaptacja przebiegu, rozbudowa jezdni do szer. 7,0m;
- ul. Kolejowa (droga powiatowa Nr 4508E) – Z1/2, adaptacja;
- ul. 18-ego Stycznia (droga wojewódzka nr 486) – Z1/2, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 i jej przedłużenia w kierunku wschodnim do drogi wojewódzkiej Nr 486 ustala się klasę G1/2 z dopuszczeniem w uzasadnionych przypadkach mniejszej szerokości w liniach rozgraniczających niż 25,0m;
- ul. Częstochowska (obecnie droga krajowa nr 43) na odcinku Krakowskie Przedmieście do Popiełuszki – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. 3-ego Maja (obecnie droga krajowa nr 45) – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. Śląska (obecnie droga krajowa nr 45) na odcinku od ul. Kopernika do ul. J. Żubr - Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. J. Żubr (droga powiatowa Nr 4510E) – Z1/2, adaptacja;
- ul. Wojska Polskiego (droga powiatowa Nr 4507E) – Z1/2, adaptacja;

- ul. Projektowana (w korytarzu kolejki wąskotorowej) od Traugutta do Powstańców 1863r.
– Z1/2, budowa ulicy jednojezdniowej o 2-óch pasach ruchu;
- **ulice lokalne (L):**

Sieć ulic lokalnych stanowi uzupełniający i istotny element miejskiego układu komunikacyjnego. Ulice lokalne pełnią funkcję uzupełniającą w podstawowym układzie komunikacyjnym, gdy wraz z siecią ulic głównych i zbiorczych zapewniają połączenia między poszczególnymi jednostkami i strukturami zagospodarowania przestrzennego. Pełnią również główną funkcję w zakresie bezpośredniej obsługi zainwestowania i poszczególnych obiektów.

Rysunek planu zawiera zdecydowaną większość ulic klasyfikowanych jako ulice lokalne, w tym drogi powiatowe: 4538E – ul. Młodzieżowa, 4539E – ul. POW, 4540E – ul. Św. Barbary, 4541E – ul. Szpitalna, 4543E – ul. Graniczna.

W skład sieci ulic lokalnych wchodzi w większości ulice istniejące: adaptowane i przewidywane do przebudowy lub modernizacji oraz ulice nowe wymagające budowy. Generalnie dla ulic lokalnych należy przewidywać jezdnie dwupasmowe – o szerokości 6,0 – 7,0 m, a pasy drogowe w liniach rozgraniczających – o szerokości 12,0 – 15,0 m. Wyjątkowo w obszarze intensywnych usług lub obiektach wytwórczo-handlowych mogą to być jezdnie czteropasmowe o szerokości 13,0 – 14,0 m.

Komunikacja zbiorowa

- Miejska komunikacja zbiorowa kształtowana będzie w oparciu o trakcję autobusową, linie miejskie i podmiejskie. Obsługa tą komunikacją pozostanie funkcją potrzeb przewozowych (potoków pasażerskich i połączeń) oraz układu uliczno-drogowego;
- Dworzec PKS pozostaje jak w stanie istniejącym.

Kolej

Jak już wcześniej sygnalizowano sieć kolejowa zostaje utrzymana.

Zgodnie z ustaleniami zawartymi w aktualizacji „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” proponuje się budowę nowej linii kolejowej (przebieg równoleżnikowy) umożliwiającej połączenie miasta i gminy Wieluń z Centralną Magistralą Kolejową (CMK) – E65 – relacji Śląsk – Porty (a w województwie łódzkim powiat pączęzański – Zduńska Wola Karsznice – Uniejów). Wytoczony na obecnym etapie prac przebieg trasy ma charakter orientacyjny. Planowane połączenie zdecydowanie poprawi skomunikowanie miasta i gminy Wieluń z resztą województwa, a przede wszystkim z Łodzią.

7.2. Układ komunikacyjny gminy

Podstawowe założenia układu drogowego

Układ komunikacyjny gminy składa się z sieci drogowej i linii kolejowej. Linia kolejowa w zasadzie uczestniczy w obsłudze komunikacyjnej gminy w minimalnym zakresie poprzez stację Wieluń Dąbrowa i obejmuje tą obsługą bezpośrednio tylko wieś Dąbrowę.

Dlatego podstawowe znaczenie dla układu komunikacyjnego, a także dla obsługi transportowej gminy ma sieć drogowo-uliczna. Obsługę przewozów pasażerskich zapewniać będzie również (oprócz

samochodów) autobusowa komunikacja PKS (i innych przewoźników) różnych funkcji, tj. lokalnej – o zasięgu powiatu i zespołu powiatów, regionalnej – o zasięgu wojewódzkim i sąsiednich województw, krajowej i międzynarodowej oraz podmiejskie linie komunikacji zbiorowej miasta Wielunia.

Uwzględniając uwarunkowania rozwoju i przekształceń gminy wynikające z diagnozy stanu i ze studium województwa, a także z koncepcji rozwoju układu komunikacyjnego miasta Wielunia i zamierzeń przekształcenia sieci dróg krajowych, wnioski i opinie zgłoszone w trakcie sporządzania niniejszego studium oraz koncepcje i zamierzenia rozwoju przestrzennego gminy i jej poszczególnych struktur i jednostek (wsi) przyjmuje się niżej sformułowane generalne kierunki polityki przestrzennej dotyczące układu komunikacyjnego:

- układ drogowy będzie miał podstawowe znaczenie dla gminy we wszystkich relacjach powiązań i obsługi,
- wzrost ruchu i rozwój zainwestowania wymaga rozwoju sieci drogowej i podniesienia parametrów dróg w tym parametrów nawierzchni jezdni,
- droga krajowa Nr 8 wymaga obwodnicowego przebiegu w odniesieniu do miasta Wielunia oraz wsi Dąbrowa i Sieniec;
- droga krajowa Nr 45 również wymaga przebiegu obwodnicowego w stosunku do miasta Wielunia; przyjmuje się zasadę maksymalnego nawiązywania do korytarzy komunikacyjnych istniejących i dotychczas wyznaczonych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- utrzymuje się istniejący układ tras i urządzeń kolejowych,
- podstawową obsługę przewozów pasażerskich zapewnią linie autobusowe o zasięgach: krajowym, regionalnym, lokalnym i podmiejskim.

Układ drogowy

- Preferowane kierunki przekształceń i rozwoju układu drogowego:
 - głównymi przesłankami do kształtowania i rozwoju układu drogowego są: istniejąca sieć oraz potrzeby i podjęte działania w zakresie przebudowy przebiegu obwodnic;
 - podstawowa koncepcja sieci drogowej uwzględnia:
 - istniejące przebiegi dróg,
 - rozszerzenie sieci dróg gminnych, głównie dla nowych terenów zainwestowania,
 - klasyfikację dróg w nawiązaniu do obowiązujących warunków technicznych dotyczących dróg;
 - przyjęto zasadę usprawnienia połączeń z miastem Wieluniem.

Wskazania do kształtowania ważnych ciągów sieci drogowej:

- **drogi krajowe:**
 - droga krajowa Nr 8 – GP1/2, droga główna ruchu przyspieszonego, jedno-jezdniowa, dwupasowa wraz z odcinkiem obwodnicy (obejmującej obejście Wielunia oraz wsi Sieniec i Dąbrowa):
Pozostałe odcinki, po wybudowaniu obwodnic, zostają sklasyfikowane odpowiednio:
 - przez wieś Sieniec, jako droga zbiorcza – Z1/2, adaptacja,

- przez wieś Olewin, na odcinku drogi wojewódzkiej Nr 481 w Wieluniu, jako droga powiatowa, droga zbiorcza - Z1/2 adaptacja,
- przez wieś Dąbrowa, jako droga powiatowa, droga zbiorcza - Z1/2, adaptacja,

do czasu realizacji obwodnicy utrzymuje się stan istniejący drogi na ww. odcinkach tj. klasę GP, stosowanie na drodze klasy GP zjazdów jest dopuszczalne wyjątkowo, gdy brak innej możliwości lub nie jest uzasadnione lub możliwe wykonanie albo wykorzystanie istniejącej drogi klasy D lub L do obsługi przyległych nieruchomości;

- droga krajowa Nr 45:
 - od obwodnicy miasta Wielunia (drogi krajowej Nr 8) do istniejącej drogi Nr 45 między Gaszynem a Osicą – jako obwodnica zachodnia Wielunia, budowa obwodnicy jako drogi głównej - G1/2, jedno-jezdniowej, dwupasowa,
 - na odcinku od obwodnicy zachodniej do południowej granicy gminy – droga główna G1/2 – w zasadzie adaptacja.
 - pozostały odcinek istniejącej drogi Nr 45 tj. od miejscowości Gaszyn do granicy miasta Wielunia, po realizacji obwodnicy zachodniej - droga zbiorcza - Z1/2, adaptacja do czasu realizacji obwodnicy utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G.
- droga krajowa Nr 43:
 - od drogi krajowej Nr 45 (rejon miejscowości Gaszyn i Osica) przebieg jako obwodnica południowa – droga główna G1/2, budowa obwodnicy
 - na odcinku istniejącym od południowej obwodnicy do południowej granicy gminy w rejonie wsi Nowy Świat, droga główna G1/2, adaptacja,
Pozostały odcinek po realizacji obwodnicy południowej tj. do granicy miasta Wielunia, droga zbiorcza – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji zewnętrznej obwodnicy utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G.
- **drogi wojewódzkie:**
 - droga Nr 481 :
 - na odcinku od ul. Warszawskiej w Wieluniu do obwodnicy drogą Nr 8 w rejonie wsi Małyszyn, droga główna - G1/2, adaptacja przebiegu,
 - na odcinku od obwodnicy drogi Nr 8 - do północnej granicy w rejonie wsi Borowiec i Piskornik droga główna - G1/2, adaptacja przebiegu,
 rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 481 znajduje się na liście programów inwestycyjnych z grupy inwestycyjnej „Transport” w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2008 – 2013 (Uchwała Sejmiku W Nr XXVII/647/08 z dnia 17 czerwca 2008 roku),
 - droga Nr 486 :
 - na odcinku od granicy Wielunia do projektowanego przedłużenia w kierunku wschodnim obwodnicy drogi krajowej Nr 45 – droga zbiorcza Z1/2 , do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 i jej przedłużenia w kierunku wschodnim do drogi wojewódzkiej Nr 486 zgodnie zakończoną odbudową ww drogi ustala się klasę G1/2 ,

- na odcinku od przedłużenia w kierunku wschodnim obwodnicy drogi krajowej Nr 45 do wschodniej granicy gminy w rejonie wsi Janinów - droga główna - G1/2, przebudowa z ewentualną budową wiaduktu z linią kolejową w odległej przyszłości i w sytuacji utrzymania linii kolejowej w eksploatacji;

- **drogi powiatowe:**

- droga Nr 4537E z Wielunia - przez wieś Bieniędzyce - do północnej granicy gminy, droga zbiorcza - Z1/2, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4545E, z Sieńca (droga Nr 8) - przez Starzenice i Masłowice - do granicy gminy w rejonie wsi Podstaw i Staw w gm. Czarnożyły, droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa adaptacja,
- droga Nr 4531E, z Małyszyna - przez Małyszyn - do granicy gminy (wieś Stawek), droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4507E, z Wielunia (ul. Wojska Polskiego) przez wsie Turów i Piaski - do granicy zachodniej gminy w rejonie wsi Piaski, droga zbiorcza - Z1/2, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4508E, ze wsi Dąbrowa do wsi Kurów, droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4509E, ze wsi Turów - do granicy gminy w rejonie wsi Chotów, Skomlin w gm. Mokrsko, droga zbiorcza - Z1/2, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4510E z Wielunia (ul. J. Żubr) - przez wieś Gaszyn - do granicy gminy w rejonie wsi Kopaliny, droga zbiorcza - Z1/2, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4515E, z Gaszyna (droga Nr.45) - przez wsie Rychłowie i Ruda - do wsi Widoradz (droga Nr 8), droga zbiorcza - Z1/2, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4518E, ze wsi Olewin (droga Nr 6) - do granicy gminy w rejonie wsi Stara Wieś w gm. Wierzchnas, droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4523E, ze wsi Ruda do granicy gminy w rejonie wsi Przycłapy, droga zbiorcza - Z1/2, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4519E, w południowej części gminy między wsiami Kamionka i Strugi Pątnowskie, droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja;

- **drogi gminne:**

- utrzymuje się wszystkie istniejące drogi gminne o numeracji od 370801-do 370815 przy czym ustala się ich klasyfikacje, jako drogi lokalne - L, jedna jezdnia dwupasowa za wyjątkiem poniższych dróg, które klasyfikują się jako dojazdowe - D:
 - droga Nr 370803 (Małyszyn - Starzenice),
 - droga Nr 370810 (Krzyworzeka - Kadłub),
 - droga Nr 370811 (Krzyworzeka - Kadłub),
 - droga Nr 370812 (Kadłub granica gminy),
 - adaptuje się ich przebiegi,

- ustala się doprowadzenia na odcinkach gruntowych do nawierzchni utwardzonych i bitumicznych,
- postuluje się dla dróg lokalnych - L przebudowę jezdni do szer. min. 5,0m, na odcinkach gdzie ta szerokość jest mniejsza, a na obszarze zabudowy (we wsiach) do min.- 6,0m,
- na odcinkach zabudowy postuluje się budowę chodników dla pieszych,
- wprowadza się dodatkowe nowe drogi gminne, w większości istniejące jako drogi wiejskie i gospodarcze, które wymagają przeprowadzenia stosownej procedury uchwalenia przez Radę Gminy (zgodnie z umową o drogach publicznych).

Ustala się dla tych dróg klasyfikację:

- droga między wsiami Kurowem i Piaski - droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa, budowa drogi,
- droga między wsiami Rychłowie i Kadłub – droga lokalna L, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja przebiegu,
- droga ze wsi Srebnica - do zbiornika wodnego Kurów, droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa, budowa drogi,
- droga we wsi Gaszyn, droga dojazdowa - D jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga we wsi Olewin, droga dojazdowa - D, adaptacja przebiegu, budowa nawierzchni utwardzonej,
- droga we wsi Jodłowiec, droga dojazdowa - D, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja przebiegu,
- drogi we wsi Dąbrowa, drogi lokalne - L, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja.

Komunikacja zbiorowa

Obsługę zapewnią linie autobusowe, generalne PKS, poprzez przystanki ustalone w ramach planu eksploatacyjnego, linie pozostaną funkcją potrzeb przewozowych i sieci drogowej. Powiązania zewnętrzne w skali kraju zapewnione będą poprzez dworzec PKS w mieście Wieluń.

Kolej

Utrzymuje się istniejący układ tras i urządzeń kolejowych. Do zarządu PKP należy utrzymywanie i organizacja eksploatacji przewozów pasażerskich.

Zgodnie z ustaleniami zawartymi w aktualizacji „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” proponuje się budowę nowej linii kolejowej (przebieg równoleżnikowy) umożliwiającej połączenie miasta i gminy Wieluń z Centralną Magistralą Kolejową (CMK) – E65 – relacji Śląsk – Porty (a w województwie łódzkim powiat pączęzański – Zduńska Wola Karsznice – Uniejów). Wytoczony na obecnym etapie prac przebieg trasy ma charakter orientacyjny. Planowane połączenie zdecydowanie poprawi skomunikowanie miasta i gminy Wieluń z resztą województwa, a przede wszystkim z Łodzią.

8. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

8.1 Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej w mieście i gminie

Zaopatrzenie w wodę

Przewiduje się zaopatrzenie miasta i gminy w wodę z dotychczasowych systemów :

- z systemu wodociągu komunalnego, opartego o zasoby wód podziemnych ujęć znajdujących się na terenie miasta (ujęcie Częstochowska, ujęcie Piłsudskiego, ujęcie Jagiełły) i w Rudzie/k. Wielunia będzie zaopatrywane w wodę miasto i wsie: Ruda, Gaszyn, Dąbrowa, Bieniędzice, Masłowice, Małyszyn i Widoradz.

Zasoby eksploatacyjne ujęć, zatwierdzone w wysokości 406m³/h, pozwalają na zaopatrzenie w wodę obecnych użytkowników oraz umożliwiają dalszy rozwój urbanizacji w ramach istniejącej, ponad 40% rezerwy w źródłach poboru wody.

Istniejący układ sieci wodociągowej obejmujący zasięgiem istniejącą zabudowę umożliwia rozbudowę sieci w miarę uruchamiania nowych terenów, dotychczas niezainwestowanych.

Rozbudowę sieci wodociągowej należy prowadzić w układach pierścieniowych, z maksymalną adaptacją sieci istniejącej.

Zakłady zaopatrujące się w wodę poza systemem wodociągu komunalnego (w tym Mleczarnia i Szpital) mogą nadal korzystać z własnych źródeł wody, w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i na warunkach określonych w pozwoleniach wodno prawnych;

- z lokalnych wodociągów wiejskich, opartych o zasoby wód podziemnych, znajdujących się na terenie gminy: (ujęcie w Turowie, ujęcie w Kurowie, ujęcie w Kadłubie i ujęcie w Jodłowcu) — nadal będą zaopatrywane w wodę wsie pozostające poza obsługą wodociągu miejskiego.

Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęć wynoszą łącznie 180 m³/h i są wykorzystywane w 30%.

Występująca na ujęciach rezerwa zapewnia w pełni potrzeby obecnych i przyszłych odbiorców. Sieć wodociągowa posiada rezerwy dla rozszerzenia zasięgów obsługi.

Dla utrzymania sprawności funkcjonowania systemów wodociągowych należy zapewnić::

- ochronę zasobów wód podziemnych poprzez stosowanie rygorów określonych w decyzjach zasobowych i pozwoleniach wodnoprawnych,
- racjonalne i oszczędne gospodarowanie zasobami wód poprzez wprowadzanie wysokosprawnych technologii uzdatniania wody i sukcesywne wyposażanie stacji wodociągowych w pełen zakres sterowania i automatyki,
- wymianę odcinków sieci wykonanej z rur niskiej jakości;
- poprawę warunków ciśnieniowych sieci i budowę odcinków domykających pierścienie wodociągowe dla zapewnienia ciągłości dostaw wody,
- wyprzedzającą budowę sieci wodociągowej na terenach rozwojowych.

Odprowadzanie ścieków sanitarnych

Komunalna oczyszczalnia ścieków przy ul. Błońskiej pozostawać będzie głównym odbiornikiem ścieków sanitarnych z obszaru miasta, a przez rozbudowę systemów ciśnieniowych także z terenów gminy. Możliwości eksploatacyjne oczyszczalni, po rozbudowie w 2004 roku do przepustowości Q śr $d=7700$ m³/d są znaczne i dają podstawę do uporządkowania gospodarki ściekowej na obszarze gminy w ramach istniejącej, blisko 40% rezerwy w przepustowości urządzeń.

Dla usprawnienia procesów oczyszczania kontynuowana będzie rozbudowa oczyszczalni w zakresie obejmującym automatykę sterowania procesem technologicznym i budowę ciągu utylizacji osadów.

Oczyszczone ścieki odprowadzane są do Kanału Wieluńskiego i za jego pośrednictwem do rzeki Pyszej.

Dla zapewnienia właściwych warunków odbioru ścieków prowadzona będzie regulacja Kanału Wieluńskiego.

Zakłada się rozwój istniejącego układu sieci kanalizacyjnej w systemie komunalnej oczyszczalni ścieków, dla uzyskania możliwie największego zasięgu jej oddziaływania i podłączenie do tego układu terenów:

- wsi Dąbrowa – poprzez projektowaną przepompownię i kanał ciśnieniowy w ul. Ciepłowniczej, do kolektora sanitarnego w ul. Błońskiej,
- wsi Bieniądzice do istniejącego kanału sanitarnego w ul. Długosza,
- wsi: Widoradz Górny, Olewin, Urbanice, Małyszyn, Starzenice, Masłowice, Borowiec oraz poprzez sieć w Olewinie ze wsi Sieniec i Jodłowiec — do projektowanego kanału w ul. Warszawskiej,
- wsi Widoradz Dolny do kanału sanitarnego w ul. POW,
- wsi Rychłowice i Nowy Świat do istniejącej sieci kanalizacyjnej we wsi Gaszyn,
- wsi Srebrnica, Piaski i Mokrosze do sieci kanalizacyjnej we wsi Turów.

Rozwój systemu kanalizacji sanitarnej na terenie miasta powinien zapewniać obsługę wszystkich zurbanizowanych terenów i nowych terenów wyznaczonych do zabudowy oraz umożliwiać podłączenie do sieci 100% mieszkańców i usług. Osiągnięcie zakładanego standardu warunkują:

- rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenach nie wyposażonych w sieć lub wyposażonych w stopniu niewystarczającym, m. innymi w ulicach: 3 Maja, Szpitalnej, Żeromskiego, Częstochowskiej, Polnej, Tartacznej, w rejonie ul. Ciepłowniczej i Błońskiej, częściowo ul. Rymarkiewicza, Baranowskiego i Władysława Jagiełły,
- wyposażenie w sieć kanalizacji sanitarnej wszystkich terenów przeznaczonych pod rozwój zabudowy, w tym również terenów budownictwa jednorodzinnej i zagrodowego,
- modernizacja kolektora sanitarnego w ul. Głowackiego, Sieradzkiej i Wojska Polskiego dla poprawy warunków odprowadzania ścieków z terenów w zachodniej części miasta,
- odciążenie kanałów sanitarnych od zrzutów wód opadowych i skierowanie tych wód do właściwych odbiorników,
- sukcesywne porządkowanie gospodarki ściekowej w zakładach przemysłowych i przejmowania ścieków przemysłowych przez kanalizację komunalną, po ich podczyszczeniu w poszczególnych zakładach,

Rozbudowę sieci należy prowadzić w oparciu o odpowiednie programy i koncepcje rozwoju, z maksymalnym zachowaniem istniejących kanałów.

Dopuszczalne są na terenach peryferyjnych rozwiązania indywidualne (przydomowe oczyszczalnie ścieków) z oczyszczaniem i odprowadzaniem ścieków na warunkach określonych w odrębnych przepisach.

Odprowadzanie wód opadowych

Wody opadowe i roztopowe z obszaru gminy Wieluń są odprowadzane przez spływ powierzchniowy, sieć kanalizacji deszczowej oraz układ rowów i otwartych kanałów melioracyjnych do rzeki Pyszej; Tylko niewielki fragment południowo-wschodniej części gminy odwadniany jest do rzeki Warty.

Sieć kanalizacji deszczowej istnieje na terenie miasta Wielunia i jej rozwój będzie kontynuowany. Przewiduje się rozbudowę kanałów deszczowych dla odwodnienia ulic, terenów intensywnej zabudowy mieszkaniowej, terenów usług i przemysłu. Istniejące kanały i kolektory deszczowe zostaną zachowane i będą podlegać rozbudowie i modernizacji. Przebudowy lub odciążenia przez budowę „kanałów ulgi” wymagać będą kanały przebiegające przez teren parku miejskiego, uregulowania odpływu wymagają kanały deszczowe w ul. Wodnej i ul. Głowackiego.

Wszystkie kanały wprowadzające zanieczyszczone ścieki deszczowe do Kanału Wieluńskiego powinny zostać wyposażone w odpowiednie urządzenia oczyszczające.

Nie przewiduje się budowy zorganizowanego systemu odprowadzania wód opadowych na terenach wiejskich. W koniecznych przypadkach przewidywać należy systemy indywidualne, z odprowadzaniem wód opadowych i ich oczyszczaniem zgodnie z warunkami określonymi w przepisach odrębnych.

Na całym obszarze należy ograniczyć odpływ do kanalizacji deszczowej wód opadowych z terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym rezydencjonalnej oraz zagrodowej poprzez zagospodarowanie tych wód we własnym zakresie; dopuszcza się gromadzenie nadmiaru wód opadowych w zbiornikach na terenie nieruchomości i ich wtórne zagospodarowanie na terenie działki, z dopuszczeniem odprowadzania do sieci kanalizacji deszczowej, jeśli zostanie wybudowana w przyległej ulicy.

Dla nowych przedsięwzięć inwestycyjnych na terenach działalności gospodarczej należy stosować maksymalną retencję, celem ograniczenia odprowadzania wód opadowych do miejskich kanałów deszczowych. Wody opadowe z powierzchni ulic, parkingów, placów i terenów przemysłowych oraz innych powierzchni potencjalnie zanieczyszczonych mogą być wprowadzane do odbiorników po oczyszczeniu z piasku, zawiesin i zanieczyszczeń ropopochodnych.

Odprowadzanie wód opadowych wymaga utrzymania dobrego stanu odbiorników i zapewnienia ich drożności poprzez właściwą konserwację.

Kanał Wieluński wymaga regulacji w zakresie hydraulicznym i wysokościowym. Na całym odcinku przepływającym przez tereny miejskie koryto cieków winno być uporządkowane i drożne i powinien być zapewniony dostęp dla potrzeb konserwacji, poprzez pozostawienie niezabudowanych pasów terenu o

szerokości nie mniejszej niż 3,0m z jednej strony od krawędzi skarpy i 1,5 m z drugiej. Zabrania się grodzenia nieruchomości w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegowej.

Obowiązuje zachowanie istniejących rowów melioracyjnych na terenach zurbanizowanych oraz na terenach nie podlegających urbanizacji, z obowiązkiem utrzymania ich drożności dla zapewnienia swobodnego odpływu wód; Zachowana zostaje istniejąca sieć drenarska, nie kolidująca z zagospodarowaniem terenów. W miejscach kolizyjnych urządzenia melioracyjne należy przebudować w sposób uzgodniony z Inspektorem Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Wieluniu.

Gazownictwo

Obecnie na terenie miasta Wielunia sieć przewodowa gazu nie występuje. Zgodnie z prowadzonymi pracami dotyczącymi gazyfikacji miasta i gminy Wieluń przewidziana jest budowa głównego gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia na terenach południowych gminy. Z tego gazociągu będą zasilane stacje redukcyjno-pomiarowe I-go stopnia. Dla potrzeb miasta i gminy Wieluń zaprojektowano dwie stacje redukcyjne:

- na terenie miasta przy południowej granicy z gminą,
- na terenie gminy przy zachodniej granicy miasta.

Zgodnie z prawem energetycznym możliwość gazyfikacji będzie zależała od pozyskania odbiorców gazu zwłaszcza przemysłowych, aby przedsięwzięcie czysto komercyjne miało szanse powodzenia.

Wiążące decyzje o możliwości gazyfikacji poszczególnych wsi w gminie zostaną podjęte na podstawie opracowanych koncepcji programowych gazyfikacji. W koncepcji zostaną uściślone trasy gazociągów zasilających, lokalizacja stacji, układ sieci rozdzielczych i nakłady inwestycyjne na realizację poszczególnych zadań.

Dla gazociągów wysokiego ciśnienia obowiązują strefy kontrolowane, w których nie należy wznosić budynków, urządzać składów i magazynów, sadzić drzew, podejmować żadnej działalności, która mogłaby zaszkodzić gazociągowi w czasie eksploatacji. Szerokości stref kontrolowanych, których linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu wysokiego ciśnienia wynoszą:

- gazociągi o średnicy do DN 150- 4 m,
- gazociągi powyżej DN 150 do DN 300- 6 m,
- gazociągi powyżej DN 300 do DN 500- 8 m.

Ciepłownictwo

Docelowo zakłada się zaopatrzenie w ciepło z:

- miejskiej sieci wody gorącej,
- lokalnych kotłowni,
- indywidualnych źródeł ciepła wbudowanych u poszczególnych odbiorców.

Cały scentralizowany system wody gorącej będzie opierał się tak jak dotychczas na pracy Ciepłowni Miejskiej. Ciepłownia Miejska jest źródłem wodnym wyposażonym w trzy kotły wodne WR25 o łącznej mocy zainstalowanej 87 MW. Źródło posiada możliwości zainstalowania czwartego kotła, co jest

równoznaczne z możliwością zwiększenia wydajności do 116 MW. Rejon zasilania ciepłowni obejmuje swoim zasięgiem zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, obiekty komunalne, zabudowę usługową w centralnej części miasta (zabudowa śródmiejska) oraz zakłady przemysłowe w sąsiedztwie ciepłowni. Przyjmując ogólne założenia racjonalnej gospodarki cieplnej, wymagań w zakresie ochrony środowiska, optymalnej pracy systemu przesyłowego energii cieplnej, moc dyspozycyjna źródła powinna być w maksymalnym stopniu wykorzystana przez istniejących i potencjalnych odbiorców ciepła. Oznacza to odpowiednie zwiększenie rejonu zasilania ciepłowni.

Analizując lokalizację odbiorców ciepła w poszczególnych rejonach miasta z punktu dostępności do miejskiej sieci cieplnej (sieć istniejąca bądź budowa nowej sieci) przyjęto, że potencjalnymi odbiorcami ciepła w dalszym urbanistycznym rozwoju miasta będą odbiorcy zlokalizowani na różnych kierunkach i obszarach.

- Układ przesyłowy sieci wody gorącej.

System przesyłowy ciepła w mieście stanowi obecnie promieniowa sieć cieplna pracująca na wydzielone obszary zasilania. Sieć wody gorącej wykonana jest generalnie jako dwuprzewodowa w systemie kanałowym oraz w technologii rur preizolowanych.

Dla zapewnienia optymalnych warunków pracy systemu i pewności zasilania zakłada się przede wszystkim wymóg realizacji połączeń pierścieniowych na istniejącej sieci magistralnej.

Pozyskiwaniu dodatkowych odbiorców dla istniejącego systemu ciepłowniczego sprzyjają:

- rezerwy w mocy dyspozycyjnej źródła,
- zapasy zdolności przesyłowej w istniejącej sieci cieplnej,
- tendencja do wdrażania technologii termomodernizacyjnych skutkujących obniżeniem zapotrzebowania ciepła na cele grzewcze.

Do innych ważnych zadań należy realizacja założeń tworzenia mniejszych pierścieni na sieci rozdzielczej wszędzie tam gdzie jest to technicznie możliwe.

- Lokalne źródła ciepła

Na terenie miasta funkcjonuje spora ilość lokalnych, rozproszonych źródeł ciepła spalających generalnie węgiel gruby i koks. Do znaczących kotłowni na terenie miasta zalicza się około 30 źródeł, które poprzez lokalną sieć cieplną zasilają osiedla mieszkaniowe, pojedyncze budynki mieszkalne i usługowe. Zakłady przemysłowe również posiadają własne scentralizowane źródła ciepła dla potrzeb grzewczych i technologicznych.

W celu likwidacji niskiej emisji palenisk domowych i kotłowni lokalnych, a tym samym unowocześnienia zasobów mieszkaniowych, zadaniem pilnym staje się realizacja inwestycji ciepłowniczych w zakresie rozbudowy miejskiej scentralizowanej sieci. Jako zadanie pilne należy również traktować zakaz realizacji nowych kotłowni węglowych i sukcesywną modernizację istniejących, na źródła bezpieczne ekologicznie. Przy wydawaniu pozwoleń na budowę nowych obiektów jako warunek należy stawiać wymóg podłączenia ich do miejskiej sieci ciepłowniczej, a jeżeli nie ma takiej możliwości lub zachodzą inne okoliczności nie przemawiające za takim podłączeniem, stosowanie źródeł opartych o paliwa ekologiczne

Uwagi:

W opracowaniu wykonanym w 1998 r. pt. „ Studium zaopatrzenia miasta w ciepło z uwzględnieniem gospodarki skojarzonej ciepłno-elektrycznej” rozważano możliwość wprowadzenia takiego systemu do gospodarki energią cieplną w mieście. Z opracowania wynika, że wprowadzenie gospodarki skojarzonej w postaci źródła skojarzonego pracującego w oparciu o paliwo gazowe w Ciepłowni Wieluń wiązałoby się z podstawowymi korzyściami ekonomicznymi wynikającymi z rezygnacji z zakupu energii elektrycznej na potrzeby własne ciepłowni i z ewentualnej sprzedaży nadwyżek produkcji energii elektrycznej co w efekcie powinno prowadzić do obniżenia jednostkowych kosztów wytwarzania ciepła. Budowa źródła skojarzonego oraz zamierzona realizacja sieci ciepłej magistralnej i rozdzielczej w mieście pozwoliłaby na uzyskanie wydajnego i efektywnego układu energetycznego w systemie zaopatrzenia miasta w ciepło. W „Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gm. Wieluń 2004-2020r.” , opracowanym w 2004r. jest zawarta rekomendacja odnośnie możliwości lokalizacji gospodarki skojarzonej w Wieluniu dla dwóch zakładów: Ciepłowni miejskiej i Spółdzielni Mleczarskiej. Jednak warunkiem podstawowym tego typu rozwiązań jest realna dostępność do sieci gazu przewodowego. Możliwości techniczno- ekonomiczne jak również sama opłacalność i celowość realizacji w aktualnych warunkach źródła skojarzonego wymaga opracowań specjalistycznych z tego zakresu.

W aspekcie budowy sieci gazu przewodowego dla potrzeb miasta i gminy Wieluń, w wypadku modernizacji lub rozbudowy Ciepłowni Miejskiej, związanej ze zwiększeniem jej mocy dyspozycyjnej, należy rozważyć możliwość wykorzystania gazu przewodowego jako nośnika energii(budowa kotła opalanego gazem).

Oprócz konwencjonalnych źródeł energii cieplnej należy brać pod uwagę wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł (energia słoneczna, wykorzystanie wód geotermalnych, pompy ciepła, biopaliwa i inne sposoby pozyskiwania ciepła), które jednak z konieczności będą miały charakter ograniczony w bilansie cieplnym miasta.

W dalszej perspektywie nie wyklucza się alternatywnego systemu ogrzewania miasta tj. skojarzenia gospodarki energetycznej z wykorzystaniem energii wód geotermalnych (ciepłownie geotermalne z zastosowaniem absorbcyjnych pomp ciepła). Studialne opracowanie z 2004 r. dotyczące kaskadowego wykorzystania wód geotermalnych na terenie gminy Wieluń wykonane na zlecenie gminy wykazało, że obszar gminy charakteryzuje się wystarczającymi warunkami hydrogeologicznymi (zasoby wód geotermalnych - węglanowy zbiornik permski podsolny wapienia podstawowego) dla rozwoju geotermii. W powyższym opracowaniu stwierdzono, że wykorzystanie zasobów geotermalnych jest naj - efektywniejszym (m.in. pod względem finansowym i środowiskowym) alternatywnym źródłem pozyskiwania energii cieplnej w stosunku do energii pozyskiwanej poprzez spalanie węgla czy gazu.

Zaproponowano zastępowanie w miarę starzenia się urządzeń tradycyjnych , mocy zainstalowanej konwencjonalnych bloków energetycznych , energią z zasobów geotermalnych i docelowe przyjęcie tej energii jako podstawowego źródła ciepła dla gminnego systemu grzewczego wraz z wykorzystaniem dla rekreacji ,wypoczynku , balneologii i lecznictwa.

Zaproponowano budowę kompleksu geoenergetycznego (obiekty grzewcze i balneologiczne) z wykorzystaniem istniejących odwiertów (Wieluń – 5 wraz z odwiertem Wieluń IG-1 – dublet) - ok. 2 km od centrum miasta – w sołectwie Dąbrowa i doprowadzenie gorącej wody nowowyprowadzonym rurociągiem 2x450 mm średnicy do istniejącej sieci ciepłowniczej w rejonie os. Bugaj. Założono funkcjonowanie ciepłowni geotermalnej o mocy 30MW wspomaganą szczytowo jednym kotłem węglowym nr 2 w EC Wieluń – o mocy 29MW – co winno umożliwić zaspokojenie potrzeb grzewczych miasta i gminy Wieluń. Proponowane wykorzystanie energii geotermalnej i związane z powyższym inwestycje wymagają dalszych prac studialno – projektowych w celu potwierdzenia i uściślenia rozwiązań (w tym obiektów i ich lokalizacji) możliwych do realizacji w dalszej perspektywie.

W bliższej perspektywie , zakłada się, że uporządkowanie gospodarki ciepłej w gminie opierać się będzie na:

- rozproszonych kotłowniach małej mocy wbudowanych bądź wolnostojących,
- indywidualnych źródłach ciepła wbudowanych u poszczególnych odbiorców.

W celu likwidacji niskiej emisji palenisk domowych i zanieczyszczeń powodowanych przez lokalne kotłownie, a tym samym unowocześnienie gospodarki ciepłej – zadaniem pilnym staje się modernizacja źródeł ciepła wraz z podmianą paliwa nie ekologicznego na paliwo spełniające wymagania ochrony środowiska(gaz, lekkie oleje opałowe, brykiety drzewne itp.).

Inną ważną działalnością dotyczącą ciepłownictwa będzie wdrażanie profesjonalnych programów termomodernizacyjnych dla istniejącej zabudowy, skutkujących znacznym obniżeniem zapotrzebowania ciepła. Działalności tej służy Ustawa o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych.

Oprócz konwencjonalnych źródeł energii ciepłej należy brać pod uwagę wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł (energia słoneczna, pompy ciepła, biopaliwa i inne sposoby pozyskiwania ciepła), które jednak z konieczności będą miały charakter ograniczony.

Elektroenergetyka

Obecne potrzeby elektroenergetyczne miasta pokrywane są ze stacji transformatorowo - rozdzielczej 110/15 kV - RPZ „WIELUŃ” zlokalizowanej na terenie miasta przy ul. Sieradzkiej 62.

Zgodnie z przyjętymi kierunkami rozwoju miasta zakłada się stopniowy wzrost zapotrzebowania na moc i energię elektryczną. Wzrost ten będzie kształtowany postępującą racjonalizacją użytkowania energii, wyrażającą się stopniową eliminacją odbiorników energochłonnych, poziomem cen na energię elektryczną, oraz opłat za usługi przesyłowe związane z jej dystrybucją. Przy tych założeniach należy liczyć się z rocznymi przyrostami omawianego zapotrzebowania, nie większymi niż 2% rocznie, w stosunku do stanu wyjściowego.

Wynikające z przyjętych kierunków rozwoju miasta warunki prawidłowego zasilania w energię elektryczną wymagać będą przede wszystkim:

- sukcesywnej dalszej modernizacji istniejącej miejskiej sieci średniego napięcia 15 kV i niskiego napięcia 0,4/0,231 kV poprzez dobudowę stacji transformatorowo - rozdzielczych

15/0,4/0,231 kV i skracanie obwodów liniowych niskiego napięcia, oraz poprzez zastępowanie linii napowietrznych liniami kablowymi lub liniami z przewodami izolowanymi w miejscach zabudowy śródmiejskiej, osiedlowej i rekreacyjnej,

- budowy linii średniego napięcia 15kV i niskiego napięcia 0,4/0,231 kV oraz stacji transformatorowo - rozdzielczych 15/0,4/0,231 kV na terenach przewidzianych w planie do dalszej urbanizacji,
- zgodnie z koncepcją rozwoju sieci 110 kV, budowy na terenie miasta stacji elektroenergetycznej 110/15 kV „SADY” z lokalizacją przy ul. Częstochowskiej. Budowa stacji umożliwi skrócenie zbyt długich obecnie ciągów kablowych 15 kV, które wynikają ze skrajnego usytuowania istniejącego RPZ-Wieluń w stosunku do środka obciążenia tj. do centralnej części miasta. Ponadto budowa nowego RPZ-u będzie sprzyjała zapewnieniu właściwych parametrów jakości, ciągłości dostawy energii oraz niezbędnej dla perspektywicznego rozwoju rezerwy mocy elektrycznej z uwzględnieniem także docelowych potrzeb gminy.
- podziału, po wybudowaniu w/w RPZ-u 110/15 kV, istniejącej sieci średniego napięcia 15 kV na dwa niezależne systemy, z których jeden będzie służył tylko do rozprowadzania energii na terenie miasta, natomiast drugi, poprzez oddzielne linie magistralne 15 kV, będzie zapewniał dostawę tej energii dla obszaru gminy.

Zasilanie przewidywanej stacji RPZ 110/15 kV „SADY” zakłada się z linii 110 kV Wieluń - Janinów poprzez rozcięcie jej i wprowadzenie do stacji (Projekt techniczny stacji „SADY” wykonano w 1990 r.)

Ponadto dla zasilania stacji zakłada się wybudowanie napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV, która zostanie przyłączona do istniejącej linii 110 kV relacji: RPZ Wieluń - Trębaczew w miejscowości Olewin (projekt budowlany linii wykonano w 1996r).

Linie napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV i średniego napięcia 15 kV ze względów eksploatacyjnych (bezpieczna praca w pobliżu czynnych linii elektroenergetycznych) oraz bezpieczeństwa ludzi (oddziaływanie pola elektromagnetycznego) wymagają określonych stref ochronnych. Strefa ochronna dla w/w linii, w której występują ograniczone możliwości zabudowy i zagospodarowania terenu wynosi: 36 m dla linii 110 kV i 15 m dla linii 15 kV.

Strefa ochrony akustycznej wokół stacji 110/15 kV wynosi 150 m.

W rozwoju urbanistycznym miasta zakłada się również udział w zasilaniu w energię elektryczną, sieci elektroenergetycznej 15kV będącej na majątku PKP. W tym celu przewiduje się wykorzystanie Podstacji Trakcyjnej PKP-Wieluń zlokalizowanej we wsi Dąbrowa oraz linii napowietrznej 15kV wybudowanej wzdłuż torów PKP. W bezpośrednim sąsiedztwie linii wybudowane są stacje transformatorowe 15/0.4kV, z których część pracuje, część jest nieczynna (bez wyposażenia).

Zgodnie z przyjętymi kierunkami rozwoju gminy przewiduje się stopniowy wzrost zapotrzebowania na moc i energię elektryczną. Zakłada się, że dynamika wzrostu będzie miała charakter umiarkowany, w granicach 2% rocznie.

Przyjęte, przy niniejszym założeniu, warunki prawidłowego zasilania gminy w energię elektryczną wymagają przede wszystkim:

- sukcesywnej modernizacji sieci 15kV i linii niskich napięć 0,4/0,231kV poprzez dobudowę stacji transformatorowych 15/0,4kV dla skracania lokalnych obwodów rozdzielczych niskiego napięcia oraz poprzez zastępowanie istniejących linii napowietrznych liniami z przewodami izolowanymi dla zmniejszenia zagrożeń pożarowych i porażeniowych w środowisku,
- budowy linii średniego napięcia 15kV i linii niskiego napięcia 0,4/0,231kV oraz stacji transformatorowych na terenach przewidzianych do urbanizacji,
- zakładanej budowy nowej stacji elektroenergetycznej 110/15kV w Wieluniu (RPZ „Sady”) dla zaspokojenia docelowych potrzeb elektroenergetycznych miasta i gminy,
- wydzielenia, po wybudowaniu w/w RPZ-u 110/15kV, linii średniego napięcia 15kV zasilających teren gminy, z systemu sieci średniego napięcia 15kV miasta, dla uzyskania wymaganego poziomu ciągłości i jakości dostaw energii elektrycznej dla obu tych obszarów.

W wypadku planowania budowy elektrowni wiatrowych (generatorów wiatrowych), lokalizowanych w wyznaczonych dla tego celu terenach, należy uzyskać porozumienie z PGE Łódź- Teren S.A. w Łodzi dotyczące warunków technicznych współpracy tych źródeł energii z siecią energetyki zawodowej. Budowa zespołu elektrowni wiatrowych o mocy zainstalowanej powyżej 10 MW związana jest z budową sieci 110 kV (linii napowietrznej 110 kV oraz stacji transformatorowej 110/15 kV).

Telekomunikacja

Aktualna obsługa telekomunikacyjna abonentów w mieście jest realizowana przez dwóch operatorów telekomunikacyjnych: TP S.A. i Związek Gmin Ziemi Wieluńskiej, co sprzyja wzrostowi poziomu dostępności do usług telekomunikacyjnych. Wskaźnik gęstości telefonów kształtuje się na poziomie 28,12 NN/100Mk.

Dalszy rozwój telefonii w mieście będzie realizowany w oparciu o:

- rozbudowę centrali miejskiej wybudowanej w technologii cyfrowej do wymaganych potrzeb,
- sukcesywną wymianę sieci rozdzielczej tradycyjnej, skanalizowanej na światłowody,
- aktywność obu operatorów usług telekomunikacyjnych wynikająca z warunków konkurencji na rynku infrastruktury telekomunikacyjnych.

Zakłada się pełny dostęp do sieci bezprzewodowej.

.

Usuwanie odpadów

Zasady gospodarowania odpadami na terenie miasta i gminy Wieluń określa „Plan gospodarki odpadami w gminie Wieluń” opracowany w kwietniu 2004 r.

Z powyższego dokumentu wynika, iż w najbliższych latach prognozowany jest wzrost ilości odpadów powstających w sektorze komunalnym.

Tabela 13. Prognoza ilości odpadów wytworzonych na terenie gminy Wieluń na lata 2006 i 2012

Rok	Odpady wytworzone w mieście w kg	Odpady wytworzone na terenach wiejskich w kg	Razem w kg
2006	10 974 816	1 953 034	12 927 850
2012	11 105 832	1 940 992	13 046 824

Źródło: „Plan gospodarki odpadami w gminie Wieluń”, kwiecień 2004 r.

Jednocześnie celem głównym przyjętym w „Planie ...” jest minimalizacja ilości odpadów deponowanych na składowisku. Założono, iż w 2006 składowane powinno być nie więcej niż 76% odpadów komunalnych, a w 2010 r. nie więcej niż 51%.

Dla osiągnięcia powyższych założeń przyjęto następujące cele w zakresie gospodarki odpadami:

- objęcie selektywną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców do końca 2008 r.,
- zapewnienie bliskości stacji kontenerów selektywnej zbiórki w stosunku do miejsca zamieszkania,
- zapewnienie możliwości przetwarzania i odzysku zebranych selektywnie odpadów metodą mechaniczno-biologiczną (poprzez kompostowanie).

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla gminy Wieluń” oraz wymogami prawnymi konieczna jest rozbudowa oraz modernizacja składowiska w miejscowości Ruda umożliwiająca segregację odpadów na odpady zmieszane i pozostałe o cechach surowców wtórnych: makulatura i szkło. Konieczna jest budowa linii segregacji odpadów i kompostowni. Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Wieluniu na składowisku w Rudzie wprowadziło już częściową segregację odpadów zbieranych selektywnie tj. szkło i opakowania z tworzyw sztucznych typu PET.

Przy obecnym strumieniu odpadów komunalnych dostarczanych na składowisko w Rudzie, szacowano, iż jego chłonność zostanie wyczerpana do 2008 r. Zgodnie ze „Studium wykonalności rozbudowy składowiska w Rudzie gmina Wieluń, alternatywnie budowy nowego składowiska odpadów komunalnych” rozbudowa składowiska jest najbardziej korzystnym rozwiązaniem zarówno ze względów prawnych jak i ekonomicznych. Zgodnie z ww. oceną oraz podjętą uchwałą Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/311/05 z 30 czerwca 2005 r. składowisko będzie rozbudowane w kierunku południowym (tereny Lasów Państwowych), na powierzchni ok. 5 ha. Strefa oddziaływania nowej części składowiska będzie obejmowała obszar o promieniu 250-300 m od granic składowiska, i będzie się zawierała w całości w strefie ochrony sanitarnej wyznaczonej wokół istniejącego składowiska ($r = 500$ m).

Ponadto należy dążyć do likwidacji „dzikich” składowisk odpadów zlokalizowanych głównie w lasach i na nieużytkach. Istnienie tego typu składowisk wynika z wieloletniego braku systemu wywozu odpadów na terenach wiejskich. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 622) o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stwarza szansę egzekwowania obowiązku podpisywania przez mieszkańców umów z przedsiębiorstwami wywozowymi.

9. OBSZARY WYZNACZONE DO OPRACOWANIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

9.1 Obszary wyznaczone do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Miasto Wieluń

W związku z pełnym pokryciem obszaru miasta obowiązującymi lub będącymi w trakcie opracowania miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego nie ma potrzeby wyznaczania terenów do objęcia takimi planami.

Dla następujących terenów wyróżnionych na rysunku zmiany studium w skali 1:5000 określa się wytyczne do sporządzenia mpzp:

- obecnie częściowo zainwestowane, wskazane ze względu na swoje położenie w obrębie strefy zurbanizowanej do intensyfikacji zagospodarowania:
 - w rejonie ulic: Kilińskiego, POW, Popiełuszki, 18-ego Stycznia:
 - podstawowe przeznaczenie – zabudowa mieszkaniowa o charakterze śródmiejskim z udziałem usług; zalecane formy: małe wielorodzinne domy mieszkalne lub zabudowa szeregowa
 - przy zagospodarowaniu należy uwzględnić eksponowany widok od strony ul. Popiełuszki oraz jej uciążliwość
 - należy uwzględnić korektę skrzyżowania ul. Głębokiej i ul. POW
 - charakter projektowanej zabudowy winien uwzględnić położenie terenu w strefie ochrony konserwatorskiej i spełniać wymogi wynikające z powyższego.
 - w rejonie dworca kolejowego:
 - podstawowe przeznaczenie - zabudowa usługowa ze szczególnym wskazaniem lokalizacji usług ponadpodstawowych,
 - dopuszczalna zabudowa produkcyjna,
 - należy uwzględnić szczególnie eksponowany widok z ul. Warszawskiej,
 - w rejonie ulic: Wojska Polskiego, Kopernika, św. Barbary, Żubr, Zielonej:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - zabudowa mieszkaniowa śródmiejska z dużym udziałem usług – wzdłuż ul. Kopernika,
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna; dopuszczalne formy: wolnostojąca, bliźniacza i szeregowa,
 - usługi na wydzielonych działkach,

- konieczne zaprojektowanie wewnętrznego układu ulic,
- przy skrzyżowaniu ul. Zielonej i ul. Żubr konieczne pozostawienie terenu bez zabudowy w formie zieleni niskiej współtworzącej ciąg doliny
- położone w obrębie strefy rozwoju:
 - dla terenu położonego na południe od ul. Częstochowskiej:
 - wskazane wykorzystanie południowej ekspozycji terenu,
 - przy projektowaniu zagospodarowania należy zwrócić uwagę na południową krawędź osiedla i szczególnie eksponowany widok od strony południowej,
 - wskazane jest opracowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego dla całego terenu określającej możliwości etapowania,
 - dopuszcza się opracowanie mpzp dla wydzielonych etapów,
 - w przypadku przeznaczenia terenu w południowo-zachodniej części dla realizacji zieleni publicznej należy uwzględnić powiązanie przestrzeni publicznych (ciągów pieszych, placów) zabudowy mieszkaniowej z terenem zieleni;
 - w rejonie ul. Częstochowskiej, na północ od ww. ulicy, w bezpośrednim sąsiedztwie os. Stare Sady oraz na południe od ww. ulicy:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - zabudowa wielorodzinna maksymalna wysokość – do 5 kondygnacji,
 - zabudowa jednorodzinna – dopuszczalne formy: wolnostojąca, bliźniacza, szeregowa, atrialna,
 - funkcja uzupełniająca – nieuciążliwe usługi, zieleń, parkingi,
 - konieczne powiązanie wewnętrznego układu komunikacji z układem os. Stare Sady,
 - na północ od ul. Częstochowskiej, po wschodniej stronie os. Stare Sady:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - zabudowa jednorodzinna, wskazana forma: szeregowa lub atrialna, dopuszcza się wymiennie zabudowę wielorodzinną,
 - konieczne powiązanie lokalnego układu komunikacji oraz ciągów pieszych z istniejącym osiedlem,
 - należy uwzględnić szczególnie eksponowany widok od strony wschodniej z ul. 18-go Stycznia,
 - należy uwzględnić strefę ochrony akustycznej – 150 m od projektowanej stacji 110/15 kV „Sady”,
 - należy uwzględnić strefy od linii wysokiego napięcia;
 - w rejonie ulic: J. Żubr, Granicznej, 3-go Maja i Gaszyńskiej:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - zabudowa rezydencjonalna – minimalna powierzchnia działki – 2500-3000 m²; maksymalna powierzchnia zabudowy i powierzchni utwardzonych – 20% pow. działki, minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 70 % powierzchni działki, maksymalna wysokość zabudowy – 9,5 m,
 - dopuszcza się zabudowę jednorodzinną - minimalna powierzchnia działki – 1000 m²;

- w rejonie ulic: 3-go Maja i przedłużenia ul. Popiełuszki w kierunku południowym:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - zabudowa rezydencjonalna – ustalenia jw.,
 - adaptacja zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej od strony ulic: Gaszyńskiej i 3-go Maja oraz podziałów i zabudowy jednorodzinnej od ul. 3-go Maja,
 - należy zabezpieczyć teren doliny wzdłuż cieku wolny od zabudowy,
 - wewnętrzny układ komunikacji winien być powiązany z układem ulic osiedla po wschodniej stronie przedłużenia ul. Popiełuszki;
- w rejonie ulic: Warszawskiej i Przemysłowej:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - działalność produkcyjno – usługowa – min. pow. działki 2000m²,
 - konieczność zapewnienia obsługi komunikacyjnej poprzez wewnętrzny układ ulic, ograniczenie do minimum wjazdów z ul. Warszawskiej,
 - należy zabezpieczyć teren doliny wzdłuż cieku wolny od zabudowy;
- w rejonie ul. Warszawskiej:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - działalność usługowa (rzemieślnicza) z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej,
 - konieczność zapewnienia obsługi komunikacyjnej poprzez wewnętrzny układ ulic, ograniczenie do minimum wjazdów z ul. Warszawskiej, zalecane uruchomienie po realizacji obwodnicy drogi krajowej nr 8,
 - należy zabezpieczyć teren doliny wzdłuż cieku wolny od zabudowy;
- w rejonie ulic: Sieradzkiej, Ciepłowniczej i torów PKP:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - działalność produkcyjno – usługowa, magazynowa – min. pow. działki – 3000m²,
 - konieczność zapewnienia obsługi komunikacyjnej poprzez wewnętrzny układ ulic,
 - konieczna likwidacja ogrodów działkowych,
 - należy uwzględnić strefy od linii wysokiego napięcia.
- w rejonie ul. Południowej (na wschód i na zachód)
 - podstawowe przeznaczenie:
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
 - minimalna powierzchnia działki – zabudowa jednorodzinna – 800 m², bliźniacza – 500 m²,
 - należy uwzględnić szczególnie eksponowany charakter od strony południowej tj. terenów otwartych o użytkowaniu rolnym.

Wśród wyżej wymienionych terenów na rysunku zmiany studium wskazano tereny do zagospodarowania w pierwszej kolejności oraz w dalszej kolejności (kierunkowe rezerwy rozwojowe) przeznaczone do uruchomienia procesu urbanizacji po wyczerpaniu chłonności i zagospodarowaniu terenów z pierwszej grupy.

Wytyczne dotyczące zasad zagospodarowania wyróżnionych powyżej terenów należy traktować jako uzupełniające w stosunku do zasad i wskaźników ustalonych dla terenów o tym samym przeznaczeniu wchodzących w skład poszczególnych stref zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta (zawartych w Rozdziale III punkt 4.1)

Gmina Wieluń

Na terenie gminy następujące tereny wyróżnione na rysunku zmiany studium w skali 1:15000 wskazuje się do sporządzenia mpzp:

- w rejonie rezerwatu „Lasek Kurowski”:
 - przeznaczenie podstawowe – zabudowa letniskowa,
 - minimalna powierzchnia działki – 1000 m²,
 - maksymalna powierzchnia zabudowy i powierzchni utwardzonych – 15% pow. działki,
 - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 80% powierzchni działki,
 - maksymalna wysokość zabudowy – 9,0m,
 - należy uwzględnić przebieg projektowanego szlaku rowerowego,
 - obowiązuje adaptacja istniejących lasów;
- we wsi Dąbrowa:
 - przeznaczenie podstawowe – zabudowa zagrodowa,
 - należy powiązać istniejące zagospodarowanie z projektowanym układem zabudowy, lokalnej komunikacji kołowej i pieszej
 - minimalna powierzchnia działki - 1000 m²;
- we wsi Dąbrowa (2 tereny):
 - przeznaczenie podstawowe – zabudowa jednorodzinna, wolnostojąca, bliźniacza; dopuszczalna szeregowa i atrialna,
 - minimalna powierzchnia działki: zabudowa wolnostojąca – 800 m², bliźniacza – 500 m²,
 - należy powiązać projektowane podziały na działki budowlane z układem przestrzennym całego terenu;
- we wsi Dąbrowa:
 - przeznaczenie podstawowe – zabudowa zagrodowa,
 - należy powiązać istniejące zagospodarowanie z projektowanym układem zabudowy, lokalnej komunikacji kołowej i pieszej
 - minimalna powierzchnia działki - 1000 m²;
- we wsi Dąbrowa:
 - przeznaczenie podstawowe – działalność produkcyjno-usługowa,
 - minimalna powierzchnia działki – 3000 m²,
 - należy uwzględnić eksponowany widok z obecnej drogi krajowej nr 8,
 - warunkiem realizacji jest wcześniejsza budowa zachodniej obwodnicy miasta Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8 wraz z węzłem „Biała”;

- we wsi Dąbrowa:
 - podstawowe przeznaczenie: - działalność usługowa (rzemieślnicza) z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej,
 - średnia wielkość działki około 2000 m²,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki co najmniej 20 %,
 - maksymalna wysokość zabudowy – 15,0 m w najwyższym punkcie dachu,
 - należy uwzględnić eksponowany widok z zachodniej obwodnicy miasta Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8,
 - warunkiem realizacji jest wcześniejsza budowa zachodniej obwodnicy miasta Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8 wraz z węzłem „Biała”;
- we wsi Olewin:
 - przeznaczenie podstawowe – zabudowa zagrodowa z dopuszczeniem zabudowy jednorodzinnej
 - minimalna powierzchnia działki – 1200 m²;
- we wsi Gaszyn:
 - przeznaczenie podstawowe - usługi handlu z powierzchnią sprzedaży powyżej 2000 m²,
 - dopuszcza się inne usługi o zróżnicowanym programie uzupełniające usługi handlu,
 - należy uwzględnić szczególnie eksponowany widok z tras komunikacyjnych,
 - minimum 10% powierzchni terenu winna stanowić powierzchni biologicznie czynna;
 - wielkość parkingów lokalizowanych na powierzchni terenu nie większa niż 50 % powierzchni całkowitej terenu w granicach wyznaczonych liniami rozgraniczającymi,
 - maksymalna wysokość zabudowy – 16,0 m w najwyższym punkcie dachu, dopuszcza się zwiększenie wysokości dla pojedynczych elementów technicznych lub związanych z reklamą ;
- we wsi Gaszyn:
 - przeznaczenie podstawowe – zabudowa rezydencjonalna,
 - minimalna powierzchnia działki 3000 m²,
 - maksymalna powierzchnia zabudowy i powierzchni utwardzonych – 30% pow. działki;
 - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 70 % powierzchni działki,
 - maksymalna wysokość zabudowy – 9,5 m;
- we wsiach Sieniec-Jodłowiec:
 - przeznaczenie podstawowe – działalność produkcyjno-usługowa,
 - minimalna powierzchnia działki – 3000 m²,
 - należy uwzględnić eksponowany widok z projektowanej obwodnicy miasta Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8,
 - warunkiem realizacji jest wcześniejsza budowa ww. obwodnicy wraz z węzłem „Jodłowiec”.
- we wsiach Gaszyn , Kadłub, Ruda, Nowy Świat:
 - przeznaczenie podstawowe - obiekty i urządzenia związane z funkcjonowaniem elektrowni wiatrowych (farm wiatrowych) wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,

- do czasu realizacji powyższego zagospodarowania obowiązuje dotychczasowy sposób użytkowania,
- wyklucza się funkcję lokalizację nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
- w celu zabezpieczenia ochrony środowiska naturalnego oraz ludności lokalnej elektrownie wiatrowe muszą uwzględniać wymogi obowiązujących przepisów,
- budowa zespołu elektrowni wiatrowych o mocy zainstalowanej powyżej 10 MW związana jest z budową sieci 110 kV (linii napowietrznej 110 kV oraz stacji transformatorowej 110/15 kV),
- przed wydaniem pozwolenia na budowę elektrowni wiatrowej, lokalizacji wszelkich obiektów budowlanych mogących stanowić zagrożenie dla ruchu statków powietrznych, należy uzyskać uzgodnienie z Dowództwem Sił Powietrznych RP.

Wytyczne dotyczące zasad zagospodarowania wyróżnionych powyżej terenów należy traktować jako uzupełniające w stosunku do zasad i wskaźników ustalonych dla terenów o tym samym przeznaczeniu wchodzących w skład poszczególnych stref zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy (zawartych w Rozdziale III punkt 4.2).

Wśród wyżej wymienionych terenów na rysunku zmiany studium oznaczono tereny, dla których sporządzenie mpzp jest obowiązkowe lub zalecane. Wyznaczone granice terenów mają charakter orientacyjny i dopuszcza się ich uszczegółowienie oraz w zależności od potrzeb etapowanie sporządzania planów w ramach poszczególnych terenów.

Wskazane tereny nie wykluczają możliwości sporządzenia w zależności od potrzeb miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla innych terenów.

Na terenie miasta i gminy nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. Zgodnie z rysunkiem zmiany studium wyznacza się obszar wskazany dla lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

9.2 Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami tereny położone w granicach administracyjnych miasta Wielunia nie wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

W obszarze miasta nie występują tereny wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

W odniesieniu do gminy na rysunku zmiany studium zaznaczono obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Podstawą wyznaczenia tych terenów była analiza porównawcza zasięgu terenów przeznaczonych do urbanizacji w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy zatwierdzonym Uchwałą Nr XXI/153/92 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 25 kwietnia 1992 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 4, poz. 25) oraz w uchwalonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z lat 1999 -

2006 (tereny te uzyskały zgodę na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze) z zasięgiem terenów przeznaczonych w zmianie studium do urbanizacji.

W wyniku porównania ww. zasięgów stwierdzono, iż w zmianie studium powiększono zasięg terenów do urbanizacji w stosunku do w/w planów.

Przeanalizowano powyższe tereny pod kątem bonitacji gleb i ich powierzchni. Na tej podstawie wyznaczono zasięgi obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Na obszarze objętym opracowaniem jedynie teren rozbudowy istniejącego składowiska odpadów w Rudzie wymaga zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

10. OBSZARY PRZEZNACZONE DO REALIZACJI INWESTYCJI CELU PUB - LICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM I LOKALNYM

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim wyszczególniono w Rozdziale II pkt 2 pdpkt 2.1.

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym będą należały:

- rewitalizacja obszarów wytypowanych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji miasta Wielunia”, w tym zabytkowego centrum miasta,
- modernizacja zdegradowanych obiektów użyteczności publicznej dla celów kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych dla społeczności lokalnej,
- modernizacja boisk przy szkołach podstawowych i gimnazjach,
- rozbudowa targowiska miejskiego,
- realizacja usług komunalnych, które mogą być lokalizowane w mieście w ramach terenów oznaczonych symbolami U/Z (w tym usług związanych z rozpowszechnianiem sportu, kultury fizycznej i rekreacji),
- zagospodarowanie i odnowa przestrzeni publicznych we wsiach gminy,
- projektowane i modernizowane ulice i drogi służące dla obsługi poszczególnych terenów wraz z przebudową wybranych skrzyżowań, budową chodników,
- system ścieżek rowerowych,
- Szlak Bursztynowy i inne szlaki tematyczne wytyczone w obszarze województwa łódzkiego,
- rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej (m.in. wieś Ruda, pld.- wsch. część gminy),
- modernizacja Kanału Wieluńskiego – zwiększenie przepływu, umocnienie i utwardzenie brzegów i koryta.
- modernizacja energetycznej sieci rozdzielczej poprzez kablowanie poszczególnych odcinków, zwłaszcza w ścisłym centrum miasta,
- modernizacja sieci ciepłej,
- budowa składowiska odpadów komunalnych w Rudzie wraz z zakładem segregacji odpadów, rekultywacja kwater istniejącego składowiska.

Szczegółową listę inwestycji celu publicznego ujęto w planie remontów i inwestycji gminy, a listę projektów, które mogą podlegać wsparciu m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w „Lokalnym Programie Rewitalizacji miasta Wielunia”.

Kolejność i ewentualne uruchamianie inwestycji będzie uwarunkowane możliwościami finansowymi miasta oraz możliwościami pozyskiwania zewnętrznych funduszy.

IV. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ

Niniejsze opracowanie jest zmianą „zmiany Studium” z 2007 r. spowodowaną przesłankami formalnymi i merytorycznymi omówionymi w Rozdziale I w pkt 2. W związku z tym przyjęte rozwiązania są kontynuacją, z aktualizacją polegającą na dostosowaniu do: obowiązującej procedury formalno-prawnej, ustaleń planu województwa łódzkiego i przewidywanej aktualizacji tego planu, zamierzeń władz samorządowych w sferze polityki społeczno-gospodarczej i koncepcji przekształceń zainwestowania miejskiego i gminnego oraz obowiązujących oraz będących w trakcie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i zgłoszonych do zmiany studium wniosków.

Przyjęte rozwiązania mają gwarantować realizację celów polityki przestrzennej miasta i gminy określonych w Rozdziale III pkt 1 opisu.

Zgodnie z powyższym w zmianie studium utrzymano zrównoważony kierunek rozwoju przestrzennego miasta i gminy w okresie najbliższym, w perspektywie, jak również w okresie kierunkowym. Przede wszystkim należy dokonać poprawy zagospodarowania przestrzennego na obszarze miasta ze szczególnym uwzględnieniem struktur śródmiejskich. Zarówno w mieście jak i na obszarze gminy nadrzędnymi działaniami dla uzyskania pozytywnych efektów pozostają:

- ochrona wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych,
- eliminowanie kolizji przestrzennych przez ustalenie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zwłaszcza w odniesieniu do elementów objętych ochroną,
- przekształcenie terenów zdegradowanych zwłaszcza Starego Miasta i Śródmieścia oraz rehabilitacja zabudowy przemysłowej,
- tworzenie i budowa nowej struktury usług dla miasta, wynikającej ze zmian terytorialnych i współczesnych potrzeb (centrum administracyjne, handlowe, tereny wypoczynku i rekreacji),
- poprawienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych miasta i gminy z gminami ościennymi i regionem, w tym wpisanie struktury komunikacyjnej i przestrzennej miasta i gminy w układ projektowanych tras zewnętrznych krajowych i wojewódzkich,
- zmniejszanie uciążliwości przez likwidację źródeł uciążliwości, restrukturyzację przestrzeni, realizację odpowiednich stref,
- rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego miasta,

- rozbudowa i modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego miasta i gminy,
- racjonalizacja gospodarki ciepłej miasta.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta wyróżniono główne strefy zagospodarowania przestrzennego:

- strefę zurbanizowaną obejmującą:
 - historycznie ukształtowane centrum – Stare Miasto,
 - obszar zabudowy śródmiejskiej – kwartały otaczające Stare Miasto, gdzie dominującą funkcję stanowią usługi wraz z zabudową mieszkaniową,
 - obszar zainwestowania miejskiego o zróżnicowanym pod względem funkcji zagospodarowaniu,
- strefę rozwoju obejmującą tereny niezainwestowane użytkowane rolniczo, przeznaczone do zainwestowania miejskiego, w tym:
 - tereny działalności gospodarczej (rejon ul. Ciepłowniczej, ul. Warszawskiej),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (rejony ulic: Prostej, Południowej i 18-go Stycznia),
 - tereny zabudowy rezydencjonalnej (rejon ul. 3-go Maja),
 - tereny zabudowy wielorodzinnej (rejon ul. Częstochowskiej);
- strefę systemu ekologicznego obejmującą istniejące i projektowane tereny zieleni urządzonej (parki, skwery, cmentarze, ogrody działkowe) oraz niezurbanizowane tereny otwarte: dolinę rzeki Pysnej i jej prawobrzeżnych dopływów oraz tereny o użytkowaniu rolnym.

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej gminy wyróżniono głównie strefy zagospodarowania przestrzennego:

- strefę rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmującą tereny o najlepszych warunkach glebowo-rolniczych,
- strefę ekosystemu obejmującą: lasy, obszary ochronne, tereny wskazane do dolesień, ciągi ekologiczne (doliny cieków wodnych), projektowane zbiorniki wodne,
- strefę zurbanizowaną, którą tworzą: zabudowa o zróżnicowanych funkcjach wraz z pasmem wzmożonej działalności gospodarczej wzdłuż drogi krajowej nr 45, zieleń urządzona (parki, cmentarze, ogrody działkowe),
- strefę rozwoju obejmującą tereny przeznaczone dla potrzeb:
 - zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (Dąbrowa), rezydencjonalnej (Gaszyn), zagrodowej (Olewin, Dąbrowa),
 - lotniskowej (Kurów),
 - usług związanych z obsługą tras komunikacyjnych (m.in. rejon węzłów „Raczyn”, „Jodłowiec”),
 - działalności gospodarczej (m.in. rejon węzła „Jodłowiec”),
 - farm wiatrowych (Gaszyn, Kadlub).

Ww. strefy są ściśle powiązane z projektowanym, docelowym układem komunikacyjnym miasta i gminy, które powiązane są w węzłach: „Raczyn”, „Jodłowiec” z projektowaną obwodnicą miasta

Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8 oraz z proponowanym zachodnim obejściem miasta w ciągu drogi krajowej nr 45.

Odpowiednie ukształtowanie układu komunikacyjnego miasta oraz ww. zewnętrzne powiązania mają za zadanie eliminować ruch prowadzony obecnie przez drogi krajowe nr 8, 45, 43 z obszaru śródmieścia miasta.

Zrównoważony rozwój podstawowych funkcji zagospodarowania miasta i gminy powinien być osiągnięty na zasadach harmonizowania interesów publicznych i prywatnych z zachowaniem wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych. Służą temu ustalenia zawarte w studium w jego warstwie graficznej i opisowej. Całość ustaleń obejmuje wszystkie występujące w strukturze miasta i gminy funkcje podstawowe z określeniem zakresu dopuszczalnych działań. Ustalenia odnoszą się również do całości występującej problematyki w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej, ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych.

Ustalenia graficzne określają:

Rys. nr 1 – Polityka przestrzenna - miasto Wieluń - kierunki zagospodarowania:

- granice i linie rozgraniczające,
- kierunki rozwoju i przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta,
- kierunki przekształceń obszarów zurbanizowanych,
- kierunki przekształceń obszarów niezurbanizowanych,
- kierunki kształtowania układu komunikacyjnego,
- kierunki ochrony i kształtowania środowiska kulturowego,
- kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego,
- inne;

Rys. nr 2 – Polityka przestrzenna - gmina Wieluń - kierunki zagospodarowania:

- granice i linie rozgraniczające,
- kierunki rozwoju i przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
- kierunki przekształceń obszarów zurbanizowanych,
- kierunki przekształceń obszarów niezurbanizowanych,
- kierunki kształtowania układu komunikacyjnego,
- kierunki ochrony i kształtowania środowiska kulturowego,
- kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego,
- inne.

Zarówno w mieście jak i w gminie w ramach poszczególnych stref wyszczególniono tereny przestrzeni publicznych oraz te tereny, które wymagają przekształceń i rehabilitacji.

Ponadto określono: kierunki zabezpieczenia wymogów obronności, w tym oznaczono tereny zamknięte, a także kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Kierunki rozwoju systemu komunikacji zawierają opis:

- podstawowych założeń układu komunikacyjnego,

- podstawowej sieci uliczno-drogowej wraz z jej klasyfikacją oraz powiązaniem z trasami zewnętrznymi,
- komunikacji zbiorowej,
- układu kolejowego.

Kierunki rozwoju systemów infrastruktury ustalają źródła zaopatrzenia i warunki dla zabezpieczenia kierunków rozwoju przestrzennego w zakresie: modernizacji, rozbudowy, budowy i nowych technologii obiektów i sieci – w zakresie zaopatrzenia w wodę, gospodarki ściekowej, zaopatrzenia w energię elektryczną, w ciepło i gaz oraz komunalnej gospodarki odpadami.

Dodatkowo wyszczególniono: cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym oraz określono zasięgi terenów wymagających opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wraz z określeniem dla nich funkcji podstawowej, funkcji uzupełniających, podstawowych wskaźników oraz wymogów w zakresie ochrony lokalnych elementów systemów przyrodniczych i ładu przestrzennego.

Całość ustaleń zawartych w zmianie studium pełni rolę stymulowania i wspomagania rozwoju gospodarczego miasta i gminy oraz poprawy jakości życia mieszkańców zgodnie ze „Strategią rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Wieluń na lata 2004 – 2013”.

